Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

|||||||||||||||||||||||||||||||

دکتاب نوم: ولسي پانگه

ځيړونکی : مولوي عبدلشکور " ياسيني"

خپرندويه ټولنه : خښي کولتوري ټولنه

خپرنی لړ: اوم) 7 (

د چاپ شمير: يوزر ټوکه

د چاپ نيټه : 1382،تله ، لسم

کمپوزر : ميرزاخان "طوطاخېل"

د کمپوز ځای: ميرزاخان او کمپوزنگ سنټر ارباب روډ

گل حاجي پلازه دوهم منزل دفتر نمبر 208 تيلفون نمبر 853549

بيعه : سل افغانۍ) 100(

چاپ خونه: د ساپي دپښتو ځيړنو او دپراختيا مرکز.

يادونه : دا ټولگه دعبدالکريم مصعب جان په مالي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ليکوال لنډه پيژندنه

نوم: مولوي عبدالشکور "ياسيني"

دپلار نوم: ارواښاد ملا عبدالکريم " ياسيني "

زوکړه : 1317 هـ.ش چنګاښ، اتمه ،ننګرهار، کامه ،ده طاهر

دندې: دګران افغانستان په مختلفو ولاياتو او ولسواليو کې دپښتو ژبې او ديني علومو دښونکي په توګه پاتې شوی.

او تر روسي ير غل وروسته د مجاهدينو مشراو دکمونستي حکومت له ړنګيدو وروسته د کامې ولسوال او دختيځو ولايتو د جهادي شورا غړی پاتې شوی دی .

اثار:

(1) جهادي پنځونې (جهادي لنډۍ)

(2)شعري ټولګه

(3)جهادي خاطرې (سياسي ياداشتونه)

چې پورتني دريواړه کتابونه دچاپ لاندې دي

(4)او همدا ټولګه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې ارزښتمن اثر او دليکوال په باب يې څو لنډې خبرې

هره ژبه اوادب خپلې خپلې ځانګړنې لري او بيا دهرې ژبې اوادب توکي خپل خپل اهميت لري. په پښتو ژبه او ادب کې متلونه او لنډۍ دې ژبې او ادب ته ځانګړې غناوربخښلې ده. رښتيا خبره خو داده چې که پښتو ژبې ته څو مګره کارشوی دی نو زياتره يې دوروستۍ نيمې پيړۍ دژبپوهانو او ادب پوهانو دکار او زيار نتيجه ګڼلای شو.

په پښتو ژبه کې دمتلونو او اصطلاحاتو راټولول پر خپل ځای يو ارزښتمن کاردی که څه هم چې په دې برخه کې خو يو څه لومړني ګامونه هم اخستل شوي دي او دمتلونو او اصطلاحاتو په را ټولولو کې يو څه کار هم شوی دی،خو حقيقت دادی چې دغه کار ددرناوي سره سره چې ورته يې لرو، دا ادعا نه شو کولای چې په دې برخه کې شوی کار کافي دی او نورکار ته اړتيا نشته.

ښاغلي مولوی صيب عبدالشکور "يا سيني" چې دپښتو متلونو او اصطلاحاتو په راټولولو کې څومره کارکړی دی، دا پر خپل ځای دډېر درناوي وړدی او بې له شکه به دپښتو ژبې مينه وال ترينه ډېره ګټه اخلي او دابه ددې ژبې او پښتو ليکوالانو دليکنو په بډاينه کې پوره لاس وکړای شي.

که څه هم چې دښاغلي مولوی صيب "ياسيني" له خوا را ټول کړای شوي متلونه او اصطلاحات ما په يوه ځغلنده نظر وکتل او دومګره وخت او مجال نه وچې په کاملاً انتقادي نظر يې وګورم، خو ترکومه پورې چې زه مولوي صاحب پيژنم او څومګره يې له ژبني او ادبي ذوق سره اشنا يم او يا دژبې او ادب دمطالعې او تدريس په باب دده له سابقې سره څومره بلد يم زه داېه کامل باورسره ويلای شم چې مولوی صيب به په دې برخه کې پاخه ګامونه اخستي وي او خپل کار به يې هغومره پوخ کړی وي لکه څومګره چې يې تمه کيږي.

که مولوي صيب له يوې خوا دسرو روسانو په وراندې زمونږ د سپيڅلي جهاد په اوږدوکې په سپينه ږيره غره په غره او ناو په ناو ګرځيدلی او په وسله وال جهاد کې يې خپله ونډه ډېره ښه سرته رسولې ده، قرباني يې ورکړې ده. له بلې خوا يې ديوه ديني عالم په توګه په علمي جهاد کې هم پوره برخه اخستې ده مولوي صيب دافغانستان دتير سپيڅلي جهاد تر پيليدو دمخه دښونکي په توګه دمقدسې دندې دسرته رسولو پر وخت ډېر ځله دپښتو ژبې او ادب د تدريس دنده هم درلوده، چې په دې توګه سړی ويلای شي چې نوموړی ددې لارې کوم نا بلده لاروی نه دی.

مولوي صاحب دپښتوژبې تکړه ليکوال هم دی او خو ږ ژبی شاعر هم هيله ده چې مولوي صاحب دخپلو اشعارو دټولګې چاپ ته هم ځانګړې پاملرنه وکړي ياکومه داسې مؤسسه او اداره چې پښتو ادب ته دخدمت وياړ لري دمولوي صاحب داشعارو دچاپ وياړ هم ترلاسه کړي. زه په پای کې مولوي صاحب عبدالشکور "ياسيني" ته چې زما دجهاد او مبارزې داوږدې لارې ملګری بلکې استاذپاتې شوی دی ،ددې ستر ژبني خدمت مبارکي وايم اوله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه ورته تو فیق غواړم چې په دې لاره کې نوردیادونې اوستاینې وړګامونه هم واخلي عمرېې اوږد اوپه قلم یې برکت شه .

درنښت

فدامحمد فایض

پېښور،کوز تهکال

1382/6/29

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لويه شتمني او زمونږ بېغوري

ځينې وخت په سړي باندې هغه د چا خبره د شينواري ماما ټوکه وشي او ځينو کارونو ته لاس تر زنې پاتې شي او د اندېښنو او سوچونو په سيند لاهو شي. زه چې اوس د کومې ستونزې او سودا سره لاس او ګرېوان يم هغه کومه معما نه ده بلکې زما سره د هغو توريو، جملو، القابو او خبرو کمی دی چې زه يې د دې کتاب ( ) د ښاغلي را ټولوونکي او څېړونکي په شان او ستاينه کې وکاروم .

او لامل يې دا دی چې د دغه ښاغلي د ژوند کيسې او څېړنې د ډېرو نورو هغو سره ښکاره توپيرونه لري. که د ټولې نړۍ په ځای يوازې خپل ګران هېواد د بېلګې په توګه ياد کړم نو ويلای شم چې ډېر وګړي مو د خپل ژوند په دا لړ وخت کې وليدل چې زمونږ نه مخکې دې نړۍ ته راغلي وو او ولاړل يعنې پټې سترګې راغلل او ولاړل نه يې ځان ته کومه ګټه ورسوله او نه يې خپل دين او اولس ته خير ښېګڼه. او هم دا اوس هم ډېر خلك وينو چې د ژوند په اصلي او پراخه مفهوم نه پوهيږي. يوازې خوړل، څښل او راټولول (ماديات) ورته د ژوند موخې او غايېګ ښکاري او په دې ځانونه نه پوهوي چې د انسانيت او سړيتوب معيارونه او پړاوونه څه دي .

اروا ښاد خان خوشال خان بابا وايي :

چې دستار تړي هزار دي

د دستار سړي په شمار دي

که څه هم دغوايي کرغېړن اوښتون زمونږ د سلهاو زرو شازلميانو سرونه لو کړل. خو الحمدلله چې دغو بشر دوستانو (!؟) بې وګړيو نه کړای شولو. خو بې سړيو (قحط رجال) او بې سره يې کړو .

هرګوره پورتنۍ کرښه د سل په سلو کې خبره نه ده په دې معنا ده چې يو ډېر شمېر سياست پوهان، عالمان او روڼ اندي مو سرو کودتاچيانو له خپلو ګوندي موخو او غوښتنو ځار کړل او يو شمېر نور ښاغلي چې د خپل مظلوم اولس د مشرۍ دعوی يې کولې د دغه بې وزلي اولس سره په خپلو کړيو ژمنو کې پاتې راغلل او نفسي جنون داسې کندو ته ټېل وهل چې اوس يې څوك په خوله پياز هم نه خوري .

خو په دا دويمه ډله کې داسې ښاغلي او منلي شخصيتونه هم وو چې د بهرنيو يرغلګرو او کورنيو انډيوالانو په وړاندې ښه په نره ودرېدل د سپېڅلي جهاد غړ يې وکړ او خپل سر يې خاص د اعلاء کلمۍ الله او د خپل اولس د پت، ناموس او ازادۍ د ګټلو له پاره په لاس کې ونيوه. دښتو، مېرو او تورو غرو ته پورته شول. د ډېرو کړاوو، سختيو، لوږو، تندو، لنډو او تنګو له ګاللو وروسته څښتن تعالی د همداسې سپېڅليو او رښتينو مجاهدينو د وينو او سرښندنو له برکته کورني او بهرني يرغلګر او دښمنان مات او ګونډه کړل. د دغو تش لاسو او بې وزلو مجاهدينو د بري او فتحې غږ دومره درونډ او غښتلی و چې نه يوازې افغانان بلکې د ټولې نړۍ اسيران او د کمونيزم په کړيو کې ښکيل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي او لسونه يې راويښ كړل، جرمنيانو د برلين او ياكلن دېوال ړنګ كړ ختيځ او لوېديځ جرمني يو اولس شو، تزاريان، مغل، ازبك، تاجك، تركمن، سربان، چچنيا، پولنډ، هنګري، وكراين او ... ټول اولسونه را پاڅېدل او ځای په ځای يې د لېنين مجسمې په كاڼو او لوټو وويشتې او بالاخره يې راړنګې كړې او ان خبره تر دې را ورسيده چې پخپله له مسكو نه هم د لېنين تابوت پورته كړل شو او په دې ډول د شلمې پېړۍ د يوه ډېر ستر او نړيوال ځواك د باج او تاج كيسه د ډېرو بې وزلو او تش لاسو افغانانو په ذريعه د الهي نصرت په بركت ختمه كړی شوه. او زمونږ په تاريخ كې د وياړونو، اتلوليو او سرښندنو نوي بابونه پرانيستل شول .

كه د سرو لښكرو تر يرغل يو څو لسيزې مخ كې د وياړلي افغانستان تاريخ ته و ګورونو

د پرنګيانو شرمېدلې ماتې به مو تر سترګو شي چې د رواني پېړۍ په لومړيو كې يې د همدې اولس له خوا خوړلې وې. زمونږ تاريخ به هېڅ كله د هغو غازيانو او شهيدانو نومونه هېر نه كړي چې د پرنګيانو په

وړاندې يې د خپل اولس د مجاهدينو مشري په مختلفو سنګرونو كې كوله لكه مجاهد غازي چكنور ملا صاحب لوی مجاهد او عالم دهډې ملا صاحب، سترمجاهد ملا مشك عالم، اتل سپه سالار غلام حيدر خان څرخي، لوی غازي او تكړه مجاهد غازي محمد جان خان وردګ د ميوند فاتح ايوب خان د تورې او پوهې خاوند غازي عثمان خان ساپی، زړور او سرتېری غازی مير مسجدي خان، د پوهې او تدبير خاوند وتلی مجاهد د ترنګزو ملا صاحب ،غازي مولوي تاج محمد خان (1) او په لسګونو داسې نور اتلان چې د تورې او مېړانې له بركته يې تقريباً نيمې نړۍ خپلواكي تر لاسه كړه .

همدارنګه كه زمونږ ننی تاريخ ليكل كيږي او سبانی كول (نسل) يې لولي نو په دې كې هېڅ شك نشته چې د شهيد ادم خان، رسول خان، شهيد مولوی محمد صديق خدای دوست) 2 ((او په لسګونو او سلګونو د هغو اتلانو، مېړونو او غازيانو د كار نامو ترڅنګ د ښاغلي مولوي عبدالشكور "ياسيني" كارنامې هم ولولي چې د سرو لښكرو سره يې د مخامخ غزا په وخت كړې دي .

د كودتا سره سم كمونستانو ښاغلی يا سيني صاحب بندي كړ قسمت ورسره ياري وكړه د يو څه وخت بنده وروسته ايله شو، مولوي صاحب د هجرت لار ونيوه او د يرغلګرو په وړاندې يې عملي جهاد پيل كړ اولس هم د مولوي صاحب مشري ومنله او تر شاېې ودرېدل، د مولوي صاحب د جهاد او مبارزې سنګر يوازې كامه پاتې نه شوه بلكې د لوی ننګرهار د مختلفو سيمو مجاهدينو يې هم مشري ومنله. د مولوي صاحب د مجاهدينو او په ختيځو ولاياتو كې د سرو لښكرو د قطعاتو او ټولګيو تر منځ فقط يو سيند (كامه ثمر خېل) و او ډېر ځلې مجاهدينو پر روسيانو او همدارنګه ځينې وخت روسيانو په مجاهدينو بريدونه كول. دا چې مجاهدينو به په هر بريد كې روسيانو ته څومره د سر او مال زيان ور اړاوه او يا روسيان څومره د مجاهدينو د لاسه نارامه وو دا نو زمونږ د تاريخ يو ډېر لوی بحث دی چې په دې ليكنه كې يې ځايول ګران دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغې ښاغلي که په یوه لاس کې د حق د ساتلو او د ازادۍ د اخیستلو په خاطر ټوپك راخیستی دی ورسره جوخت یې په بل لاس کې قلم راخیستی او د خپلې ژبې اولس او کولتور د بډاینې او غنا په خاطر یې خولې تویې کړي او یو ډېر ستر کار ته یې ملا تړلې ده. چې په لنډه توګه یې داسې ښودلای شوو.

لومړی: تقریباً څه کم دوه زره جهادي لنډۍ دي چې د پښتو ژبې تر ټولو لویه پانګه او شتمني ده چې د چاپ لاندې ده او که خدای کول ډېر ژر به مو تر ګوتو شي. که څه هم زمونږ ډېر پوهان په دې ګروهه دي چې د لنډۍ خاص ویونکي جوت نه دي. خو دغه پورتنۍ لنډۍ ټولې ښاغلې یاسیني د جهاد په مختلفو سنګرونو او غزا ګانو کې ویلي دي. چې البته ګران لوستونکي به یې د ځینو لنډیو شرحې د کتاب په لمنو کې پخپله ولولي .

دوهم: جهادي خاطرې دي چې ټولې خوږې کیسې دي چې زمونږ د ویاړلي تاریخ یوه برخه ګڼل کېدای شي .

دریم: شعرونه دي چې په سپینه وینا او غوڅه ژبه یې د ځینو دوستانو او دښمنانو ناخواږي او نادودې انځور کړي دي .

څلورم: همدا ټولګه ده چې د پښتو ژبې او ادب تر ټولو نایابه او ارزښتناکې ګڼې، مقولې، متلونه او ورسره یوځای ځیني فلکلوري "اولسي" او رښتینې کیسې او خبرې رانغاړل شوي دي. چې د ټولګې ښکلا او ارزښت یې لا پسې ښکلی او درونډ کړی دی او هغه ځکه چې پښتو ژبه یوازې ژبه او د پوهاوي را پوهاوي وسیله نه بلکې پښتو یو قانون او د ژوند ضابطه هم ده. د یو ټبر په ژبه کې د ټولنې ټول کړه وړه دودونه، خویونه، نفسیات او ان تردې چې د مختلفو دورو دیني او مذهبي دودونه هم ځای شوي وي. نو ځکه ویلای شو چې پښتو ژبه د خپلو ځانګړتیاو له مخې د نړۍ د ډېرو ژبو په څېر یوازې تشه ژبه نه بلکې یو ډېر لوی قانون هم دی. ګورو چې تر اسلامي سپېڅلي شریعت را وروسته هر خېل ځانته د خپلو ستونزو او شخړو د له منځه وړلو او روغې جوړې

له پاره لکه ځیني اروپایي هېوادونه چې تر ډېره وخته یې لیکلی (وضعې) قانون نه درلود او د خلکو تر منځ ټولې ستونزې او کړکېچونه په معقولو منل شویو متلونو حل او فصل کېدلې او مناسب متل به داسې حکم درلود لکه د کاڼي کرښه له ښه شامته د پښتو ژبه او ټبر له دې پلوه ډېره شتمنه او مړه ده په عقیدتي لحاظ هم پښتون هغه بختور ټبر دی چې د ژبې دا ټوله شتمني یې د اسلامي سپېڅلي شریعت مطابق ده. ځینې پوهان وایي چې د پښتانه رومان ټول په پښتو ټپه کې دی همدارنګه که وویل شي چې د پښتون کولتور او ژوند دود هنداره متلونه او ګړنې نو بې مناسبه به نه وي. زه دغه پورتني توکي د خپلې خوږې او شتمنې ژبې روح او ترټولو لویه او ارزښتمنه پانګه بولم او همدارنګه په دغه لار کې کار کول، راټولول، څېړل او خوندي کول یې تر ټولو لومړنی او اړین کار بولم .

قدر منو او درنو لوستونکیو! نور تاسې درانه نه ستړي کوم راځم خپلې وروستۍ خبرې ته او هغه د همدې درنې ټولګې په اړه یو څه څرګندونې دي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی: په کار خو داسې وه چې د ژبې دغه مختلف توکي متل، محاوره او ...) د الف ب او ... په ځای جلاجلا څېړل شوي او وډل شوي وای .

په کار خو همداسې وه مګر مونږ سره ستونزې او اندېښنې؛ د وخت لړوالی، د تش لاس دښمني او همدارنګه په ژوند (عمر) بې باوري دا ټولې هغه خبرې وې چې زمونږ د نن کار یې سبا ته تم نه کړ، نغده سودا (کړنه) او دم ساعت مو غنیمت وګاڼه. که ژوند یاري وکړه او په ګانده کې پخپله د دې ټولګې ښاغلی څېړونکي او یا د پښتو ژبې او ادب نورښاغلي په دې کړنه لاس بري شول. خپلې مورنۍ ژبې ته به یې ستر چوپړ کړی وي .

دوهم: دا چې ژبه د اولس او خلکو شتمني (مال) ده. نو د دې ګډې شتمنۍ د امانتدارۍ په خاطر د ځینو متلونو، ګړنو او ... پورې اړونده داسې کیسې، ټوکې او خبرې په دې ټولګه کې را نغاړل شوي. چې ښايي ځینو لوستونکیو او په تېره بیا ځینو ښاغلیو نقادانو ته یې څېړل او رانغاړل په دې ټولګه کې خوند، ور نه کړي. خو لکه څنګه چې پورته وویل شول دا هر څه د پښتون قوم سره د امانتدارۍ او خلوص له مخې شوې. دلته د یوې بلې خبرې یادونه اړینه ده او هغه دا چې د ملي ورورګلوۍ په خاطر د ځینو سیمو او خلکو پورې د ځانګړیو متلونو، ګړنو، ټوکو او ټکالو د راوړلو نه ډډه شوې. لازمه وه چې د ملي شتمنۍ او امانتدارۍ له مخې ځانګړي توکي هم دلته څېړل شوي او رانغاړل شوي وای. مګر د ننني ګران افغانستان باریکه او حساس حالت ته په پام لرنې سره تر راوړنې او څېړنې یې نه راوړنه او څېړنه غوره وګڼل شوه .

په هر ترتیب که د پښتو ژبې په دغو توکیو څومره خبرې وشي بیا به هم لږې وي .

قدرمنو لوستونکیو ته یوه یادونه کوم چې دا ټولې خبرې، کیسې او متلونه ښاغلي مولوي صاحب د خپل ژوند په اوږدو کې د اولس نه اورېدلي او یا لوستي دي او بیا یې په خپله حافظه کې ساتلې وې یعنې په راټولولو پسې یې خپرونې او کتابونه نه دې لټولي، او دا دې له ښه مرغه د ستاسو تر لاسو او لوست یې دړورسول .

زه ټولو پښتنو ته د دغه درنې ټولګې مبارکي وایم او ښاغلي مولوي صاحب ته د خدای پامانۍ نه وروسته وایم چې :

ستا د ښایست ګلونه ډېر دي

ځولۍ مې تنګه زه په کوم کوم ټولومه

مع الاحترام

اجمل اټك "یوسفزی"

د ښخي کولتوري ټولنې مشر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(السلام علیکم)

شروع کوم په نامه د الله چې ډیر زیات مهربان او رحم لرونکې دی خالق تعالی په خپل عظیم کلام کې دپخوانیو اقوامو او پرګنو د ښو او بدو او ځینو نورو موجوداتو حالات بیان کړي ددې له پاره چې خلکو ته نصیحت ، عبرت او پند شي او خلك نیکو او ښو کارونو ته راو بولي او دبدو مثالونو د عواقبو نه یې آګاه کړي نیك خلك به دبدونه عبرت واخلي خپل اعمال به اصلاح کړي او د توحید په لار به روان شي. دپروردګار وینا چې دمثال په ډول یې منع فرمایلې وي د هغې نه منع شي او کوم چې په کولو یې امر کړي وي هغه اجرا شي متل یا مثال چې په یو خبره باندې تیریږي هغه دیو سند حجت او دلیل په نامه باندې یادیږي او خبره وربانديې ښه مستحکمه او ټینګه شي. لکه یو ترګاڼ چې یو شي جوړ کړي او دپاسه وربانديې د اوسپنې میخ ووهي د پښتو ژبې اکثره متلونه او پخې ویناوې د قرآني مبارکو آیتونو او نبوي احادیثو سره موافق دي دا متلونه داسې دي لکه په ډبره کې چې لیك وکړي دشودو غوندې سپین او دشاتو غوندې خوندور دي د چامخ او څټ هم نکوي. د دوه مخۍاو منافقت نه خلاص وي. پروردګار فرمایې ((تاسوسره متحد شئ او لاسونه سره ورکړئ او بې اتفاقي مه کوئ که بې اتفاقه شوئ قوت به مو کمزوری شي)) پښتانه لویان وایي دیو لاسه ټك نه خیږي، یو سوی نه بلیږي، د ډیرو امساء دیوه ګیډۍ او داسې نور په حدیث شریف کې راځي تاسو د خلکو قدر د هغوی د منزلت په اندازه وکړئ. پښتانه لویان وایي وګوره سړی ورلاندې واچوه پو زی او داسې نور خدای پاك وایي ((چې یهود اونصاری ستاسې دوستان کیږي نه...)) زمونږ مشران وایي کاڼی به پوست نشي دښمن به دوست نشي. حدیث مبارك دی دنیکانو سره ناسته داسې ده لکه د عطار په دوکان کې چې کښینې یا به ترې عطر واخلې او که وایې نخلۍ نو خوشبویي خو به یې درشي.

او دبدانو سره ناسته داسې ده لکه د ینګر په دوکان کې چې کښینې یا به دې جامې وسوځي او که نوي نو داوسپنې بد بویي خو به درشي.

او داسې په لسګونو نورې قراني او نبوي مبارکې وینا وې شته چې ډیر پښتو متلونه ورته دي ما تراوسه په پښتو کې داسې وینا او متل نه دی او ریدلی چې هغه دې د اسلامي سپیڅلي شریعت سره په ټکر کې وي. زه پخپله د پښتو ژبې ښوونکي وْم او دپښتو خوږې ژبې سره مې ډیره مینه ده په دې کتاب کې په سلګونو متلونه ، اصطلاحات او.. راوړل شوي او څیړل شوي دي . چې ډیر یې ماته په یادو یاد دي او په موقع کې رایادیږي. پښتو ژبې ته ډیر کار د دین علماوْ کړی دی د احمد شابابا د زمانې نه مخکې او وروسته که دادب تاریخونه وګورۍ تاسوته به جوته شي چې په هرو خت کې د دین پوهانو پښتو ته څومره خدمت کړی دی. د هاغې بوډۍ په شانته چې حضرت یوسف ؑیې په پاغندو اخیسته او ځان یې د یوسف ؑ په تجارانو کې حسابا وه زه هم په دې لړ کار ځان دپښتو خدمتګار حسابوم. ما د پښتو ژبې سره دمینې او امانتدارۍ له مخې ځینې متلونه چې هغه دیو ځای ، یا دیو قوم پورې اړه لري کټ مټ راوړي او څیړلي هیله کوم چې زما دغه خلوص په چا بدونه لګیږي ځکه چې ما ځان ته د تصرف حق نه دی ورکړی. زه څه خپلې جهادي لنډۍ لرم چې په سنګرونو کې مې ویلي دي او څه اندازه شعرونه دي چې د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينو بې لارو ملګرو او هم سنګرو د خودسرۍ او د هغوی خواهشاتو په باره کې دي چې دوی ترې نه منع کيدل ويلي مې دي ځکه چې جهاد يو ډير پاك او مقدس عبادت دی خو دځينو حريصو او په نفس نه باور لرونکو راته داغي او لکه دار کړ خدای دې دوی او ما په سمه لار برابر کړي.

ګرانو لوستونکو که پدې کتاب کې زما څخه کومه غلطي او خطايي شوې وي عفوه غواړم او تاسو ته يې د اصلاح کولو پوره واك درکوم ماسره په دې کتاب کې اجمل اتڼ يو سفزی په څيړنه او ليکنه کې ډيری خولې تويې کړی اوخپل قيمتي وخت يې پکې مصرف کړی او همدارنګه

حاجي عبدالوکيل اتڼ را باندې ډير باعث و. زه نشم کولای چې د دوی شکريه اداء کړم خو خدای ﷻ دې ورته ډيراجر ورکړي.

په درناوي

مولوي عبدالشکور "ياسيني"

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

"الف"

- 1اختر پټ میره نه دی.

-1سړیتوب او میړانه نه پټیږي یعنې لمر په دوه ګوتو نه پټیږي.

-2اخترچې تېر شي نکریزې په دیوال پورې کړه.

-2هرکار او کړنه پخپل وخت خوند کوي.

-3ارهنډه انګور نه نیسي.

-3بې کاره سړي نه دخیر تمه چټې ده.

-4ارهنډه خرما نه کوي.

-4چې سړي کې پخپله خیر نه وي بل ته یې خیر نه رسي.

-5آّس لره په لاس لره.

-5یوشی چې پخپله درسره نه وي دبل په تمه کیږه مه.

-6آّسونو نعلونه وهل چنګښوهم پښې جګې کړې.

-6نا لایقه خلك هم ځینې وخت غواړي چې دلایقو خلکو سره ځان برابر کړي.

-7اسمان لاندې یې کور دی په ماما یې پوردی.

-7ځینې خلك په پور روږدي وي اخلي یې او خلاصوي یې نه او بې کاره ناست وي.

-8اسمان چې څومره غوریږي هسې نه وریږي

-8څوك چې ډیرې پرړې کوي هومره څه یې دلاسه نه کیږي.

-9آّس چې شنیږي دموګږي په زور شنیږي.

-9څوك چې یو کار کوي دخپلو ملاتړو په ډاډ یې کوي.

-10آّسمان یې برسټن ده ځمکه یې توشك دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10-يعنې هيڅ نه لري.

11-اشنا يي دشګو مزل دی.

11-يعنې دژوندتر وروستيوشيبو پورې نه تماميږي او ډير زغم غواړي.

12-اغيرلي ته لږ باد هم کافي دی.

12-څوک چې په ډير کړاووکې وي او لږ څه هوساينه او خوښي پرې راغله داهم غنيمت دی.

13-اغيرلی پخپله .... تشيږي.

13-څوک چې يوکار پخپله خراب کړي تاوان او زيان يې هم همده ته دی.

14-اصيل ته اشارت کم اصل ته کوتك.

14-پوه او درانه خلك په نيمه پوهيږي.

15-اتحياتو چې په ولاړه وائي په ناسته به څه وائي.

15-يو وروستنی کار چې له وخته مخکې وشي نو په خپل وخت به څه کوي.

16-امرسې خوري پيسې نه ورکوي.

16-ګټه پورته کوي خو زيان نه مني.

17-املوك يې بار کړي.

17-له يو کس نه چې ډير باد ځي او په ځان نه پوهيږي ورسره نږدې خلك په خپل منځ کې سره داوايي.

18-امانت ځمکه هم نه خيانتوي.

18-لويان دامانت په ساتلو کې دومره په ټينګه وايي چې ګوره ځمکه يې هم نه خيانتوي يعنې ايمانداري او صداقت ښه شي دی.

19-او به په ډانګ نه بيليږي.

19-پخې دوستۍ او وروروليْ دچا په شرارت باندې څوك نه پريږدي.

20-اوبه دجام درويه څكل كيږي.

20-څوك چې يو شې اخلي دهغه دښائست او دښه جنسيت له مخې يې اخلي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

21-او بو اخیستی هر بوټي ته لاس اچوي.

21-دارِ مخ هر چاته اوړي.

22-او بووړی زګته لاس اچوي.

22-په چاچې مشکل راشي ديو ډير بې خونده کس نه هم دحل کولو هيله کوي.

23-او به خړوي ماهيان نيسي.

23-دخپلې غوښتنې دترسره کولو په خاطر هرډول لوبې کوي.

24-اوبه پورته خيژوه که نه ښکته خويې لاره ده.

24-دکړنې له پاره ټينګ هوډ لره.

25-اوبه تر خيټې پورې رسيږي خو خيټې تر خيټې فرق دی.

25-توان تر توانه پورې فرق دی.

26-الطور من التاوان.

26-له کوم ملاصيب نه چا تبر په سوال وړی و او بيا هغه ترې ورك شو. سړی بيرته ملاصاحب ته راغی او ورته يې وويل چې څوك ديوه چا نه يو امانت واخلي او بيا دغه امانت ورك شي په امين يې تاوان شته او کنه؟ ملا ورته وويل چې نه، سړي ملاصاحب ته کړه چې صيب ستاتبرله ما ورك شو ملا صاحب سمدلاسه وويل ته لږ وارو کړه چې زه کتاب وګورم، دکتاب له کتلو وروسته بيرته راغې او سړي ته يې کړه چې دبل امانت تاوان نشته خو په کتاب کې يې ليکلي دي چې الطورمن التاوان. يعنې که تبر ورك شي تاوان لري.

27-اوبه چې يو ځای ډنډشي خو ساکيږي.

27-څوك چې يو ځای کې ډير پاتې شي قدريې کميږی ياپه ځينو شيانو چې وخت واوړي نو خرابيږي.

28-ادې که دزړه کوي او ګرې ته هم تبی کوي.

28-يو څوك که په راستۍ کارکوي او کوښښ وکړي له يوه بې کاره شي نه هم ښه شي جوړولاي شي.

29-ادې مړه شوه تبه يې وشکيده.

29-هرڅه ولاړل.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30-او به په كمزوري ورخ زر ورځي.

30-په بې وزلو او خوارو خلكو قانون زر پلي كيږي.

31-او به ګرمې كړه كه كاروشو ښه كه نه نووړه خو به پرې لامده كړو.

31-دژمي په سړو كې ديوه سړي دخپلې منكوحې سره نږديوالي ته زړه وشو او خپلې مانديڼې ته يې كړه چې ښځې په تناره كې اوبه كيده چې تودې شي ښځې يې ورته كړه چې ځله مې په عذابوې كار به درنه ونه شي نو سړي ورته وويل كه كارونه شي نو اوړه خو به پرې لامده كړې.

32-آموخته بلا بده بلاده.

32-له روږدی ځان خلاصول ډير ګران دي.

33-اوږه چې ونه خورې دخولې نه يې بوی نه ځي.

33-يوكار چې څوك ونه كړي بل ورپسې څه نه وايي.

34-اور اخلي.

34-ډيره بيړه كوي .

35-اوريې بل كړی دی.

35-شراو فساد يې جوړ كړی.

36-اورمږې ده.

36-بدبخته ده، هر كارته چې لاس واچوي ترې نه كيږي.

37-اور پرې ولګيده.

37-ډير قهر ورغی او په غصه شو.

38-اور ديو خسري نه لګيږي.

38-دلږ څه نه غټه خبره جوړيږي.

39-اورته پكی وهي.

39-يعنې شراو فساد تازه كوي او زياتوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-40اور په خوله کې وړي.

-40ډيره بيړه يې ده او يا ښه تقدير کوي.

-41اور ته خپل او پردی يودی.

-41بدوته خپل او پردي ټول يو دي. خپلو او پرديو ته يې تاوان رسيږي.

-42اور دخپلې لمنې څخه لګيږي.

-42نقصان انسان ته کله دخپل ځان او يا له خپلې کورنۍ ورسيږي.

-43او رپوه شه زاخيل پوه شه.

-43دزاخيلو په کلي کې اورلګيدلی و دنورو کليو خلك دمرستې له پاره راغلل چې له زاخيلو سره اور مړ کړي زاخيلوالو به دغه کسان هريوه ځانته راکشول چې دده دکور اور مړ کړي په دې کې دکلي خلك سره په جنګ شول او په کاڼو يې سره ويشتل پيل کړل چې يو نيم کاڼی به په مرسندويه خلکو هم لګيده په دې وخت کې دمرستندويه خلکو دډلې نه يوه تن غږ وکړ راځې چېځو اور پوشه او زاخيل پوشه او يو بل نکل يې داسې دی: يو څوتنو زاخيلو اوربل کړی واو ځانونه يې پرې تودول چې په دې کې يو څه مسافر راغلل او اور ته وروګرځيدل چې دوي هم خپل ځانونه په دې اور تاوده کړي خو زاخيلو دا مسافر تودولو ته نه پريښودل، په دې کې خبره لړه سخته شوه او نږدې وه چې جنجال پيښ شي نو دې وخت کې يو مسافر وويل راځۍ چې ځو اور پوه شه او زاخيل پوه شه.

-44اورپه لمن اخلي.

-44ډير تلوار يې دی.

-45اور په اوبو لګوي.

-45ناشونی کار غواړي چې وشي.

-46اور په خټه بلوي.

-46دناشوني شي کيدل غواړي.

-47اور پسې راغله دکور واکداره شوه.

-47ځينې سوالي او هوايي خلك ديوه ځای يا يوشي دعوګيرشي يا واك به کې کوي.

-48اوبه چې دسر نه واوړي څه يوه نيزه څه دوه نيزې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

48-انړيښنې او غمونه لږ او ډير يو شی دي.

49-او گره چې سړيږي بلا پرې لگيږي.

49-يو کار چې ځومره ځنډيږي هومره خرابيږي.

50-اوس ددې څه پر توګ کوې.

50-څه چاره يې کولای شې.

51-اوږده غنم دي کله به لوشي.

51-دځينو کارونو اجراْکول ډير وخت غواړي. بې وخته دځينو ورته تلواروي.

52-اوښ ته رباب مه وهه.

52-ناپوهو ته دلايل مه وايه.

53-اوښ چې په پيسه شي او پيسه نوي نو څه به يې کړې.

53-که يوشي ډير ارزانه وي اوستاورته داخيستلو وسعه نه کيږي نو څه به يې کړې.

54-اکو کو کې فرق نشته.

54-اکوك تنکيوبادامو ته ويل کيږي چې تازه له گله وتلي وي او ټول پرته له کوم توپيره يو شانته وي او خلك يې دمزې له پاره خوري او په رنگ او خوندکې سره يو شان وي.

55-اوښه کوم ځای دې سم دی چې پاتې دې غړانگه.

55-چې ديوه کس ټول کارونه نيمگړي او خراب وي.

56-اوښ ته چاوويل چې ځوړ ښه دی که لوړ ويل يې درې واړه دې ورك شې.

56-ديوه چا چې ټول کارونه بې خونده او بې رنگه وي.

57-امبار سرې ميښه ده دکوناټو په ډول خرڅيږي.

57-امبار سر ميښې ډيرې تيارې او پيړې وي او سړي ته ښې ښکاري سړی گمان کوي چې دابه ډيرې شيدې هم کوي، خو دشيدو مزه يې نه وي. يعنې د ځينو خلکو ډول او سينگار او جسامت ډير ښکلی وي مگر مانا په کې نه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

58-اوښ په بډه نه وهل کيږي.

58-ځينې خيانتونه دومره غټ وي چې هيڅ نه پټيږي او خامخا ښکاري.

59-اوښ په بډه وهي.

59-ښکاره خيانت کوي.

60-وسپنه چې څومره ټکيږي هومره پلنيږي.

60-په انسان چې عمر تيريږي تجربه او پوهه يې ډيريږي.

61-اوسپنه په اوسپنه ماتيږي.

61-زور زور ماتوي.

62-ايرو دشگو پورې واړول باد راغی دواړه يې ويوړه.

62-يوڅوك ديوه چاپورې ځان تكيه كړي او زور ور راشي او دواړه له منځه يوسي.

63-اورپرې لگوي.

63-خرابوي يې، له منځه يې وړي.

64-اوس هم جاله دې غاړې ده.

64-اوس هم سري وخت دی.

65-اول ځان بيا جهان.

65-چې ځان ونه پيژني جهان نه پيژني.يا لومړی يې پخپله خوره بيابې بل ته ورکوه .

66-اوښ په پکي نه درنيږي.

66-ډير شتمن په لږځه تاوان نه خبريږي.

67-اوښ په څله خبر نه دی.

67-بی عقله دی په خبره نه پوهيږی ياهوډمن خلك په تكاليفو كې جرت نه وهي.

68-اوښان چې ساتې دروازې به لوړې ږدې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

68-لوی کارونه چې کوې نو عزم به دې ټینګ وي.

69-اره شه ترخز کیږه مه.

69-یعنې نوروته هم ګټه اړوه.

70-ایل غټ دی که دوه سری.

70-په باجوړکې دوه غرونه دي چې یوه ته یې ایل اوبل ته یې دوه سری وایي چې د یوه ترڅنګ یوه قبیله پرته ده اودبل څنګ ته بله قبیله پرته ده، پخواځینې خلك ځیلیان، سادګان او لانجمن وو او په نه څه خبره به یې سره جنګ کاوه یوې قبیلې ویل چې ایلم غټ دی او بل به ویل چې دوه سری غټ دی او په همدې خبره ډیرې جګړې او مړې وشول، خواو دخپل غره دلوړوالي دعوا کولې، یوه ورځ یو استاد زده کوونکیو ته سبق وایه چې دایلم او دوه سري خبره را یاده شوه استاد چې دایلم دقبیلې اوسیدونکی وویې ویل چې ایلم لوړ دی یو شاګرد چې د دوه سري دقبیلې و استاد ته یې کړه چې استاذه دوه سری لوړ دی استاذ ته قهر ورغې غاښونه یې وچیچل او شاګرد ته یې وویل چې مور دې پرې کښېنې هم لوړ به یې نه کړې.

71-آّخر ته یې ګوره.

71-پایله یې ګوره.

72-اوښ چې ځي پالان دې هم ځي.

72-چې ته نه وې په نورو څه کوم.

73-انګور تروه دي.

73-یوشې چې دبې وسۍ نه پاتې شي.

74-اختر په څه پیژنې وایي چې پلو پوخ شي.

74-په تیراکې خلك داختر په ورځ پلو(ګوریجې پخوي چې داکار پرته له اختره دتیرا خلك ډیر کم کوي. دیوه هلك مور چې له اختره مخکې یې وریجې پخ کړې وې هلك چې سهار له خوبه راپاڅیده او خپلې سترګې یې مښلې خوب یې وتښتاوه مخ ته یې څه اوبه ور واچولې او مورته یې کړه چې څه دې پاخه کړي دي موریې ورته وویل چې بچیه وریجې هلك سمدستې حجرې ته منډه کړه په حجره کې درانه درانه سپین ږیري ناست دي اودهریوه مخې ته پر میز چاینك ینبی دی هلك ورغی او له ښې لورې یې دسپین ږیرو دلاسونو په ښکلولو او داختر په مبارکیو ورکولو شروع وکړه. یو سپین ږیري بابا ورته وویل چې بچیه اختر خو نه دی هلك غږ کړ بابا ولې نه دی ادې مې وریجې پخ کړي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-75انسان بې وزرو مرغه دی.

-75یو سړی د خپل کور په چرګۍ دخپلو ماشومانو سره ناست و او سپك را پاڅيد او دچرګۍ بلې غاړې ته يې را ټوپوهل او کښيناست په بريتو يې ګوتې راکش کړې او غاړه يې تازه کړه او ښځې ته يې کړه: ښځې انسان بې وزره مرغه دی يوه شيبه مخکې دچرګۍ هغې غاړې ته وم او اوس دادی راپورې غاړې ته ناست يم ښځې يې ورته کړه ښه دی سړيه چې شکيدلې نه يې.

-76اوښ دلکۍ نه نه ټينګيږي.

-76دغټ قوت ماتول په لږ زورنه کيږي.

-77ابۍ خوتا مړه کړه چې کله دی ګرم ورکول او کله دی يخ.

-77دوه مالداره ورونه وو يوه رمه پووله او بل به دکور ماته ګوډه کوله، په کور کې يې مور ناروغه وه او زوی به يې سونړ او سپيرکۍ ورکوله خو بالاخره ابۍ مړه شوه او دکور ورور چې وهغه باندې ته شپانه ورور ته ورغی او هغه ورته وويل چې ابۍ څنګه وه ده کړه چې ابۍ مړه شوه نو بيا ورته هغه داوويل:

-78اول دځان اصلاح پکارده بيا دنورو.

-78لومړی بايد سړی ځان په لاره برابر کړي بيا نوروته نصيحت کوي.

-79اوښان په ټيټه ملانه غلاکيږي.

-79ديو غټ شي خيانتول په کوچنۍ پلمه نه کيږي.

-80امتحان شوي بيا يې مه امتحانه وه.

-80يوځل چې څوك تجربه شو دويم ځل ته اړتيا نشته.

-81آموخته بلا دخدای په روی نه منع کيږي.

-81له روږدي خلاصيدل په زارۍ نه کيږي.

-82اوښ په غړغړو روږدي دی.

-82ځيني قدرتمند په قهر او غصه عادت وي.

-83اړوت غړوت کوي.

-83کار ترې نه کيږي ځان اخوا او ديخواکوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

84-اور پسې راغلی وې.

84-يوه ښځه چې دچاكورته ولاړه شي او بيرته په تلوار ځي نو بيا ورته ويل كيږي پخوا اورلگيدونه نه وو خلكو به دبكر نه اور لگاوه او بيايې انگار ترډيره ساته نو دچا كره چې به اورنه و دبل دكوره به يې يا مروته اويا لمبه خپل كورته په بيړه وړه.

85-اموخته خور دی كه ميراث خور.

85-ميراث خور ښه دی چې يوځل خپله برخه واخلي اوخلاصه شي او اموخته خور سړی تنگوي.

86-اس دخپل سپاره كوناتې پيژني.

86-هركس خپل دوست او دښمن ښه پيژني څوك چې دچانږدې وي او كور او كلی ورسره لري تر نورو يې ښه پيژني.

87-اتفاق غرونه سوري كوي.

87-په يو والي هرڅه كيږي.

88-اوړه په لپه او غوړي په گوته.

88-هرشی ځانته كچ او ميچ لري .يعنې سوالگرته څوك په پيمانه شی نه وركوي.

89-ايساره پيشو دزمري نه تكړه وي.

89-اړ هر څه كوي.

90-اوه كوره تاراڼ دي نه يې ملكان دي.

90-كوچنی كلی چې خلك يې خپل منځ كې سره بې اتفاقه وي او كورونو دشمير نه يې دمشرانو او ملكانو شمير زيات وي.

91-انسانيت په بيعه نه اخيستل كيږي.

91-سړيتوب او عقل دخدای(ج) داد او وركړه ده.

92-اوښ مې له كبره په باغ كې پاڼې نه خوري.

92-دومره خوار نه يم لكه ته چې راته گورې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-93او به چې له پاسه خړې شوې تراخره خړې وي.

-93مشران چې خراب کشران پخپله خرابیږي.

-94امرخیلووطن نه مینده او چغریې څښتن نه مینده .

94- امرخیلودپښتنو یوښه توریالی ټبردی ، خوځمکې یې نه درلورې په پچیراو چیلیار په منځ کې یوه بې اویو او کاړجنه او دسنګلاښ سیمه ده . چې هیڅوک ورته نه راتلل او نه په کې چه ځای جوړوه ، ځکه چې د اوسیدو ځای نه دی خوامرخیل ورته راغلل او په کې میشت شول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ب"

– 1باران په تیرا وشو خره یې دلړه موړې ویوړه.

- 1لړه موړه په لغمان کې دیوې قرې نوم دی چې یو وخت یې خلك دخوارۍ او مزدورۍیاد تجارت له پاره دخپلو خرو سره دپیښور بارې ته تللي وو دبارې په خوړکې پستې شګې پرتې وې، ددوبي ګرمي وه تجارانو یا دغو مزدورانو په دې ځای کې واړول خره یې ټینګ د میختبیلو پورې وتړل او پخپله بیده شول، له دې ځایه دتیرا سیمه ډیره لرې پرته ده، په تیرا باندې سخت باران شوی و چې ددوی دسترګورپناو، یوڅه وخت وروسته لیونی سیلاب راغی خلکوځانونه په منډه خلاص کړ او خره پاتې شول او سیلاب لاهو کړل او په سیندیې ورګډکړل.

-2بار یې داوبو ویسته.

-2خپل مشکل یې حل کړ .

-3بادرنګ به دې بدرنګ کړي خټکې به دې دسلوکالو رنځ کړي.

-3دبادرنګ خوراك خیټه خوږوي او خټکی دزخم ځای ته ورځي او ګزك شي.

-4باورمې نشي چې دامیری میر شي.

-4باور مې نه شي چې داکار به وشي.

-5باورمې نشي چې داوړۍ شړۍ شي.

-5ګمان نه کوم که داکار وشي.

-6باغ چې پوخ شي باغوان یې کوږشي.

-6کله چې باغ پوخ نه وي، نو دباغوان مینه دخلکو سره ډیره وي او ښه راشه درشه هم لري خو چې میوه یې پخه شي بیا په ځنګ شي. او همدا شان چې یوکس نوی منصب او قدرت ته ورسیږي نو بیا دچا کارنه کوي.

-7بانه مې رپیږي.

-7هیله مې شته چې داکار به وشي.

-8بانه مې نه رپیږي.

-8ناهیلی یم.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9-پاڼه یې درانه شو.

9-خوابدی شو.

10-بدتر بور په بدځای کې په کاریږي.

10-تربور په تکلیف او سخته کې په کاریږي ځکه چې دبل بدیې په تربور نه لوریږي.

11-بد ورور په بده ورځ په کاردی.

11-که ورور ډیر خراب شي بیاهم دمصیبت او تاوان په وخت کې په کاریږي.

12-بې عقله یې په ځان کوي په بل یې نه کوي.

12-ناپوهه سړی چې بې سنجشه کارونه کوي ځان تاواني کوي.

13-برگ اتڼ جوړدی.

13-موضوع یې گرمه ده.

14-برگ اتڼ یې جوړ کړ.

14-کیسه یې بیا توده کړه.

.... 15-کول او جومات اچول یو شی وی.

15-یوه کنچنۍ وه او په فحاشۍ یې ډیرې پیسې گټلې وې او په یوڅه پیسو یې جومات جوړکړ، دملا نه یې پوښتنه وکړه چې ماخو د بدکارۍ په پیسو جومات جوړکړ څه ثواب به مې وشي او که نه؟ ملا ورته وویل دغه .... ورکول او جومات اچول دا دواړه یوشی دی اوځان شکول دې پرې اضافه شول.

16-بللي خورهولي دي.

16-څوك چې چارا وباله او رانه غی نو بیا یې گیله نه وي.

17-برمنډله اوبو نه ویریږي.

17-توریالیو او ننگیالیو سره دخپل سر ویره نه وي.

18-بل ته مثلې کوي په خپله پرې حملې کوي.

18-یعنې په خپلو وېناوو یې عمل نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-19بنده ترخپلي وسپ پورې پر دی.

-19دتوان په اندازه باید سړی کار وکړي.

-20بنده دخپل خیر او شره خبر نه دی.

-20انسان دخپلو ښو او بدونه نه وي خبر علم يې دخدای(ج) په قدرت کې دی ((ډیر ځل به یو کس یو شي دخپل ځان له پاره خیرګڼي مګر هغه به ورته شريې. او ډیر وار به یو سړی یو شي خیر ګڼي هغه به شرشي))

-21بنده راشه دخدای خپل شه لکه په ځان هسې په بل شه.

-21یعنې مسلمان هغه دي چې په ځان يې څه لوريږي هغه په بل هم ولوروي.

-22برخې ازلي دي.

-22دهر چا برخه په لوحې محفوظ کې شته، نوی زیادت په کې نه راځي.

-23بې ګودره مه ګرېږه.

-23بې سنجشه کار کول ښه نه وي.

-24بې ډوله ګډیږي.

-24هیڅ په هیڅه مست.

-25بې تیلو يې الوزوي.

-25دومره درواغ وايي چې په هوا ګرځي.

-26بې دروازې لوی شوی دی.

-26بې تر بيې او بې تعلیمه رالوی شوی دی.

-27بې لکۍ خر دی.

-27ډیر زیات بې عقله او ناپوهه دی.

-28بې پر توګه سړی دی.

-28بې حیا دی.

-29بې غیر ته دادا اوادې ته دې ایمان جوړ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-29پخپل کور کې مزری دی.

-30بې صبره وايي ماته يې په کودي کې واچوه .

30تلواري وخت ته نه ګوري او هرڅه دوخت نه مخکې غواړي.

-31بې صبره يې په لمن کې غواړي.

-31دی يې له هرچا ژر غواړي.

-32بې چرګه هم سبا کيږي.

-32ديوه چا دمرستې او کمك پرته به هم کار پوره شي.

-33بې لاسه لستوڼی دی .

-33بې واکه او بې اختياره ښاغلی دی.

-34بې علمي تياره ده.

-34خوك چې پوهه او علم نه لري په هغه سپينه ورځ هم شپه وي.

-35بې علمي بلاده.

-35ناپوهي مصيبت دی.

-36بې علمه انسان ړوند دی.

-36خپل خير او شر نه پيژني.

-37بې کاره ښځه دميړه په کور کې ميلمنه وي .

-37هيڅ هم نه کوي او هرڅه خراب، تراب پراته وي.

-38بې باکه سړی دی .

-38لو بالي او بې پروا دی.

-39باران ونه شو مونږه يې په جمعه خان وشرمولو.

-39ددوبې په موسم کې دکليو خلك خپلو خپلو ديروته وځي اوپه ديرو کې يوه يوه کوټه هم وي چې کله باد او باران شي نو بيا خلك کالي او سامان دې کوټې ته ننباسي جمعه خان چې کور يې ديرې ته راويستلی و، او دکور وګړي يې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼ وو، دجمعه خان جماع ته زړه شوی و خو دخلکو د ویرې یې څه نه شو کولای خدای(ج) کول یوه شپه ګرز ګروز او بریښنا شوه څه غټ غټ څاڅکي هم راولویدل خلك کوټوته شول جمعه خان اوښځه یې هم سره دکوچنیانو کوټې ته شول کوچنیان خو بولي وو او ویده شول دباران فقط یو څو څاڅکي وشول او نور ودرید ګرمې وه خلك بیرته له کوټو راووتل او جمعه خان وار دمخې ددې موقع نه پوره استفاده کړې وه ښځې له ځانه سره وویل چې باران ونه شو موږه یې په جمعه خان ......کړو.

40به به به به کیږي.

-40ځان مشره مشره کوي.

-41به به یې له ځانه جوړه کړې ده.

-41یوه غټه مشره ښځه یې له ځانه جوړه کړې ده.

-42بې تاجه بادچا دی.

-42خپل ځان په خلکو په زوره مني.

-43بختوري کامې چې نې اچوم دوه کیږي.

-43داسې وه چې پخوا زمانو کې وچکالي وه او دننګرهار زیاتره سیمو او به نه لرلې او په کامه خو دکونړ سیندرابهیږي نو ډیرپاوبه لري، شنه او سمسوره سیمه ده، او دډیرو لرې لرې ځایونونه خلك خوارۍ او غریبۍ له پاره کامې ته راتلل لکه اوس چې راځي، دیوې وچې سیمې سړی په سیند راپورې وتی دی او یوکب یې پیداکړ او د یوه شیرغشي بوټي ته یې ور واچوه او اور یې ورته کړ کله چې او ر مړ شو اوې دکب بیرته راخیسته نو په دی بوټي کې یوه چرمښکۍ هم ورسره پخه شوې وه مسافر ماما چې کله دوه ماهیان ولیدل ډیر خوشحاله شو او داخپل راتګ یې کامې ته په نیك فالۍ ونیوه او بیا یې داوویل.

-44بغیر زمانه به یې شل نه کړي.

-44له ما پرته یې نه شې پوره کولای.

-45بخت یې چې خوار شي په شنه جلګه کې هم منګی ماتیږي.

-45نصیب چې خوار شې نو بیا روغ کار ورانیږي.

-46بدخوی چې زور اور شي نوعقل مرور شي.

-46یوکس چې په بدو بدو خویونو عادت شي، زړه یې زنګین شي او عقل ترې ولاړ شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-47بې پيره سره بدمذهبه جوړيږي.

-47نکل يې داسې دی: يو سړی نوی ملا شو او دهندوستان نه راغی او دخپل کلي په جومات کې يې طالبانو ته تدريس کاوه په دې وخت کې دملا صاحب يو ګاونډی راغی او ملا صاحب ته يې په سپکو او سپورو بناْ وکړه، او پير، دين او دا ټول يې ورته وکنځل ملا صاحب خو عالم دی هيڅ نه وايي او يو لاحوله ولا قوه وايي د سړي دکنځلو په جريان کې دملا داکازوی راورسيده او دې سړي ته يې ټول جوابونه په اشکنځلو ور وګرځول نو په دې وخت کې يوه طالب دا وينا وکړه.

-49بورې هم ژاړي او تروري هم ژاړي.

-49يعنې دقاتل او دمقتولميندې دواړه ژاړي يو په مرګ ورکشواو بل په ژوند ورك شو.

-50باد او باران دی.

-50هسې غږ يږي او څه کار ترې نه کيږي.

-51بې مشورې کارکول وخت ضايع کول دي.

-51يوکار چې بې سلا او مشورې وشي څه نتيجه نه ورکوي.

-52بې سته څوك جنت ته هم نه ځي.

-52دپښتنو داسې خويونه دي چې بې بلنې چيرته نه ځي.

-53بل ته ګوته نيسي.

-53نوروته تکړه او مزری دی.اوخپل عيب نه ګوري.

-54بنده حيران خدای مهربان.

-54څښتن تعالی داړو خلکو کارونه وربرابروي.

-55بې عقله ځان دسلو هوښيارانو ښه بولي.

-55ناپوهه په هيڅ معيار او اندازه نه پوهيږي نوځکه ورته ځان هوښيار ښکاري.

-56بريت ښه بريت دی خو په بيکاره شونډوولاړ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

56-چې ديوه ښه او پوه سړي دناپوهو او نا اهلو خلکو سره مخه وي.

57-بريت غوړ دې پيشو وتښتول.

57-کيسه يې داسې ده: يو سړی په ډله کې ناست و او تل به يې غټې، غټې خبري کولې او ويل به يې چې دامې وخوړل او نن مې داوکړل او........ دغه سړي يو څه دپسه دلم وازده په کور کې ساتلې وه او هر وخت به يې پرې خپلې بريتې غوړولې او بيا به دکلي عام وستل ته راووت او دخلکو په منځ کې به کښيناست او ويل به يې چې ياره نن مې داسې قورمه، کباب، پلو او .... خوړلي دي په همدې لافو او شاپو کې دی او په عين وخت کې د خبرو سره سم دخپل زنګانه نه يو ټك هم او باسي په دې وخت کې يې زوی په ډيره ورخطايۍ راغی او پلار ته يې په اوږده آواز باندې ورغږ کړ: چې وه پلاره تاچې دبريتو دغوړولو له پاره وازده په تاخچه کې يښې وه هغه پيشو وتښتوله.

58-بې خپلو کافرو مې نه کړې.

58-يو ملا ته چا کنځلې کولې او ده ورته څه نه ويل او يو ناپوهه ورور يې راغی او سړی ته يې په اښکنځلو شروع وکړه ملاصاحب دخپل جاهل ورورنه خوشاله شو او دايې وويل خدايه بې خپلو کافرومې مه کړې.

59-بل ته مزری دی.

59-خپلې ښځې ته څه نه شي ويلای او نورو ته تکړه دی.

60-بنجان په خنجکي راشکوي.

60- ډير لندۍ دی يعنې يوه لويشت ونه يې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پ)

– 1پاړوګر دمار دلاسه مري.

-1چې مهلك كاريې پيشه وي دخپلې پيشې ورپيښيږي.

-2پانې پليت مړی يې كافر.

-2چا په هندوستان كې دعيسوی مړی لمباوه او ناپاكه او به يې ورته راوړې دمړي لمبونكي ورته وويل چې دا اوبه خو پليتې دي داوبو راوړونكي ورته وويل پانې پليت او مړی كافر يعنې باك يې نشته.

-3پای ناوكه ساهووي سرې ورځ ورباندې زوروردي.

-3دويش له ځايه چې څوك لرې وي نږدې كمزوری يې ترې مخكې اخلي.

-4پټې بلاوې دې خدای پټې لري.

-4خدای (ج) مې دې نور ددې دبدو كارونو نه نه خبروي.

-5پردی كټ دنيمو شپو وي.

-5دسوال شي به درنه دكار په وخت كې وړي او ستا به لاكار تمام شوی نه وي.

-6پردي په ډير ونارو خپليږي.

-6چې خپل دې نه وي نو ډير ښه به ورسره كوې بيا به دې خپليږي او ستا په درد به راځي.

-7پړ مې كړه مړ مې كړه.

-7ملامته مې كړه بيا چې هرڅه كوې حق دې دی.

-8پس له مرګه پښيماني ګته نه لګري.

-8چې دكار وخت تير شو افسوس او ارمان بيا ګټه نه كوي.

-9پښې سترې ښې دي نه زړه سترې.

-9ديوه چا راتلو ته چې په تمه وي او دهغه راتګ په شك كې وي نو پښې دې ورپسې ور واخله چې زړه دې راټول شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-10پردي غوايان خيرا توي.

-10دنو رود مال مصرفولو ته تکړه دی دبل په خيرات کې خپل ثواب گوري.

-11پړی يې پرې وروا‌چاوه.

-11يعنې په بد شان يې رخصت کړيا انډيوالي يې ختمه کړه.

-12پرتوگ يې ورته په چناروا‌چاوه.

-12ښه يې سپك کړو.

-13پر دی جنگ په پيسو اخلي.

-13شريردی او شريې خوښيږي، خپل خوکوي او په پردي کې هم برخه اخلي.

-14په تنگ شي په جنگ شي.

-14چې خونپور شي او مجبور شي.

- 15پښه يې او بو ته کوې.

-15يو سړی و او دخرې سره يې بدکاري کوله چاورته وويل چې دابدکار دی بله ورځ همدې سړي پخپله هم دغه بدکاري کوله چې پروني سړی وليد او غبر يې پرې و کړ چې داولې کوي، سړي ورته سمد واره وويل مايې پښه او بوته کړې. يعنې ځيني خلك يو بدکار ته په يوه پلمه باندې دحلالو روايت ورکوي.

-16پخوا کال په کلو وه اوس لاس په لستوڼي شو.

-16ځوك چاته ديوه عمل پيغور ورکوي سبا په هغه کې هم پيداکيږي، پخوا به خلکو ځان ډير ساته چې بل ته مې ويلي دي نو پخپله به يې ځان ترې ساته مگر نن سبا خلك هرڅه کوي يا دا پخوا به چې چابل چا ته پيغور ورکړ څه موده وروسته به ده ته هم بل مثل يو پيغوذ جوړشو.

-17پرهيز دسلو درملونه ښه دی.

-17له درملونه پرهيز غوره دی.

-18گ پکی پکی کيږي.

-18نيغ نيغ او مخې مخې ته کيږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

19-پوستين يې چپه اغوستي.

19-په قهر اوغصه دی حالاتو کې يې بدلون راغلی.

20-پرتو غاښ يې ور وشکاوه.

20-کيسه او تمه يې ورغوڅه کړه او يا خړ يې کړ.

21-پوره وران دې کړه دوه کوره؟

21-دوه کوره پرې خرابيږي له چا چې اخيستل شوې دهغه متاع ولاړه او داخيستو نکي پرې لاس تنهاکې شوی نه دی بې ځانه يې لګوي چې بيا يې دخلاصولو توان نه لري.

22-پردي خواږه دنامرده په ګېډه کې پراته وي.

22-څوك چې دچا سره يو احسان وکړي دغه سړی بايد چې ددې احسان بدله په يوه ډول وروګرځوي.

23-پردی غم له واورو سوړ وي.

23-سړی په خپل تکليف ډير خپه کيږي او دبل په تکليف هومره نه وي اګر که په وروريې هم وي.

24-پك مې ليدلی دی خو دمرکنډی‌پورې نه.

24-بې باکه، بې حيا او بې شرمه ، ظالم او سپين سترګي. يا هر څوك چې دحدنه تيری وکړي بيا ورته داويل کيږي.

25-پو راو مامور شو.

25هر څه يې ډير شول.

26-په دوه پښو ناست دی.

26-سترکې په لار دی يعنې منتظردی.

27-په مړه ګېډه يې لاس نه دې وهلی.

27-تل وږی او اړ دی.

28-په سر سوری نري په اسمان ستوری نه لري.

28-هيڅ نه لري.

29-په سپکو سپك، په درندو دروند.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

29-ددرنو په ناسته به درونډ شې او دسپکو په ناسته به سپك شې.

30-په مرګ یې ونیسه په درد راضي کیږي.

30-ډیر څه ترې وغواړه لږبه په اسانه درکړي.

31-په اخښکلو وړو تیزونه ماچوه.

31-په شوي کار ځان مه اخته کوه.

32-په ډاګ دې شړی منده کړه کزپرې مه بړده.

32-یو شی چې په اسانه په لاس درغی ډیر ښه او بد په کې مه لټوه.

33-په سترګو کې خلکو ته خاورې اچوي.

33-خلك تیر باسي.

34-په ښو تلوار په بدو صبر کول.

34-ښه کار دې سړی ژرکوي او په بدو دې مشوره کوي.

35-په جنګ کې آسونه نه تیاریږي.

35-مهم کار په بیړه نه کیږي.

36-په تامې زور نه رسیږي مړ به دې پلار کړم.

36-په زور ور یې وسه نه کیږي په کمزوري ګواښیږي.

37-په بوساړه کښې ورته ناست دی.

37-یعنې چلونه ورته ښیي.

38-په یوه غشي دوه ښکاره نه کیږي.

38-په عین وخت کې څو، څوکارونه نه کیږي.

39په پردي وطن کې تیز واچوه ترې ځه.

39-په نابلده ځای کې دبدکار پیغور نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

40-په اخوند ښور واهم ډيره ده.

40-ديوه عاجز سړي سره لږ څه کول هم ډير دي.

41-په يوه کند کې دوه ملنګان ځايږي خو په يو ملك کې دوه پاچايان نه ځايږي.

41-ددوه زورورو ژوند په يو ځای کې نه کيږي.

42-په يوه سپيږه سل مخونه خوړيږي.

42-ديو کس په تکليف او خبره ټول کلی، اولس او قبيله خوابدې کيږي.

43-په يو ګل نه پسرلی کيږي.

43-په يوه کس وطن نه آباديږي.

44-په شيدو سوی ماسته پوکوي.

44-ديو شي نه چې سړی تکليف ووينې، نو دبل سره بيا ډير احتياط کوي.

45-په ړندو کې چغر بادشاه دی.

45-په ناپوهانو کې په يو لږ څه پوه کس مشروي.

46-په ډيرو وهلی ښه دی په يو ملامته نه.

46-ډير تکليف او تاوان غوره دی نه چې نو کس ملامته ووايي.

47-په سپينو جامو توداغ ژرمعلوميږي.

47-اصيلو، پوهو او پاکو خلکو که لږ څه بدکاروکړ داورته غردي.

48-په زړه کې ريبل او کرل کوي.

48-هيلې او غوښتنې لري.

49-په ګناه فخر کول بله ګناه ده.

49-له بدو توبه کول دخدای(ج) بخښنه ده.

50-په ګناه پښيماني دخدای رحمت دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-50په بدو وياړل هم بد دي.

-51په ډيرو ليوني خوښ دي.

-51دخپلې اندازې او برخې نه څه زيات غوښتل ليونتوب دی.

-52په غاسل يې لمبول دي بخښل يې په خدای دي.

-52په کار کوونکي تر خپلې وسې سيعه کول دي.

-53په پردي قبر کې ځملي.

-53دبل غم په خپل سررا اچوي.

-54په پردي کور سل ميلمانه څه دي.

-54دبل توان چاته هيڅ ښکاري.

-55په پردي شعر کې خپل نوم اچوي.

-55پردي ښه دځان پورې تړي.

-56په شرم دې هغه وشرميږي چې پرې پو هيږي.

-56چې په شرم نه پوهيږي هغه بيابيا شرم جوړوي ځکه چې بدورته نه ښکاري يا داچې په شرم دي هغه وسرميږي چې پری نه پوهيږي .

-57په علم کې شرم نشته.

-57دپوهې په زده کړه کې شرم نشته که يې له غټ نه زده کوې او که له واړه نه.

-58پلوتې وايي بړستن پرې واچوئ.

-58په تيراکې وريجو ډير قدر درلوده هر وخت چانه پخولې يوه ورځ ديوې کونډې زوی ناروغه شوی و او دغه زوی په کونډې ډيرگران هم و زوی ته يې ويل چې بچيه څه خورې او څه ته دې زړه کيږي، زوی يې کړه مورې وريجې راته پخې کړه مور يې خپلېگ لور ته غږ کړ لورې بړستن پرې ورواچوه چې هلك سرسام شوی او پلوتې وايي يعنې پرتې وايي.

-59په ښکليو کې وفانوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-59ښايسته خپل ښايست ته غره وي او دبل چا پروا نه کوي.

-60په قصاب نه ورځي په حلوايي ورځي.

-60ديوسړي دپيري سره اشنايي وه او دسړي ميلمانه راغلي وو او پيري ته يې ويلي و چې دقصاب نه غوښه راوړه پيری ولاړ او د حلوايي نه حلوا راوړه، سړي بيا واستوه او ورته يې وويل چې غوښه راوړه پيری بيا ولاړ او دحلوايي نه يې حلوا راوړه، همداکار څو واري تکرار شو، سړي اخر پيري ته وويل چې داولې غوښه نه راوړې؟ پيري کړه دقصاب سره چاره ده.

-61پخوادې پلار مړ و او که مور پورې غاړه کښينه چې دوا دروغروم.

-61په غره کې يو دوه شپانو رمې څرلې چې يو يې په يوه غره کې و او بل يې په بل غره کې و، ددې يو شپانه يوکال مخکې څوك مړ شوی و، دې بل شپانه ورته دډير لرينه په لوړ او جګ اواز پخپله لهجه غږ کړ چې هوو فلانيه پرو سږکال دې پلار مړو او که مور پورې په هغه کټ باندې کښينه چې دعا دروغروم يعنې فاتحه درته وکړم.

-62په مزدور مارهم مه وژنه.

-62په کارکې اخلاص نه کوي اوژوندی به يې پريږدي.

-63په مړه مار ګذارونه کوي.

-63ځان په توره او ميرانه کې شريکول غواړي.

-64په هر څه اورلګوي.

-64چالاکي او بيړه کوي او هرڅه هاغه دغه کړي يا هرڅه خرابوي.

-65په غوږ يې و واهه چې لته يې هيره شي.

-65غلطو کسانو ته داسې جزاورکول په کار وي چې غلطي کول ترې هير شي.

66په وچو لرګو اور ښه بليږي.

66اسانه کار ژر کيږي.

67په يو غوږيې اوري په بل يې اوباسي.

67نصيحت پرې اغيز نه کوي.

68په يوه پښه ورته ولاړ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

68ډیر منونکی،ډیر اړ او محتاج دی.

69په ښایست کې د چین ښاپیرۍ ده.

69د ښکلا پرې ختمه ده.

-70په خپلو غوړیوکې یې وسیزه.

70ډیر تکلیف او زجریې ورکړ.

-71په شو ګیرو نویې سترګې سرې دي.

-71ډیر غمونه او اندیښنې کوي اوشپې رڼوي.

-72په مونږ یې تیاره ده ،په نورویې رڼاده.

-72مونږ ته یې خیر او ښیګڼه نه رارسي.

-73په خپل ژوند کې چا پوره نه کړه.

-73دنیا نیمګړې ده.

-74په پردي واده کې لستوڼی اوباسي.

-74د بل کار ته بې ځایه خوښي کوي.

-75په نغاره یې ګرد پروت دی.

-75خواشینی دی.

-76په ډډویې اخلي.

-76عمل پرې نه کوي او یا اغیزور باندې نه کوي.

-77په زغرو کې زغره مه لټوه.

-77په ښو کې ښه مه لټوه.

-78په ایرو کې ګوتې مه وهه چې اور به پکښې وي.

-78خطر نه ځان ساته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

79-په دروو کې دروې مه لټوه.

79-د مومندو په سیمه کې چې ځوك د چانه مړی وکړي او بیاغواړي چې د خپل مړي بدل ترې واخلي او د اصلې قاتل پسې ګر ځي خو هغه په لاس نه ورځي اوپه دې کې ډیره موده تیره شي د مقتول ورثې ته بیا نورخلك وایې چې یو تن یې مړ کړه څله په درووکې دروې لټوي.ګ دروې ټولې یوشان دي. دی.او یا د خیښي معامله وي او یا ورته کومه بله معامله وي نو بیا هم ویل کیږي.

80-په زغره کې یې سوری وکه.

80-روحیه او مورال یې ورمات کړ.

81-پر دی وینې یې دځان پورې مبتلې:

81-دیو پاچا زوی دخپل پلار نه مرور شوی و او بلې پاچاهۍ ته تللی و. دښار په دروازه کې یې شپه راغله په دې ښار یو ښامار اموخته و چې څه موده بس به یې یوه انجلۍ ورودوله او خوړله به یې په دې شپه دپاچا دلور بوبت و، انجلۍ یې سینګار کړه او او ډولۍ یې دښار په دروازه کې ښامار ته یښې وه شپه پخه شوه او دښار ټولې دروازې وتړل شوې چې ګوري ښامار راغی د شهزاده مسافر تر ځنګ توره وه خپلې تورې ته یې لاس کړ او دښامار پسې را پاڅید او سر یې ترې پرې کړ شهزادګۍ، دغه مسافر ولید دخلکو ډیره سودا وه کله چې دښار دروازې پرانستل شوې دښار یو زلمې چې مړ ښامار ولیده سمدستې یې خپلې جامې دښامار په وینورنګ کړې. پاچا پخوا اعلان کړی و چې هر چا ښامر مړ کړ زه به خپله لور ورکړم دا زلمی په منډه ولاړ او پاچا ته یې ځان وروروساوه شهزادګۍ چې هلك ولید ویې ویل چې دې خپل کالي چتې په وینو رنګ کړي دي انجلۍ وویل چې تاسې ورشئ او هغه ملنګ چې په دروازه کې پروت دی هغه راولئ مسافر یې راوست او کله چې انجلۍ ولید غږ یې کړ چې ښامار همده وواژه پاچا ترې پوښتنه وکړه چې ته څوك یې مسافر ورته وویل چې زه فلانکی شهزاده یم پاچا سمدواره خپله لور ورنکاح کړه او په ټول ښار کې خوشحالې شوه.

82په وچو ولو به خدای اوبه راولي.

82-اړخلك به ځښتن له اړتیا خلاص کړي.

– 83په یو لاس کې دوه هندوانې نه نیول کیږي .

83-په یوه وخت کې دوه کارونه نه کیږي یا دوه غټ مشکلات په یو شیبه کې نه حل کیږي.

84-په یوه موزه کې دوه پښې نه ځائیږي.

- 84داهغه وخت ویل کیږي چې په یوه څوکۍ او یا په یوه ځای دوه کسه مقرروي چې دیوه له پاره کفایت کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-85په پاده کې خر نه لري.

-85داهغه وخت ویل کیږي چې یو څوك هیڅ نه لري او خبرې یې غټې وي.

– 86په تش میدان پاتې شو.

-86چې یو څوك دڅه په تمه وي او هغه ونه شي او نا هیلی شي.

-87په تشویې ورته لاس اینبی دی.

ـ 87ورته حیران او هك پك پاتې دی او څه یې له لاسه نه کیږي.

-88په تش لاس هیڅ نه کیږي.

-88دچا لاس چې تش وي علمیت، دولت او یا نور څه ونه لري نوترې کارنه کیږي.

-89په دوه جالو مه کښینه.

-89یو کار کول غواړي په دوه وسیلو په داسې حال کې چې داوسیلې په خپل منځ کې یو دبل ضد وي.

-90په خوله یو څه وایې په زړه یې بل څه دي.

-90دوه مخي او منافقت کوي.

-91په زور کلي نه کیږي.

-91په بد خوي څوك، څوك نه شي تابع کولای.

-92په ډیرو قصابانو کې غوامرداریږي.

-92چې دیوه کارواکدار او کارفرمایان ډیر شي هغه کار سرته نه رسیږي او خرابیږي.

-93په چینه کې چې څومره ګوتې وهې او به زیاتیږي.

-93یعنې په یوه کارکې چې سړی څومره تمرین کوي هومره ګټورکیږي.

-94په کور کې یولیونی ښه دی.

-94په کور کې باید یو سړی مشري وکړي یا په کورکې یو سړی نازولی وي نه ټول.

-95په اوریدو او لیدو کې ډیر فرق دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-95يو څوك يو كار له نړدی ګوري نو رښتيا او درواغ يې ده ته ښه په ډاګه جوتيږي.

-96په بدبوټي سپی هم متيازې نه کوي.

-96يو څوك چې بد خوبه وي خلك نږدې نه ورځي نه ورسره څوك دوستي كوي اونه خپلوي.

-97په اومه تارشی مه تړه.

-97پوخ کار کوه.

-98په پلندۍ کې ونښت.

-98ستونزې ورته پيداشوې.

-99په بوخته کې ګير شو.

-99په مصيبت اخته شو، چې اوس به ترې په مشکل خالصيږي.

-100په کور کې شپږمه ګوته يم.

-100په کور کې کشريم له مامخکې قدرمن ډير دي.

-101په دوستۍ کې خلك وهی.

-101په دوستۍ کی ټګي او خيانت کوي او ريښتينی نه دی.

-102په يوه وښکي کې خاندي او په بل کې ژاړي.

-102په لږ څه خوښ او په لږ څه ناراضه.

-103په يوه سترګه کې خاندي او په بل کې ژاړي.

-103دوه رنګي. کوي.

-104په ټپو سانو مړ زان نيسي.

-104دا متل هغه وخت ويل كيږي چې څوك دمهم كار پسې يو كمزوری او ضعيفه سړی ورليږي چې له توانه يې نه وي پوره.

-105په خروار کې خورد ورسره نه خوري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

105-داهغه وخت ويل کيږي چې دوه دوستان وي خو په نږدې کې سره لرى وي او يو دبل په درد دومره نه دواکيږي.

106-په اور يې او به واړولې.

106-غم يې کم کړ غم ورك ، لانجه اوشخړه يې خلاصه کړه. قهر او غصه يې مړه کړه.

107-په سر کې يې ورته ګلان کيښودل.

107-شه يې و شرمولو، سپك يې کړ او رسوايې کړ.

108-په غم کې چې داخل شي غم سوړشي.

108-څوك چې له خپل کاله نه لرى وي او په کور کې يې غم پيداشي او خبر شي په دى مسافر باندې داغم ډيردروند وي ځکه چې نږدې نه وي او دکور خلك يې په خپلو سترګو ويني دمسافر نه په دوى سپك وي.

109-په خوله خوږ په زړه تريخ.

109-دومخي اودوه رنګي.

110-په زړه به دې يوه وي درپيښه به بله شي.

110-ته به يو څه غواړى او تقدير به درته بل څه پيش کړي.

111-په درزنده تيره پښه نه ايږدي.

111-ډير محتاط دى.

112-په زړه کې مې ګوتې وهي.

112-غمونه مې تازه کوي، تکليف راکوي.

113-په بادکوږ او په بادسم دى.

113-اندکرنجى دى يعنې په لږڅه خپه او په لږ څه خوشاله.

114-په پردي خيرات کې ملکي کوي.

114-يعنې څوك يې په سړيو کې نه شمېري او دى ځان پخپله مشر مشر کوي.

115-په ژبه يې زهر دوړولي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

115-ډير بدخويه او بد زبانه دی.

116-په تشه خندامست دی.

116-سطحي مين دی، بې کاره عاشق دی.

117-پل يې جوړ کړ.

117-بې ننګي يې وکړه او په شاولاړ يعنې ورسپارل شوی کار يې ونه کړ.

118-په موټي يې ورليږلي دي.

118-ډير کم څه يې ورکړي دي.

119-په نارنج کې انار نوي.

119-هر سړی له خپل اصل سره ښه ښکاري، او پخپل ځای اغيزناك هم وي او د خپل سيال سره سيالي کولای شي.

120-په سپکو سپك په درندو دروند.

120-څوك چې سپك وي هغه نوروته هم په سپکه ګوري او څوك چې درونډ وي هغه نورو ته هم په درنو ګوري.

121-په ټول غوائي کې يو هډوکی نه ورکوي.

121-په ټولنه او يا کورنۍ کې ورته په پوره برخه قايل نه دي.

122-پور مې دي په کارغه وي خو کارغه دې ژوندی وي.

122-پوره وړی دې ژوندی وي، يا هغه څوك چې احسان دی ورسره کړی وي هغه دې ژوندی وي که هغه ډير بې کاره هم وي نو ستا بدل به دروګرځوي.

123-پوښتنه کول عيب ندی نه پوهيدل عيب دی.

123-په پوښتنه کولو باندې پوهه ډيريږي او نه پوښتل سړی په جهالت کې پريږدي.

124-پيرانو ته غزنی څه شی دی.

124-داهغه وخت کې ويل کيږي چې يو سړی ډير ستونزمن کار په ډير وخت او په لږو وسايلو سرته ورسوي.

125-پيشو که دوه وزرې لرلای دچينچڼو به يې بيخ ويستلوای.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-125ځيني ظالمان چې هغوی ظلم کوي خو کمزوري وي دظلم وس او وسايل يې کمزوری وي که چیری پوره وسه پيداکړي نو هيڅوك به يې له ظلمه خلاص نه شي.

-126پيغله هلته پيغله شي چې ټيك يې په اوربل شي.

-126يعنې انسان هله انسان شي چې دعلم، هنر پوهې او اخلاقو خاوند شي.

-127پيغله چې دختو وي هم ښايسته وي.

-127په کوچنيوالی کې جنۍ پیواړې او بدرنګه ښکاري خو چې پيغله شی که بدرنګه وي هم ښايسته ښکاري، ځکه چې په ځان ګوتې وهي او ناز او اداهم پيداکړي، په ساختمان کې يې هم تغير راځي.

-128پيغلتوب بادشاهي ده.

-128ځکه چې په پيغلې تکليفونه نه وي، نه دبچيو او نه هم دکور دماتو ګوډو.

-129پيځواني يې که.

-129تابع يې کړ.

-130پيشو چې بله پيشو وخوري پيش پړانګ شي.

-130زوړ سړی چې ځوانه ښځه وکړي ورسره روحاً ځوانيږي يا څوك چې دنورو په شتمنيو باندې خيټه واچوي نو دی پرې شتمن اوبډای شي، لکه داوس وخت، اميران،

-131پيشو شيخه شوه ماست نه خوری.

-131چې څه نه لري په هغه وخت کې شيخ وي متقې وي، مګګر که وسه يې ورسيده دشيخۍ ورته تيردی او تقوی په اوبو لاهو کړي.

-132پيشو تر هغه وخته پورې شيخه وي چې په مږك پيښه نه وي.

-132چې بې واکه وي ښه وي خو چې واك يې پيداکړ بيا په هيڅ اړ نه دی.

-133په خام تاريې تړلی دی.

-133کاريې بې بنياده، کاواکه او درزنده دی.

-134په خپل ژوند کې چاپوره او شل نه کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-134که هر څومره کوښښ سړی وکړی دنیاوي کارونه سر ته نه رسيږي.

-135پاڼه يې ژيړه ده.

-135عمر يې اخردی، مرګ ته نږدې دی يا نږدی دی چې له قدرته ولويږي.

-136په مينه مينه دې کاته مين دې کړمه.

-136محبت له محبته پيداکيږي او مينه له مينې نه.

-137پلار ګټلی زوی ته اسانه ده.

-137که يو پلار اولادته ډير څه پريږدي خو چې علم او زده کړه وربانديې ونه کړي او بې باکه او لو ده لوي شي که هر څومره دولت ورته له پلاره نه پاتې وي هغه بې ځايه کاروي او خلاصوي يې.

-138په صبر او په پوکی.

-138يو چا کره ميلمه راغلی و چې ډوډی يې خوړله ميلمه ګرم کپ په خوله کې ننويست او خوله يې وسوه پورته يې تيرانو ته وکتل او کوربه ته يې وويل چې داتيران دې په څو اخيستي دي، کوروالا وربانديې پوه شو چې ګرم کپ يې کړی، نوورته يې وويل داپه صبر او په پوکي.

-139په بسم الله نه کيږي تله پوره کړه.

-139يو بخيل چاته څه تلل، شي يې کم په تله کې اچولي واو بسم الله يې پرې په تکراروېله او شي يې تلې ته نه ور اچولو، مشتری ورته وويل چې په بسم الله نه پوره کيږي تله ډکه کړه.

-140پدې او په هغې کې ډير فرق دی.

-140يوه کرګر په پټي کې کار کاوه ښځې يې ورپسې سبا ناری راوړ سړی چې سبا ناری ته کښيناست باد ترې ولاړ او نری آواز يې وکړ ددې له پاره چې خپله ښځه تيرباسي نو کله کبل راکش کړي او کله ډيله راکش کړي او کله لوخه راکش کړي او دهر يو نه بيل، بيل آواز اوباسي خو يو آواز هم د تيز په شانتې نه وي. ښځې يې ورته وويل چې سړيه په دی او هغه آواز کې ډير فرق شته ځان مه په عذابه وه.

-141په دې کور کې به يا جمعه وي يا به زه يم.

-141يو سړي اوريدلي و چې که دجمعې په ورځ سړی له خپلې ښځې سره کوروالی وکړي ډير ثواب لري داخبره يې خپلې ښځې ته وکړه، ميرمن يې ډيره شوقی وه او هره شپه به يې سړي ته ويل راځه چې دجمعی شپه ده سړی څادر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اوږه واچواو روان شو میرمن یې غږ کړ ولې او چیرى ځې؟ سړي ورته وویل ښځې په دې کور کې به یا جمعه وي او یا به زه یم.

-142په تیرو یې پام نشي.

-142یوه سړي دوه ښځې درلو دې یوې ته یې قهرراغی او وهله یې سړي تبر راواخیست او ښځه یې دتبر په څټ وهله، او هغې بلې ښځې یې پرې ورغږ کړ ای خدایه خیر کړې په تیرو یې ورته پام نه کړې.

-143په بسم الله یې ساتي.

-143دیو چا زوی شوی و غټیده خو کار او زده کړه یې وربانديې نه وکړله او بسم الله به یې وربانديې ډیره ویله اخر ترې بدکاری جوړ شو او خلکو به ویل چې په بسم الله یې ساته.

-144په غوږ کې یې ورته مندرۍ واچوله.

-144یعنې خپل تابع یې کړ او دخپل واك لاندې یې راوست.

-145په یوه خبره دکوټې سر ته خیږي.

-145بدخویه او بې باکه انسان چې یوه خبره وربانديې بده ولګیږي دبام سرته خیږي، او رسوایي کوي. پرده نه ساتي.

-146په چاغم په چا اختر په چا قلاره قلاري.

-146زمانه ده په چا به غم وي په چابه اختر وي او په چابه قراري وي خلك مختلف دي او دهر چا کارونه بیل ، بیل وي.

-147پیسې پیسې ولې ژاړې ځان به ورکړم تابه ورنه کړم.

-147یو ځوك و چې پیسې وربانديې ډیرې ګرانې وې، او په هغه وخت کې دسکې پیسې وې او کاغذي لوتونه نه وو، سړي پیسې په لاس کې نیولې او بازارته دسودا له پاره ځې، پیسو یې په لاس کې خوله کړې وه موتۍ یې چې خلاص کړ ګوري چې پیسې لمدې دي سړي ویل کنې داژاړې، نو پیسو ته یې بیا داوویل.

-148پردى لاس ګریوان ته مه راوړه.

-148یعنې چاسره جنجال مه کوه چې ستا ګریوان ته لاس راوړى او تا په تکلیف کې کړي.

-149په پرهر مالګې مه دوروه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-149دتیردرد او غم یادول مه کوه.

-150په ګیره یې ورسره لاس راښکلی دی.

-150یعنې اتفاق یې ورسره وکړ یوه صلاح شول.

-151پښتون دپوښتنې وړی دی.

-151پښتون ته نور څه مه ورکوه فقط تشه پوښتنه یې کوه دومره احسان به پرې بار کړې لکه ټوله دنیا چې ورکړې.

-152په خوله یېکچه ګوته نه ځی.

-152ډیر خپه دی خوله یې له ډیره خپګانه پټه نیولې، دخپه سړي خوله نه خلاصیږي.

-153په تیکي تیکي کې وهې.

-153په تیکي کې خلك توره ایږدي دقهر په وخت ویل کیږي چې توره دې راته په تیکي تیکي کې مه وهه قرار شه.

-154په سیر کې یې پونۍ نه ده وریشلې.

-154څوك چې له ډیرکارنه ډیر لږ کار وکړي هلته ویل کیږي.

-155په نري ورځ او به ښې ماتیږي.

-155په کمزوري دهر چا زور رسیږي.

-156په تورو غرودخدای نظر وي.

-156په مسکینانو هم دښتن تعالی نظر وي په تکلیف پسې راحت هم وي، لکه ښنګه چې دغره په سر واوره وي،
نو په بیخ کې یې ګلونه هم وي.

-157په کومه ناخواله به دې ویر کوم.

-157یو څوك چې دچا دناکردو او بې باکیو نه ډیر تنګ شي نو بیا داوایي.

-158پیتې پیتې پوزې یو هزاره مړ دی خدایه بل هم پسې بوځې.

_158پخوا به خلکو دمړی دژړا له پاره په بیعه ښځې راوستې او په مړي به یې ژړل. یو هزاره مړ شوی و پښتنو ښځو
په خپلو ستاینو کې د پور تنۍ وینا کوله او هزاره ګان په پښتو نه پوهیده.

-159په مخ مې راغلې غټې غټې خبر نه یم چې نری پخۍ که غټې.ٌ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_159يو سړی مړ و او ښځو په خپلو ستاینو کې دا پورتنۍ وینا کوله. یعنې چې دمړی کور به پلو پخوي او که شوله .

_160په پچه وخوت کشمیر یې ولید.

_160لږ څه یې پیدا کړل، ځان ورته له هرچا غټ ښکاري.

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ت)

– 1تاوان يې ډير دی ګټه يې کمه.

-1يو پاچا وموسقي يې اوريده دټنګ ټکور يې راوبلل، باچا ته دغه مجلس ډير خوند ورکړ او خزانه دارته يې وويل ددغو مجلسيانو دسروداليې له زرونه ډکې کړه د ډول والا ته يو څه اندازه سره زر ورسيدل او همدارنګه د باجې والا هم يو څه اندازه زر په خپله باجه کې ورځاې کړل مګر دسورناچي په سورني کې هم يو پاوو، نيم ځای شول، څه موده وروسته باچا بيا ټنګ ټګور ته زړه وشو او همدغه ډله يې راوبلله سازيې وکړ خو داځل دپاچا په غوږونو ښه ونه لګيده سمدسې يې امر صادر کړ چې دهريوه په کونه خپله خپله دسازاله ورننباسئ عسکروچې هر څه هڅه وکړه په ډول وال باندې ډول نه ننوتو او په باجه والا باندې باجه نه ننوتله خو کله چې دسورنچي نوبت راغی په سور ناچې کې سورنا غيب شو نو په دې وخت کې سورناچې وويل چې رنګ دی ورك شه سورنيه چې ګټه دې کمه ده او تاوان دې ډير دی.

-2تبۍ ويل زما کونه دسرو ده نغري ويل زه چيرې وم.

-2يعنې څوك چې چاته نږدې وي په ټول حال يې خبروي. کونډه کونډې پيژني.

-3تبی يې پکې وه که.

-3په يوه خبره کې که څوك خپل رايه شامله کړي نو بيا داوايی.

-4تر بور چې دې خر شو هم پرې مه سوريږه.

-4يعنې په تور بور او دښمن باندې باور په کار نه دی که هر څومره ځان خوږ کړي.

-5ترخه يې په تر خوو نه ګډيږي او خواږه يې په خوږو نه ګډيږي.

-5ځينې خلك داسې وي کله ډيره ښه وضعه کوي او کله ډير بد شي.

-6ترخزه خپل ځان ته توتنکي غورځوي.

-6ځينې خلك يواځې خپل ځانته ګټه کوي او د بل چا پروا نه کوي.

-7تره د تندارې دی.

-7هر څوك خپل غمخوري او خپل کار کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-8ترکاڼي د بيزو کار نه دی.

-8کيسه دا سې ده چې يو ترکاڼ يا نجار په غره کې غټې ونې پرې کولې او بيا به يې ترې ډاګې او تيران جوړول نو يوه ورځ يوه غټه ونه ترکاڼ راچپه کړې وه او پانې يې په کې ورکړې وې،يو چاود په کې شوی و.په دې وخت کې په ترکاڼ ناوخته شو او کور ته ولاړ او پانې په لرګي کې همداسې ټو مبلې پاتې شوې.ما ښام يوه بيزو لرګي ته وراغی د لرګي د پا سه ناست دي او دغه پانې ښوروي. د پشکال مو سم و او ددغه بيزي هګۍ اوږدې شوې وې د لرګي چاود ته برابرې شوې. په دې وخت کې چې بيز پانه ورقوله پانه راووتله او د بيزه هګۍ په کې را ټينګې شوې، بيز تر سبا پورې په لرګي سور ناست دی تر څو چې ترکاڼ راورسيږي ترکاڼ چې کله راغي ګوري چې بيز بند پاتې دی ترکاڼ ته په ځاريو شو ترکاڼ راغی او بيايې لرګي ته پانه ورکړه چاود پراخه شو او بيز ورنه خلاص شو نو په دې وخت کې ترکاڼ دغه خبره وکړه.

-9تش لوښي ډير اواز کوي.

-9يو کس کې چې څه علميت وي هغه پټه خوله وي او ناديده چې لږڅه زده کړي وطن خبروي.

-10تشه لاسه ته مې دښمن يې.

-10له چا سره چې څه نه وي ټول دنياوي کارونه يې خرابوي.

-11تنور چې تود شي هر سړی پکې ډوډۍ پورې کوي.

-11يوه خبره چې پيدا شي هر سړی په کې خپله رايه ښکاره کوي که ښه وي او که بده.

-12تور مې وی خو ځواني وی.

-12يو سړی و او ډيرې ښځې يې درلو دې او دغه سړی ډير غني و، ددينا ژوند يې ښه و، خپلې ښځې يې په خيټه او په جامه ډيرې ښې ساتلې خو بدني قوت يې نه و او زوړشوی و يوه ښځه يې طلاقه کړله دې ښځې بيا يو تور ملي په نکاح کړ. او ملې هغه چا ته ويل کيږي چې چجونه او غلبيلونه جوړوي او دخلکو درمندونه بادوي او دخلکو دمږي او ژوندي سوال او ځواب په او لسونو کې کوي.

يوه ورځ دغه غني سړي چې خپله ښځه يې طلاقه کړې وه. په لاره روان دی ملي درمند پاکوي او دده طلاقه کړې ښځه چې اوس دملي ښځه ده جارو په لاس ده او درمندجارو کوي ملي چې راشپيل واچوي ښځه له غنمو نه خلي په جارو لرې کوي ښځه يوه، يوه شيبه وروسته دملي د اورميره نه يوه يوه مچه اخلي، پخوانی ميړه يې هك پك ورته پاتې دی نو خوشال خان بابا وايي: تور ملی وی خو ځوانی واې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-13توكړې لاړې بيرته خولې ته نه راځي.

-13يو كار چې تير شو په هغې پسې بايد چې سرې بيا ونه گرځي.

-14تور په تور ه شپه اخله كه سور مومې شين مه اخله.

-14تور غويي ديخنۍ او دكار ډير كلك وي، دويم درجه بيا سوردی دريم درجه بيا شين غوائی دی چې هغه ديخنۍ دټينگې نه دی او دكار مزه يې هم نه وي.

-15تور خر په صابون نه سپينږي.

-15چې دچازړه تور وي هغه په نصيحت نه ښه كيږي.

-16توري به لالاوهي مړی به عبدالله وهي.

-16په يوه كوركې دوه وروڼه وو مشريې توريالی و دجنگ نه به يې غنيمتونه راوړل، په كور كې يې بل ورور و چې عبدالله نوميده، مزې او چړچې به پرې هغه كولې لكه په دې وخت كې چې دروسانو له لاسه شهيدان څوك شول كونډې يتيمان څوك شول، در په دره خواران څوك شول په دولتي شتمنيو او چورتالان بډيان څوك شول دروس په مقابله كې چا ليدلي هم نه و دخپلې ميرمنې په څنگ كې به يې ډوډۍ خوړله ريښتينو مجاهدينو ولوږې او تندې تيرولې او دروس الوتكو او ټانگونو ته يې خپلې سينې سپر كړې وې او اوس يې چاپلوسان او بوټپاكان ورباندې مزې او چړچې كوي، يې گوډ خر نه درلور او دسوال په ډوډۍ به يې شپې سبا كولې او س يې دتعميرونو څمكو ، ماركيټونو او نغدو پيسو حساب نشته، په پردی وژلی ښامار كې خپله توره رنگه وي او يتيمان څيرې گريوان لوغړن گرځي.

-17تور توتان يې، په غولو وريږي .

-17ځينې سخيان داسې دي چې مستحق مسكين نه پيژني او يا ځينې داسې خپلو ان هم شته چې په زهير خپل باندې زهير نه وي او بې ځانه خلكو باندې لورونه او پيرزوينه كوي.

-18تور توتان له تاقربان.

-18زما همداتوان دی چې له تا يې ځاره وم اگرچې دومره ارزښت نه لري.

-19توره تبۍشوه.

-19له كاره پريوته (اكثره دسپوږمۍ دكسوف په وخت كې ويل كيږي)

-20ته چې ما باندې كوې كبر زه تاوامه په لوی تبر.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20-ستا چې زه نه خوښیږم زما ته نه خوښیږي. ستازه بدیسم زما ته بدیسې.

21-تورو شپو چې خوړلی وي مدعي يې معلوم نه وي.

21-یعنې په تورو شپو کې گرځیدل په کار نه دي که تکلیف وروړسیږي له چا به يې انگیري، مدعا علیه به يې معلوم نه وي.

22-ته په کې څه مرچ خرڅوې.

22-یوڅوك چاته له ډیرې غصې او قهره وایي چې ستا يې په دې کې څه.

23-ته په کې ځان ملك مه کوه.

23-داهم له ډیره قهره ویل کیږي چې ته په کې ځان مشر، مشر مه کوه.

24-ته زما بد پلارمه یادوه زه به ستا ښه پلارنه یادوم.

24-ته مامه سپکوه زه به تام نه سپکوم.

25-ته دبل کور ته کاڼی مه گوزاره وه ستاکور به هم څوك په کاڼو نه ولي.

25-ته چا ته تکلیف مه رسوه نو تا ته به هم څوك تکلیف نه دررسوي .

26-توره چرگه ده کارغان پرې دخپلې ښځې گمان کوي.

26-په دې خلك دخپل جنس گمان کوي او هماغسې معامله ورسره کوي یعنې توره چرگه دکارغۍ په ټس کې ځي.

27-تنزرى زماچتی ستا.

27-دوه سړي ښکار ته تللي وو چتی او تنزی يې ښکار کړي وو په دوی کې یو زورور وو اوکمزوري ته يې ویل چتی يې ستا او تنزی زما تنزرى زما او چتی ستا په دواړو خبرو کې يې تنزرى دخپل ځان له پاره خو ښاوه.

28-تیږه چې پرځای پرته وي درنده وي.

28-یو څوك چې خپل ځان قرار ونیسي اود یو او بل احتیاج ونه کړي درونډ ښکاري.

29-تیږه به ورنکړي چې سر پرې مات کړي.

29-دادهغه چا په هکله ویل کیږي چې یو څوك له چا سره ښه نه کوي خو بل داسې گمان کوي چې دی به دهغه سره ښه کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30-تیز رفتار چې کوې عمر به دې لنډ وي.

30-دښمنان یې ډیر وي.

31-تیرې شوې شپې مه شماره.

31-یو ځوك دسیند په غاړه ناست و او څپې یې شمار لې او په شمیر کې غلط شوی و بل ورته وویل چې تیرې مه شماره، همداسې باید سړی راتلونکي ژوند ته پام وکړي او له تیرو نه تیر شي.

32-تیر دفولادو ستن دټانټې.

32-که دیوه سړی دعامې ټولنې سره سر او کاروي هغه باید ډیر پوخ عالم او مدبروي.

33-تیز تا واچاوه غم دې په ماواچاوه.

33-بدیوکس وکړي او اړوي یې په بل.

34-تیر په تیره هیر په هیره.

34-یو تن په موجوده وخت کې زاړه غمونه او زاړه پرهرونه تازه کوي او یا زړې ګیلی یادوي چې په دې ډول زاړه غمونه بیا تازه کیږي.

35-تللی بازپه لاس نه راځي.

35-له چا چې وخت تیر شي بیا هغه نه راځي.

36-تږي په شپیلو نه خړوبیږي.

36-په تشو خبرو څه نه کیږي چې کړنه ورسره نه وي.

37-ته چې موړ شوې ټول جهان موړدی.

37-اوږي او شوم کس ته ویل کیږي.

38-ته خو دجومات وې زه دې هم دجومات کړم.

38-یو کس نیستمن شي او بل هم له ځانه سره نیسمن کړي. یو کس بې کاره شي او بل هم بې کاره کړي.

39-تنکی...... په متیازو سوزي.

39-یعنې باریك او نازولي خلك په ډیر لږڅه خپه اوخوابدي کیږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-40توره كرمی وكړه نوم دفتح خان وشو.

-40یو تركاڼ و په لږ لیك اولوستو پوهیده، دیو شاعرشعر یې مات گوډ ووایه چې شاعر پرې ډیر خپه شو، شاعر دده دوكان ته ورغی او څه سامان یې چې جوړ كړی و هغه یې مات كړل تركاڼ په شاعر عارض شو او دغه موضوع قاضي ته ورغله قاضي دشاعر نه پوښتنه وكړه چې دتركاڼ سامان دې په څه سبب مات كړی دی. شاعر وویل: ده زما شعر مات او گوډ ووایه او مادده سامان.

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ټ)

- 1ټټر يې ورته وواهه.

-1ډاډ يې ورکړ.

- 2ټوټې مې ورته ولاړه نده.

2ټوټې دلرګي كاسې ته وايې يعنې پروا يې نه راځي.

-3ټوپ وهلی نه وهلی.

-3چا جلاب کړي و دلښتې نه يې ټوپ وهلو چې يو بل تن وليد او ورته يې وويل جلاب چې څوك وكړي دلښتې نه ټوب نه وهي. جلابی بيرته راټوپ وهل او دايې وويل.

-4ټول ديوې ونې ښاخونه دي.

-4داشيان ټول يو ډول دي يعنې اصل يې يو دي.

-5ټول سالارزي دي.

-5داخلك ټول من من دي او ځانونه غټ حسابوي.

-6ټول داوښ په شاسواره دي.

-6ټول بې پروا دي او خبروته فكر نه كوي.

-7ټول پردي ډول ته ګډيږي.

-7خپل هنراو نوښت نه لري.

-8ټيپر دسيند نه نشي پورې ايستی.

-8لټ او بې كاره سړی دی.

-9ټول خلك ويده دي زه دې ځانته يادومه.

-9كوم جولاو دشپې يې يو څوركعته تهجدكول خدای تعالی ته يې ويل چې ټول ويده دې او زه دی ځانته يادوم په دې وخت كې بل پرې له تياره ځايه غږ وكړ چې زمونږ شيطاني ورته ولې كوې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10-ټاکو اوس زور ولګاوه.

10-کلي کې ټاکو ګډو دخلکو مالونه مړه کيدل اخوند غوښې خوړې، او چورت يې خراب نه و بله ورځ چې داخوند غوا هم مړه شوه نو غږ يې کړ چې دعا وکړې چې ټاکو خوله ولګوله.

11-ټولپشولې په يوه ورځ نه ټکول کيږي.

11-ټول کارونه په يوه ورځ نه کيږي او هرڅه په تدريج کيږي.

12-ټپسان يې له ...... الوزي.

12-ډير مسکين او نيستمن دی.

13-ټټو مې ورته ولاړ نه دی.

13-کومه اړتيا ورته نه لرم.

14-ټټو دي وله چې خاشنه ونه کړي.

14-داديوکس درټلو له پاره ويل کيږي.

15-ټټوان له اسونو سره برابروي.

15-بې کاره له توريالیو سره برابروي.

16-ټيل ماټيل يې جوړ کړی دی.

16-يعنې ګډوډي يې جوړه کړې ده.

17-ټيل وهل او پورې وهل دي.

17-تيرايستل او غلول دي.

18-ټيم خرابوي.

18-وخت ضايع کوي.

19-ټپسانو باچاهي ده.

19-دبې کاره خلکو واکمني ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-20ټپسان چې وزيران شو.

-20يو پاچاو او ناروغه شوی و طبيب ورته دمرغانو دپاچا غوښه وښوده چې هغه وخوره نو جوړ به شې مرغان به دوبې کې يوې يخې سيمې ته تلل چې دتگ دغه وخت يې هم مقرر تاريخ درلود، دانسانانو پاچا هغې سيمې ته دهر مرغه خواړه ورولېږل او په هماغه سيمه کې يې ورته وشيندل او دمرغانو دپاچا دناستې په ځای کې يې دام کېښود، دمرغانو پاچا دا عادت درلود چې له تگ نه به يې مخکې خپل وزيران دسيمې دترصد او ليدنې له پاره لېږل بيرته به يې چې کله دخيريت احوال راوړ نو بيا به دمرغانو پاچا دخپلو لښکرو سره هغې سيمې ته ورتلو دمرغانو پاچا خپل وزيران لکه بازار او شاهين هغې سيمې ته واستول چې گوري غير عادي کارونه ددوی دورتللو په مينه کې پيل شوي دي دټپو سانو له پاره مرداري غوښې تياري دي دبل هر مرغه مناسب خوراك شته دغه وضعه وزيرانو ته خطرناکه ښکاره شوه او کله چې بيرته پاچا ته راغلل نو ورته يې وويل چې جناب پاچا صاحب حالات ښه نه دې سږکال نه ځو پاچا په گرمه سيمه کې دوبی تير کړ، خپه و چې بيا کال ته هغه وخت راغی دانسانانو پاچا بيا هماغسې خواړه دمرغانو له پاره تيار کړي دي دمرغانو پاچا بازاو شاهين وليږل چې سيمه و گوري، شاهين او باز بيا بيرته راغلل او خپل پاچاته يې دخطر ناکې وضعې خبر ورکړ داکال هم تير شو بل کال ته بيا همداسې وضعه وه ټپوسانو خپل پاچا ته وويل چې باز او شاهين خو داځودوبې په تاسو په گرمۍ کې تير کړل دمرغانو پاچا خپل وزيران معزول کړل او ټپوس، کچير او کاغه يې خپل وزيران وټاکل او سيمې ته يې واستول ټپوسانو چې غوښې وليدې دخوشالۍ نه په ښکو کې نه ځايېدل پاچا ته بير ته راغلل او ويل يې صيبه وطن سمسور دی، گل گلزاردی ديو ډول خوړو څه کمی نشته ځي چې په خير سره بار کړو او ځو روان شول او سيمې ته ورسيدل ټپوسان په مردارو سر شول بوراگان او بلبلان په گلانو نور مرغان په خپلو خپلو دانو راټول شول دمرغانو پاچا ته يې چې دناستې په ځاې کې دام ايښی و په کې ونښت او دانسانانو دپاچا د لښکرو په لاس کيوتو. او دانسانانو پاچا ته يې وزر ترلی وروست دانسانانو پاچا دمرغانو له بندي پاچا نه پوښتنه وکړه چې زما خو ستا غوښه په کار ده دا دوه کاله مې تاته انتظارو ويست ولې نه راتلې او زما په لاس نه گيريدلې ويل يې صاحبه وزيران مې پوه او عالمان وو. سيمه به ورته خطر ناکه ښکاره شوه مناسب يې نه گڼل چې زه دې ورته راشم. هغه مې معزول کړل او دمردارو ټپوسان مې وزيران کړل چې دامې حال شو.

-21ټيله او ټمبه ده.

-21بدحال دی.

-22ټمبل دی.

-22ناپوهه دی لټ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ث)

- 1ثواب له پاره کلمهووایه.

-1دخپلې خبرې دتائید او باورې کولو له پاره.

* * *

(ج)

- 1جادو يې وربانديې کړی دی.

-1يعني سترګې يې پرې ترلي دي او هره لوبه پرې کيدای شي او څه ورته ويلی نه شي.

-2جامې يې ترې ويستې.

- 2سپك يې کړ.

-3جامې ترې او باسي.

-3سپکوي يې.

-4جاله وان خپله لمده پورې باسي دبل وچه.

-4کامه دسيند پورې غاړې ته پرته ده او نور ټول ننګرهار دسيندنه راپډې خوا دي. دکامه والو به مړی ژوندی دسيند دپورې غاړې له خلکو سره وو نو خلك به ورتلل ځينې جاله وانانو به دکامې دخلکو مزدوري کوله پر ګودر به يې جاله پرته وه او خلك به يې پورې يستل او کله کله به پخپله دجاله وان کورنۍ هم پورې غاړې ته تلله ځوك چې به پورې وتل هغو خلکو به دکال په هر فصل کې جاله وان ماما ته غله دانه ورکوله او ډير به يې نازه وه همدارنګه به جاله وان ماما هم دخپلو مسافرو ډير قدر کاوه په ځانګړې توګه دښځمنو يوه ورځ ديوه چاپسې کامې ته له پورې غاړې دمړې او يا دواړه احوال راغلی و کامه وال صاحب ښه قدرمن او دروند سړی و دکور واړه زړه يې ښه په پرده او سطر کې و په همدې ورځ دجالوان ماما سره هم خپله کورودانه مله وه او هغه هم دکوم عذر او فاتحې له پاره روانه وه. په جاله کې يو ځای دميلمنو سره سپره شوه. جالوان ماما ميلمنې ښځې دجالې په منځ کې ددې له پاره کيښنولې چې کالې يې لامده نه شي او خپله ښځه يې دخيګ يا دشناز په يوه څنډه کښينوله چې پښې يې په اوبو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لګيدې او ورته ويل يې ښځې ګوډيکه ټينګه ونيسه چې سيند ته ونه لويږې، جاله وان پښی وهلو ته پر جاله پرېواته او لمبو وهي خو چې داوبو څپه راشي دجالوان ماما په ښځه لګيږي او لمديږي ك.صله چې په بهسود وکی د جالې نه کيوتل نو دجاله وان ماما ښځه ډيره لمده شوې وه. او دفاتحې ځای يې هم له جالې سره نږدې دپيرورو په کلې کې دملامزدور مام اپه ځای کې ودجالوان ماما ښځه لمده خيشته ددعا ځای ته ورسيده، کوروالا سره يې دسترمشې نه وروسته خبرې بيل کړې دکوروالاوو ورته وويل: څنګه لمده خيشته راغلې. نو دجاله وان ماما ښځې دنورو ښځو په ځواب کې دا وويل:

_ 5جنت دانډوخر ځای ندی .

_ 5هرسړی جنت ته نه شي ورتلای،يواځې پرهيزګار،مومنان اوښه خلك به ورځي. يوښه مجلس اوغونډې ته هرڅوك نه غوښتل کيږي.

_ 6جنت دمور او پلار دپښو لاندې دی.

_ 6له چاچې.موراوپلارخوښ اوراضي وي دمخې يې رڼاوي.

_ 7جنت دې هم دننګه پور سره برابر کړ.

_ 7ننګه پوردننګرهار دچپليار په ولسوالی کې ديوې وړې غونډۍ دپاسه ديوه کلي نوم دی. ددې کلی يوه انجلۍ په بل کلي کې واده شوې وه . هلته د ښځو په منځ کې دجنت څه بحث شروع شوی دی . ننګه پورۍ انجلۍ د خپل کلي ډير زيات صفت کاوه نورو ښځو ورته وويل داسې ولې نه وايې چې بيخې کټ مټ جنت دی ننګه پوری انجلۍ ورته سمدواره وويل چې جنت دې هم دننګه پور سره برابرکړ.

_ 8جنګ په کلي کې ګنجی په غره کې.

_ 8جنګ په کلي کې و او ګنجی خوار حاضرنه و خو خلکوپه جرم کې ککړ باله.

_ 9جګو غرو نو ته ګورې دپښو لاندې ځای نه ګورې.

_ 9يو څوك چې بې علمه او کبرجن وي،بې ځايه ځان لوړلوړ کوي او په ټيټو خلکو ځان جګ بولي.

_ 10جنۍ هلته جنۍ شي چې دمنګې دپسرولو شي.

_ 10يعنې جګنۍ چې منګی په سره کړي د ښځتوب هيله ترې کيږي نو بيايې ما شومه مه بوله.

_ 11جزا دعمل حقه ده.

_ 11هرڅه يې چې چاته رسولي وي دهغه بدله به ويني.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ 12جواري موټې دی.

ــ 12يوكس داسې كارته ملاتړلې وي چې ګکيدل يې باوري نه وي او تاوان په كې حتمي وي.

ــ 13جوار ګر مې دولت مند نه دی ليدلی.

ــ 13جوارګر چې څومره پيسې پيداكړي بې ځايه يې لګوي.

ــ 14جواب دګردنه وي.

ــ 14يوڅوك چې چاته څه سوال او ځواب امانت وكړي چې داورسوه نو پرورمېږ يې بارشي او رسول يې پرې حتمي شي.

ــ 15جوار ګر كور نشي جوړه ولی.

ــ 15پيسې نه شي سپمولی چې كور پرې جوړكړي.

ــ 16جولا شوی نه دی بيا نڃې پټې.

ــ 16يوكس چې يوكارېې لاسرته رسولی نه وي او د كارپه منځ كې غدراوخيانت كوي.

ــ17جومات ګرم مسافر خوشحاله.

ــ17يوه اړ ته چې د غوښتنې او هيلې سربيره نورڅه هم پيداشي نو بيا خوښ وي.

ــ18جغ په غاړه او جغ غواړه.

ــ18يو كر ګر يا بزګر پټي ته خپل غوايان دقلبې له پاره روان كړي و. يوه يې په پټي كې وه او جغ يې پرغاړه واچوه كله چې پټي ته ورسيده وريادشول چې جغ مې نه دی راوړی چې غوايان پرې په كلبه وترم په منډه كورته راغی ترې هير شوي و چې جغ يې پر غاړه كې و او په دروازه كې ونښت نو په دې وخت كې ښځې يې پرې داغږوكړ:

ــ 19جولا يوه شپه عبادت وكړ دوحې په تمه وْ.

ــ19دلړ كار په مقابل كې دډېر څه غوښتل.

ــ 20جره دكور به دحاله خبر نه دی او كور به دجره.

ــ 20جره توب هم يو څه خوند لري سره دتكليفه او كوربتوب هم خوند لري سره دجنجالونو يو څوك چې په يوه كار كې وي دبل چا كاروته نه ښكاري. ديو بل ګټه او تاوان هغه وخت جوتيږي چې دواړه كارونه عملي كړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_21جاله هم تیاره ده او ډوډۍ هم تیاره ده.

_21دننگرهار په سیمه کې دبهسودو دولسوالی اړوند دګردي کڅ کلی دی زموږ دکامې او ددی کلي په منځ کې دکونړ او کابل سیند یو ځای بهیږي. ددواړو سیمو خلك چې یو بل کره ورځي په جاله کې سپریږي او بیا ورپورې وځي نو موږی کلی دسیند دکمر په سر پروت دی پخوایې دخلکو مزه چاندانې په ډوډۍ کې نه وه مګر او س ډیر زیات تکړه شوي دي او زمونږ دمجاهدینو به یې ډیر قدر او عزت کاوه پخوا زمانو کې په همدغه کلي کې دکامې یو ځوك میلمه شوی و دکور به په زړه کې داسې وچې دامیلمه خدای تعالی بو ځي، نو پدې وخت کې یې میلمه ته وویل چې جاله هم تیاره ده او ډوډۍ هم تیاره ده.

_22جنګ تریخ دی خو کیسې یې خوږې دي.

22_ چاچې جنګ لیدلی وي هغې ته یې سختې معلومیږي خو کیسې یې مه چاته کوې ډیری خوږې وي خو که په مخاطب داکار راغی خدای خبر که زړه ټینګ کړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ځ)

-1ځولې ځولې کيږي

-1سست سست کيږي

-2ځان کې ګوري جهان کې ګوري

- 2ډېر -خلك نورو ته د خپل ځان په څېر ګوري

- 3ځانته قاضي ته تللی دی

- 3يو کس چې خپل ځان ملامت او پړ نه بولي

- 4ځانه خپله ځانه

- 4هر چا باندې خپل ځان ګران دی ګ

- 5ځان د ټيکې سر مه کوه

- 5يوه معامله چې پيدا شي او ټوله په خپل ځان را اړوي ګ

- 6ځان يې ورپسې ملنګ کړی دی ګ

- 6يعنې کار يې ورته ويلی او په همدې پسې ګرځي ګ

- 7ځان يې ليونی کړی دی ګ

- 7د يوه کار پسې شله دی او خامخا يې غواړي ګ

- 8ځان ترې د سپلنې غوندې لوګی کوي ګ

- 8ځان ترې ځاروي ګ

- 9ځان پسې پنډوکي مه جوړوه ګ

- 9ځان پسې خبرې مه جوړه يعنې ځان ساته ګ

-10ځان د هر څه شيرين دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10خپل ځان له هر څه خوږ وي ګ

- 11-ځان د خپل سیال نه کم مه ګڼه ګ

- 11د کوف او خپلو عزیزانو نه ځان کم مه راوله ګ

- 12ځان چې په ضرور شي نه د زوی شي نه د لور شي ګ

- 12یو سړی چې پخپله په کړاوو کې وي زوی او لور ترې هیریږي ګ ځکه چې څښتن تعالی (ج) فرمایی "د قیامت ورځ داسې سخته ده چې ورور د ورور نه تښتي او زوی له مور نه تښتي او د پلار نه هم تښتي او د ښځې نه هم تښتي او د زوي نه هم تښتي یو د بل څنګ ته نه راځي" او هر سړی پخپلو خولو کې ډوب وي ګ

- 13ځانته ترخز وهي ګ

- 13د بل چا په کیسه کې نه دی خپل ځانته ګټه کوي ګ

- 14ځان د کور مشر بولي ګ

- 14ځانته مشر وایي که څوك یې مني او کنه ګ

- 15ځمکه هغه سوځي چې اور پرې بل وي ګ

- 15تکلیف په هغه چاوي چې په کې اخته وي ګ

- 16ځیني ولولي ملا شي ځیني ولولي بلا شي ګ

- 16یعنې ځینې خلك چې څه زده کړي عمل پرې کوي او خلك یې درناوی کوي او ځینې بې عمله عالمان وي چې هیڅ څوك یې احترام نه کوي ګ

- 17ځواني د باد سورلي ده ګ

- 17یعنې د باد په څیر د سترګو په رپ کې تیریږي ګ

-18ځان ځاني خپله خواري ګ

- 18یعنې بې اتفاقي لویه بلا ده چې د کور نه نیولي تر کلي او اولس پورې ټول تبا کوي ګ

- 19ځنګل بې شغاله نه وي ګ

- 19په یوه ملك کې د تکړه خلکو ترڅنګ بې ننګه خلك هم وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 20ځمکه ښخ دولت دی ګ

- 20جايداد پخه خزانه ده ګ

- 21ځواني يوه نيشه ده هسې نه چې هميشه ده ګ

- 21ځواني هر وخت نه وي ګ

- 22ځنګل د زمرو نه خالي نه وي ګ

- 22په هره ټولنه کې توريالي ، ننګيالي او پوهان وي ګ

- 23ځنګل کې زمري وي ګ

- 23په هره ټولنه کې تکړه خلك وي ګ

- 24ځان له ټول جهانه ګران ګ

- 24ځان له ټولې دنيا نه خوږ او ګران وي ګ

- 25ځولي ځمبولي پاتې دی ګ

- 25ښه او تکړه خلك يې ولاړل ، چټي او بيکاره وګړي يې پاتې دي ګ

- 26ځان ظهير کړه ، بيا ځان مير کړه ګ

- 26زيار وګاله او قربانيورکړه پخپله به مشر شې ګ

- 27ځان چې کم عقل نه کړي ، ګټه نشي کولای

- 27يو څوك ځان په ناپوهۍ کې واچوي او د يوه شي پسې ځان ټينګ کړي چې خامخا به يې راکوي ګ نو بيا عاقلان وايي چې څه ورکوه يې ځان ترې خلاص کړی او ور يې کړئ ګ

- 28ځوان د باد په نيلي سيور دی ګ

- 28د ځوان سرعت او جالاکي دومره ډيره وي لکه په باد چې سيور وي ګ

- 29ځان ته يې کولۍ جوړه کړه ګ

- 29ځانته يې ستونزې پيدا کړې ګ کولۍ ډبرينه او ستوغې لارې ته ويل کيږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 30ځوانان په کار ښه ښکارېږي ګ

30 - ځوانان په زده کړې ، پوهې او همت باندې ښه ښکاري ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(چ)

– 1چاویل ښه پسرلی دی بل وویل غوا زه نلرم زوی مې واښه نه خوري گ

- 1کومې ښځې ته چا وویل ښه پسرلۍ شوی دی ښځې ورته په ځواب کې وویل غوا او خوسی زه نه لرم گ گ گ او زوی مې واښه نه خوري گ

- 2چاړه که د سرو شي څوك يې په ځيګر نه منډي گ

- 2يو شی که ډير ښه شی وي او چاته ترې مشکل پيدا کيږي او تکليف پيښوي نو څوك به يې څه کړي گ

- 3چاړه او غوښه شول سره گ

- 3يعنې مخالف شول سره گ

- 4چاړه يې ورته په مری کيښو ده گ

- 4راګير يې کړ يعنې اړيې کړ گ

- 5چانه کميس ورك شو بيايې ويلې هسې هم را باندې لنډ و گ

- 5وسعه يې نه کيده چې پيدا يې کړی نو د مجبورۍ له مخې يې دا وينا په خوله راغله گ

- 6چا ويل چې پوزه دې پيته ده هغه ويل چې باد به پرې وځي گ

- 6يو څه بې ارزښته ګڼل

- 7چراغ چې په کور کې بليږي صحرا ته حاجت نشته گ

- 7چې خپل کور ته يې ګټه رسيږي بل ځای ته اړتيا نشته چې پسې يې يوسې گ

- 8چرګه مې ناجوړه ده بانه مې ورته جوړه ده گ

- 8د يوه کار د کولو له چې د چا يې زړه وي گ هسې يوه پلمه په لاس ورشي نو بيا پرې ډاډه ورځي گ

- 9چرګ چې زلمی شي په بلۍ ورو، وروقد مونه ږدي چې را لاندې نشي گ

- 9لنډا که او ناديده کسان چې يو څه پيدا کړي ځان ورته ډير غټ او قوي ښکاري گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10چرمښکۍ وايي مونږ او مارانو دا سړی خوړلی دی ګ

- 10په يوه ځای کې يو کس مار چيچلی و او بيا مړ شوی و خلك پرې د جنازې له پاره راټول وو ګ پر لاره يو سړی روان و او دې ګڼې ګونې ته يې ودا شوه نو له ځانه سره يې وويل چې دا انسانان څنګه را ټول شوي دي نو په دې وخت چرمښکۍ ور غږ کړ چې موږ او مارانو سړی خوړلی دی ګ يعنې يو سړی چې پخپله تورزن نه وي او د بل په توره ځان ښيي ګ

- 11چرته چې سړي وي هلته بلا نه وي ګ

- 11چرته پوهه وي هغه خلك به اباد او خوښ وي او هره ستونزه به يې حل وي ګ

- 12چرته چې سور ږيرى وي هغه به شاه ګل يې ګ

- 12ملا شاګل يو سړی و چې ږيره يې سره وه بله ورځ يوه کلي ته يو سور ږيري سړي څه د بينجارګۍ سودا راوړې وه او د کلي په مخ کې يې غږ وکړ چې سودا ده سودا کوچنيان ورته را غونډ شول او يو بل ته يې ور غږ کړ : هلئ راشئ چې ملا شاګل بينجاره شو ، نو بيا يوه سپين ږيري ماشومانو ته وويل چې چرته سور ګ ګ ګ ګ

- 13چرګ چې ځومره غټيږي کونه يې تنګيږي ګ

- 13ځيني خلك چې ځومره شتمنيږي هومره بخيليږي ګ

- 14چې اوربشې خروار د روپۍ شي د خره په کې لپه ده ګ

- 14خوار او غريب سړي ته څو قدر نه ورکوي او په ټيټه سترګه ورته ګوري ګ په ويش او تقسيم کې بې کاره او خراب شي د خوار په برخه وي ګ

- 15چې اجل يې راغلې وي که لقمان يې پلار شي هم مري ګ

- 15د چاچې عمر تمام شو په درو او درملو نه کيږي ګ

- 16چې اوبه تر مرۍ ورسيږي زوی او لور تر پښو لاندې کيږي ګ

" - 16زوی او لور تر پښو اوبه تر حلقه

فراموش په بيلتانه ځان او جهان شه "

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څناور په سيند پورې واته او بچی يې په غيږ کې و څومره چې په سيند ور ګډېده سيند به ژوريده او اوبه به دده د بدن پورته راتلې ، کله چې اوبه يې سينې ته راورسيدې بچی يې پر اوږه کښيناوه ، کله چې اوبه اوږو ته راورسيدې بچی يې پر سر کښيناوه ، بيا چې يې کله اوبه خولې ته راوسيدی بچی يې تر پښو نه لاندې کړ او خپله پرې ودريده او خپل حلق يې د اوبو نه پورته شو ګ

- 17چې خدای(ج) يې رغوي د منګي اوبه دارو شي ګ

- 17د يو چا زوی ناروغه و او په ډيرو طبيبانو يې ګرځولی و ، خو هماغسې ناروغه و د کور خلکو يې ډير په پرهيز ساته ناروغ پخپله طبعه خوړل او څښکل نه شول کولای ، مور به يې اوبه هم نه ورکولې، بله ورځ يې مور چرته تللې وه او ناروغه هلك د منګي پورې ځان وررسولی و د يخ او شنه منګي نه يې ښې ډيرې اوبه وڅښلې او له دې ورسته ورو ، ورو هلك مخ په ښه کيدو شو، او خپلې مور ته يې هم حال ويلی و ، مور به يې د منګي اوبه ورکولې ، نو هلك روغ رمټ شو ، نو بيا به يې چې له مور نه چا پوښتنه وکړه چې دا هلك په څه روغ شو مور به يې ويل : چې خدای (ج) يې رغوي د منګي اوبه دارو شي ګ

- 18چې ځې ځې اباړو ته به راځې ګ

- 18پخوا سرکونه او پلونه نه وو هر خوا چې به سړی ولاړ نو اباړو ته به راتلو ځکه چې جاله دلته ګرځيده او بل خوا لار نه وه ګ

- 19چې د کوچيانو امامت يا ملايي يې کړې وي يو ليمڅی وړی به يې خوړلې وي ګ

- 19د کوچيانو کار او بار مالداري ، د ميږو او پسونو ساتل دي ، چې ميږې او اوزې ولوشي په شودو کې هم ويښتان لويږي ، په شمبره کې هم ويښتان وي چې کرت ترې جوړوي ، ښځې چې اوږه لمدوي هغه کې هم وړی ورلويږي لنډه دا چې د خوراك په هر څيز کې ويښتان ورلويږي ، کال چې تيرېږي نو سړي يو ليمڅی وړی خوړلی وي ګ

- 20چې په خندا يې خورې ويې خوره ګ

- 20يو ګيدړ کلي ته راوښتی و او د چرګانو په کوټنۍ ورننوتی و چرګانو تغ بغ شروع کړ او په دې وخت کې يې خاوند راويښ شو او سوباړی يې راواخيست او په کوټنۍ کې يې ګيدړ را ايسار کړ او دبی يې دننه دې کوټنۍ ته پسې ور ننويست او ګيدړ يې پرې چوخاوه ، ګيدړ خوله چينګه کړه او داړې يې ښکاره شوې نو دې وخت کې ورته سړي وويل څه چې په خندا يې خورې ويې خوره ګ

- 21چې غاښ مې و هډوکي نه وو چې هډوکي شته غاښونه نشته ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 21چې ځواني وه نعمتونه نه وو اوس چې نعمتونه ډېر شول ځواني نشته ګ يا چې قوت او قدرت و په هغه وخت کې کارونه نه وو چې کار پيدا شو قوت او قدرت نشته ګ

- 22چې په نڅانه پوهيږي وايي حويلۍ کږه ده ګ

- 22څوك چې په كار نه پوهيږي بې ځايه پلمې جوړه وي ګ

- 23چې غل نه ځي مل دې ځي ګ

- 23چې يو ناپوهه د خپل جهل نه نه تيريږي شرمول او بې عزتي کوي نو پوهان دې ورته يو څه تير شي ګ

- 24چې و دې کږه پخپله ، ګيلې څه ته کړې له بله

- 24يو کس پخپله يو کار ورانوي او خرابوي او بيا ګيله له بل نه کوي ګ

- 25چې پړانګ دې ويشتلی نه وي پوستکی يې مه خرڅوه ګ

- 25مخکې د يوه کار د کولو نه مزدوري او انعام غواړي ګ

- 26چوڼې ته يې اور اچوم ګ

- 26يو ملا واعظ کړی و او د اوريدنکی کور جومات ته نږدې و ملا پخپل واعظ کې ويلي و ، که څوك خپلې ښځې سره د سنت معامله وکړي لکه يو کافر چې مړ کړي ، ښځې دا خبره اوريدلې وه او خپل ميړه ته يې وکړه چې په سنت څملاستلو باندې خو ملاصيب دومره ټينګار وکړ چې په يو وار څملاستلو باندې په جهاد کې د يو کافر د قتل ثواب ورکول کيږي سړي کږه ډيره ښه ده او څو شپې يې سر په سر کله يو کافر واژه او کله دوه کافران په دې قتلونو نور تنګ شو ګ بله شپه ورته ښځې بيا وويل چې سړيه راځه چې کافر مړ کړو سړی ښځې ته وويل چې ښځې يو اور لګيد راوړه ښځې ورته کړه څه پرې کوې ، له ډير ټينګار نه وروسته يې ورته وويل چې په تاکې خو بيخي د کافرو چوڼې ده او دې چوڼې ته يې اور اچوم چې ځان ترې خلاص کړم ګ

- 27چې بچي وي هم غم دی چې نه وي هم غم دی ګ

- 27اولاد هم تکليف دی هم راحت ګ

- 28چې زوی دی په سوال عادت کړ بيا يې مه منع کوه ګ

- 28يو سړي به خپل زوی ځان سره خيراتونو ته بيولو او بيا خلکو ورته پيغور کا وه بله ورځ په يوه کلي کې خيرات و او دې سړي پسې هم خبر راليږل شوی دی سړي خپل زوی په کور کې وتړه او خپله د خيرات په لوري ور روان شو ، چې دې زوی ته يې هم د خيرات او کور واټن ور معلوم و ، نو په دې وخت کې به هلك ويل چې ياره پلار به مې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس له هغې فلانکۍ ونې نه تیر شوی وي ، د فلانکي ماما د کور نه به اوښتی وي ، اوس به د خیرات ځای ته رسیدلی وي اوس به په کټ کې ناست وي اوس به یې کوزه او چلمچي راوړی وي ، دسترخوان به یې غوړولی وي ، خانك به یې پرې یښی وي ، او اوس به یې کپ را خیستی وي او په خوله کړی به یې وي ، ناڅاپه هلك خوله بیرته کړه چیغه یې کړه او ځای په ځای وغځید گ

- 29چې ډنګ شي دابۍ ګوډی د ځنګ شي گ

- 29یوه سوالګره ښځه وه چې هر چیرې به یې د ډول ډمبك اواز واورید ، نو بیا به یې خپل ګوډی تر ځنګ کړ او ځان به یې د خوښۍ ځای ته رساوه چې څه راوړي گ

- 30چې ځوان وم همداسې تیزن وم گ

- 30یو سړی و د شپې په تیاره کې په لاره روان دی او شاته یې پام نه دی او باد ترې ولاړل او ویې ویل هئ هئ ځوانۍ او پخپله مخه روان دی چې بیا ترې باد ولاړل او بیا یې کړه هئ هئ ځوانۍ څوګامه چې نور هم ولاړ بیا یې باد خوشې کړل او دا ځل یې دا وویل چې یاره زه چې ځوان وم همداسې گ گ گ گ وم گ

- 31چناق یې د لخوا دی گ

- 31پخپله خوښه یو شي غواړي گ

- 32چې په تمه د سورو شي هغه پاتې په میرو شي گ

- 32د بل چا ښوروا ته ډوډۍ ماتول اخر سپوره پاتې شي گ د بل چا د امکاناتو په تمه باید سړی نه شي گ

- 33چې وې غواړې په خوله نو وبه یې خورې په څه

- 33شی هغه خوند کوي چې پرته له غوښتنې یې چاته ورکړی گ

- 34چې نه دې وي له موره ورته مه وایه چې وروره گ

- 34چې خپل ورور نه وي بل هومره ظهر نه وي گ

- 35چې تیندکونه وخوري نو هوښیار شي گ

- 35چې تیروتنې وکړي نو بیا سړی تجربه او هوښیار شي گ

- 36چې نه ځې په شابه دې کړم چې نه یې خورې څه به دې کړم گ

- 36د پوهې او سړیتوب ځای ته به دې بوځم او چې ته ترې سړیتوب او پوهه نه زده کوې نو زه به څه وکړم گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 37چې يوه شپه يې تر منځ وي د هغې بلانه مه ويريږه ګ

- 37د يوه مشکل د پيښېدو ترمخه چې څه وخت وي نو د حل لار ورته پيدا کيږي ګ

- 38چې د شير غشي بوټي نيسې ټنيګ يې نيسه ګ

- 38څوك د يوه قوی مخالف سره په مقابل کې وي نو ټينګ عزم او ښه تابيا دې ورته کوي ګ

- 39چې ګوړې او کونځلې خورې رنګ يې معلوم وي ګ

- 39چې د چا ژوند ښه وي غمونه او انديښنې يې لږې وي په رنګ کې يې د خوښۍ نښې وي ګ ګ

- 40چې په غوشايا نو يې زيره نشي په غوړو به يې غوړه نشې

- 40چې تکليف اوکړاوو ونه ګالې دراحت هوساينې تمه مه کوه ګ

- 41چې بخت واوړي پردي بدور پورې خلك تړي ګ

- 41چې سړی خوار شي د هر چا لاس پاکی شي او هر سړی پرې خپله بده وراړوي ګ

- 42چې بخت کوټه شي تندی تل ټکرې خورې ګ

- 42چې برخه خواره شي مصيبتونه پيدا کيږي ګ

- 43چې غوښه وسوځي د پيتو نه ښه ده ګ

- 43دا ډيرې ماناوي لري يوه يې داده چې يو کارګر ، هوښيار او پوه کس که ډير له خپل قوت نه ولويږي ، خو بيا هم د ناپوهه او د بې کاره کس نه ښه او غوره وي ګ

- 44چې هوږه ونه خوري د خولې نه يې بوی نه ځي ګ

- 44څوك يو کار پخپله ونه کړي بل يې پسې نه وايي ګ

- 45چې نه کار هلته څه کار ګ

- 45چې يو کار د يو سړي پورې اړنه ولري بايد چې و يې نه کړي ګ

- 46چې خاورې اخلې د لوی ډيران نه يې اخله ګ

- 46د لنډاك او کم اصله نه څه غوښتل يا څه پور کول ګ يا د کوم بل کار احتياج کول دا غلط کار دی يعنې ، ناسته پاسته او دوستي ، لويو او پخو خلکو سره کول په کار دي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 47چرسي نيم سړی دی گ

- 47ځکه چې نيم عمر يې په نيشه کې تيرېږي ، کارونه او خبرې يې کاوا که وي گ

- 48چې زوی و ژاړي مور تی ورکړي

- 48 که اړشوي نو له چا مرسته وغواړه گ

- 49چې پټې خورې مولي به زعمې گ

- 49هغه څوک چې وريجې نه لري او غواړي چې وريجې وخوري او پيدا کيږي نه دا زياتره په للمي سيمو کې لکه د مومندو په سيمه کې به خلکو اوربشې لمدې کړې او يو څه موده به پرې تيره شوه او د اوربشو پوستکي به را ډېر شول بيا به يې په بغرۍ کې څه ومښلې او پوستکي به ترې جلاشول او هغه به يې بيا د غنمو وريجو په شانته په کټيو کې پخې کړې او بيا به يې د مستو او يا د شمبړو سره خوړلې ، چې هضمول يې ډير گران وو ، د بټوخوړونکې به يې قبض کړ نو بيا به خلکو دا پورتنۍ وينا کوله گ

- 50چې په شاتو مري په زهرو دې مړ نشي گ

- 50چې يو کار په اسانه کيږي سختۍ ته يې اړتيا نشته گ

- 51چې خان يې په ياران يې گ

- 51سړی په دوستانو او انډيوالانو باندې سړی کيږي گ

- 52چې سيپو شومه نو پوه شومه گ

- 52د يوه شتمن نالوستي سيف الرحمان نوم و ، ښه ديره او ډنډه يې درلوده بې کاره او بې روزگاره خلک به دده په ديره مدام راټول وو او د سيف الرحمان ستاينې به يې کولې او دده چرگان او پسونه به يې خواړه ځمکې ، جايدادونه او ټوله شتمني يې په دې بې کاره خلکو وخوړله او خلاصه شوه او پخپله سيف الرحمان خان ډير غريب او نورو ته اړ شو ديره او ډنډه يې ولاړه او بې کاره خلکو هم ورسره اشنايي او ناسته پرېښوده گ او بيا دغو خلکو سيف الرحمان د سيپو په نامه باله گ سيف الرحمان چې د سيپو له نامه خبر شو نو بيا يې دا وويل يعنې وروسته بيا عقلمند شو گ

- 53چې څوک خوب کوي ميښه يې نرکټې زيږوي گ

- 53دوه گوجران پيښور ته تللي وو چې بلار بې ميښې واخلي او کورونو ته يې راولي د اټك نه کښته ذگوندلو په منډيي کې دواړو يو شان ميښې واخيستې چې د لنگيدو نيټې يې هم نږدې وې د ډيره مزله وروسته ته په يوه ځای

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې پرې شپه راغله يو ګوجر ويده شو او بل يې ويښ و په دې کې دواړه ميښې لنګې شوې ، د ويښ ګوجر ميښې نرکټۍ وزيږوه او د ويده ګوجر ميښې ښځه کټۍ وزيږوله ، ويښ ګوجر په منډه ، منډه مخکې له دې چې مېښې خپل بچې وپيژني خپل نرکټيی يې د هغه د ميښې مخې ته ورواجوه ګ دواړو ميښو کټي وڅټل پاك او صفا يې کړل کله چې د سبا رڼا ولګيده او ويده ګوجر را ويښ شو چې ګوري دده د مېښې سره نر کټۍ پروت دی ، د ويښ ګوجر نه يې پوښتنه وکړه چې زما ميښې نرکټۍ زوکړی ؟ هغه ورته فقط همدا وويل چې څوك خوب کوي ميښه يې نرکټۍ به زيږوي

- 54چې فيلان کوي فيل خانې به لري ګ

- 54څوك چې غټ کارونه کوي د غټو کارونو له پاره به خپل ترتيبات نيسي ګ

- 55چې شونګ يې کړ کړی ته يې مه پريږده ګ

- 55شونکړی د کونړ په ولايت کې دي و ځای نوم دی د شونکړيوالو د يوه بل ټبر سره د ښمني وه ، نو چې شونکړيوال به پرې ور پيښ شول هغه خلکو به يو تکليف ور رساوه او هغه مخالفو خلکو يې شونکړيوالو ته يو مصلحت وکړ چې شونکړيوال مو چرته ليدل چې پرينږدئ دومره سخته پريکړه يې وکړه چې هيڅ تحقيق به ترې نه کوئ چې دومره د چاله خولې نه ووتل چې شونك نو بس ګوزارونه به پرې کوئ چې کړی درنه ونه وايي ګ

- 56چې تللي بيرته نه دي راغلي ګ

- 56دا زياتره د مړو په هکله ويل کيږي خو کله د ژونديو د کارونو په هکله هم ويل کيږي چې يو کار ترې تير شي ګ

- 57چې په کور کې لرګي وي ليوني غرونو ته ځي ګ

- 57چې پخپل کور کې يو شي او يا يو کار پوره کيږي يا بسی کيږي بل ته اړتيا نه شته ګ

- 58چې دښمن دې خر شو هم پرې مه سپريږه ګ

- 58له ميرڅې او دښمن نه د ښيګڼې تمه لرل ناپوهي ده ګ

- 59چې خر دې د خره نه کم وي غوږ يې غوڅ که ګ

- 59سيال بايد چې له خپله سياله کم نه وي ګ

- 60چې ښه تعميرونه دي هم د سوداګرو دي او چې خراب کورونه دي هم د سوداګرو دي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 60سوداګر ډېره ګټه کوي او ځان ته د هستوګنې ښه ځایونه جوړوي او کله چې ښه ډېر تاوانیان شي او تردې چې د کور لاړي او تیران یې خرڅ شي ګ

- 61چیرته چې زړه ځي هلته پښې ځي ګ

- 61هر څه د زړه په مینه کیږي ګ

– 62چې ونډې خوري هغه خپلې پنډې خوري ګ

- 62پخوا قصابان لږ وو او په هر ځای کې نه وو او اوس هم په ځینو غرنیو سیمو کې همدا حال دی د کلي د خلکو چې به غوښې ته زړه وشو ، کلیوال به راټول شول او یو څاروی به یې په ګډه واخیست او حلال به یې کړ ګ او ان تر لري پورې به یې سره وویشل او په کومو پیسو به چې څاروی اخیستل شوی و ، نو پیسې به هم په هماغه ډول د برخې په اخیستونکی پسې تللې او دې حلالې ته ونډې ویل کیده ځینو خلکو به چې ونډې خوړله او د پیسو خلاصولو توان به یې نه و نو بیا به یې دا ویل ګ

- 63چې شرم کوي بیا شریعتونه کوي ګ

- 63یو سړی د خپل دوست او اشنا سره یو دنیاوي معامله کوي او د شرم او حیا نه ورسره غوڅه خبره نه کوي ، او د سند په اخیستلو کې بې پروایي کوي ، چې د مودو په تیردو باندې با هغه دوست یا ناداره شي او یا په څه خبره زړه بدی شي او په ورکړې مال باندې خیټه واجوي ، بیا منکر شي او یا څه بله پلمه را جوړه کړي او ان سریې تر قاضي او محکمې ورسیږي ګ

- 64چې د قاضي سره دی شریعت شي فیصله په چا کوې ګ

- 64د یو چا د داسې کس سره دعوه شي چې ددغې دعواوې واك دده د مخالف په لاس کې وي نو ده ته به څه ګټه ورسیږي ګ

- 65چې ښه ونکړې بد نشته ګ

- 65ښه کول ښه کار دی خو د ځینو خلکو سره چې ښه وکړې نو بیا په مقابل کې بد کوي ګ

- 66چې ښه کوي بد به ګوري ګ

- 66خوك چې له بدو خلکو سره ښه کوي نو له ځان سره دښمني کوي ګ

- 67چې مور میره شي پلار پلندر شي ګ

- 67د پلار پخوانۍ مینه بیا د خپل اولاد سره نه وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 68چې په غوجل دې لوی شو غاښ یې مه ګوره

- 68په کور او اولس کې دې چې څوك را لوی شول حالات یې تر چا تا ته ښه جوتیږي ګ

- 69چې سر حیات وي خولۍ ډیرې دي ګ

- 69چې سړی ژوندی وي د ژوند اسباب ورته ښتن تعالی پخپله برابر وي ګ او نکل یې داسې دی:

یو سړی و او خولۍ یې په ګرانه بیه اخیستې وه ، په جاله کې ناست و، او جاله داوبو څپو کنګس خوره کړه نو په دې وخت کې د سړي خولۍ په اوبو کې پریوته او سیند لاهو کړه ، خاوند یې ډیر خپه شو د ډاډ او تسلې له پاره ورته چاوویل چې خیردی چې سر ژوندی وي خولۍ ډیرې دي دا اوس یو عام متل دی او هر څوك چې زیان ووینې نور یې ورته د ډاډ او تسل له پاره وایي ګ

- 70چې رښتیا راځي درواغو به کلي وران کړي وي ګ

- 70د درواغجنو په خبرو که باور وشي نو کلي به وران کړي ګ

- 71چې باد نه وي څانګې نه ښوریږي ګ

- 71چې کار نه وي شوی اغیز یې نه څرګندیږي ګ

- 72چرګ په ډیران مه ګوره په کاسه کې یې ګوره ګ

- 72د سړي رنګ او جامې ته مه ګوره وړتیا او پوهې ته یې ګوره ګ

- 73چې نور خلك یې په لښکر کوي توریالی یې په یو سر کوي

- 73یو کار وي چې د ډیرو خلکو په قوت کیږي مګر داسې وګړي هم شته چې دا سخت کار په یوازې ځان وکړي ګ

- 74چې تل یې غره وي یوه ورځ به یې وروي ګ

- 74چې هره ورځ ګواښیږي یوه ورځ به یې شل کړي ګ

- 75چې خوله ګړیږي زړه بدیږي ګ

- 75ځینې خلك بې سوچه خبرې کوي او بیا پرې د خلکو زړونه بدیږي ګ

- 76چې نه دي ګړیدلي هغه نه دي شرمیدلي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 76په ګړاري کې ځينې وخت د چاله خولې داسې خبرې هم وځي چې ويونكي ته شرم شي ګ

- 77چې غنم كرې غنم به ريبې چې اوربشې كرې اوربشې به ريبې ګ

- 77څوك چې هرڅه كوي د هغې ګټه او تاوان بهويني ګ كه ښه دې وكړل نو بدله يې ښه ده او كه بد وو نو جزء يې بده ده ګ

- 78چې ماما سر ګر وي د خوري تمه كيږي ګ

- 78د خور د خپل ورور سره برخه او بنډه وي نو ځكه ورته خوريونه سترګې په لار وي ګ

- 79چې وچولی دې خپل وي پسرلی به په تاتل وي ګ

- 79كه قسمت او برخه د يوه كس ښه وي نو تل به ګلزار او ښيرازه وي ګ

- 80چې ژوند وي ديدن كيږي ګ

- 80انسان چې ژوندی وي ليدل ، كتل يې ناشوني نه وي ګ

- 81چې مور دې وي ادكه په صفت به دې واده كه ګ

- 81چې غمخور لرې د غمونو پروا مه كوه ګ

- 82چې لرشي او بر شي په ميرې ور برابر شي ګ

- 82يو سړی و او پلار يې بله ښځه كړې وه خو دا هلك يا پخپله نازولی و او يا پرې غښتلی و نو هر چاته چې به په غصه شو نو پخپلې ميرې باندې به يې ډب او ډوب پيل كړ ګ

- 83چې خدای(ج)يې وركوي په باغ مرزاكې يې هم وركوي ګ

- 83باغ مرزا په لغمان كې د يوه كلي نوم دی ګ يو سړی ډير نستمن او ناداره شو د خواری له پاره هندوستان ته ولاړ او يو كال نيم خواري يې وكړه او بيرته خپل كور ته راستون شو او ښځې يې ترې پوښتنه وكړه چې څه دې راوړی ګ سړی يو څه پيسې ميسې راوړې وې خو د نشت په حساب وې او ژر خلاصې شوې بيا ښځې اړويست چې د خواری ، مزدوری پسې به ځې سړی بيا د هندوستان په تكل روان شو، چرګ بانګ مهال چې له كوره ووت او يو څو ګامه ولاړ هميانی يې په پښه بنده شوه او پسې راټيټ شو چې څه مې په پښه كې ونښتل چې خلاص يې كړم چې ګورې هميانی له طلاو دكه ده او همداسې يې تر شا كړی او د كور په لورې روان شو د خپل كور ور يې وټكاوه ښځه يې لا بيرته تر كټه نه وه تللې راوګرځيده او غږ يې كړ چې څوك يې ميره يې ور غږ كړ چې زه يم ، ښځې يې كړه ولې بيرته راوګرځيدې څه درنه پاتې دي سړي كړه ښځې هيڅ رانه پاتې نه دي ، ښځې يې بيا ور غږ كړ ولې هندوستان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته نه ځي سړی ورته په خوښۍ او خندا وویل خدای(ج) يې چې ورکوي په باغ مرزاکې يې هم ورکوي او که نه يې ورکوي په هندوستان کې هم نشته او شرنګ شو چې کټ کې يې همیانۍ ګوزاره کړه ، ښځه يې هم خوشاله شوه او سمدواره يې ډیوه بله کړه ګ

- 84چې ټکر ونه خوري نه سړی کیږي ګ

- 84چې ستونزې او سختې په سړي رانه شي عقل يې سرته نه راځي

- 85چې شل مړه نه کړي نه ډاکو کیږي ګ

- 85څوک چې په بدکاریو باندې همیشه والی وکړي اخر د بدکارانو مشر شي ګ

- 86چې پخپله دروند نه وي په بل نه درنیږي ګ

- 86د هر سړی عزت او دورندوالی پخپل لاس او اختیار کې دی ګ

- 87چې ښوریږي نو ډوبیږي ګ

- 87په پلندیو او بوختو کې چې سړی څومره ښوریږي هومره ښخیږي ګ

- 88چې په تورو شپو تللي بیا چانه دي لیدلي ګ

- 88یعنې د تورې شپې مدعیان نه جوتیږي ګ یا په بله مانا بې باکه ناسته پاسته سړی هلاکوي ګ

- 89چې زور او زر لري څه يې غم دی ګ

- 89څوک چې هر څه لري د چاڅه پروانه ساتي ، زیاتره يې کبرجن وي ګ

-90چې زه غل شومه سپوږمۍ راوخته ګ

-90چې زما دې کار ته زړه وشو نو حالات بدل شول ګ

- 91چې موړ شو ډانګ يې کینبود ګ

- 91چې غوښتنه يې تر سره شوه نور سوړ شو ګ

- 92چې روټه خوري د خپلې ګ ګ ګ سره دې مصلحت کوي ګ

- 92چې څوک يو کار کوي پایله دې په پام کې نیسي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 93چې را خيږي په ميرزاخيلو او وليږي په ثمرخيلو په ما يې نه پيايي او چې را خيږي په سله لا او وليږي په مولا بيا يې ځاځيو پيايي گ

- 93زموږ د کامې په ميرزاخيلو کې به خلکو په پا دوان باندې د غواوو پاده څروله ((په قندهارۍ اصطلاح يعنې گوروان)) خو چې ژمې به شو او کامې ته به پاسني خلك د کرديز ، لوگر او د کابل نه کامې ته د مزدورۍ له پاره راغلل ، نو هغوی به په ډير کم څه باندی مزدوري کوله نو ميرزاخيلو به بيا په دې وطنې سړي باندی پاده پووله او چې دوبی به شو بيا به يې ميرزاخيلي پادوان ته ويل چې اوس پاده پياوه گ ډير کلونه تير شول بل وار چې بيا پسرلی شو او پاسينو کډې وکړې . ميرزاخيلو د مرزاخيلو پاده وان ته وويل چې راشه او پاده وپيوه هغه وويل چې نه يې شم پوولای دوی ورته ويل ولې ؟ بيا پادوان ورته دا کړه :

- 94چې شپه تياره شي ميلمه ليوه شي گ

- 94ميلمه د خوراك په وخت کې د کوربه په نشتوالي خوش وي گ

- 95چې ځوان ومه د انجينو پيزوان ومه چې زوړ شومه د انجينو پيغور شومه گ

- 95چې شتمن او قدرتمندوم د هر چا ښه يسيدم چې نستمن شوم اوس د خپلو بديسم گ

- 96چې بخت يې ښه شي پردي ښه ورپورې خلك تړي

- 96مطلب دا چې سړی طالعمند شي بيا يې په اوبو کې هم ډيوه بليږي گ

- 97چې سړي لري غوړي به خوري گ

- 97چې څوك ميړونه ولري هرڅه کولای شي گ

- 98چې زر لويږي زر به ورك کيږي گ

- 98هر شي چې سريع او چوست وي ، ورکيدل يې هم سريع او چوست وي گ

- 99چې نه لري سړي نه دې قرت خوري نه غوړي گ

- 99چې سړي نه لري د دنيا د ښاديو ، خوشالۍ او راحت نه دې لاسونه ومينځي گ

- 100چې نه يې کړي حبيب څه به وکاندي طبيب گ

- 100چې څښتن تعالی(ج) نه وي غوښتي هغه نه کيږي گ ما (ياسيني) خپل پلار د (13362) لمريز کال د د لوې په مياشت کې چې مونږ په گونډۍ هيواد کې مساپراو مهاجر وو ، نوموړی مې د علاج او معالجې له پاره يو تکړه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنځپوته اسلام اباد ته بوته ، چې ډاکتر خپل شخصي کتنځی او ځو بستریزه روغتون یې درلود او په هغې کې مو پلار بستر کړ ، د داکتر د ډېر کوښښ باوجود پلار مې بیا هم روغ نه شو ګ نیمه شپه ده او ډاکتر راغی چې هغه انګریزی ویله او زه یې په ژبه نه پوهیدم ګ مطلب یې دا و چې ویل یې زه خو خواري کوم خدای(ج) به دې جوړ کړي بیا مې ارواښاد پلار دا متل ووایه چې نه یې کړي حبیب څه به وکاندې طبیب ګ نو ډاکتر پوښتنه وکړه چې مریض څه وویل او یو کس ورته همدا خبره وژباړله داکتر قلم را واخیست او دا متل یې له ځان سره ولیکه چې البته دغه د پښتو ژبې ډېر لرغونی متل دی ګ

- 101چرګ بیل شو او ډونګه یې بیله شوه ګ

- 101یو څوك د یو بل کس مخالف وي خو د مخالف د خپلوانونه ، یو کس ته دی څه تکلیف وررسوي نو ده ته یو کس وایی چې دا خو هغه نه دی او بیل کس دی نو په دې وخت کې دی ورته وایی چې ماته ټول یو شی دي ګ

- 102چالاکي د شیطان کار دی ګ

- 102یو کار باید چې سرې په تدبیر ، حوصله او په قراره سینه وکړي او تلوار په کې ونه کړي ګ

- 103چې خپله یې زده نه وي ، د بل دې ومني ګ

- 103چې په څه نه پوهیږې له بل چانه ځان پوه کړه ګ

- 104چې کابل نه خوري بد یې مه وایه ګ

- 104یو څوك دې د یو ښه شي او یا ښه کار بد نه وایی ګ

- 105چې ډوډۍ خوري، پیشوګانو ته تیسري اچوي ګ

- 105ډېر شوم او بخیل دی ګ

- 106چې په سر یې ګرځوې د سر په کنډولي کې به اوبه درکړي ګ

- 106د چا چې خپلې اندازې نه زیات درناوي او قدر وکړې نو بیا دې په سر درخیږي ګ

- 107چې دولت ته ځان سپی نه کړې، دولت نشې ګټلی ګ

- 107ځینې کسان چې د دنیا د ګټلو له پاره ځان سپك نه کړي دنیا نه شې ګټلای ګ

- 108چې غاپي لیونی نه دی ګ

- 108لیونی سپی داسې عادت لري چې نه غاپي او خپله لکۍ ټیټه وري ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 109چې نصیب خوار شي شپه او ورځ پرې یوه شي یعنې راحت یې ورك شي گ

- 110چا د مور خېټه کې څه نه دي زده کړي گ

- 110هر څه په تجربه او لیدلو زده کیږي گ

- 111چې لوخی ډك شي اوبه ترې توئیږي گ

- 111چې سړی خو نېوره شي او حوصله ختمه شي نو بیا کار خرابیږي گ

- 112چې پښتو کوي ، بیابه یې گالي گ

- 112څوك چې بې ځایه ننگ او غیرت کوي نو ځان دې ټینگ کړي گ

- 113چې خاوندې ستوان خوري سپي ته به څه واچوي گ

- 113چې یو کس پخپله څه نه لري بل ته به څه ورکړي گ

- 114چې د اختر جامې دې دادي د اخیږ به دې کومې وي گ

- 114چې ته داسې یې دا نور به دې لا څنگه وي گ

- 115چې د بل سپیږه یې نه وي لیدلې خپله سپیږه ورته تندر ښکاري گ

- 115چې د بل قوت وگوري خپل ورته هیڅ ښکاره شي گ

– 116چې خپله چا وهل نه وي خوړلي ، د بل وهل ورته ساعتیري ښکاري گ

- 116چې خپله دردیدلی نه وي د بل ورته هیڅ ښکاري گ

- 117چې په دښمن دې لاس برشو ، اسره ورته مه کوه گ

- 117چې د یوه کار په کولو دې لاس برشو گوره ورته مه گ

- 118چې د ستار ترې په شمار دي گ

- 118سرې په انسانانو کې ډیر لږ دي گ

- 119چې سترگې توروم هم تاته ، چې شونډې سرې کوم هم تاته گ

- 119هر څه د خپل وطن او دین له پاره کوم دا د دوست او خپلوانو له پاره هم کارول کیږي لکه زه چې هر څه کوم ستا د خوشالۍ له پاره یې کوم : او کیسه یې داسې ده : یو بې عقله سړی و چې کله به یې ښځې سترگې توري کړلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم وهله به يې او که شونډې به يې سرې کړې هم به يې وهله لنډه دا چې هر ډول سينګار به يې وکړ سړی به ورته په غصه کيده ، او ويل يې ورته چې دا کارونه ولې کوې نو بيا ورته ښځې دا وينا وکړه ګ

- 120چې نوم يې وي شړی ، باك يې نشته که پيړه وي او نری

- 120فقط چې اسباب او وسايل وي ګ که ډير بې کاره هم ښه وي ګ

- 121چېلۍ له خوارۍ مري، قصاب يې د وازدې په تمه دی ګ

- 121هر سړی خپلې ګټې په نظر کې نيسې ګ

- 122چغلګر د شيطان ورور دی ګ

– 122څوك چې دوه جنګوي او خبرې رسوي د شيطان ورور دی ګ

- 123چاړه مې يې هډوکو ته ورسيده ګ

- 123د ده ظلم او تير په ما باندې نور انتها درجې ته رسيدلی دی ګ

- 124چې زور وي زارۍ ته ضرورت نشته ګ

- 124چې سړی پخپله غښتلی وي سوال ته اړتيا نشته ګ

- 125چې په جرګو شي په زور نشي ګ

- 125کوم کار چې د خلکو په منځګړتوب او مرکو باندې کيږي هغه په زور نه کيږي ګ

- 126چې ډول يې تر غاړې شو د وهلو يې څه شرم دی ګ

126 – چې يو سړی د بې حيايۍ کارونه پيل کړل نو بيا دې په کولو کې نه ډيل کيږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ځ)

1.ځه ابۍ ورسته او ځه توره تیره .

1.ډیر اسانه او کوونکی یې ډیر ماهر او چوست .

2.ځه اجرا دی .

2.ځه بېکاره سړی دی او د نرتوب هیله ترې نه کیږي .

3.ځه بنګړي يې اچولي دي .

3.يعنې دومره بې ننګه او بې خونده نه دی چې د ښځې په سترګه ورته وکتل شي .

4.ځه به اوزه وي ځه به يې مزه وي.

4.کله چې يو کار نيمګړی شي او بشپړ نه شي نو بيا د کار

د کوونکي په هکله خلك دا وايي .

5.ځه پاړسي يې شروع کړې ده .

5.ځه ګډې وډې وايي څوك پرې نه پوهيږي.

6.ځه ټټو خو مې در ته ولاړ نه دی .

6.ځه اړتيا درته نه لرم چې ځه راکړې .

7.ځه شال يې درته په سر کړ.

7.چې يو څوك د چا لپاره چغولي وکړي او د دغه سړي زور په هغه چا چې خبر يې کړې ده برنه وي او هغه سړی له چغولۍ خبر يې نو بيا چغو لګر ته دا وايي.

8.ځه داني لمدې او ځه ژرنده پځه .

8.د دواړو خونده نشته او نکل يې داسې دي: يو سړي ژرندې ته داني وړې وې او د لازم مهال نه پرې ډېر وخت واوښت کله چې يې اوړه کور ته راوړل، نومايته يې ورته په غصه وه چې ډېر وخت دې واړوه نو بيا ورته سړی دا وويل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9.څه چې کرې هغه به رېبې .

9.د خپلې کرنې د ثمرې په هیله اوسه

10.څه ډېران دې اور واخیسته .

10.تا ووکوې، قهر او غصه ورځې او تلوار یې دی .

11.څه شیروار دې په کې اچولی دی .

11.خبره اوږده وي او تمامه وي یې نه او نورې نورې په کې پیدا کوي .

12.څه ښایسته کنړ دی په کنده کړ یې شر مولی دی.

12.کنده کړ په کونړ کې یو وران کلی دی چې ګڼ کورونه لري د څوکۍ او نرنګ ترمنځ په سرك پروت دی. څوك چې پر لاره تېرېږي او د دې کلي په کنډرویې سترګې ولګیږي نو د انسان زړه له ټول کونړ تور شي نو بیا دا ووایي .

13.څه لاس پناه څه غر پناه .

13.څوك چې د چاد حله نه خبرېږي، نو که ډېر نږدې وي او یا ډېر لرې وي نو یو شان وي .

14.څه وډ خو نه دی چې خورې یې .

14.وډ هغې ځمکې ته ویل کېږي چې فصل ترې تازه واخیستل شي او په دې ځمکه کې واښه وي دود داسې دې چې دې وښو ته د هر چا مال او څاروي راتللای شي او د ځمکې څښتن دا حق نه لري چې څوك ترې منعه کړي. کله چې یوکس د بل مال نا حقه خورې نو هغه بل بیا ورته دا وایي .

15.څه چې په دیګ کې وي په کاسه کې راوځي .

15.پوهه ، وړتیا او مېړانه پته نه پاتې کیږي .

16.څه کوچ ترې باسې؟

16.څومره یې لټوې او څېړنې په کې کوې.

17.څه نر ښځې دی .

17.چندانې سړی نه دی، نه ترې د نرکار اخیستل کیږي او نه ترې د ښځې .

18.څه ګل یې درته سر کې کېښود .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

18.چې يو كس بل ته د چا څه ووايي او هغه پرې هېڅ پروا ونه كړي نو بيا ورته خلك دا وايي .

19.څه قطلمې پخوې

19.څوك چې د يو ورېې له پاره يو څه پخوي او د هغه وار نه كيږي نو بيا دا وايي.

20.څنگه چې را ته گورې هسې درته گورم .

20.چې څنگه مې گڼې هسې دې گڼم .

21.څنگه ژرنده هسې يې دوړه

21.څومره چې د چا پوهه وي په هماغه كچ كار كوي .

22.څنگه غر هسې يې كربوړی .

22.څنگه چې چاپېريال وي په هماغه بڼه يې اوسېدونكي.

23.څنگه غر هسې ځناور .

23.كه غر سخت وي ځناور يې هم قوي وي او هماغه شان قوت او غړي ورته څښتن تعالی وركړي وي .

24.څنگه ميندې هسې لوڼه.

24.په لوڼو كې د مېندو خوی وي د يوه وزير زوی و او د پاچا د لور سره يې جوړه وه وروسته له ډېرې مودې يې سره مصلحت وكړ چې وطن به پرېږدو او يوه خوا به تښتو، يوه شپه د پاچا لور له ځانه سره يو څه پيسې ميسې راواخيستې او تبيلې نه يې يوه اسپه را زين كړه د وزير زوی او شهزادگۍ دواړه په همدې اسپه سپاره شول او د څو پرله پسې ورځو مزله وروسته يې يو رود مخې ته راغی چې په دې پورې وځي خواسپه په دې اوبو كې څملاسته. دوی چې اسپه هر څومره په متروكه ووهله خو نه پاڅېدله. د وزير زوی شهزادگۍ ته وويل چې دې اسپې ولې داسې كار وكړ. شهزادگۍ ورته وويل چې د دې مور به هم په اوبو كې څملاسته د وزير زوی وويل ښه او تور يې راواخيسته او شهزادگۍ يې دا سپې سره يوځای له منځه و يوړه او دا يې له ځانه سره وويل كه تا نه ما لور زېږولې وای هغه به هم متيزه تلله .

25.څومره چې ښورېږي هماغومره شرمېږي .

25.د شرم په كار كې چې سړی څومره گرځي هومره شرمېږي .

26.څومره چې گرېږي هغومره به شرمېږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.له بدو پسې چې څومره ګرځي هومره به شرمېږي .

27.څومره چې تريخ دی هومره خوږ دی .

27.زياتره صادقو خلکو ته قهر ژر ورځي مګر شفقت او رحم يې هم زيات وي .

28.څوک چې عاجز شو خپل يې پر دي کيږي.

28.له غريب سړي نه خپل او پردي لاسونه اخلي او پرې شرميږي.

29.څوک يې په خروار لېټۍ کې نه حسابوي .

29.څوک ورته په هېڅ نظر قايل نه دي .

30.څنګه يې چې ورور وي هسې خور وي .

30.د خور رنګ اکثراً ورور ته وي. نو ځکه خلك وايي چې ورور يې ګوره خور يې پرې نيسه ورور د خور آينه ده .

31.څېر سترګي کوي .

31.بې حيا يي کوي

32.څوک وايي چې زما شړومبې تروې دي؟

32.هر سړی د خپل کار او د خپل ځان ستاينه کوي .

33.څه زما څه مې د جال ستابرخه والوته .

33.دوه کسان د مرزانو ښکار ته تللي وو، جال او تناب دواړه د دې يوکس وو او دا بل ورسره د ښکار کولو لپاره ملګري شوي و څو مرزان يې ونيول او يو څه والوتل. د جال او د تناب خاوند مرزان په بډه وهلي و او دی بل ته يې نه ورکول. او هغې ورته ويل چې زما برخه ترې راکړه نو بيا دې ورته وويل چې څه زما څه مې د جال ستابرخه والوته .

34.څملاستل خو هلته و چې پلار دې ژوندی و اوس خو هسې سر لګول دي .

24.د کونډې زوی و د شپې ډوډۍ يې چې وخوړه نو مور ته يې کړه: چې څملوبه مور يې ورته وويل څملاستل خو هلته و چې پلار دې ژوندی و اوس خو هسې سرلګول دي.

35.څنګه چې د اقرض خدای(ج) خلاص کړ دا نور به هم خدای(ج) خلاص کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.35د يوه سړي په چا قرض و او پوروړی څه نه درلودل خو ده تنګ کړي و او پور وړي ترې په ونه وخوت، او ويل يې چې ځان له ونې را غورځوم چې درباندې تاوان شم. هغه ورته کړه سل روپۍ مې درباندې دي پنځوس مې در بخښلي خو راګوز شه. چې راښکته شو سړی ورته کړل چې دا پنځوس به کله راکړې. دې ورته وويل چې دا پنځوس خدای(ج) روغې درورسولې دا پاتې به هم همداسې درورسيږي .

.36څه څړی يې پرېښې ده .

.36يو څوك له چا سره بد کوي اويا يې ځوروي بل ورته وايي څړی يې پرېښې نه ده يعنې د دين مخالف خو دی نه دی چې دومره تکليف درکوي .

.37څه کري او څه رېبي .

.37يعنې په يوه وخت کې دواړه کارونه کوي .

.38څه اخلي او څه پرېږدي.

.38يعنې منصف دی او داسې هم ويل کيږي چې کار پوره نه کوي .

.39څوك چې د منې په قدر نه پوهېده د باغ په قدر نه پوهيږي .

.39د لړو په قدر چې څوك پوه نه شول د ډيرو په قدر هم نه پوهيږي .

.40څومره چې پورته ځي هغومره په ښکته ځي .

.40څوك چې ډېره ترقۍ کوي ډېر تنزل به کوي دغره د سره چې څومره واټن دی هومره يې له سرنه تر بېخه هم واټن وي .

.41څوك چې ننګ کوي، شړی به لنګ کړي .

.41څوك چې بې ځايه ننګر توربورولي کوي نو ځان به نېستمند کړي. او کيسه يې داسې ده چې: د يوه سړي د تره زوی ته چا ښکنځل وکړې چا ته چې ښکنځل شوې وې هغه غږ ونه کړ او د تره زوی يې توره راواخيسته او دا بل سړی يې پرې وواهه او مړ يې کړ. د سړي شته څه حکومت يوړل او څه د مړي ورثو وتښتول او دغه سړی له وطنه فرار شو، جامې به يې چې د پريولو له پاره ويستې نور جامې يې نه درلودې چې اغوستې يې وای نو شړۍ به يې لنګ کړه .

.42څو يې چې شروار نه کړي، کچ به يې ونه ګوري .

.42تر څو چې زحمت ونه ګالي راحت نه شي ليدلای .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.43څه سپي خوړلی، څه لېوه خوړلي .

.43تاوان ورسپېدلی چې د هر چا د لاسه دي .

.44څه کوز کړه،څه پاس کړه، څه ځان ترې خلاص کړه .

.44خراب فصل دی ورته وايي يوڅه کوز ته يوسه او څه يو خوا بل خوا وشينده او ځان ترې خلاص کړه .

.45څه ځمکه او اسمان پرې تنور دی .

.45ډېر تکليف دی ورته په يو ځای کې يې هم ګوزاره نه کيږي .

.46ښخوبی به حال وايي .

.46يو سړي خپل دښمن په يوه ځای کې راګير کړ باران وريده او يوې ښمځې ته يې ننويست باران ډېر شو او ښمڅه ښځېدله او دواړو ورته کتل دښمن يې ورته کړه زه خو دې اوس وژنم ځوك به دې حال ووايي. سړي ورته کړه دغه ښخوګبی به مې حال ووايي .

سړي مړ شو او ډېره موده تېره شوه قاتل معلوم نه شو يو وخت باران دی او قاتل او ښځه يې په يوه کوټه يا ښمڅه کې ناست دي او هماغسې ښخوبی دی لکه د چې هغه سړی واژه او ښمڅه ښځېده .

سړی خپلې ښګځې ته وويل چې همدا شانې باران و ښمڅه را ښځېده او ما هغه فلانکی وواژه، ښځې چې کلي ته ورسېده په زړه کې يې ټينګه نه شوه او د کلي ښځو سره به چې کښناستله نو بيا به يې دا خبره کوله چې مېړه مې مړی کړی دی. او اخر کلی خبر شو .

.47ښير سترګې ده .

.47 بې حيا ده لولۍ ده او کنچنۍ ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ح)

- 1حلوا کې يې پښه ماتيږی.

-1ډير بدبخته او بې برخې دی.

-2حلوا په جنگ کې نه ويشل کيږي.

-2جنگ ترخ او خبرې او کيسې يې ډير خو ږې وي.

-3حلوا ورته ښکارم.

-3زما مغلوبيدل او ما تيدل ورته ډير آسانه ښکاري.

-4حلوا مې مه بوله.

-4مقابل ته ويل کيږي يعنې دومره کمزوری او مات مې مه بوله.

-5حلوا کې څوك مالگه نه اچوي.

-5په خوږو کې بايد څوك ترخه ورگډنه کړي.

-6حلوا کې يې غاښ ماتيږي.

-6بدقسمته دی.

-7حال مې درنگ نه گوره.

-7ظاهر ته مې گوره او باطن مې پرې قياسوه.

-8حساب په کك بخشش په لك.

-8ديوه کس دبل سره معامله وي ډير وړوکې شې به هم له ياده نه او باسي او که په بخشش يې ډير څه وربخښل څه پروانه کوي.

-9حصه په جوسه.

-9يو څوك چې دچا قدر کوي، دهغه دعلميت او سرېتوب په اندازه يې کوي او يا که يو څه ويشي دډيرو او لږو تو پير به کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(خ)

1.خان نه چرته تللی وم او نه راغلی وم .

1.یو هندو و له کوره بهر تللی و او یو پینځه شپې یې په بل ځای کې کړې وې کله چې کورته راغی پینځه مېلمانه یې راغلي وو او شپه یې تېره کړې وه. هندو خوشاله و چې ځه پنځه شپې مې په بل ځای کې وکړې او خېټه مې واوښته. کور ته چې راورسېد مېلمه ترې پوښتنه وکړه لالا چېرته تلی وې. هغه کړه خان نه چر ته تللی وم او راغلی وم .

2.خانکه ټینگ شه باډیلي راغلي دینه.

2.با ډیل د کونړ په ولایت کې د یوې سیمې نوم دی چې خلك یې تکړه او کاریگر دي او غرنۍ سیمه ده یو دوه کسه باډیلي په کونړ خاص کې چې د وریجو د کرهڼېگ سیمه ده په چا مېلمانه شول د کور څښتن ورته یو غټ خانك وریجې راوړې او با ډیلي ترې راتاو شول او خانك یې په گوته و ځاته د کور څښتن له خانك سره داسې پېټ گړپړي چې: خانکه ټینگ شه باډیلي راغلي دینه .

3.خان چې خوار شي هندو ترې جوړ شي .

3.یعنې د بې پیسو او بې دسترخانه خان څوك قدر نه کوي .

4.خان ورته خر بې شوی ویلي دي .

4.یو نادیده سړي ته چې یو شتمن او غټ سړی اشکنځل او بد ووایي دغه سړی د غټ سړي په بدو او ښکنځلو هم ویاړ او فخر کوي .

5.خانده، خانده ښه کور دې دی.

5.یو غل کوم کور ته ورغلی و خو په دې کور کې هېڅ هم نه وو غل څلور کنجه کور ولټاوه خو څه یې پیدا نه کړل، د کور خاوند ویښ دی او ورته گوري او اخر یې په خندا کې غله ته وویل که څه دې پیدا کړل زما او ستا نیمایي دي نو بیا غله ورته وویل چې:

خانده، خانده ښه کور دې کړی دی.

6.خان دا هم کوي هغه هم کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

6.يو مسلمان د يوه هندو كور ته د بد كارۍ له پاره ورغلی و چې هندو پرې راغی په دې وخت كې مسلمان منډه كړه بېرون ووت او په جومات كې په لمانځه ودريد هندو د كلي خلك راوغوښتل او د ده د بداخلاقۍ نه يې شكايت وكړ، خلكو ورته وويل له چا چې ته شكايت كوې هغه خو په لمانځه ولاړ دی، هندو كړه خان دا هم كوي هغه هم كوي.

7.خاورې د ايرو پورې واړل باد راغی ايرې او خاورې يې ګډې وډې كړې .

7.يو كمزوری راځي د بل كمزوري سره ځان يو ځای كوي چې تكليف ورونه رسيږي ظالم او مستبد راځي د دې له پاره هغه بل هم له منځه وړي .

8.خاوره اوباسي.

8.بې همتي كوي او ورسپارل شوي كار ته ډېره نه لګوي او ځان اخوا او دې خوا كوي.

9.خاوره يې ويسته .

9.بې ايماني يې وكړه .

10.خاورې يې په سر شوې .

10.هلاك شو .

11.خاني په خپل وطن كيږي .

11.ځكه چې اولس يې پېژني. كه خان يې په بل وطن حيران يې .

12.خان يې په بل وطن حيران يې .

12.د خان په پردي وطن كې څوك قدر نه كوي ځكه چې څوك يې نه پېژني .

13.خبرې كوه د خدای له پاره كوتك وهه د ورور لپاره .

13.دا په هغه وخت كې ويل كيږي چې د سړي د خپل او پردي سړي سره لانجه وي او خپلوان په كې جرګه شي د يوه طرف نو بيا خلك وايي چې خبر او پريكړه دا به په كتاب كوئ او كه د كوتك ځای راغی بيا به د خپل ورور ننګه كوي څښتن تعالی هم په دې هكله فرمايي: "چې د حق په ننګه او پرېكړه كې به د خپلوۍ پلوي نه كوي ".

14.خپل پرتوګ په چنار اچوي.

14.خپل ځان پخپله سپكوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.15خبرې د خبرو نه پیدا کیږي.

.15ځوك یوه خبره وکړي هغه خبره څه سلسله لري او نورې خبرې ترې پیدا کیږي .

.16خرې ته چا لښتۍ وویله بیا یې د کبره واښه نه خواړه .

.16یو ځوك چې بې ځایه ځوك ستا یي او د هغې وړ نه وي د هغه نه ځان ورك شي او ځان ته په غټه سترګه ګوري.
او بې ځایه غرور کوي.

.17خر په غوږ وهه چې لغته یې هېره شي.

.17یو ځوك چې بد کاره نامنونکی، کبرجن او ظالم وي بیا خلك وایي چې له ده سره داسې کار وکړي چې نور هر څه
ترې هیر شي.

.18خر په لار که سمه پرې خپله چار که.

.18دا دوه خبرې دي لومړی دا چې خرپه لاره کړه یعنې په لاره یې برابر کړه، په حوصله باندې چې له ډرتو او لغتو
نه یې وباسه او خپل کار پرې وکړه. دویم دا چې خره د بې عقله" ته ډېر قدر ورکړه او د پلار په مقام یې کړه او خپل
کار ترې واخله .

.19خرې خرې زوی دی وشو ویل یې خپل ورې به وړي خپل به وړم.

.19یو ځوك په یو چا باندې د یو چا داسې زېری کوي چې هغه یا ډېر دولتمند شوی وي اویا یې یو منصب اخیستی
وي، لیدونکی او ویونکی یې د ده خپل ګڼي مګر دا وایي چې زما په کې دومره ګټه نشته خپل کار به کوي. او خپل
به کوم.

.20خپل بار د ابونه پورې باسي.

.20ځوك له چا نه پوښتنه کوي چې فلانی څنګه دی؟ دی ورته وایي چې ښه دی او خپل مشکل پخپله حلولای شي .

.21خپل ځان یې سیورې ته کړ.

.21دا هغه مهال ویل کیږي چې یو ځوك په لږ څه تکلیف کې وي او بیا له تکلیف ته په راحت کې شي په خپل
کوښښ سره .

.22خپله پښه په ترخز وهي .

.22ځان ته پخپله ستونزې پیدا کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

23.خپل کوم خپل چې په ځان دې ښه وي.

23.خپل هغه وي چې سړي ته يې ګټه ورشي او د کړاوو په وخت کې يې درد ته دوا شي .

24.خپل هغه چې په بده ورځ پکار شي .

24.هر څوك چې دې په تکليف او کړاوو کې په درد وخوري هماغه خپل دی .

25.خپله آّينه يې وليدله.

25.خپله اندازه او لياقت او قدر ورته جوت شو .

26.خپله آّينه ګوري.

26.خپل ځان ګوري، خپل اعمال ګوري .

27.خپل سوري نه ډاريږي.

27.يو سړی ډېر در زنده او ډارېدونکی وي، ډير احتياط کوي او هر شی ورته بلا ښکاري او د لږ څه نه هم وريږي .

28.خپله لاسه ګله لاسه.

28.يو څوك چې په خپل لاس باندې يو کار کوي د بل د لاسه نه ډير ګټور او خوندور وي. او يا څوك د بل چا په تمه وي او هغه يې ورته ونه کړي پخپله پسې ورپاڅي او ويې کړي .

29.خپله خوله هم قلا ده هم بلا .

29.يعنې خير، ښيګڼه او شر او زيان دواړه سړي ته له خپلې خولې ور رسيږي. که ژبه ښه وه نو ګټه به وکړي او که بده وه نو تاوان به يې ووينې .

30.خپل عېب د ولو منځ دی .

30.خپله ګناه سړي ته ګناه نه ښکاري .

31.خپل ټټو د بل آّس سره برابر وي.

31.بې انصافه دی او خپله برخه د خپل قوت له اندازې نه ډېر غواړي. د بل کس د ښه کار سره خپل نيمګړی کار برابروي .

32.خپلې شړۍ سره پښې غځول ښه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

32.هر څه د خپل توان سره كول په كار دي .

33.خپل كار كوه خپل به كوم.

33.چې يو څوك ګډ ژوند كوي او سلا او مصلحت يې يو وي نو كله چې لږ څه زړه بدی شي نو بيا دا وايي .

34.خپل قدر په خپل لاس كې دی.

34.كه يو سړی له خلكو سره ښه ګوزاره او ښه خوی كوي نو خلك هم ورته په درنه سترګه ګوري .

35.خپل ځانته دعاو كه چې ورځ دې ښه شي .

35.يو څوك د چا نه د خير، ښېګنې په تمه وي او د هغه زړه نه غواړي چې ده ته خير ورسيوي او دی په خپله خبره ټينګ ولاړ وي او وايي چې ما تاسره دا كړي او دا كړي او دعا درته كوم نو بيا هغه دا وايي .

36.خره كه دوه ښكره لرلی خواته به نږدې څوك نه ورتلی .

36.د كزوري او ناتوان ظالم او تېري كوونكي په هكله دا ويل كيږي .

37.خر په طواف نه حاجي كيږي.

37.بعضې كم عقله چې د ښوكارونو په ارزښت نه پوهيږي او كوي يې او عمل يې پرې نه وي نو بيا خلك دا وايي .

38.خر وايي ما له كه بيا ګيله كه .

38.خر چې كله يوازې وي او بل خر ورسره نه وي ډېر زړه ماتی روان وي خو كله چې د خرو په ګله او ډله كې ور ګډ شي بيا د تربګنۍ په خاطر يوله بله مخكې كيږي .

39.خر ونه ژړل ورور يې وژړل.

39.يو څو د يوه چا لپاره تكليف اوباسي او كار او خدمت كوي، مګر د چا له پاره چې كار كوي هغه جناب تنګ شي، او دغه كار چې د دې لپاره كيږي په ده باندې دروند او سخت تماميږي .

40.خدای(ج) دې د لندن هم پسې ورك كه .

40.څوك چې چا ته ډېر په قهر شي او نه غواړي چې د ده سره نږدې واوسيږي او هغه ووايي چې زه چېرته ځم او دی يې په وركاوي خوښ وي نو بيا دا واييز خو اوس دا ښېرا كول دعا ګرځېدلې ده لندن ته په تګ خلك اوس لس لكه روپۍ وركوي او هم ناشوني وي او چې ولاړ شي پرنګيان يې بيرته په الوتكه كې كښېنوي او په كابل يې سپاري .

41.خدای (ج) دې يو لاس بل ته نه اړباسي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.41احتیاج ډېر بد شی دی، که ورور، ورور ته محتاج شو هم ډېر سخت او بد حالت دي .

.42خدای(ج) په څه پېژني په قدرتونو .

.42هر څه په نښو او علایمو پېژندل کيږي .

.43خدای (ج) وژلی په قرباني حسابوي.

.43کوم سړی و د لوی اختر په ورځ يې غوايا شو تل خوړلي و او پړسيدلی و بيا يې حلال کړ اونوره قرباني يې ونه کړه او همدغه غويا يې په قرباني کې حسابو. نو اوس چې کله څوك له چا نه څه غواړيي او هغې ورته درېي غوښتنې نه مخکې پوڅه ورکړي وي خو دغوښتونکی په خوښه مقصو دي شی يې نه وي ورکړی، دی ورته وايي چې ماخو درکړی و، بيا غوښتونکي داسې وايي .

.44خوردمې دې خوراك وي او خروار مې دې قدر وي .

.44يوڅوك چا خپلې ښادي ته په ډېر نري ست غوښتی و، د ښادي والا په خوراکونو کې د څه کمی نه و ډېرو رابلليو ته کټ، بالښت او چاپونه او چلمونه تيار وو، خو دي يوه بللي ته پوزی (انډيری) هم نه ور رسېدلی دغه سړي خپل څادر په اوږه واچوه او د ښادی له ځايه مرور روان شو. کوربه ورپسې رامنډې کړې او ويل يې، چې ولې ولې، څه کم دي، چې ته خپه شوې؟ نو په دې وخت کې هغه دا وويل .

.45خربوزه د خربوزې نه رنګ اخلي.

.45هر سړی له خپله سياله څه زده کوي .

.46خبر نه دی، چې دنيا څو ډانګه ده .

.46يو کس پرته د علم او پوره معلوماتو يو څه وايي اوله خپلې خېټې څخه تشريحات کوي او له واقعاتو نه خبر نه وي، نو بيا په ده پورې خلك دا وايي .

.47خر يې مات که او که ليوه يې مات که .

.47يو سړي خر درلوده، خو بار يې سم نه وړلو او دغه سړی د خپل خره نه دېرنتګو، خر ډرتې او لغتې هم وهلې. خاوند يې مجبور شو او خر يې خوشې کړ. په خره لېوه راغی او خره ورسره ډرتې شروع کړې.ګ د سړي ښځې خر او لېوه وليدل، نو خپل مېړه ته يې غږ کړ، چې هله سړيه زمونږ خر او لېوه سره نښتي دي سړي کړه پرېږده ښځې او خبره يې وکړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعنې چې يو دوه سره په جنګ اخته وي او يو سړي ورته ګوري او د ده دا جنګ کوونکي دواړه بد يسي. په داسېحال کې، چې د خلاصولو توان يې هم لري، بل راځي او ورته وايي، چې دوی ولې نه خلاصوي، نو په دې وخت کې دی دا وايي .

.48خر هماغه خر دی خو کته يې بدله ده.

.48يو سړی، چې مخکې يې خوی يو څه وي او بيا څه موده وروسته څه لباسي بدلون ځان کې پيدا کړي او په دې ډول غواړي، چې خلك تېر باسي او په همدې وخت کې د پخوا په شان بيا يو ناوړه کار وکړي، ظاهربين خلك وايي: دا ولې يې داسې بد کار وکړ دا، خو ډېر ښه سړی شوی دی. پوه او هوښيار د ظاهربينو په ځواب بيا داسې وايي .

.49خر د باروړلو نه دی د تيزونو مزري دی.

.49يو کس چې خبرې او لافې يې ډېرې وي، خو د کار نه وي .

.50خرابه ښځه پرېښودی شي او خراب فصل نشي پرېښودی.

.50يو سړي للمې فصل کرلی و په دې فصل کې ډېر ځوزان شنه شوي وو او د غنمو يو يو بوټی چېرته د ځوز په خوا کې ولاړ و. سړی به سهار له کوره وواته خپل مال به يې څراوه او واښه به يې راوړل کله به چې کورته راستون شو، نو ښحه ګ به يې ورکه وه. د کور کار به ټول ګډوډ پروت و. د لو وخت راغی، خو د ښځې عادت يې ورك نه شو. دی اړ شو او خپله ښځه يې پرېښوده. برستن او تلتك يې په شا کړل اوپه للمه کې د لو له پاره دېره شو. له کلي يو تن ورباندې راغی او دی يې يوازې په خوار او خراب فصل کې د غنمو په راټولولو بوخت وليد او پوښتنه يې ترې وکړه، چې ښځه دې څه شوه ده ورته کړه، چې هغه مې پرېښوده. کليوال ورته وويل، نوپه دې خوارو غنمو څه کوې؟ سړي ورته وويل: په دې مې زړه نه کيږي .

.51خراړې د يوه ګذاره سره لاړی .

.51يو څوك چې مشکلات به خپل سر نه شي بارولای او د سختو نه وي کمزوری او ناتوانه وي مقابلې ته نه شي ټينګېدای او د يوه ګوزاره سره ميدان پرېږدي نو بيا ورته خلك د خراړې د ضيغه مرغه په نظر ګوري. کله چې د غوايي کودتاه وشوه او غوايي خپلو د روسانو په حکم باندې د مسلمانانو نيول وژل، زنداني کول، ژوندي په ځمکه ننويستل او رنګ په رنګ نادودېپه مظلومو او بې وزلي ملت پيل کړې، ډېر غيرتي افغان اړ شول چې هجرت وکړي. زما په څېر ډېر مسلمانان چې د دوی له پنجو نه ښتن په امان کړی وو. مهاجر شول، کمونستانو د ځمکو د خاوندانو ځمکې په بې ځمکو خلکو وېشلې، ميتېنګو نه او مارشونه به يې د ځمکو په وېش کې جوړول په دغه وخت کې مهاجرو په سپېڅلي جاهد لاس پورې کړ او د سره کفر مقابلې ته يې په تش لاس ځانونه تيار کړل او په سپېڅلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جهاد یې پیل وکړ. چې بیا ملحدینو په بې شرمانه ډول باندې، د ډمانو د ساز او ټنګ ټکور سره زمونږ د مجاهدینو پورې یوه سندره ویله :

چې وه کنجۍ خراړې د یو ګوزاره ولاړې .

چې یو د هغو کسانو له ډلې څخه چې دا سندره به یې ویله ماسټر فضل غني نومېده زمونږ د خالص صاحب مجاهدینو په سره رود کې ونیوه او په ونه کې یې وځړاو او په دې ډول یې خپل مقام ته واستوه. له دې وروسته جهاد زور واخیست. تر دوه لکو پورې روسان راغلل او په هره وسیله او وسله ښه سمبال وو. چې د دې جملې څخه لس زره روسي عسکر زمونږ د ننګرهار د ثمرخېلو د غره په څنګ کې دیره کړل چې د دغو لېوانو زیاتره عملیات به په کامه باندې وو او زما د مجاهدینو زیاتره عملیات به هم د همدغه روسانو په کمپ باندې وو، تر دې چې زما مجاهدینو د دې روسانو څخه ژوندی روسي عسکر په کال (د سنبلې میاشت 1326) ونیوله. چې د یوه نوم یې ولادیمیر ولدیف و چې د لنینګراد اوسېدونکی و او داسې نور همدارنګه تقریباً په سلهاو مړي د روسیانو همدې (کامه، ثمرخېل) ځایه مسکو ته زمونږ د عملیاتو له برکته تللي دي. لنډه دا چې روسیان د مجاهدینو سرښندنو ته ټینګ نه شول او بېرته یې مسکو ته تېښته وکړه او د دوی له تېښتې وروسته د افغاني کمونستانو حکومت هم ړنګ شو او همدغه سندره یې درواغ شوه چې ویل یې.

.52خړې سپی د لېوه ورور دی .

.52د ظالم سره چې مرسته کوي او د غله سره د جوال خوله نیسي، دغه ټول کسان یو شان دي .

.53خلك یې غولو ته راوستي دي .

.53خلك یې ډېر تنګ کړي دي .

.54خلك په څه کې ابۍ د ځان شکولو کې ده.

.54یو چا کېده بار کړې وه او خپله مور ترې ورکه وه پسې ګرځېده اوښان یې بار په لاره کې ودرولي وو، کله چې یې زوی یوه کنډ وو ته سرښکاره کړ ګوري چې مور یې ځان پاکوي نو بیا یې دا وویل .

.55خواره شي وینځې چې د وینځې جامې مینځې.

.55غلام چې د غلام غلامي کوي نو دا هغې ته خلك وايي.

.56خوشې نه بېګار ښه دی.

.56د هستې ژوند تېرولو نه پردی کار او یا سرکاري کار هم ښه دی که نغده ګټه یې نه وي نو ورزش خو به یې وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

57.خوب چې راشي بالښت نه غواړي.

57.د يو کس چې يوشي ته ډېره اړتيا وي، نوبيا يې د ښې او بدې پسې نه ګرځي فقط مطلب يې حاصل شي .

58.خوار په هندوستان هم خوار وي.

يو سړی د خوارۍ او مزدورۍ لپاره هندوستان ته تللی و دومره يې ګټله چې خپله يې خوړله او څه سپما يې نه شوه کولای يوه ورځ په سم سړك روان دی او په زړه کې يې وويل چې راځه سترګې پټې کړه چې په پټو سترګو څومره پلی مزل کولای شم .

سترګې يې پټې کړې او روان شو په لاره کې د روپيو يوه ډکه پکه هميانۍ پرته ده او دی پرې په پټو سترګو تېر شو، د دې پسې وروسته يو سړی روان دی او هميانۍ هغه راواخيسته، ګوري چې له زرو ډکه ده. سړی را جابکه شو او د سړي پر اوږه يې لاس کېښوده او ورته يې وويل ماما ته ړوند يې ويل يې نه ړوند نه يم ښه بينايم خو سترګې مې پټې کړې وې ما ويل چې په پټو سترګو څومره مزل کولای شم، هغه سړي ورته کړه چې هندوستان ته د څه لپاره راغلی يې؟ ده ځواب ورکړ خوار يم چې څه مزدوري وکړم او وطن ته يې يوسم، نو بيا ورته هغه وويل چې دغه هميانۍ باندې ته تېر شوی وې او ودې نه ليده بخت دې خوار دی نوره خواري مه کوه .

59.خواري ما وکړه کندو پوري بی بی کښيناسته.

59.يو سړی و چې ډېره ځمکه يې درلوده او ډېرې غلې دانې به يې کېدلې درمندونه يې واخيستل او کور ته يې راوړل به ترټه، په په غله دانه او کندوانو کې بې واچول يو فقير راغی او د دې سړي نه بې د يو من دانو سوال وکړ. سړی ډېر په اخلاص کور ته ولاړ خو ښځې يې وربانديې ډېره زوره وره او ثومه وه، سړي ورته وويل ملنګ راغلی او يو څه دانې غواړي، ښځې يې ورته کړه چابك ځه کنه اوس به دې به سوکې و داغم، سړي بېرته خړ ديرې ته راغی ملنګ پري غېږ کړ صيبه دا دې راته ونه وې سړي ورته کړه خواري ما وکړه او کندو پورې بي بي کښيناسته .

60.خوله کې خبره ژوي.

60.ځينې خلك په خوله باندې د زړه خبره کول نه غواړي هسې هغه او دغه کوي.

61.خوله کې غوزمه ماتوه.

61.ښکاره او غوڅه خبره کوه .

62.خورې او څکې دلته غاپې د مير الدين کره.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.62د يو سړي سپی و د خوړو په وخت کې به په خپل کور کې و او د څوکۍ وخت چې به شو بيا به يې د مهرالدين د کور په منځ کې غپل. نو دا هغه چا ته ويل کيږي چې خوړل او څکل له يوه چا کوي او ګټه او خدمت بل چا ته کوي .

.63خورې روټې پسکې د پلو اچوې.

.63په درواغو ځان ته په ډېر څه قايل وي .

.64خمبيره يې کړو.

.64يعنې ښه يې وډباوه .

.65خوب کې جبې ګوري .

.65يعنې ځان نه يې مېښه جوړه کړې خوب کې د څرځايونه ګوري. تصور کوي چې څه به پيدا کوم، په څه کې به مې ګټه وي او څوك به غولوم .

.66خوار له جامو نه معلوميږي.

.66سړی د يوه چا ظاهري بڼې ته ګوري او هماغه يې په باطن ور قياسوي مګر زياتره داسې نه وي او سړی په معامله پېژندل کيږي .

.67خدای(ج) يې کوي خوهمت په کار دی.

.67په ښو کارونو کې څښتن تعالی د سړي مرسته کوي .

.68خبرې د ايله ځای د بېزو ګانو کوه .

.68ايله ځای د مومندو په سيمه کې يو جګ غر دی چې ګڼ ځنګلونه يې درلودل او ډېر بيزوګان به په کې اوسېدل او له ډاره به څوك نږدې نه شول ور تلای ځينې کورونه ورته نږدې وو. د کور خاوندان چې کله له کوره ووتل بيزوګان به راغلل او د کور اسباب به يې ورته ګډوډ کړل، د ماتېدو شيان به يې مات کړل. د خوړلو به يې جوتې او توی کړل او چې څه به يې وړلای شول هغه به يې له ځانو سره وړل، هره ورځ به يوه نوې نوې پېښه کېدله، د ايله ځای يو سړی بلې سيمې ته تللی و او په يوه مجلس کې يې څه خبرې کولې او يو چا ورغبرګ کړ چې نورې پرېږده د ايله ځای د بيزوګانو کوه .

.69خدايه دنيا را کړې خو خپل کور کې.

.69يو څوك ښه ژوند غواړي خو زيار او تکليف ته ځان نه نيسي اوپه خپل کور کې يې غواړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.70خدای(ج) مې دې هلته هم بې اوره نه کړي .

.70کومه ښځه وه او په ژمي کې باران لمده کړې وه او ډیره یخني یې شوې وه کوم چاورته اور بل کړ توده او ډېره خوشاله شوله چا چې ورته اور بل کړی و هغې ته یې هم دعا وکړې او ځان ته یې هم دغه دعا وکړه.

.71خوله یې وازه نیولې ده .

.71تیارې ته یې خوله خلاصه نیولې او کړاوو،نه ګالي. یا یو کار د چا نه نه کیږي او حیران ورته پاتې وي .

.72خدای(ج) دې داسې حیران کړه لکه زه چې دې حیران کړم.

.72په ننګرهار کې د شینوارو لویه سیمه ده. چې هلته یو زیارت دی او هغه د درو بابا په نامه یادیږي. خلك ورته ډیره عقیده لري او تقریباً ډېر خلك یې په شرك کې مبتلا کړي د کوم شینواري نه چا پوښتنه کړې وه چې خدای تعالی لوی دی او که دور بابا شینواري کاکا وروسته له ډېر فکر او تصور نه د خپلو زنګونونه سر را پورته کړ او ویې ویل خدای دې داسې حیران کړه لکه چې زه دې حیران کړم. که ووایم چې خدای لوی دی نو دور بابا؟ خپه کیږي او که ووایم چې دور بابا لوی دی نو خدای خپه کیږي .

.73خپل څادر سره پښې غځوه .

.73د خپلې دارایۍ په مېچ او کچه خرڅ کوه .

.74خوټ خوټ یې د لیتېې دی او دب دب یې د حلوا دی .

.74لیاقت او وړتیا یې کمه وي خو دې ځان د اسمان په شنو کې ګوري.

.75خر د زور په وري نه سرې کیږي .

.75سړیتوب په پیسو او دولت نه دی په علم او پوهې پورې اړه لري .

.76خورې، څکې حساب نه منې .

.76ګټه غواړې او تاوان نه منې .

.77خاوند نوم د خدای(ج) دی .

.77کومه ښځه وه او د خپل مېړه نه ډېره تنګه وه او په بده یې یادوه، بله یوه ښه ښځه وه چې د څښتن تعالی د لارې نه خبره وه د خپل مېړه منونکې وه نو دې ښځې ته یې هم نصیحتاً وویل چې خاوند د خدای تعالی نوم دی. زمونږ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيغمبر عليه السلام فرمايي "كه له خدايه پرته بل چا ته سجده روا واى نو ما به د خپل امت ښځو ته امر كړى واى چې خپلو مېړونو ته سجدې وكړئ ".

.78خبره ښه كوي، لكۍ يې كږه كوي .

.78خبرې ښې كوي مگر اخره يې خرابوي. يعنې كار جوړول نه غواړي چې پاى وومومي .

.79خپل سر په خپله نه خريل كيږي .

.79دا خو متل دى خو زه (ياسيني) په اونۍ كې خپل سر پخپله خر يم خو دا متل پخواى دى چې البته هغه وخت داسې وسايل نه وو. متل حقيقت دى چې خپل مشكل زياتره خلك پخپله نه شي حل كولاى د نورو مرسته ورته اړينه وي .

.80خپلوي له دواړو خواوو كيږي .

.80يعنې بايد دواړه خواوې په اخلاص او په راستۍ كې وي او يو په بل ظيروي .

.81خپله كوي د بل نه اوري.

.81خپله خبره ورته تر هر چا غوره او ښه ښكاري.

.82خر بار ته خفه دى، خاوند يې دواړو ته .

.82يو سړى چا ته د يوه كار ووايي مگر د هغه سړي نه نه شل كيږي .

دا دې ته خپه وي چې كار رانه ونه شو او فرمايونكي په دې اندېښمن وي چې يو خو كار ترسره نه شو او بل د خپل دوست

په ناتوانۍ خپه وي .

.83خر څوك نه زين كوي .

.83هر سړى د هر كار وړ نه وي .

.84خر مرداريږي نه سپو ورته نهارې ورځې تېرې كړې.

.84يوه كار ته چې څوك په تمه وي او هغه كار ډېر وخت ونيسي، وخت ضايع شي نو بيا دا وايي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.85خروار په یوه موټي معلومیږي .

.85د یوه ټولنې، یا د یوه جنس څه نښه او نمونه دې ولیدله نو نور پرې نسیه .

.86خوار چې موړ شي، ځمکې ته نه ګوري .

.86نوی شتمن شي نو بیا ورته ځان ډېر غټ ښکاري.

.87خواښې په زوم ریږیدي، داسې نه چې لور یې پریږدي.

.87ځینې خلك د غرض له پاره د نورو خوشامندې کوي.

.88خور او لور چا په کور کې نه دي ساتلي.

.88خور او لور څوك په کور کې نه زړوي، ورکول یې ضرور په کار دی چې خدای (ج) ته یې هم غاړه خلاصه شي او د بشر حقوق هم په ځای شي .

.89خبره ولاړه ډنډوره شوه جانان خپل کار دې کوه خپل به کومه.

.89د یوه هلك د یوې انجلۍ سره یارانه وه خو د دوی دغه پټه مینه اخر رسوا شوه انجلۍ ته یې مور وویل:

چې څله ډك منګی تشوې او بیابیا ګودر ته ځې زه په تاپوهیږمه خلکو راته ویلي دي چې د فلاني سره دې جوړه ده نو بیا انجلۍ د خپل انډیوال په مخه ورغله او د پخوا په څېر مینه یې ورسره ونه کړله هلك ورته کړه دا څه دربانديې وشول نو په دې وخت کې انجلۍ ورته دا ورتنی وینا وکړه:

.90خبره شاربې .

.90 خبره اوږدوي او نورې ترې پیدا کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(د)

- 1داهاړلمرته خرنشي تېنگېدی.

- 1بې شانه گرمي وي

- 2داّهنگریوټك دزرگرسل ټکه

– 2دزورورهسې اشارت اودکمزوري ټول قوت.

– 3داملوکوپه تول خرڅیږي.

– 3ډیرارزانه دي.

– 4داوبوخرواردی په گوته ښوریږي.

– 4ډیرپه اسانۍ سره کیږي.

– 5داباسیندنه اوبه غواړې ترِی نه یې.

– 5یوڅه ناشوني ښکاري.

– 6داوبونه کوچ اوباسي.

– 6خبره ډیره اړوي رااړوي

– 7داوښ دشاوړی ده

– 7مفت کاردی

– 8داهاړلیوه دی

– 8ډیروړی دی اویایې خوله نه راټولیږي

– 9داّسمان لاندې یې کوردی په دی پوردی

– 9دهرچاپوروړی دی

– 10داڅه ډوول سړی دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 10بې معنایې سرغېړ شوی خوندېې نشته

– 11داسې دی چې په ژبه خلك څټي.

– 11ډېرقدردان دی

– 12داوړی نه شړی کیږي

– 12داکارسرته نه رسیږي

– 13داور سوي په اور رغیږي .

– 13داورسوي له پاره گرم داروگان په کاروي . یالوی قوت په لوی قوت ماتیږي.

– 14داډول اوداوتي .

– 14پخواپه بتي کوټ کې اوبه نه وي اوخلك به يې چهاردهي ته دژرندې له پاره تلل یوسړي دانې پرخره بارکړې اوچهاردهي ته يې دوړه کولو لپاره وړلی اوبل سړي په چهاردهي کې خپل اوړه کړي دي اودبتي کوټ په لورې راروان دی چې دلارې په منځ کې دواړه سره مخامخ شول ددانووالا ، داوړووالا ته وویل : یاره که زه درغلی وای ژرندې ته قسم که دې رانه مخکې اوړه کړي وای ،داوړووالا ورته کړه په قسم که تاهم رانه اوړه کړي وای ،په دې کې خبره ډیره گرمه شوه نویوبل ته يې وویل چې راځه دایې ډول اودایې وتی اوپه دې کې سره ونښتل اوښه وهل يې سره وکړل .

– 15داغزوپه پولی مې شپه وه .

– 15په کړاوو وم .

– 16داغزوپه لښتوپې وهي.

– 16غواړې چې قانع يې کړي ، یعنې په جرم اعتراف وکړي اویاداچې په زوره پرې اقرارکوي .

– 17داحال دی چې دغوایي وال دی .

- 17نکل يې داسې دی : یودغوایي والاوْ اوپه سفرروان و اوپه لاره کې پرې شپه راغله اوباران وه ،دغوائي خاوندیوکورته وروگرځید چې شپه تیره کړي ، دکورخاونددغوایي ځای نه درلوداوبهرغله اوډاکوان وو، سړي مسافرته ډوډی راوړه اووخوړل شوه دغوایانومامادغلوله ویرې خپلوغوایانوته څوکی کوي ، په ده هم باران وریږي اوپه غوایانویې هم باران وریږي دکور خاوند دمسافر څخه پوښتنه وکړه چې دغوایانو ماما څنگه يې هغه ورته وویل چه داحال دی چې دغوائی وال دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 18داري غونډې دواړوخواوته اچوه.

– 18یعنې داسې شه چې هرچاته دې ګټه ورسیږي.

– 19داوښ په شاسوردی .

– 19ددنیادحاله ځان نه خبروي خیالات یې ډیر لوړ دی .

– 20دارهټ منګوټې دي .

– 20ددنیاژوندکله تش کله ډک ، یعنې کله وړی کله موړ، کله غم کله خوه ښې .

– 21داجل نه مخکې مري .

– 21دتکلیف رسیدونه مخکې یې ورته سترګې سپینې وي.

– 22داګز دا میدان .

– 22یو سړي ویل ما سل ګزه ټوپ وهلی دی بل ورته دا پورتنۍ وینا وکړه .

– 23داملوکوپه تول کې لاړو.

– 23یوسړي واوتوراملوك یې اخیستي و، په املوکوکې توره ګونګوټۍ هم راغلې وه سړي داملوکوپه ځاي خولې ته واچوله ګونګوټۍ چې دغاښ لاندې شوه په چیغ یغ یې پیل وکړ، سړي ورته وکړل داملوکوپه تول کې راغلې یې چغ یغ مه کوه پریږدم دې نه .

– 24دبازله ځالي بازپاخیږي .

– 24زیاتره دنارینه پلارنارینه زامن وي .

– 25دباران نه پاخیددناوي لاندې کښیناست .

– 25لږتکلیف یې په خپله ځان ته ډیر کړ.

– 26دبوسولاندې اوبه مه تیروه.

– 26خبره پاکه ، سپینه اورښتیاکوه.

– 27دبریښناپرق دی.

– 27تل نه وي ، اوکله کله راښکاره کیږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 28دبادام په شان مې زړه سوری دی .

– 28ډيرغمجن دی ، ډيرغمونه يې ليدلی دي.

– 29دبيزوپرهردی.

– 29ګوتې په کې وهي اورغيدوته يې نه پريږدي .

– 30دبل په اوږومياشت ګوري .

– 30ديوسړي نه چې خپله کارنه کيږي اوتل بل ته په تمه وي .

– 31دبل په اوږوې لاس اينبی دی .

– 31ځان يې په بل بارکړی دی.

– 32دباران پسې پټي ګرځوي .

– 32چې يوکارناشونی ښکاري.

– 33دبادپه نيلي سوردی .

-33سطحې دی ، تيزدی هرکارزرغواړي ياهسې ځان لوي بولي.

– 34دباغوان لاس ګل دی .

– 34دکارګراوخواري کښ لاس کيمياده .

– 35دباران تورمخی دی.

– 35په پښتنوکې يودوددی چې کله باران جړی شي . نوبياخلك دلرګي نه يوه توره ټوټه تاوه کړي اور، ورواچوي اوپه ديوال کې يې ودروي دادباران دودريدوله پاره يوه ټوټکه ده ، خواستعمال يې داسې دي ،چې يوڅوك دتهمتونواو تکليفونوږوګرځې نو بيا هرسړی پرې خپل لاس پاکو.

– 36دبازارسپې ته چاويل ولې نه غاپې ،سپې وويل ،هرچاته غپلی نشم که يوته غاپم اوبل ته نه ترجيح بلامرجح راځي.

– 36په ډيروخولواوډيروخبروکې بايدسړی چپ اوسې ،يايوسړی ښيګڼه کوي خومستحقين ډيروي اودده وسعه ټولوته نه کيږي نوبيادټولونه قرارشي يعني صرف نظرشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 37دبنوڅښتن په آرامه نه وي .

– 37دخپلوخپلوانوپه بې اتفاقۍ بل خپل ځوريږي .

– 38دبنوكورواران دی.

– 38يودبل په تمه وي اوپه منځ كې ټول كارونه وران وي .

– 39دپردي زوی نه خپله كړميزنه او پوواړي لورښه ده .

– 39دبل دښه شي نه خپل خراب شي ښه اوغوره دی.

– 40دپولۍ پړق ته ناست دی.

– 40ډيرنيستمن اوخواردی ،اوكيسه داسې ده: چې پخواوختونوكې غلې دانې لږې وې خلك خواراوغريب وو،مزدوري نه پيداكيدې ،رواج وچې په ژمې كې به دلوی اوګڼ كلي خلكويوه بټی درلوده اوپه هغۍ كې به بټيوان جوارنيني كول اوخلكوبه زياتره دغرمې ډوډۍ په ځای دژمي په موسم كې دګوړې سره نينې خوړلې بټيوان به داوردبله ولو لپاره يومزدورونيوه ،چې هغه ته به بل ځاي مزدوري نه پيداكيده ،نوارسړی به دبټيوان سره مزدورشواودهغه مزدوري به داوه چې كومې پولۍ دبټي نه والوزي اوپه ځمكه ولويږي هغه به دي مزدورراخيسته اوبيابه يې خوړه ، نوبيابه خلكوويل چې فلانی دپولۍ ترق ته ناست دی.

- 41دپاچاصاحب بازدی په ډيران چورګوړي نيسي.

– 41په خپلواوكمزوروخلكوزوردی.

– 42دپندانې قصه شوه .

– 42ډيره اوږده شوه. نكل يې دادي : چې شيطان اويوسړي په لاره ملګري شول ،شيطان ورته وويل .چې يوبل ته په شاكيږواوسپورسړی به كيسه كوي كله چې كيسه خلاصيده نوبيابه دابل په شاكېږي اوخپله كيسه به كوي ،سړي وويل ښه ده څوك به مخكې په شاكيږوشيطان وويل چې زه به مخكې درپه شاشم ،چلي اوهوښيارسړي ورته وويل ډيره ښه ده اوته راپه شاشه ،لنډه داچې شيطان يې په شاكړپه شيطان خوډيري كيسې تيرې شوې دي اوفكريې كاوه چې زماكيسه به اوږده وي اوپه سړي باندې به ترډيره ځايه پورې ځان ورسوم اودكابل نه يې داكيسه ورته راواخيسته خواخرپه يودوه ساعتو كې تمامه شوه ،اووارد سړي راغی، شيطان ته ورپه شاشواودپندانې كيسه يې پيل كړه اوپه لاره روان دي ا وويل به يې نه وه، نه وه يوپندانه وه ،اونه وه نه وه يوه پندانه وه ، نه وه نه وه يوه پندانه وه ، بس سړي همداالفاظ ويل په دې كې ډيرساعتونه تيرشول اوبې دمې روان ووځكه چې دوي ويلي وو چې دمه به په منځ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې نه کوو، اخرشیطان ستړی اوتنګ شواوسړي ته یې کړه چې څنګه کیسه دې لاخلاصه نه ده سړي ورته وویل چې شیطان جانه ماخولاواوس کیسه شروع کړه .

– 43دپخلادښمن نه ځان ساته.

– 43ددښمن زړه نه سپینېږي ولوکه هرڅومګره خوږاوپخلاشي . احتیاط په کاردی.

– 44دپاچانزدیکت اوردی .

– 44یابه ورته خپله پاچاکله په قهرشي اویادپاچاهۍ نه وروسته به دهغې دښمنانونه په غذاب شي.

– 45دپراچه موټی دی.

– 45پراچه زمونږپه وطن کې هغه چاته ویل کیږي چې دوکانداری کوي چنې ، ممیزاوداسې نور خرڅوي دوکاندارچې کوچنیانواویاسوالګروته څه ورکوي نولاس دوړاندې نه موټی کړي اوټوکری ته یې وربښکته کړي ، اوهسې یوڅودانې چې دګوتودڅوکوسره ښکاري مګرپه موټي کړي دومره څه نه وي سوالګراویاماشوم ته په ځولۍ کې ورواچوي . اوس چې کله څوك وغواړي چې بل کس تیرباسې اولږ ورته ډیرښکاره کړي نوبیاخلك داوایې.

– 46دپاسه مسْله راغله په درست جهان خوره راغله.

– 46یعنې په یوکس نه ده په ټولوده .

– 47دانسان مخ دخدای له نوره دی .

– 47چې یوکس چانه څه وغواړي اودغه کس یې ورکړي په دې وخت کې یوبل کس په دې کارخپه شي اودې لومړي سړي ته ووایي چې ولې دې داکاروکړنوموړی سړی په ځواب کې داسې وایي یاره دانسان مخ دخدای(ج) دنوره دي یعنې زه ترې وشرمیدم اوحیاراغله.

– 48دپیشودوژلوشپه ده.

ـ 48 کیسه یې داسې ده چې یوې ښځې دخپل میړه خبره نه منله بله ورځ ددې سړي ورور هم واده وکړ او دواده لومړۍ شپه ده زوم (شاو) دپالنګ تر څنګ یوه پیشو تړلې وه کله چې شپه قراره شوه او زوم خپلې کوټې ته شوپه څنګ کې یې په تیکي کې توره ده چې ګوري پیشو ولاړه ده کله چې سړي ولیده نوډیرپه قهراوغضب یې پیشوته وویل چې وځه مګر پیشو خو تړلې وه او وتلای نه شوه ددې سره سم زوم خپله توره له تیکي راویسته او په دې وخت کې ناوې خپل میړه ته په څنګ ګوري چې داڅه کوي خو سړي په پیشو ګوزاروکړ او پیشو یې په منځ دوه کړه دغې ښځې دخپل میړه ډیر اطاعت کاوه او ډیره به ترې ویریدله او ویل به یې هسې نه چې ماهم دپیشو به شان نه کړي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ځکه ډېره منوونکې وه مشر ورورېږ چې داحالت وليد چې ورندار يې د ورور پوره اطاعت کوي نو دي خپل کشرورورته يې کړه چې روکيه داستا ښځه ستا څنګه منوونکې ده ؟

کشرورورېږ ورته کړه چې لالا ماخو دادپيشو دوژلوپه شپه ويرولي ده مشرکړه ښه زه به هم داسې وکړم خيرده زه به هم بيګاته دا کار وکړ ده هم پيشو راوستله او وئي وژله خو ښځې يې ورته وويل : چې کښينه جانجو ګيه داخلك په لومړنۍ شپه کوي.

ـ 49دبلي ونې سوري ته نيالګی نه غتېږي.

ـ 49يوقام چې دبل چاپه غلامۍ کې وي خيرنه شي ليدلای .

ـ 50دبل سوری پرې شوی.

ـ 50نه غټېږي او نه لوېږي يعنې پر مختګ نه شي کولای.

ـ 51دبدو به بد مومي.

ـ 51چې چوك بد کوي بد به ويني.

ـ 52دبل په غاړه چاړه تيره کوي.

ـ 52په بل خپل زور معلوموي بل دخپل ظلم وسيله او اله ګر ځوي .

ـ 53د بنګړ وباردی.

ـ 53هيڅ شی هم نه دی. په ترينګلی له منځه ځي.

ـ54داناااوګره ده په ځکلو خلاصه شوه.

ـ54يوشی چې ډېرلږوي.

ـ55دټوکې نه پټاکه شوه.

ـ55له ټوکي نه شرراولاړشو.

ـ 56داخرت سختې خواری دي.

ـ 56داخرت له پاره بايدمسلمان توښه ولري.

ـ 57داوسپنې نه غُل پاتېکيږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ 57دښه اومیږه سړي نه بې کاره اولاد پاتېکیږي البته دځینونه.

ــ 58دانځرګل شوې.

ــ 58نه ښکارې.

ــ 59داولادبد چاته نه ښکاریږي.

ــ 59اولاد دومره خوږوي چې بد کارېې ځینو ته بد نه ښکاري .

ــ 60دپادوان پخپله غوا نظروي.

ــ 60هر څوک په خپلو زهیر وي.

ــ 61دپاسه ښه رنګین دی دننه یې زړګی خوړین دی.

-61په ښکاره خوښ ښکاري مګر دننه ډیر غمجن دبیا ښکاره ژوندیې ښه دی مګر له کوره یې خبر نه شې.

ــ 62دپادوان ګټه په ..... تنکیوکوټو کې ده.

ــ 62دکارګر ګټه دکارپه ښو او تا زه شیانوکې ده.

ــ 63داو ښ تالو دی.

ــ 63غاښونه نه لري یا په سر ویښتان نه لري یا داچه سور سر دي.

ــ 64داوښ پل یې جوړکړ.

ــ 64یعنې کار ترې ونه شو.

ــ 65دبې صبره دي بیخ ووځې وایي ماته یې په لمن کښې واچوه.

ــ 65دتلواریانو په هکله ویل کیږي.

ــ 66دتورې شپې غل دی.

ــ 66څرګند نه دی.

ــ 67دټیپروپه تول یې ورکړه.

ــ 67ډیره ارزانه او مفته یې ورکړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ 68دجوړ و نايی دی.

ــ 68هسې تود ، تود کيږي.

ــ 69دجمعې مړی شو.

ــ 69يوپه بل يې سپاري او سرته يې نه رسوي.

ــ 70دجولامنډه دموږي پورې وي.

ــ 70لنډاك دی او اوږ ده دوستي نه شي کولا ی يا دده همدو مره توان دی.

ــ 71دجومات تنبه ده.

ــ 71هيڅ نه لري ، يعنې خپل خپلوان نه لري.

ــ 72دجواری موټی دی.

ــ 72يابه ګته شي يا به تاو ان شي.

ــ 73دجب نه اوبا سه پيسې ورباندې وخوره پتاسې

ــ 73ورکړه او وخوره.

ــ 74دخيرپه غونډی ناست دی

ــ 74نور خلك يې په خپل منځ کې په شرا خته کړي او دی ورته ګوري يا داچې په هيڅ کې کارنه لري.

ــ 75دخنداپسې ژړاشته.

ــ 75خندا ژر په سر ماتيږي.

ــ 76د خپلې کوټې واورې په بل اچوي.

ــ 76خپل غم په بل اچوي،خپل شرم په بل باروي.

ــ 77د خرې دومره شيدې دي چې د خپل کوټې يې کيږي

ــ 77دومګره ګټه يې ده چې پخپله يې ايله بسي شي.

ــ 78د خوشحالی ياران ډير وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 78د راحت ملګري ډېر وي.

ـ 79د خيرات خوا کې ډې کوي.

ـ 79يو څوك چې په غوړ ځای کې ګرځي او يا د غوړو خلکو پسې ګرځي يعنې د يو څه په تمه وي.

ـ80د خارې مرز دی.

ـ80وړيا ګټه ده.

ـ 81د خپلو سره جنګ دښيښې درز دی.

ـ 81بيا له زړو نونه خپګان ژرنه وځي.

ـ82د خوارې کونډې زويه خپلې روټۍ ژويه.

ـ 82يعنې چې غريب يې د غريبۍ ژوند کوه.

ـ 83دا حوض څوکاسې دی.

ـ 83دا کار په څومره تاوان کيدای شي. يعنې که کار غټ و تاوان يې هم ډېردی او که کار کوچنی و نو تاوان يې هم لږ دی. دا مانا که کاسه د حوض هومره وه نو يوه کاسه او که زرمه برخه يې وه نو زر کاسې دی.

ـ 84د خوارۍ ژرنده ساتې د کبره يې مزد نه اخلي.

ـ 84خوار کبرجن دی.

ـ 85د خره په تندې کې محراب نه وي.

ـ 85په بې عقله کې نښه نه وي.

ـ 86د خره مينه لغته ده.

ـ 86د بې عقلو په دوستۍ کې مې تاوان دی . کم عقله که د چا سره بد وکړي هم فکر کوي چې ګونډې ما ښه کړي.

ـ 87د خير نه مې دې توبه سپې دې کورې که.

ـ 87خير بيخې مه رارسوه ، خو تکليف هم مه رارسوه.

ـ 88د خوږې ګوتې نه نيول کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 88سړی اړباسي.

ـ 89د خولې نه يې اور پورته کيږي .

ـ 89ډير جراره پوه او عالم دی.

ـ90 د خوږ لاس غوندې يې د زړه پورې نيولی دی.

ـ 90ډير پرې قدرمن او ګران دی.

ـ 91د جولا د ننګورتيز شو.

ـ 91يو جولا زوی ته ښځه کړې وه، کله يې چې راواده کړله .ناوې په پخلي مخلي نه پوهيده خو په توشك ښوګريده او يو غټ تيز يې اچولی و، نو چاچې به يې د خواښې او خسر نه پوښتنه وکړه چې ننګور دې څنګه ده په کار مار پوهيږي او که نه؟ نور صفتونه يې نه دګرلودل، يود هاضمې د صفايۍ صفت به يې ورته کاوه چې خداي(ج) دی لرې پرون په توشك ناسته وه او داسي غټ تيز يې واچوه.

ـ 92دخرې ښټه ورکه شه دښځې ګټه ورکه شه .

ـ 92دواړه کمزوري اوضعيفه دي. خره بارنه شي وړلای اوښځه دنرپه شان کارنه شې کولای.

ـ 93خپل لونه لورمه پټوه.

ـ 93دخپل کارنه ځان مه ګوښه کوه.

ـ 94دخوار ملا په اذان ځوك کلمه نه وائي.

ـ 94دعاجزاومسکين سړي ښه خبره هم څوك نه مني .

ـ 95دڅادر نه پښې مه اوباسه .

ـ95دخپلې وسعې سره سم چليږه.

ـ 96دڅپلی ګردته يې هم نه شې رسيدی.

ـ96دهغه سره هيڅ دپرتلې وړنه دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 97دچراغ لاندې تیاره وي.

_ 97داهغه وخت ویل کیږي چې دښیکنې په وخت کې له یوسرې خپل نږدې خپلوان هیر شي او پاتې شي اولرې خلکوته يې خير ، ښیګڼه ورسیږي .

_ 98دچرګې دنیولودی.

_ 98یعنې ښه دی لږ غټ شوی دي .

_ 99دچرګ دمالګې دڅټلوسره څه دي .

_ 99چې یوڅوك په یوه کارنه پوهیږي نوهغه کار دې نه کوي .

_ 100دچادسترګو نه خلی نه اوباسي .

_ 100ډیر بې خیره دی یعنې چا ته ترې ګټه نه رسې .

_ 101دچل یاري سرته نه رسیږي .

– 101دمطلب دوستي ترپایه نه رسیږي .

_ 102ددوزخ خپسه پرې ناسته ده .

_ 102ظالم سړی وربانديې واکدار دی.

_ 103ددله سپیه چې غاپې نه بوخ خوکښینه.

_ 103که کار درځني ګ نه کیږي نو لږ چالاکه چالاکه خو ښوریږه .

_ 104ددرواغو مزل لنډوي .

_ 104ټول کارونه تراخره په غلطۍ نه تر سره کیږي .

_ 105دردرمند څخه يې ناپاکي زیاته ده .

_ 105له رښتیاوونه يې درواغ ډیر دي ، دامانتدارۍ نه یې خیانت ډیر دی .

_ 106ددووه به کوروي ددریم ګړي به مخ توروي .

_ 106دچوغلګراوشیطان مخ اخر توروي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 107دډېر وامساء ديوګيډې .

ـ 107يوکار که په ډېرو کسانووکړل شي نو زربه خلاص شي اوکه يوتن ته پاتې شي نو ډېر وخت به پرې واوړي يا که يوتاوان په ډېر کسانو باندې راشي ، نوپه هر يوه به لږې لږې پيسې راشي او که په يوه کس راغلو نو ډېر به يې خراب کړي اوهمداسې نور ډېر شيان .

ـ108دداپورې يې پريږده.

ـ 108يعنې خبره پوره اوريدل په کار دي .

ـ 109دډېر وخويندوورودی په دنګه ولوېي کونه وشليده .

ـ 109دډېروخويندو ورور ډېر قدرمن وي . يوځوک يوکس ډېر نازوي نوبيا دغه شخص له ډېره نازه خراب شي .

ـ 110دځوانۍ يوه نيشه وي هسې نه چې هميشه وي .

ـ110ځواني يوخاص وخت لري.سړی چې زوړ شي بايدسوړشي او لاری ته سم شي او نيك نيك کارونه وکړی .

ـ 111دځنګل اوردی زياتيږي اوکميږي نه .

ـ111داسې ژراوپه اسانه نه خلاصيږي .

ـ 112داخوله که زماوای مابه پرې .... خواږه .

ـ112يوسړی چې ډيرې بې باکه خبرې کوي اودرواغ وايي اويانورچټيات وائي نوبيا خلك ده ته داوائي .

ـ113ددوه پښوسړبدی.

ـ113خپله لار به وهي اوځي به . يايوځوك يوبې باوره سړي سره څه مالګي معامله کوي اوضامن ترې نه اخلي بيا داوائي.

ـ114ددښمن په خوړومه تير وځه.

ـ114دمير ځي اوبد خوا په پستواوخوړوخبروبه نه تيروځې.

ـ 115دزاخيلوسپۍترې جوړه شوه .

ـ 115نکل يې داسې دی : دکامې دزاخيلواودثمرخيلوترمنځ کابلی اوکونړي سيندبهيږي دزاخيلويوه سپۍ وه ، چې چيرته به يې پورته شوي لوګي وليدل فکربه يې وکړچې ګوندې خيرات باندې دی يوه ورځ دثمرخيلوپه کلي کې لوګی پورته شوسپۍ سمدستې په سيندورلاهوشوه اوپه دې وخت کې ديخوادشين کميسوپه کلي کې هم لوګی پورته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوخودالوګی دثمګرخیلوترلوګي ډېرښکاره کیده کله چې سپی۟ دالوګی ولیدنوبیرته یې دزاخیلوپه لورې لامبووهل پیل کړل ، لنډه شیبه لاتیره نه وه چې دالوګی ورك شو، اودثمرخیلولوګي بیاتازه شوي و، سپی۟بیرته دثمرخیلوپه لورې لامبووهل پیل کړل چې یوڅولاسه یې واچول دثمرخیلولوګي بیاتت شواودزاخیلولوګی بیاتازه ښکاره شواوسپی۟ بیادزاخیلوپه خواراوګرځیده لنډه داچې کله به یو لوګی زیاتیده اوکله به بل په دې وخت کې سپی۟ ډیره ستړې شوه اودلاده بادولویده اوبالاّخره سیندپه مخه کړه اومړه شوه .که څوك په خپل ژوندکې (متردد اودوه زړي وی نوهیڅ کله به بری حاصل نه کړي)

–116دزمري زړه لري .

– 116ډیرزړه وراوشجاع دی .

– 117دړندوپه بازارکه راغلې په یوه سترګه ته هم لاس کیږده.

– 117یعنې چیرې چې اوسیږي دهماغوخلکوپه شان خوی کوه

– 118دشولوځری دی.

– 118یعنې نورڅه دکارپه کې نشته هسې دانسانیت نمونه ده، زمونږپه وطن (کامه) کې چې شولې پخې شي یعنې وږي یې ژیړ شي ، چرچنې ډیرزیاتې وي دشولوپرورږویوباندي کښیني اوشولې خوري نوبیاددې له پاره چې دغه چرچنې وډاریږي اوشولې ونه خوري دهقان یوزوړاوتورکمیس رااخلي اوپه تنه کې یې لرګی ورننباسي اودپټیوپه منځ کې یې ودروي ، نوبیاپرې چګرچنې دانسان ګمان کوي اوشولوته بیانه راځي.

– 119دړندودلاس امساُده .

– 119یعنې دناپوهانولارښوددی .

– 120دړندوسترګواوښکه ده.

– 120ډیرې نایابه اوقیمتي دی .

– 121دزمري ورورډی .

– 121ډیرزړوردې.

– 122دزمري په خوله کې هم خیرغواړه .

– 122ډیروسختیوکې هم خپل همت دلاسه مه ورکوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 123دزوررمخې ته مه ځه او دآّس شاته مه ځه

– 123مانادواړوکې خطرشته .

– 124دزوم ختڼه دخسردکاله وي .

– 124په زوم کې ځینې داسې خویونه وي چې هغه یې په خسرخیلوکې هم وي.

– 125دزوراّوراوبه په پیچومي خیږ ي .

– 125ماناداچې په زورسخت کارهم کولاي شي .

– 126ددرواغوګوډی دی.

– 126ډیردروغجن اوزیات ګودی .

– 127دسپي دغپ پسې مه ځه.

– 127تحقیق وکړه داوریدوپسې مه ځه .

– 128دیوسړي مارپه ګیډه تیرشوخفه واوویل یې چې دایې لارشوه.

– 128دمضرشي نه اخرسړي ته ضرراوتاوان پیښیږي.یالاریي راباندې جوړه شوه

– 129دسترګواغزی دی.

– 129مخکې خنډدی یعنې مانع دی.او ډیریې بدیسي

– 130ددوبي کورداخترپه ورځ معلومیږي .

– 130یو سړي چې په سوالی شي ځان ترخلکوغوره ګڼي.

– 131دزروقدرپه زرګروي .

– 131یعنې دهرشې په قدرهرڅوك نه پوهیږي ، یواځې پوه اومسلکي خلك پري پوهیږي.

– 132دسروپیزوانه ګړنګوزوړکړې .

– 132ښه شی دی خوداناااهلوپه لاس کې دي .

- 133دسلوغویانوخاوندیولنډې ته ودریږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

133 – کله کله دقدرت خاوندان ډیروعاجزواوغریبوخلکوته اړیږي.

134 – دښمني دسرې اوردی نه مړکیږي .

134 – دغه بدي اوشخړه به ترډیره پورې وي.

135 – دشرم تیزدکونې په سروي.

135 – دچاچې دسپیکیدلواوشرمیدلوقسمت راشي لږڅه ورته پلمه شي.

136 – دشګونه پړي نه غښتل کیږي .

136 – دیوناشونې کارپسې ګرځیدل دوخت ضایع کول دي.

137 – دسپې مرګ په ګیدړاختردی.

137 – ددښمن په تکلیف باندې دښمن خوشحالیږي .

138 – دسلوکالوموږپه سلوکالوکې نه خواریږي .

138 – اصیل سړی که خوارهم شي بیاهم خوارنه دی ځکه چې خوبیې موږ وي.

139 – درستم نوم درستم نه ښه دی .

139 – دځینوخلکونه ظاهرااوجسماً دیوه کارتمه نه کیږي خودهغوي نه به ډیرغټ ،درانه او مانادارکارونه کیږي .

140 – دښارنه زه راغلم دنرخ خبرې ته کوې .

140 – ځینې خلك دخپل ځانه په یوکاریایوه موضوع کې خبرې کوي اوپه اصل کې به په هیڅ خبرنه وي .

141 – دسلوکالووړي په سلوکالوکې هم نه مړیږي .

141 – کم اصله اوبې نسبه سړی که هرڅومره دولتمندشي بیاهم یې سترګې وږې دي .

142 – دسوال دژوندنه مرګ ښه دی .

142 – دبې همتۍ دژوندنه مرګ ښه دی .

143 – دسیندنه مړي چاګټلي.

143 – دورك مدعې نه غچ نه اخیستل کیږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 144دسلوقصابانوونډې ده.

– 144په ډیروکې کارخرابیږي.

– 145دسلوبللوځای کیږي خودیونابللي نه .

– 145ځکه چې نابللی ناګڼلی وي .

- 146دسیوري ونه خورمانه نیسي .

– 146بې تکلیفه اوبې مشقته مقام ته رسیدل ګران دي .

– 147دسختۍ نه څوك نه مري .

–147دمصیبت اودغم دسختیونه څوك نه مري .

- 148دسروګلوبدمه وایه .

–148دښوخلکوپسې بدمه وایه .

–149دسوال په اوبوژرنده نه ګرځي .

149دبل په ورکړه څوك ژوندسرته نه شي رسولای .

– 150دسورنا چي یوپف دی.

– 150داّمراودواکمن یوامرکافي دی .

– 151دسپي سترګې یې دي .

– 151کلك سترګی اوبدسترګی دی .

- 152دشکاڼه غل دي نه خس دي نه سره .

–152هیڅ ترې نه جوړیږي یعنې بې مانادی .

- 153دشعرمعنې دشاعرپه خیټه کې ده .

– 153هرسړي ته خپل کارمعلوم وي اوپرې پوهیږي .

– 154دشړې لنګ یې وهلی دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 154ډېرمسکين دی .

– 155دسپيورمه نه وي .

– 155دبدو خلکو ډله نه لويږي .

– 156دسره غمي په شان دی.

-156ډېرلائق اوښکلی دی.

– 157دشنه آسمان ږلۍ ده .

– 157يوافت اوبلاده ياهسې پرړن اوغراوودي .

– 158دسرويښتان يې په کې سپين شول.

– 158ډيره تجربه په کې لري.

– 159دنغري په غاړه جنت غواړي .

– 159بې زحمته راحت غواړي.

– 160دللون کونه حساب نه ده .

– 160يوسرۍ چې عقيق نوميده په شولوکې يې للون اوخشاوه کوله لنډاوشکيدلي پرتوګ يې په ځان کې وْ چې زمونږپه ژبه کې ورته چوتی وايي . اوکميس يې هم په تن کې نه و،ددغه زاړه اوشکيدلي پرتوګ څخه يې لرګوناتې ښکاره کيده يوچاپري غږکړچې عقيق ماماکوناتې دې پټ کړه ، عقيق ماماورته کړه خورى جانه په للون کې که کونه ښکاره شوه پروانه کوي.

– 161دشولوېې پريښودل او دپروړويې راونيول .

- 161غټ غل يې پريښوداوکوچنې غل يې راټينګ کړ.

- 162دسترخوان ته يې مه ګوره اوچولې ته يې ګوره .

–162يعنې اخلاص ته يې وګوره .

– 163دشادکتلوپه ځاي مخکې ګوره .

– 163راتلونکی ژوندپه پام کې ونيسه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 164دشپې هرسړی ډاریږي څوك حال وایي اوڅوك یې نه وایې.

– 164غمونه اواندیښنې په هرچاراځي څوك یې مقاومت لري اوڅوك نه .

– 165درنګ ته مالګه مه وره .

– 165په کوم ځای کې چې یوشی ډیروي ، هلته همداشی دګتې وتې ګله پاره مه وره.

– 166دپسرلي باران دی .

– 166یوه شیبه ده نورڅه په کې نشته .

– 167دقارون دنیاده .

– 167دشوم اوبخیل سړي شته دي ، چاته تري خیرنه رسي.

– 168دادپټي سردی پټی وروسته سورودی.

- 168دالادکارابتداده کارخوورسته غټ دی .

- 169دشیطان په خره سوردی .

- 169ټول اسباب اووسایل دغلطۍ اودشیطانۍ ورسره دي.

– 170دسپي مرګ ترې ښه دی .

– 170چې یوسړی په بدکاراوبده لارکې مړشي نوبیاداویل کیږي .

– 171دچاغران دچابګیل مرزشو.

-171پخوابه خلکومړزان جنګول اوشرطونه به یې پرې تړل ، چې په دغه میدان کې به ځینوخلکواوبه ګرځولې اوځینوبه څادرلاندې باندې په مرزانونیولي اواچولی و، کله به چې مړزجنګي خلاصه شوه اوخلك به رخصتیدل ، چاچې به دغه جواري ګټلې وه ،نوداوبوګرځونکي ته به یې یوغیران ورکړ،چې دیوي افغانۍ نیمایې برخه وه،اوڅادروالاته به یې هغه بګیل اوتښتیدلی مرز ورکړ نودامتل ترې راپاتې شو.

_ 172دپیښې نه تیښته نشته.

_172تقدیرچې څه لیکلي وي هغه کیږي.

_ 173دپنځه جریبه ځمکې نه یو مرید ښه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_173څوك چي مريدان ولري د پيسو او دولت كمى يې نه وي .

_174درنگريزخم دی.

_174يوه ټولنه او چاپيريال سړی په خپل رنگ رنگوي.

_175درب سر وهي عرب يې په سروهي.

_175درب يو ځيږ بو ټی دی چې څاروي يې هم خوري او كه له بيخه يې څوك را او باسي بيخ يې هم يو انداره كلك دی او په نغري او تناره دواړوكې سو ځول كيږي پخواوختونوكې ونې اوبوټي هم ډيرنه و،عربان به زياتره په دوبي كابل ته او په ژمي كې به ننگرهارته راتلل او ددربو څخه به يې هم دواښو او هم دخس خاشاكو كار اخيسته ، نو چې كله به د دربو بوټي سرو واهه نوبيا به دوی وهلي و.

176دحريص كاسه چپه وي خوله ئي سپيره وي.

_176د حريص مړيدل نشته.

- 177دټيكې سرشو.

_177دخلكو خولې ته ولويد، او هرسړی يې ياد وي.

- 178دژبې پر هرنه جوړيږي.

_178كه په ژبې دې څوك خپه كړ په ژوند به يې هيرنه شي .

- 179دغوادپښو وتی دی.

_179يعنی له خطر ووت او په خپلو پښو ولاړ دی.

_ 180دغوړيو زور دقرتو نه او باسي.

_180ديو په ځای بل ته زجر وركوي.

_ 181دغوړلستوني ياردی.

_ 181دشتمنو دوست دی.

_ 182د ښونه ښه پيداكيږي دبدونه بد.

_182ښه ښه زيږ وي او بد بد زيږ وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ 183دتږنګې بیزو نه وه درویږ ځنځیر یې وتښتاوه.

ــ183یو سړي په یوه تږنګه بیزو اخیستې وه او په یوه روپۍ یې ورته ځنځیر واخسته بله ورځ بیزو ځنګله ته وتښتیده او هرڅه یې یوړل اوس چې یو سړی په یو بې ارزښته کار باندې ډیر مصرف کوي نو بیاخلك ورته داوایي .

ــ 184دبدونه هم لرې هم غلی.

ــ184له بدوخلکو باید سړی لرې وګر ځي او په بدو کې هیڅ خوله ونه ښوروي.

ــ 185دسپي خوی یې دی.

ــ 185ډیرسپك، بد اخلاقه او بد ژبی دی.

ــ 186دسپي سریې ترې جوړکړ.

ــ186سپك یې کړ.

ــ 187دسلوشاباسونه یوه روپۍ ښه ده.

ــ187روپۍ دکارکونکي په کار راځي او شاباسی به یې دکوم درد دواشي

– 188دغلې بلانه ویره په کارده

-188دمړماري انسان نه ویره په کارده

– 189دسپي په کودي کې یې ورکړه

– 189ډیریې خجالت کړاووېې شرماوه ،ویې رټه

– 190دډبګری اجړادی .

– 190سړیتوب نه لري

– 191دغم تغریې غوړولې دی

– 191مصیبتونه غمونه اوبې اتفاقی پیداکوي

– 192دبې اتفاقه خلکوجمع کول دچندښخانوتول دی

– 192راټولول یې ګران اوستونزمن کاردی

– 193دخپل خره تیزپیژنم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

193 – زه چې څوك پيژنم د هغوی کړه وړه ماته جوت دي

194 – دغره هوسۍ دغره تازيان نيسي.

194 – هرسړی دخپل کلي په نرخ اونوا،دوداودستوربشه پوهيږي. يادخپلې سيمې دوګړيوسره پخپله سيمه وال په کارونوښه پوهيږي.

195 – دغله لاس چې کورکې ولګيدبرکت يې والوت ،

195 – دغله پل ډيرسپيره وي په کوم کورچې سم شي هغه کوربياپه ډيره موده کې نه کور کيږي.

196 – دشيعه په ليمځي چې کښيناستې وړی ترې باسه.

196 – يعنې چې ته يې نه خوښيږې هغه ته تاوان اړه وه ، ځکه چې شعيه ګان دسنيانوسره هيڅ دوستي نه کوي.

197 – دغله په ږيره خس وي

197 – يوپاچاواودملك خزانه يې غلو وهلې وه ، ډنډوره يې وغږوله اواعلان يې کړه چې سبادې ټول رعيت فلانکې ځای ته راشي ، چې هلته پاچاخه خبرې کوي ، اوکه هرڅوك رانغې هماغه غل دی ، دښارټول خلك په ټاکلي وخت راحاضرشول پاچايوهوښياروزيردخبروله پاره ورولیږه وزيرخلکوته مخامخ ودريد اوخلك ناست وو، وزيردډيروعظ اوسپارښتنووروسته وويل، چې ماته غل معلوم دی ځان دې نه پټوي زه يې ګورم دغله په ږيره خس دي يعنې ډکې نښتې دي ، ددې خبرې داوريدوسره سم غله په خپله ږيره لاس راتيرکړچې خاشه ترې پريوزي داسړی وزيرولیداوورغږيې کړچې ته دلته راشه.

198 – دغله مورپه غلاژاړي

198 – غل چې دغلاپه وخت ووژل شې ورڅه يې د خلکو له ويري مړي نه شې وړلای په دې خاطرچې رسوانه شي نوځکه يې موردځان سره پټه پټه ژاړي اوخپل زړه سپکوي.

199 – دغريب سړي دخيرات په ورځ غواورکه وي

199 – دخوارسړي ددنياپه نعمتونوکې برخه خواره وي.

200 – دشملې ګل دی

200 – ډيرقدرمن دی

201 – دڅاڅکونه سيلاب جوړيږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 201دیویوټکي په زده کړه سرى عالم کیږي یادلږخه نه ډیرخه جوړیږي

– 202دغنموله رویه ځوز هم اوبه کیږي

– 202دښوخلکوله برکته بدو خلکوته هم ګټه رسیږي

– 203دچړمړی دی

– 203بې څوکه دی

– 204دټانټوکټ دی

– 204ضعیف اوکمزوری دی

– 205دفیل غوږ کې ویده دي

– 205بې خبره دی .

– 206دقربانۍ ګډوری دی .

– 206ډیرتیاراوخرب دی.

– 207دقارغه روږه ده په غلو ئې ماته کړه .

– 207یوکس چې کله ترې بدکارنه وي صادرشوی اویوناڅاپه ترې یوبدکاروشي نوبیاخلك داوائي.

- 208دخوړهره تیږه من نده.

– 208په سریوکې یوسړی چیرې سړی وي.

-209دصبر میوه خوږه ده.

-209زغم ښه شی دی خدای(ج) پرې انسان ته اجر ورکوي.

-210دطالبانو غویشو.

-210نکل یې داسې دی: په یوه جومات کې د یوه مولوی صاحب سره ډیر طالبان دیره وو او سبقونه یې ورته ویل. یو مالداره سړي دخیرات په نیت طالبانو ته یو ژوندی غویی راوست. طالبانو دجومات تر څنګ په مړوي وتړه او بیا به هر طالب راتلو او دغوایي خوله به یې خلاصه کړه او غاښونه به یې ورته کتل، تر ماښامه داکار روان و، غوایی نور عادت شو او خپله خوله یې خلاصه ونیوله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-211دكانګړي په ټس کې لاړې بټګرامه.

-211دشبقدر ډېرۍ لمرخاته ته يو کلی دی چې پخوا زمانه کې يو غټ هندو په کې او سېده، ددغه هندو يو زوی و او يوه يې لور وه. دورځونه يوه ورځ وه چې غلو ورته مسلات وکړ چې دهندو لور به راوتښتوو. هندو به یا پیسې راکړي او که يې رانه کړې نو په لور به يې نکاح وتړو او مسلمانه به يې کړو دشپې غله دهندو په کور ورواوښتل او دهندودکور نه يې يو تن راوتښتوه چې ددوی پرې دکانګړي ګمان راته دلارې په اوږدو کې يې پرې مخ لوڅ کړ ګوورې چې دهندو زوی بټګرام دی غلو پخپل منځ کې سره وخندل او دايې وويل چې د کانګړې په ټس کې لاړې بټګرامه.

-212دقربان نه دې معلومېږي چې چرسي يې.

-212په چرسي سړي چې غږ وکړې وايې قربان څه وايې کوم سړي ديوه چرسي نه پوښته وکړه چې ته څوك يې چرسي ورته کړه قربان فلانکي مې نوم دی، سړي ورته کړه چې ته خو چرسي يې کنه، چرسي بيا کړه نه قربان، سړي ورته بيا وويل دقربان نه مې معلوم کړې چې چرسي يې.

-213دکوربه په پسه زړه کيده دميلمه په هډوکي نه کيده.

-213يو سړي ميلمه ته پسه حلال کړی و، کله يې چې حجرې ته ډوډۍ راوړه، دکوربه سپی هم ورسره جوخت راووت او دحجرې په دروازه کې يې خپلې پښې وغځولې او سريې پرې کيښوده او دوې ته يې دهډوکي په انتظار ورکتل دميلمه په لاس کې يو غټ هډوکی و او خوله يې پرې وهله، کوربه ورته کړه چې بس دی نور يې دی سپي ته ور ګوزار کړه، ميلمه ورته وويل چې زړه مې پرې نه کيږي ډېر خوږ هډوکی دی.

-214دکبر کاسه نسکوره ده.

-214کبر جن آخر خواريږي.

-215دکور ګټه دډهلي ګټه ده.

-215دکور په لګښت چې سړی يو څه لاس ونيسي او په اندازه يې وکاره وي داګټه تر هر څه ښه ده يا دا چې دخپل کور تر څنګ چې کار او خواري وي تر بل ځايه غوره ده او هغه ځکه چې شپه به يې په خپل کور وي.

-216دکور په کار دکور ميرمن ښه پوهيږي.

-216نابلده کس په پردي کار څه پو هيږي.

-217دکر واړې چج دی اواز يې شته دانې يې نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-217کرواړه دحاصل دپاتې شونو راټولولو ته وايي، څوك چي ګدرمند واخلي او دهغې نه وروسته په ګونډي او کامبوري او خاوره کې یوه نیمه دانه پاتې شي بیا نو غریبې او کونډې ښځې دغه خاورې او خیګې راټولوي او چج کې يې څپ وهي او چج پورته پورته ارتوي چې په دې وخت کې چج اواز او ښکالو زیاته وي او دانې نه وي نو دې عمل ته کرواړه وايي او په دې هکله یو بل دسترګو لیدلی نکل داسې دی: دشاهي دورې په ورستیو شپو کې کله چې شهید محمد موسی شفیق دملك صدر اعظم و، دکامه والو اوبه لګېږې شوي وې او دکامې سر بند سخت شو، نو دکامې سپین ږیري راټول شول او کابل ته ولاړل او غوښتل يې چې دسربند دستونزې دحل په خاطر دحکومت څه مرسته لاسته راوړي نو په دې نیت دوخت صدر اعظم محمد موسی شفیق صاحب ته ورغلل، چې په دغه وخت کې دصدراعظم سکرتر ارواښاد محمد ګلاب ننګرهاری صاحب و سپین ږیري ننګرهاري صاحب ته ورغلل چې دملاقات وخت وټاکي، ننګرهاری صاحب به بیا ورته کړل چې ښه ده او ښه ده په دې کې څوورځې تیرې شوې او ننګرهاري صاحب به هره ورځ همداویل چې ښه ده او ښه ده وبه شي خو موقع نه برابریده په دې ډله کې یو تن ملك چې حمدالله صاحب نومیده او دکامې دګهك دقریې ملك و خدای بخښلی ډیر ظریف او صادق سړی و او دننګرهاري صاحب سره يې ډیر ګپ شپ و. نو اخر دملك صاحب زړه تنګ شو او ننګرهاري صاحب ته يې کړه چې دکرواړې چج يې اواز دې شته او دانې درکې نه شته.

په دې خبره پخپله ننګرهاري صاحب او نورو سپین ږیرو ښه په اخلاص وخندل.

-218دکوز کلي پخه نه وه دبر کلي تیره وه.

-218یو مسافر په لار تللو او دوه کلي سر په سرپراته وو مسافر وړی وبرکلي ته ورغی دهغی دډوډۍ وخت تیر و بیا کوز کلي ته ورغی او دکوز کلي عادت داو چې ډوډۍ به يې مازیګر څلور بجې خوړه او دمسافر تلوار و او بالاخره مسافر ددواړو کلیو نه وږی تیر شو او مسافر خپل کورته ورسیده، او سم دستي يې ډوډۍ وغوښته دکوروالا ورته وویل چې څنګه داسې وږی يې ته خو په ودانو کلیو راغلې؟ نو بیا ورته سړي وویل چې دکوز کلي پخه نه و. او دبرکلي تیره وه .

-219دګورشپه نه په کورکیږي.

-219چې نیته پوره شوه بیا پاتې کیدل نشته.

-220دکونډې که دروازې دسروشي هم خوله يې خواره وي.

-220کونډه که هر څومره مړه شي، نو بیا هم دبچیو په آینده ژوند ویریږي او وايي: داسې نه، چې خدای (ج) نا خواسته وږي نه شي.

-221دغم لایقه ابۍ ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-221په یوه کور کې ماشومان دچرګۍ په غاړه ناست وو او مور یې هم ورسره ناسته وه او یو ځای یې سره ډوډۍ خوړه. پلار یې ورته، ویل ،چې خوروْ خورئ بیګاه ته درکې یو........ په دې کې ماشومان وویریدل او دډوډۍ نه یې لاس ونیوه او هك پك پاتې شو ل، نو مور یې ورته غږ کړ، چې خورئ، خورئ دغم لایقه ابې‌ده. هر څه چې وي ماته پیښه ده.

-222دکوچې کټې شوه.

-222پخوا کوچیان ډیر غریب وواو له کابله به،چې راغله زیاترو به کټوې خرڅولې چابه خوړه وله کوله او خرڅوله به یې. یو کوچې په چا کټوه خرڅه کړې وه. بیا به یې، چې کله کټوې راوړلې، نو په هغه پخوانې سړې، چې کټوه یې پرې خرڅه کړې وه، نو شپه به یې پرې اړوله او پوښتنه به یې ترې کوله چې کټوه څنګه ده، ترډیره وخته داکاروشو او یوه ورځ ددې سړي زړه تنګ شواوویې و، ویل چې دا څنګه هر وخت راځې او دکټوې دقیمت نه یې له ماډیرې وخوړې. کله، چې بیا کوچې راغی او دکټوې پوښتنه یې کوله. دسړی زړه تنګ شو. کور ته ولاړ او کټوۍ یې راواخیسته پورته یې کړه او ځمکې ته یې راخلاصه کړه، خو او س دخدای فضل دی دکوچیانو وضعه ښه ده.

-223دکوزې او چلمچې ساز دټولو سازونو نه ښه دی.

-223دکوزې او چلمچې اواز، چې ورې میلمه واوري ډیر پرې ښه لګیږي.

-224دګل غوندې ځواني یې ده.

-224ښه ښکلی ځوان دی.

-225دګل په شان ځواني یې خاورې شوه.

-225په ځوانۍ کې ولاړ.

-226دګوتو په شمار دي.

-226ډیر لږ دي.

-227دکمبو لیوه دی خو له یې وازه ده.

-227کمبو او پتیرۍ په ننګرهار کې دچپرهار لویدیځ ته او دبیهارنه ختیځه ته په غونډیو کې پرتې سیمې دي چې پخوایې ډیرلیوان درلوده. چې ددې سیمې لیوان به تل وږي وو او خولې به یې خلاصې وي نو دامتل دحریص او ډیر غوښتونکي په هکله ویل کیږي.

-228دګل غوندې غوړیږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-228ډیر ښائیسته او ژر ژر غتېږي.

-229دګوتې دایښو دوځای په کې نشته.

-229داعتراض او نیوکې ځای په کې نشته.

-230دکولال منګوټې دي.

-230ټول په یوه رنګ او په یوه میچ دي.

-231دلاس ګوتې هم برابرې نه دي.

-231په انسانانو کې تو پیر شته.

-232دلړمانو مورده خپلو بچیو وخوره.

-232لړمه چې بلاربه شي او بچي يې په ګېډه کې ژوندي شي نو دمور په ګېډه شروع وکړي او دمور ګېډه وخوري او ترې را وځي نو کله چې کومه مور دخپلو بچي نه تنګه شي نو بیا خلك دا وایي.

-233داوبو چاټول دي.

-233دا کار سرته نه رسیږي.

-234دلو ګري، چې لو دلاسه نه کیږي، لور په لوټه تیره کوي.

-234دیو کس چې یو کار دلاسه نه کیږي نو په نه څه به ځان اخته کړي.

-235دمور ګیډه بوخسه ده.

-235مور ښکلي او بدرنګه او لاد دواړه زیږوي.

-236دمور زړه په زوی دزوی زړه په وچ کاڼي.

-236مور په زوی ډیره زهیره وي مګر زوی دمور په شان زهیر نه وي.

-237دلاس غوټه خولې ته مه راوړه.

-237کارمه ستونزمنه وه.

-238دمات لوښي اواز ثابت نه وي.

-238نا پوهه او کم عقله انسان دخبرو نه معلومیږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

239-دمرچك په پوله زه ځم خوله ستا سوځي.

239-تکليف په مادی او چيغې ته وهې.

240-دلارې سترې راستنوي.

240-بې کاره سړی دی ځانته دمحفل او مجلس ياران پيداکوي ياډېرميلمه پال دی.

241-دليوه زوی نه آموخته کيږي.

241-چې ذات يې خرابوي تربيت نه اخلي.

242-دليوه زوباخر ليوه کيږي.

242-بد اخر بديږي.

243-دمغل نه چې ميم لرې شي څه پاتې کيږي.

243-په يوه ټولنه کې چې يو څوك ډېر اهم وي او هغه ترې لرې شي نو ټولنه هيڅ شي. يا سړی سړيتوب پرېږدی هم هيڅ شي.

244-دومره خوشحاله شوه لکه مسلۍ ته چې لری ورکړې.

244-پخوا زمونږ په ننګرهار کې يو ورکوټی قوم و چې دمسليانو په نامه يادېده دغو خلکو به دشتمنو خلکو خدمتونه کول درمندونه يې پاکول دمړي او ژوندي سوال او جوابونه به يې کول، خلکو به ورته په فصل کې څه دانې ورکولې او په ښاديو کې به يې نغدې پيسې او دمال لری هم ورکولو مګر دمړي په وخت کې به يې يوازې لری ورکولو چې په دې به مسلۍ ډېره خوشاله شوه. اوس چې څوك چاته يو شی ورکړي او خوشاله شي نو بيا داوايي.

245-دمور او دميرې خوی کوي.

245-ټولو ته په يوه سترګه نه ګوري او فرق کوي.

246-دمرګ نه مخکې ژاړي .

246-يو څوك چې دتکليف نه مخکې تکليف ته حيران وي.

247-دمرګ نه مخکې پښې غځوي.

247-دتکليف دپيښيدو نه مخکې يې سپينې تښتيدلې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

248-دليلى دكوځې سپى دى.

248-ديار او داشنا دكلي چې هر څوك وي هغه ښه لګي.

249-دمرګي هير شې.

249-كله چې يو دوست دښادۍ په شيبو كې له چا هير شوى وي او بيا ورسره مخامخ شي او ور په ياد شي نو بيا داورته وايى.

250-دمرګ وخت معلوم نه دى.

250-مصيبت او غم چې په چا راځي مخكې ورته خبر نه كوي.

251-دژي دخولې په ځاى دژي كونه سپړي.

251-ژى دخرمنې هغه ګوډى دى چې خلك په كې او به راوړي او څوك ورته مشك وايى يو كس دكوچي په كيږدۍ كې ميلمه و چې كله يې دژى نه اوبه نه وي څښكلي ميلمه دشپې تږى شو را پاڅيد، دژي خوله ترې غلطه شوه او دژي كونه يې په چاقو وسپړله لږې او به يې ترې وڅكلې او نوري توې شولې سهار چې كوچۍ ترور راپاڅيده ګوري چې په ژي كې اوبه نشته ميلمه ته يې كړه چې دادې څه چل كړى.

252-دمړو واردى دوړيو تلواردى.

252-څوك چې ډير اړوي دهغوى تلوار وي.

253-دمور نه ميره زهيره نه ده.

253-له خپلو نه پردي زهير نه وي.

254-دميرې زامن دليوې زامن.

254-مير يز وروڼه دسړي سره د دښمنۍ رويه كوي.

255-دماتې ژرندې غوندې ګړبيږي.

255-چټي وينا كوي.

256-دنشت ميړه نه موزي هم ښه دى چې كټ پرې ډك وي.

256-دهيڅ نه لږ څه هم ښه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

257-دريا عبادت نه قبليږي.

257-بې اخلاصه عمل دهيڅا نه خوښيږي.

258-دومره خوارې سپړې نه يم خوړلې.

258-دومره لابې همته نه يم چې ستا زور ومنم.

259-دمکې نه زه راغلم دحج خبرې ته کوې.

259-په دې کارزه ښه پوهيږم او لارښوونې راته کوې

260-دلاغړجو اوبو ته دبړو کونه نه ټينگيږي.

260-لاغړ جي دسپين غر په لمن کې يوه ډيره سړه سيمه ده، دبړو يو سړی لاغړ جوته تللی و، دماسپښين دلمانځه وخت راغی او بړوال غوښتل چې او دس تازه کړي، نو دلښتي په سر استنجاء ته کښيناست او اوبه ډيرې يخې وې چې ځانته يې ورواچولې نو دې وخت کې ترې تيز ولاړ او لاغړجيوال واوريد نو بيا يې دا وينا وکړه.

261-دمچ په کونه ډبلی منډي.

261-يعنې ناشونی کار ترې غواړي.

262-دملخ سترگې يې دی.

262-ډيرې کلکې سترگې يې دي، حيانه کوي.

263-دماشوم په ژړا خپله مور پوهيږي.

263-هر سړی دخپلو خلکو په غوښتنو او اړتياوو ښه پوهيږي.

264-دنوك په ځای سوك منډي.

264-نه ځايږي خو ځان ځايوي.

265-دناروغ تسل په طبيب کيږي.

265-داړ اړتيا چې په چا پوره کيږي نو تسل يې هم دهغه په ليدوکيږي.

266-داوړي لوخني دژمي کتغ دی.

266-ددوبي پاتې شوني په ژمې کې په کاريږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-267دونې به عمر وي دمرغۍ به په کې یوه شپه وي.

-267دکور به خپل کور دی او میلمه دلږ وخت له پاره وي.

-268دویش نه په تالان خوښ دی.

-268دچا چې په ویش کې برخه لږه رسیږي نو هغه په چور خوښ وي چې ډیره واخلي.

-269دورغوي تناکې مرغلرې دي.

-269دخپل لاس ګټه خوږه او ډیره قیمتي وي.

-270دورخه تیرې او به بیرته نه راګرځي.

-270وخت چې تیر شو بیا پسې مه ګرځه.

-271دنر هلك ژړا په زانګو کې معلومیږي.

-271نارینتوب او میړانه دلومړۍ ورځې نه جوتیږي.

-272دوږي په غوږ کې د ډوډۍ ټپاروي.

-272دچاچې څه ته تلوسه وي هماغه یې په فکر کې ګرځي.

-273دلمدو ختو لرې او به دارو وي.

-273هوښیا او ځیرك خلك په لږ وخت کې ډیر څه زده کوي

-274دهر چا په خپل لنډي نظر وي.

-274هر څوك په خپل زهیر وي.

-275دوزې هره ورځ ښکاریده هیڅ نه وه چې دمیږې ښکاره شوه ویلې کونه دې ښکاري.

-275دښه او نیك سړي نه چې کله لږ څه بدوشي دټولو خلکو ورته پام شي.

-276دلولۍ وتل یو شرم ننوتل یې بل شرم .

-276دبدکارو اکثره کارونه دشرم او خجالت وي. په بې شرمۍحکومت او واك نیول دا یو شرم دی او بیرته چې څوك ترې په زورقدرت اخلي داېې بل شرم دي.

-277درې خره کونه په کونه وتړه اسمار دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

277-يو كس اسمار نه وليدلی او غوښتل يې چې اسمار ته ولاړ شي.بل سړي ورته وويل چې پيسې مه لګوه زه به درته اسمار وښيم، او بيا يې ورته کړه چې درې خره کونه په کونه وتړه او دټولو ديو ځای کيدو منځ ته (نقطه) اسمار وايي يعنې ددريو غرونو دسرو نو په منځ کې پروت دی.

278-دوه خويندې په يو ورور حساب دي.

278-دکمزوريو سړيو په هکله ويل کيږي.

279-دولې دې وي خو چې منه وی.

279-مطلب دې حاصل شي چې په هر ډول وي.

280-دوه پك هغه هم سره ورك.

280-دوه خپلوان او هغه هم سره وران.

281-دوه هندوانې يو لاس کې نه نيول کيږي.

281-دوه کسان چې په خپل منځ کې سره مخالف وي او درييمګړی غواړي چې دواړو سره اشنايي وکړي نو دا نه شی کيدای.

282-دلامده خوړ خيرات نه دی چې په ناولو لاسونوپې خورې.

282-پخوا زمانو کې دملکنډ غر سوری شوی نه و او اوبه ترې ديخوانه راتلې، ټولې ميرې او للمې وې لوند خوړ تخت بهاباودرګۍ په منځ کې واقع دی نوم يې هسې لوند وخو دومره اوبه په کې نه وې دلته به دخيرات خوړلو ته چالاس نه مينځه . نو چې اوس څوك ديو چانه يو شی بې تکليفه غواړي نو بيا ورته وايي چې څه د لامده خوړ خيرات خونه دی.

283-دورځې قندار دشپې ډتار.

283-وايي چې دورځې به کاروکړم خو بيا ورځ هسې تيره کړي او وايي چې څه بيګاته به يې وکړم چې شپه شي بيا ويده شي.

284-دولت مند که ډير لرې وي خلك يې خپل ګڼي.

284-شتمن او قدرتمن که ديو سړي نه ډير لرې او پردی وي هم نږدې خپل يې ګڼي.

285-دوست ته حال وايه دښمن ته لافې کوه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-285دښمن ته غورې او دوست ته حقیقت وایه.

-286دوست هغه دی چې په سخته کې په کار شي.

-286دوست او خپل هغه دې چې په تکلیف او تنګسه کې دې په کار شي.

-287دوست به دې و ژړوي دښمن به دې وخندوي.

-287دوست به درته رښتیا ووایي او ته به پرې خپه شې مګر دښمن به دې بدهم ددې له پاره ستایي چې دګړنګونو نه دې ګوزار کړي.

-288دورخاړي کاسه ده.

-288هسې ښویه او لباسي دی.

-289دوچو دغمه لامده هم سوځي.

-289دبدو خلکو له امله کله ښو خلکو ته هم تکلیف رسیږي.

-290دورځې دسرنه سل کوره کړه شي دشپې قوبه شي.

-290یو ینګرو او ښځه یې قوبه نومیده دادسلو کورو ینګرو او دهقانانو به ورته اسباب راوړه چې جوړ یې کړي. په دې کې دیوه سړي په تسپار یا کرکې جوړولو باندې ډیرې ورځې تیرې شوې دهقان ینګر سره په جنجال کې شو چې دازما اسباب ولې نه جوړوې ینګر ورته وویل دورځې دسرنه سل کوره کړه شي دشپې یوه قوبه شي او یا داسې هم ویل کیږي چې یوسړی و او ښځه یې قوبه نومیده او دسړي کسب دهقاني وه چاترې پوښتنه وکړه چې ماما رنګ دې ډیر خراب دی سړي ورته وویل چې دورځې قلبه شي او دشپې قوبه شي.

-291دومره پور اخله چې خلاصولی یې شې.

-291هغه څه کوه چې په وسعه کې دې وي.

-292دومره داني وې چې دتلې شوې.

-292یو کوچني دکوڅې باغوان ته دیوه شي درانیولو په خاطر داني راوړې دباغوان ماما دتلې یوه چاړې درنه وه او بله سپکه وه، باغوان به په دغه سپکه خواکې داني اچولي او په ګ هغه درنې خواکې به یې سودا اچوله کوچني چې څه دانې راوړې وې هغه ایله دتلې دړه شوه، او ویل یې چې ولاړه شه او نورې دانې راوړه.

-293دومره بخت مې نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-293يو بيكاره شانتي ملاو او په يوه جومات کې ديره و او په دې کلي کې ديو هلك مور دخپله کوره وتې وه او دکوم خپلوان کورته تللې وه خو هلکی خبر نه و چې مور يې چيرې تللې ده پسې گرځيده او ځايو نه يې پسې لټول آخر راغی او دملاصاحب نه يې پوښتنه وکړه چې مور خو به مې دلته جومات نه وي راغلي، ملاصاحب ورته وويل چې دومره بخت مې نشته.

-294دپولي متېك دنسوارو زور به وروسته گوري.

-294پل متېك په شمالي کې ديو ځای نوم دی چې نسوار يې مشهور دی او ښه نيشه لري اولومړی سړي ته څه نه ښکاري مگر کله چې يې واچوي بيا يې ورته زور جوتيږي، بيا داسې وايي چې ددې شي زور به درته وروسته معلوم شي.

-295دپښتانه يوه خبره ده.

-295ديوه پښتون نه چا پوښتنه کړې وه چې څو کلن يې؟

هغه ورته وويل ديرش کلن يم.

شل کاله وروسته يې ترې بيا پوښتنه کړې وه چې څو کلن يې؟ پښتون ورته ويل ديرش کلن يمه، سړي ورته وويل چې شل کاله مخکې هم ديرش کلن وې، هغه ورته وويل چې دپښتانه يوه خبره ده.

-296دلمر تاو په ژمي معلوميږي چارك شولې نشي وچولی.

-296يوه ښځه وه او په دوبي کې د اړ لمر تنگه کړې وه نو بيا يې دلمر سترگې ته ويل چې ايمان دې راته په ژمي کې معلوم دی يو چارك شولې دې را ته په دوه ورځو کې وچې نه کړې.

-297دجوماعت په ناسته څوك نه ملاكيږي.

-297هسې دكار ځای ته په تش تگ او راتگ او هلته په هسې ناسته څوك نه كارگر كيږي.

-298دخر په ځای كولال وداغه.

-298ديوه كولال خر ناروغه شوی و، او يو سړی دخره دداغلو له پاره راوستی و كله چې يې خر دداغلو له پاره څملاوه او پښې يې پرې وترلې، دداغلو په وخت کې خره ناڅاپه ډرتې كړې او پښې يې ايله شوې، دسړي لاس يې په لته وواهه او تود سيخ دكولال په څټ وربرابر او و داغل شو .

په ځينو موضوعاتو کې خلك اصلي مجگرم پريږدي او دهغه په ځای غير مجرم ته جزا وركوي.

-299داغنم مې ښې بدې ته ساتلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-299ديو سړي مور مړه شوي وه په کور کې يې غنم درلودل، خو ميچن کول يې نه او دماښام ليتۍ له پاره يې اوړه په کور کې نه و او دبل چانه يې په سوال غوښتل يو چا ورته وويل چې په کور کې خو دې غنم شته سړي ورته وويل چې دامې ښې او بدې ته ساتلي دي نو ديو بخيل سړي سره يو شي وي خو دخپل ضرورت په وخت کې يې هم نه لګوي .

-300دهوسۍ په ښکر کې شو.

-300داکار ډير سخت او ځنډني شو.

-301دهيلۍبچوته غوټې مه ښييه.

-301ديوه کار او يا ديوه شي ماهر ته دې څوك دهغه کارښوونه نه کوي.

-302ديو سړي لور نه کيده چې وشوه نوم يې وربانديې ..... کبيره کيښوده.

-302ناديدکه سړی چې يو شی پيداکړي بيا يې په استعمال نه پوهيږي او وخت يې نه پيژني.

زموږه دسيمې يو سړی په لال او سرجنګل (غور)کې مامور و، کله چې کورته راتلو دبرکې يعنې وړين ټادر يې له ځانه سره راوړی وا و دا کور ډير غريب کور و او څه يې کله نه وليدلي، دګرمۍ دزور په وخت کې مامور صاحب له ماموپته راغی او دا سوغات يې خپل ورور ګل ميران ته ورکړ، ګل ميران سمدواره له ځانه راچاپير کړ او په ګرځيدو يې پيل وکړ کله به يو کلي ته تللو او کله به بل کلي ته تللو چې خلك يې په دې نوي ټادرکې وويني، چې په دې وخت کې ما (ياسيني) وليد او ور غږ مې کړ چې وه ګل ميرانه ځان دې له ګرمۍ نه مړ کړ، هغه راته وويل چې دامې لالا راوړی.

-303ديولاس نه ټك نه خيږي.

-303دنفاق نه څه نه جوړيږي.

-304ديو لعل نه دوه پچې ښې دي.

-304ديو نه دوه ښه دي.

-305ديوې ورځې مامور دسړي دسلو کلو کور ورانوي.

-305دوسيه او قضيه ورته جوړوي.

-306ديو فقير بل فقير بدراځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

306-ديو سوالگر، بل سوالگر بدې شي ديو مسلك كسان كله كله يو بل نه خوښوي.

307-ديوې سپړې له پاره ټول پوستين ته اوراچوي.

307-ديو كس له پاره ډير خلك خپه كوي يادلږ ې گټې له پاره ډير نقصان پيښوي.

308-ديوه پوكي سره ځي.

308-په لږ زور له منځه ځي يا دومره وچ او كلك دى چې ديوه پوكي سره ځي.

309-دينلي ماردى.

309-ځان يې غلى كړيدى ځان يې په ويدو اچولى دى.

310-داوښ په شا سوريې.

310-بې پروايې، كبرجن يې، ځمكې ته نه گورې، څوك دې دپامه څه نه راځي.

311-داخر دى نه پوهيږي زه خو دې درشم.

311-ديو ناولي سړي خر جومات ته ختلى و، ملاصاحب خر راوست او په خاوند يې وروسپاره او ورته يې شكايت وكړ چې گوره خر دې جومات ته راغلى وبياسړي ورته پورتنۍ وينا وكړه .

312-دلته دې كورونو څه وخت اړه ولي دي؟

312-يو چيرې يو سړى ميلمه شوي واو ډوډۍ يې ډيره خوړلې وه بيا ورته دگيډې تكليف پيداشوى و، غوښتل يې چې رفع حاجت وكړي خو شا او خوا دكوچيانو كيږدۍ وي ، سړى ډير ور خطاْ و ديو څو كيږديونه تير شو نور يې دوسې نه پوره نه شوه او ديوې كيږدۍ په خوا كې يې خپل رفع حاجت وكړ ستر گې يې وغړيدې چې گورې تر څنگ يې يو سړى ولاړ دى، كوچي ورته كړه چې دا كورونه گوره او ستا دا كار گوره نو بيا ورته نوموړى دا پورتنۍ وينا وكړه.

_ 313دطالبانو گاډى شو.

_ 313څو طالبانوداورگاډي ټيكټونه اخيستي واو لاهورته تلل دگاډي دروازه بيرته شوه او د روانيدو وخت يې نږدې شو طالبانو د احترام په خاطر يو بل ته ويل چې دكابل ملاته مخكي وخيږه هغه بل ويل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکونړملاصاحب ته مخکې شه ،طالبان به همدې کش او ګیر کې وو چې اورګاډی روان شو او دوی ټول بیسترې ترشا اولاس ترزنې پاتې شول.مانا داچې یوکارکې ډیرټینګیدل ښه نه وي هرڅه باید په اندازه وي ددې له پاره چې وخت ضایع نه شي.

– 314دګهیخ ورك چې ماښام راشي ورك نه دی.

ــ 314وران کار چې ژر جبیره شي داوران نه دی.

ــ 315دغله دلاسه ارزي.

ــ 315ډیر ارزانه او وړیادی.

ــ 316دخرې شوده یې رودلي دي.

ــ 316یعنې ډیر بې عقله دی.

ــ 317دفقیرقهر خپل ځانته نقص دی.

ــ 317دبې وزلي او سوالګر تاوواو قهرکول دده خپل تاوان دی مانا داچې خیروانه خلي او تش ولاړشي.

ــ 318دصحت قدر رنځورپیژني.

ــ 318دنعمت قدرد ذوال نه وروسته ښه معلومیږي.

ــ 319داوزې چې دوهلوقسمت راشي دشپانه ډوډۍخوري.

ــ 319کوم یوه چیلۍ یا بز چې دشپون سوړې او یا ډوډۍ وخوري نو بیا ورته دشپانه قهر راځي اوښه یې وهي.

ــ 320دبی غیرته کورمیلمه واکداروي.

ــ 320په ناپوهه اوبې ننګو خلکوباندې نور خلك واك چلوي.

ــ 321دزمري شوده یې رودلي دي.ګ

ــ 321ډیر زړور او شجاع دي.

ــ 322دمرغۍ پۍ ورسره نشته نورهر څه شته.

ــ 322هرڅه لري.

ــ 323دقاضي خرمړوډیر خلك راغلي وء قاضي پخپله مړو چاپې مړی نه ښخولو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-123خلك دقدرت او منصب اشنايان دي.

-124دمار ماهي وروردی مارانو سره سر او ماهیانو سره لکۍ ښکاره کوي.

ـ 324منافق او چلي دی.

ـ 325دطالبانو درۍ شوه.

-325طالب یوه برستن او یوه درۍ لري کله چې یې یو ځو میلما نه راشي نو طالب ورته درۍ وغوړوي چې په دې کښینۍ، خو یو بل ته داحترام په خاطر یو هم په درۍ نه کښیني درۍ په منځ کې پرته وي لکه دسترخوان او دوی ترې چاپیره ناست وي.

-326دلاس غوټه په لاس خلاصوه.

-326کارمه سختوه.

-327دیوالي شو.

-327دیوالي دصرافانو په اصطلاح هغه چاته ویل کیږي چې له پیسو څخه خلاص شي یعنې عاجزشي.

-329دخرمنې اسمان یې جوړکړ.

-329درواغ وایې، هسې غټې غټې خبرې کوي.

-330دځلې نه څه ګیله ده.

-330دنا اهلو نه ګیله په کارنه ده یا له ګرمۍ او یخنۍ به سړی څه ګیله وکړي.

-331دزهروګوټ دی.

-331ناکام دی یا مجبوریت دی.

-332دزهرو ګوله یا قپ دی.

-332مجبوریت دی.

-333دمردانو دیګ په صبر پخیږي.

-333دتکړه خلکو خوی او عادت صبر او زغم وي او بې حوصلې کیږي نه.

-334دژرندې لاندې پل یې ګرځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-334دښځې ګټې ته ناست دی، دښځې میراث ته ناست دکوځۍ ته ناست دی.

-335دومره خوره چې هضمولی شې.

– 335دومره بارپورته کوه چې وړلای یې شې.

– 336درمندته یې خرخوشې کړویل یې مه یې خوره

– 336خاین ته یوشی ورپه لاس کړې اوورته وایې چې مه یې خیانتوه

– 337دیوه ګریوان څخه سراوباسې

– 337دټولویوه خبره اویومقصددی .

– 338دمشورې سرورك دی

– 338مطلب ترې ورك دی

– 339دټپوسانوسیل دې په یوه ګوزارټول تښتي

– 339بې زړه خلك دي تش په بوویریږي

– 340دځاني نه شوده غواړي

– 340بې خیره خلکونه دخیرتمه مه کوه یادهغه چانه تمه کوه چې امکانات لري

– 341دانسان په جامه کې لیوه دی

– 341حیوان صفته انسان دی

– 342دمشرلاردکشرپل دی

– 342مشرچې څخه کوي کشرهم دهغه په پل پل ایږدي

– 343ددواړوجوړه ده خوچل یې ماته اینبی دی

– 343یوکس اینځیران اوشیدې یوځای خوړلي وو بیادسرې په ګیډه کې دردپیداشو، چاترې پوښتنه وکړه چې څه دې خوړلي دي چې ګیډه کې دې دردی ؟سړي وویل انځراوشوده مې خوړلي دي سړي بیاورته وویل چې ددې دواړوخوړل یوځای ښه نه دي رنځورورته وویل دوی په خپل منځ کې سره ښه جوړدي خوچل یې ماته جوړکړی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوداسې هم کيږي چې يودوه ټګان سره په خپل منځ کې ونښلي اولاسونه سره واچوي اودريم ګړي چې دخلاصون له پاره ورشي بيايې ترې جب وهلی وي.

– 344دپرکارڅخه يې وغورځاوه

– 344دده مګرکزيت يې ورختم کړ،ياداچې ده په خلکوحلقه راتاووله دهغې نه يې خلاص کړ.

– 345دګورمړي شرموي

– 345دومره بې حياکارونه کوي چې په ګورکې خپل مړي شرموي

– 346ديوسړي په چاقرض و اوپه هديره کې ورته ناست و

– 346په ژوندون ترې قرض نه بوديده اوپه کورکې يې ورته سپورې اوسختې هم کولې سړی ولاړاوپه هديره کې ورته کښيناست اوويل يې څه داخويې لارده

– 347دروغ دمېږه وزرونه دي

– 347يعنې ځينې کسان په درواغوځان هم ديومشکل نه خلاصولای شي اوګټه هم پرې کولای شي.

– 348دا ديرش روزې مې داخترله پاره نيولې دي

– 348دادومره تکليف مې ددې له پاره ګاللی دی .يوسړی دروژې په اهميت نه پوهيده خوداخترخوشحالي ورته ډيره مهمه ښکاريده دهغې له پاره يې روژې نيولې.

– 349دقدرشپه په شوګيرمندل کيږي

– 349چې تکليف ونه ګالې مقصدته نه شې رسيدلای.

– 350دهزارناوي چې خرزوړشي دسرك سرته يې راوباسي

– 350هزارناواوباسول کې خلك داسې وايي چې خر دباردوړلونه ولويږي نودسرك سرته يې راوباسي چې کوم موټريې ووهي ، هم به دخردواښونه خلاص شي اوهم بګه دډريورنه يوڅوپيسې تاوان واخلي

– 351دويښې مورنه زوی اخلي

– 351ډيرچالاکه ټګ دی

– 352دزمري کوربې هډوکو نه وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 352دميړنيوخاندان کې دميړانې نښې وي.

– 353دعقل وړى نشته اوددنياموړنشته

- 353هرسړى ځانته هوښياروايي اوپه دنياکې هيڅوك ځانته موړنه وايي

– 354دفيل لغته فيل هضموي

–354دزورورگوزارته زورورځواب ويلاى شي .

– 355دتيزله غمه ورك دى

–355يوسړى واودخپلې ښځې په مخ كې ترې تيزوتلي و اوبياسړي ځان ورك كړهندوستان ته ولاړچې چابه يې دښځې نه پوښتنه وكړه چې ميړه دې څه شوښځې به يې فقط همدومره ويل چې دتيزله غمه ورك دى ، ډيره موده پس دسړي په زړه كې وگرځيدل چې څه كورته ولاړشه دښځې به اوس هيروي ،زامن يې هم غټكې شوي وو او لس اتوكالوته رسيدلې وو ، سړى ماښام تياره كورته راغى اوپه تياره كې غلى كښيناست اوځانته معلوموي چې هغه زماجرم دوي ته ياددى او كه هير شوى دى په دې وخت كې يې زامن په يوشي سره ونښتل اوموريې پسې څمگځى راواخيسته ټس يو په سرووااهه اوټس بل په سرووهه اوورته وايي چې دتيزن زامنوغلي شئ جنگ مه كوئ، سړي چې داخبره واوريده ، چې شى خويې هيرنه دى په ورو، ورويې دروازه بيرته كړه چې غنگ ونه كړي اودكوره ووتودوه يې خپلې كړې اودوه يې پردۍ كړې اوبياهندوستان ته ولاړ.

– 356دبانډې دهندوانونه مياگلاب شاه بزرگ دى

– 356مياگلاب شاه بي نمانځه سړى واودجومات نه يې خولۍ په خنجكى راواخسته ، چادمياگلاب شاه غيبت كړى و، بل ورته وويل چې څه دبانډى دهندوانونه بزرگ دى

– 357دشلخي ټوپك نه دوه كسه ويريږي

– 357خپل خاونديې په دې ويريږي چې په ماونه چوي ياقوله ونه نيسي چې دښمن به راباندې راشي اودښمن ترې په دې ويريږي چې ټوپك دى.

– 358دازل ليكه نه بدليږي

– 358څه چې تقديرليكلي وي هغه به كيږي

– 359درياب په يوموټي ايره نه خړيږي

– 359دغټوخلكوپه وروخبروپروانه وي يادولتمندته لږتاوان هيڅ شى دى

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 360دزاړه قچریوه جوپه ده

– 360دزړوطاقت لړوي

– 361دیومری دسلوحکمران

– 361یوکس چې دډېرزورورغلامی ومنې په ډېروکمزوریوبه پاچاهی کوي

– 362دوروریولاس په چاړه بل په خواړه

– 362ورورکله بدهم شي خورحم اومینه یې ډېره وي

– 363داګوته هم دډول په سوري اوداګوته هم دډول په سوري

– 363ټول یوشی دي.

– 364دپیسوغل اودزروغل دواړه یوشی دي

– 364دډېرواودلږغل یوشی دی .

– 365دسپینې خولې یاران ډېردي

– 365ددولتمندسړي دوستان ډېروي

– 366دپیرخوتاره ړیره وه چې په تعویذوکې ولاړه

– 366زمونږپه خوارملك کې دومره څه وچې هغه ډاکوانویوړل

– 367دنیاهغه ده چې ویې خوري یایې دخدای(ج) په رضاورکړې

– 367دنیاهغه ده چې تاته یې خیردورسي په دارینوکې

– 368دمیړي خوادي نه خلاصیږي.

-368د خوار سړي راحت نه شته یا دا چې حریص نه مړیږ ي.

-369دمړه سیند نه ویریږه دتیز نه مه ویریږه.

-369دغلي او مړ ماري سړي نه ویریږه.

_ 370دمرګ دارونشته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 370چې پوره شوه بیاپه وسائلونه کيږي

– 371دغله توره تیښته ده

– 371غل چې ځان روغ رمټ ویستوداېې میړانه ده

– 372دجومات نه خولۍ په خنجکي رااخلي

– 372بې نمانځه دی

– 373دړانده دنیولواودکاڼه دوهلونه دې خدای(ج) ساته

– 373ړوندسړیکلك کوي ،اوکوڼ سخت وهل کوي ځکه چې دوهلواوازاوډبول نه اوري

– 374دینګرپه دوکان کې کښیناستې یابه وسوځې اویابه بدبوي درشي .

– 374دبدوسره چې کښیناستې تکلیف به ترې ګورې اودښوسره که کښیناستې څه به ترې زده کړې

– 375دعطارپه دوکان کې به یاعطراخلې یابه ښه بوی درشي.

- 375دښوخلکوسره چې کښیناستې خامخابه ترې څه زده کړې

– 376دبنده امیدبه څه وي اوبنده به څه وي

– 376دانسان نه تمه کول هـیڅ دي .

– 377دنن زوی دسباپلاردی

– 377پلرونه مري اوزامن دهغوی ځای نیسي

– 378دیووطن خاوره دبل وطن داروده

– 378دیوې خاورې شی په بله خاوره کې ډیرارزښت لري

- 379دوست دوخت انتظارنه کوي ، اودښمن دوخت انتظارکوي

– 379دوست فوراً دتکلیف په وخت کې ځان خپل دوست تهوررسوي اودښمن دخپلې غلبې اوحملې وخت ته ګوري

– 380دمیلمه رخصت پښتي ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 380پخواپیتی ته چاپه ډیرقدرنه کتل ، نوچابه چې میلمه ته پخه کړه بل وخت ته به بیانه پاتې کیده تردې پورې چې بیابه دې کورته نه راته

– 381دګونګي په ژبه مورپوهیږي

– 381هرځوك دخپل وطن په رسم اورواج ښه پوهیږي

– 382داصیلې ښځې کول سخت دي خوساتل یې اسانه دي

– 382اصیله ښځه په هرحالت کې دخپل میړه پت ساتې

– 383داسې خوږه ژبه داسې لنډه وعده اوداسې ښه ضامن .

– 383یوسړی و اوویل یې چې نشته یودوس ، کوستې زن دله اوطلاقي،

چې ماته یولك روپۍ قرض راکړي ضامن به مې .... شي اووعده به یې اخرت شي بل سړي ورته وویل چې واه څه خوږه ژبه او څه ښه ضامن .

– 384دنجارکره ځمڅۍ نه وي ، کاسه په سراړوي

– 384ځکه کسبګردی خپل اولس نه خپه کوي ځانته ځمڅۍ نه پریږدي اوهغوی ته یې ورکوي اوداهنګرکره لورنه وي خلك یې ترې وړي

– 385دبیمارهرڅه ته زړه کیږي

– 385دمحتاج هرشی په کاردی

– 386دیوې ورځې حکومت دسلو کالوکورخرابوي

– 386دنااهلودیوې ورځې واکمنې ملت سل کاله وروسته غورځوي.

_ 387داختر په ځوانانومه تیروزه.

_ 387په اخترکې هر چاپه ځان باندې یو څه ګګګو تې وهلې وي،او ځان یې بناو کړی ویخو په منځ کې هیڅ نه وي.

_ 388دزوم کره شپه مه کوه،په پسرلي کنځمکه مه اخله ،او په واده کې جینیٔمه خوښوه،

_ 388دزوم کره شپه خوندنه کوي ،ځکه چې لور به هم لمبلې وي او زوم به هم خو خسربه خړې سترګې نیولې وي پسولی کې هسې ډاګ هم ښه ښکاري ځکه چې شین وي .اوپه واده کې هرې پیغلې په ځان یوڅه خواري کړې وي اوځان یې ښکلی کړی وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهسکې مينې معلم افسر راته کيسه کوله چې زموږ کليوال ته په پيښور کې په يوه واده کې مور جنۍ خوښه کړې وه بيابې زوی ته وکړه اود مهاجرت نه وروسته يې واده کړله بله ورځ جنۍ په وطن يعنې په هسکې مينې کې چينې ته د اوبو پسې تللې وه ډك منگی يې دچينې نه په سر راوړلو په مخ باندې يې څه اوبه راڅڅيدلې وې اوبو پوډر وړې و او مخ يې ورته لارې لارې کړی و کله چې کور ته راننوته دخواښې يې پرې نظر ونښته او گمان يې وکړ چې ننگور سره مې چا په چينه کې جنگ کړی دی مخ يې ورته شوکارې شو کارې کړی دی، سمدستې يې خواښې ورغبږ کړ چې مخ دې شوکې شوکې دی، سپين پوډر يې له مخ نه تللې و او مخ يې ټاپو ټاپو شوی و اوپه ځينو ځايونو کې يې هغه توره څرمن ښکاره کيده . ناوې ورته وويل چې ادې جانې مه خپه کيږه دا اوس بيرته جوړيږي سمدستي يې منگی کيښوده او کوټې ته شوه او مخ ته يې بيا د پوډرو اخيږ ورکړ.

– 389دبې اتفاقه خلکوملك جولا وي .

– 389ځکه په اصيل سړي باندې اتفاق نه راځي. يو وختې په گوشته کې خلکو هندو ملك کړی و.

– 390دبار دارې ونې څانگې ټيټې وي.

– 390پوهان ، سخيان او عالمان متواضع وي.

– 391دپښو لا ندې يې ميږې شول .

-391ترور شو،بيږه يې ده . او ځي .

– 392دغل دپټې ځای غوجل دی .

-392په غل چې خلك را پا څيږي او لارې پرې بندې کړي غل ځي او دغوا گانو په منځ کې ځان پټوي .

-393دخيگ غوندې پړسيدلی دی .

-393بې مانا غټ شوی او تيار شوی دی .

-394د دې ځايه تر کامې چاکړي معاملې .

-394دکامه والو سره يو چا څه خيښې کړې وه ، د وچې غاړې خلك وو دسيند نه ويريدل ، دناوې پسې په اوومه راغلي دې دسراچې پل په برابرې دزاخيلو کلي ته مخا مخ د جالې انتظار او باسې کله چې جاله راغله او څه کسان په کې ور کښيناسته يوه ښځه وترهيده يعنې وويريده او په جاله کې نه کښيناسته نو دلور پلار ته يې ووېل چې ددې ځايه ترکامې چاکړې معاملې.

– 395د دنيا توله برابر وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 395يو ليوني نه چا پوښتنه وکړه چې په دې بازار کې څه خلك ښکته او څه پورته ځي دا والې ؟ ليوني ځواب ورکړ او وې ويل که چيرې ټول په يولوري ولاړشي نو دنيا به واو ړي ځکه چې يوه خوا به يې درنه شي .

– 396دګنډ يري ګل دی .

-396رنګ يې شته او بوی يې نشته.

– 397ديد نۍ پرې تيرې شوې .

– 397ډيرې سختۍ پرې تيرې شوي دي .

– 398دين دين ولاړ او .... ولاړ .

– 398يو هندو مسلمان شوی و او بې عقله خلکو سنت کړی و، او بيا ډير په عذاب وا وپه لاره آزاده ازاده او ګوډګوډ روان و، کوم مسلمان ترې پوښتنه کړې وه چې لالا دا ولې ؟

هندو خپلوډپښومنځ ته اشاره وکړه چې دين دين ولاړ او...... ولاړ.

– 399دمالو چو خروار دی .

- 399يو بې عقله سړي ويل چې دا مالوچ چې دومره سپك دي زه خوبه يې يو خروار وړلای شم .

- 400دهندوانې منځ ته هم ګرد ننوځي .

– 400يعنې دګرد او غبار نه ځای نه پاتې کيږي .

-401د زاوه وال پياز شوه .

-401يو زاه وال په کوز بيهار کې پيار اخيسي وو او ډير ترخه وو خوړل يې او له سترګو يې او ښکې بهيدې چاور ته ويل چې مه يې خوره زاوه وال ورته ويل چې پيسې مې پرې تللي دي.

_402دکونډې لور وه په سکونډلو کې ولاړه.

_402دومره شی و چې په لړه لړه ورکړه خلاص شو.

_403دومره پيتي وه چې په څکلو کې خلاصه شوه.

_403دومره څه و چې تجربو او تمريناتو خلاص کړل.

_404دظالم قبر معلوم نه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-404ځکه چې ظلمونه یې کړي وي چې بل قدرت ورپسې راشي بیا دده قبر ورك وي لکه دسردار داود خان، ترکي، حفظ الله "امین" داکتر نجیب الله ،ببرك او داسې نور.

_405ددوو خرو اوربشې نه شي بیلولای.

_405ډیر بې عقله او ناپوهه دی.

_406دومره وشول چې ایله یې ماته راکړه.

_406یو سړی خلکو دېوې انجلۍ کورته په جرګه واستوه سړی ولاړ او دغه انجلۍ یې ځانته وکړه کله چې بیرته راغی خلکو ترې پوښتنه وکړه چې څنګه چل شو؟

نو دې سړي بیا دا پورتنۍ وینا وکړه.

_407دمحبوب خان سپاهي دی.

_407محبوب خان یو مشر و چې نو کران یې درلودل او ډیر بخیل سړی و نو کرانو ته یې نه تنخواګانې ورکولې او نه یې په خیټه ماړه ساتل نو ځکه به یې نوکران تل محتاج وو.

_408دلور مې دې میړه مري، او دزوی مې دې عورته زه دې ګرځم سلامته.

_408یعنې یو زه دې روغه یم نور که ټول خلك مړه شي پروامې پرې نشته.

_409داوبو داوبو شو او دشودو دشودو شو.

409_ یو ګوجر و چې کله به یې خپلې مېښې ولوشلې نو بیا به یې په شودو کې سمې نیمې اوبه ورګډې لړې او مخ په بازار به شو ډیرې پېسې یې په دې ډول وګټلې دپیسویوه غټه همیانۍ ورسره ده او د سیند په غاړه روان دی ګرمي یې وشوه، جامې یې ویستلې او په سیند کې یې لمبل په دې وخت کې یوه غټه بیزو راغله او همیانۍ یې ترې وتښتوله او پاس ونې ته وختله او دهمیانۍ خوله یې رالیله کړه یوه کلا ترې و چې ته راغورځوي او به سیند ته غورځوي، کله چې یې همیانۍ تشه کړه نو بیا یې راګوزاره کړه نو بیا ګوجر له ځانه سر داپورتنۍ وینا وکړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ډ)

1.ډبره په ډبرې ماتیږي.

1.یعنې زور زور ماتوي.

2.ډبلۍ یې ورته نیولې ده.

2.وهي یې.

3.ډرامه یې ترې جوړه کړې ده.

3.کیسه یې ترې جوړه کړه.

4.ډزې په قراره نه کیږي.

4.د یو چا واده و او خلکو په کې ډزې کولې ، د زوم پلار راغی او په خلکو یې غږ وکړ وه خلکو ډزې په قراره کوئ.

5.ډمه ښه ګډیږه چې ښه شرمیږې.

5.چې څومره ښوریږې هومره به شرمیږې.

6.ډمامې وهي.

6.اعلانونه کوي او خلك خبروي.

7.ډلیز مرګ جشن دی.

7.د ډیرو خلکو سره چې سړی یو ځای مړشي دخو شالۍ مرګ دی.

8.ډولۍ ډولۍ مه کیږه.

8.په صورت روغ دی خو کارونه دلیونیو کوي.

9.ډوله چیرته دې و هم چیرته غږیږ ې.

9.زه څه وایم اوته څه وایې .

10.ډوډۍ زما خورې غاپې د ارسلاخان کره.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.خرڅ دربانديې زه کوم او ګټه دې بل ته رسيږي.

11.ډول او ډمبك وهي.

11.څه ساز او سورد يې شروع کړی دی.

12.ډول او ډمبك دې واخله ځه.

12.خپل سامان واخله ځه.

13.ډ ډه يې واچوله.

13.نور دتلو نه دی د همدې ځای شو يا دا چې ځان يې لټ کړ.

14.ډ لې ډلې کيږې.

14.ټولنې جوړوي او مسلاتونه کوي.

15.ډانګ پيل يې ورته و وايه.

15.شکاره او سپينه يې ورته ووايه.

16.ډير مې مال بد مې حال.

16.چې دسړي هستي ډيره وي خوب او خندا يې ورکه وي.

17.ډيران يې اور اخيستی دی.

17.دومره قهر ورغلی چې بيخي يې غصه نه سړيږي.

18.ډيل مه کوه چې اوګگره سړيږي.

18.نو ر ورته مه ګوره.

19.ډير خوره زهر او ګنډير خوره.

19.هر څوك چې په ځان باندې يو شی زيات کړي نو بيا خرابيږي.

20.ډيرې خولې ډيرې خبرې.

20.څومره چې خولې ډيرې وي خبرې يې هم ډيرې شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.21ډوډۍ که پردۍ وه ګیډه خو دې خپله وه.

.21یو سړی په چا میلمه شوی و او هلته ډوډۍ خوندوره وه میلمه ډیره خوړلې وه بیا یې ګیډه خوږیده کورته چې راغی ویل یې چې ګیډه مې خوږیږي ، د کور خلکو ورته وویل که ډوډۍ پردۍ وه نو ګیډه خو دې خپله وه.

.22ډانډس یې کړ.

.22سپك یې کړ، هرڅه یې ورته وشیندل.

.23ډبلۍ که ماته هم ده دکولال د پچي بیخ به اوباسي.

.23د کولال د کټیو قطار ماتولای شي یا که یو سړی ډیر بې کاره هم شي یو کار کولای شي.

.24ډیر یې نه میندل لړیې نه اخیستل.

.24ډیره ګټه یې کولای نه شوه او لږه یې نه خوښیده.

.25ډانډس باندې روسی دتوپ ګمان کوي.

.25د جهاد په شپو کې کامې ته د روسیانو یوه لویه قوه راغلې وه ، نداپانو ډانډسان په اوږوبښي وو او په کلیو ګرځیدل چې چیرې مالوچ وټکوي خو پرې روسیان ورپیښ شول ، کله چې روسیانو ډانډسان ولیدل ، نداپان یې سمدستې شهیدان کړل او ډانډاسان یې دځانه سره پر ټانګونو کیښودل او دثمر خیلو کیمپ ته یې یوړل او ویل یې چې موږ دومره باسمچیان یعنې کمونستانو دجهاد په وخت کې مجاهدین اشرار بلل اشرار مړه کړل او توپو نه مو ترې راوړل.

(ر)

.1رمباړه یې وکړه.

.1نور تر ي کارنه کیږي لټ شو.

.2رمباړې یې ترې ویستې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

2.ډېرېپ وواهه اويا ډېر يې وځورولو.

3.روژه نه خورم ډوډۍ خورم.

3.چا روژه خوړه بل ورته وويل چې روژه ولې خورې هغه ورته وويل چې روژه نه خورم ډوډۍ خورم.

4.روغ درنځور دحاله څه خبر دی.

4.دخوښيو خاوند دغمجن په غم څه پوهيږي.

5.روغ صورت اختر دی.

5.روغه ځېه خو ښې او خوشالي ده.

6.روغ صورت پاچاهي ده.

6.روغ ځان تر پاچاهۍ هم ښه دی.

7.روغه ورځ يې نشته.

7.خير يې ونه ليده.

8.روغ ليونی دی.

8.په صورت روغ دی خوکارونه دليونيو کوي.

9.روستی عقل چې ړومبی وای.

9.چې اوس پو شوم کاش چې تر دې پخوا پوه شوی وای.

10.رادې نه کړ رانه غوځ دې کړ.

10.يو څوك يوكس ته ديوه شي په تمه ورشي مگر هغه پرې خپل كار وكړي او بيا يې تش رارخصت كړي.

11.رښتيا يا له وړو ياله زړو پوښته.

11.په يوه کلي کې چې يوه موضوع پيدا شي او دپلټنې له پاره يې يو څوك راشي او دكلي خلك غواړي چې موضوع پټه كړي او ترې منكرشي. نو سړی بايد بيا يا واړه وپوښتي يا زاړه.

12.راستي زوال نه لري.

12.رښتيا عبث نه ځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

13.را وايې خله نوم يې مه يادوه.

13يو پاچا چيرې په ښكار وتى و او په بيابان كې پرې شپه راغله د يوه كوچي كيږدۍ ته ورغى او دهغه سره يې شپه شوه، دخوب وخت شو او دکوچي کره برستنې نه وې يو د اوښ ځل پروت و کوچي ويل پاچا صيب داخل به دربانديې واچوم چې ساړه دې ونه شي پاچا ويل رنګ يې ورکه وه، پاچا ځملا ست او دشپې يخنۍ ونيوه بيا يې كوچي ته ورغږ كړ چې څه تلتك ملتك نه شته كوچي وويل صيب ځل شته ، پاچا ويل ورك يې كړه خو چې كله شپه ښه پخه شوه دپاچا ډيره يخني وشوه او بيا يې په كوچي ورغږ كړ چې څه اسباب نشته هغه وويل صيب ځل شته ، پاچا وويل چې نوم يې مه اخله خو را باندې يې را واچوه.

مونږ افغانانو هم ښه مشر غوښته خو چې نه پيداكيږي نو اوس مو چې هر څوك واكمن شي او چې هر څنګه وي شپې به ورسره تيره وو.

14.رنګ ته يې مه ګوره خو ند ته يې ګوره.

14.ديوه چا ظاهري ښه څه بيكاره غوندې ښكاري خو هغه به ډير يوه او كار يګر سړى وي .

15.روزي په طالعو ده نه په هلو ځلو.

15.هر څه سړي ته له ازل نه رسيږي په ډيرو هلو ځلو نه ده.

16.ريچې ويل كه خوله كې مې لومه نه واى د انسان به مې ماغزه راويستي وى.

16.دځينو خلكو وسه نه رسيږي خو ډير ظالمانه خويونه لري.

(ړ)

1.ړانده ته چشمې څه په كار دي.

1.دړانده پرې نظر نه زياتيږي.

2.ړوند دخدايه څه غواړي دوه سترګې.

2.د ړوند لومړى ارمان سترګې وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

3.ړوند یوارامسا ورکوي.

3.هوښیار سړی یوار تیروزي.

4.ړوند درڼا په قدر څه پوهیږي.

4.جاهل سړی د علمیت او پوهې په قدر نه پوهیږي.

5.ړوند په چراغ څه کوي.

5.ناپوهه ته ښه کار او بد کار یو شان ښکاري.

6.ړوند خو ړند یم نو سترګو ته مې ګوتې مه راوړه.

6.مصیب او غم خو مې تاته معلوم دی څله یې راته هره شیبه وایې.

7.ړوندیې شل ته په شاکړی دی.

7.په یو بیکاره دبل بیکاره کار کوي.

8.ړوند په ګډا څه کوي او کوڼ په نغارو څه کوي.

8.ړوند دګډا په خوند نه پوهیږي . او چې هر څومره ښه اوازونه وي ګاڼه ته خوند نه ورکوي ځکه چې په اسانه یې نه شي اوریدلای.

9.ړوند یو وار ټکر کیږي.

9.هوښیار سړی یو ځل نیم غلطیږي.

10.ړوند ته تور او سپین یو شی دی.

10.ناپوهه دښو او بدو توپیر نه شي کولای.

11.ړوند خپله خوله نه غلطوي.

11.په ناپوهو خلکو یوازې خپل ځان ګران وي.

12.ړنده سپۍ ده په خپلو بچو غل کوي.

12. خپل خلك ترې ناقراره دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ز)

1.زاړه په خواړه.

1.زړو ژوند په ښو خوړو دی.

2.زده کړه دزانگونه تر قبره پورې ده.

2.یعنې زده کړه تر عمره نه خلاصیږي.

3.زرگره ده.

3.ډیره هوښیاره ده.

4.زر هم غم او بې زره هم غم.

4.که دې دولت درلود هم غم دی او که دې نه درلود نو غم غم دی.

5.زرگر دمور دنتکۍ نه هم غلا کړې ده.

5.په زرگرانو کې صادقان نه وي.

6.زر چې لري زمري به هم ستا غلام وي.

6.چې پیسې لري ډیر غټ غټ قدرتونه ماتوي.

7.زړه ورپورې مه تړه.

7.باور او اعتماد پرې مه کوه.

8.زړه مې غلبیل، غلبیل دی.

8.ډیر غمجن یم زړه مې سوری ، سوری دی.

9.زړه چې غمجن شي ستر گې ژاړي .

9.چا ته چې تکلیف پیداشي ظاهري اثرات یې ښکاري.

10.زړه یاري زین کړی آّس دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.10پخوانۍ دوستي او اشنايي د باور وړ او سمه لار ده.

.11زمرو کې نراوښځه نشته.

.11ميړونه ټول ميړونه وي.

.12زامن دپلار په شان وي او لوڼې دمور په شان.

.12په زامنو کې زياتره دپلار خويونه وي او په لوڼو کې زياتره دمور خويونه وي.

.13زورې دملخ لګيږي مې په مخ .

.13هيڅ هم نه يې خو په سترګو کې راننوځې.

.14زما دې سوال ورك شي او ستا دې دا د ورك شي.

.14چې يو سوالګر دډير شي په تمه وي او سړی لړ ورکړي.

.15زوړ غم تازه کوي.

.15بل کار يې نشته بيکاره دی زاړه غمونه تازه کوي.

.16زړه دغوښې دی.

.16هر څه غواړي.

.17زوړ شو او سوړ نشو.

.17ځينې خلك تر اخره پورې دبد خوی او بد عادت نه لاس نه اخلي .

.18زور دچل کونه شکوي.

.18چې زور راشي بيا چلونه نه ټينګيږي.

.19زوم لرګی دی.

.19دپګښتنو په ځينو سيمو کې چې يو پلار دخپل زوی له پاره دچا په لور مرکه کوي او دهغه سړي به ورته دخپښۍ خوښه راخله نو ددې له پاره چې د زوم همت او قوت معلوم کړي، چې لورته مې روزي ګټلی شي او کنه نو ازموينه به يې پرې کوله ، يو سخت او غوټن لرګی به يې پيدا کړ او زوم ته به يې ورکړ چې دا په تبر ټوټې کړه که چا به په لږ وخت کې دا کار وکړ هغه به ډير تکړه و نو بيا به يې ګوړ ماتی وکړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.20زه پور غواړم دی نور غواړي.

.20زه ترې زوږ غواړم او دا لا نورې هم غواړي.

.21زه دګناه ګار قبر په هديره کې پيژنم.

.21زما سره ډيره تجربه ده خلك پيژنم.

.22زه دې مړی ژاړم ته مې خولې پورې خاندې.

.22يو څوك د چاسره په يوه كار كې څه مرسته كوي، مګر هغه ښاغلی ددې د مرسې او كار كولو يورې خاندي .

.23زه دې پوزه غوڅوم ته رانه چار ګل غواړې.

.23يو سړی و او خپله ښځه يې ډيره بدې شوه او قهر يې ورته راته سړی دپيښور اندرشير ته روان و او څه پيسې يې بدلو لې ښځې يې ورته کړه چې سړيه چې را تلې ماته به په اندر شير کې يو چار ګل واخلې ، سړي ورته کړه چې زه دې پوزه غوڅوم ته رانه چار ګل غواړې.

.24زه دې په مسلمانۍ کې شك ګڼم ته راته مريدان نيسې.

.24زما دې په زده کړه کې شك دی ته استاد شوې.

.25زه دخان نوکر يم نه د بانجان.

.25خان بانجان خوړل، نوکر ته يې وويل چې ياره ډير خوندور بانجان دې بله ورځ بيا خان صاحب د ډوډۍ په وخت کې بانجان خوړل خو پرې بد لګيدلي او بيايې نوکر ته کړل چګې ياره بانجان خو ډير خراب شی دی نوکر وويل چې هو صاحبه ډير خراب شی دی.

يو چادې نوکر ته وويل چې څنګه تيره ورځ دې ورته ښه ويل مګر نن والې چې خراب دي په دې وخت کې نوکر کړه چې زه خان خوشالوم دبانجانو سره مې کارنشته،

.26زه په تا ته خطا.

.26زه په تا زهير يم خو ته زما د ضرر کارونه کوې.

.27زه زړه در وړم ته سړی راوړې.

.27زه ډير اخلاص درسره لرم مګر ستا خوا خوږي راسره نشته او يو څه تکليف هم راکوې.

.28زه خوته شوم ته څه شوې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

28.يو سړی و او حبن قطعه نومیده ، په خپله غاړه کې یې یوه غاړکۍ اچولې وه او خپل ځان یې پرې پیژنده . بل ورځ یې ورور دا غاړکۍ په خپله غاړه کړه . نو ده ورته وویل چې لالا زه ته شوم ته څه شوې؟

29.زه به یې پرېږدم که دې مې پرېږدي.

29.یو هلك و اوبل ته په غیږه ورغلی و او په دې عین غیږه کې سره په جنګ شول یو بل څملاوه خو دا لاندینی یې نه پریښوده ، دې برني ته یو ملګری ولاړ دی او ورته وایي راځه چې ځو پرېږده یې، برني ورته کړه چې زه خو یې پرېږدم دې مې نه پرېږ دي .

30.زر څه او زر را څه.

30.که یو څوك غواړي چې یو لرې ځای ته یو کار پسې یو سړی ولیږي او غواړي چې بیرته زر سوال او ځواب راوړي نو بیا داوایي.

31.زه لاپخوا مست وم بنګ مې بهانه شو.

31.یو بنګي بنګ څکلي و او ځان یې مست ، مست او پورته پورته اچاوه چاورته وویل چې دا بنګ مه څکوه چې بیا دې مستوي، بنګي ورته وویل زه لاپخوا مست وم دبنګو تا ثیرنه دی.

32.زه پردو غمونو وخوړم .

32.پردو اندیښنو په تکلیف کړی یم.

33.زلمي کې چې غیرت نه وي سر یې دپرې کولو دی.

33.زلمی چې غیرتي نه وي د پرېښودو نه دی.

34.زه دبې بې سره خوښه یم.

34.په یوه ښادۍ کې یو کور ډیرې ښځې را غونښتې وې په دې کې کومه ډیره معتبره ښځه هم راغلې وه هر چا به ورته سترې مشې کوله کور والا ورته په کټ کې توشك او بالښت کېښودل او بې بې تکیه ووهله ، دکلي یو ه غریبه ښځه راغله بې بې ته یې سترمشي وکړه او همدلته ورسره کښیناسته چې بې بې یې پښو غځولو ته نه پرېښوده د کور ښځو ورته وویل چې د بې بې نه رادې خوا شه لاندې کښینه ښځې وویل نه زه د بې بې سره خو شاله یم.

35.زنګ وهلې توري نه نه توره ښه ده.

35.دبیکاره اشنا نه نه اشنا ښه دی یا دبیکاره وسلې نه نه وسله ښه ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

36.زاري يې دزور اندازې ته ورسوله.

36.دومره زاري يې وکړه چې سړی مجبور شو چې څه وکړي.

37.زر زردار ته ورځي.

37.چاسره چې ډير دولت وي نو هماغه ته ډير دولت ورځي.

38.زر زور لري.

38.څوك چې دنيا دار وي هغه زورور هم وي.

39.زړه چې مين شي ستر ګې ژاړي .

39ديو چا غم او خوشالي په بل دوست اغيز کوي .

40.زړه زړه ته لار لري .

40.څوك چې دچا خوښيږي دهغه هم هغه سړی خوښيږي.

41.زما پيدا په مالګيا.

41.سړيتوب مادر زده کړ تکليف دې هم اوس ماته دی.

42.زمروته خدای په غره کې غوښې رسوي .

42.چې څوك سړی شو که بيا په غره کې کښيني هم خلك به يې احترام کوي او احتياج يې رفع دی .

43.زور په غريبو ازموي.

43.زور ورته څه ويلای نه شي او دخپل زور تجربه په غريبو کوي .

44.زه مې لالا سره راغلی يم.

44.په يو ځای کې يودوه وروڼه غلا ته تللي و او د کور خاوند ور باندې راويښ شو . مشر ورور يې په کندو کې پټ شو او کشر د کور خاوند ونيوه. او پوښتنه يې ترې وکړله چې دلته دې څه کول .کشر غل ورته وويل زه مې دلالا سره راغلی يم ويل يې لالا دې چيرې دی؟ ده ويل په کندو کې ناست .

45.زه دادې مز دوره ادې د کلي مزدوره.

45.دغلام غلامي کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.46زړه چې تنګ نه وي ځای تنګ نه دې.

.46يو څوك چې په يو ځای کې تنګ ناست وي اوبل سړی راشي دا خلك ځان تنګ کړي او هغې ته ځای ورکړي. نو راغلی سړی ورته وايي چې تنګ مې کړئ. هغه خلك ورته په ځواب کې وايي چې زړه تنګ نه وي ځای تنګ نه دی.

.47زه په تمه ته بيغمه .

.47يو څوك يو چاته ديو کار دکولو په تمه وي او دهغه نه يا هير شوی وي او يا يې قصداً نه کوي او يا يې دناراستۍ نه نه کوي .

.48زه مور ټينګ تړلی يم.

.48نه مې څوك غولولی شي اونه مې څوك ويرولی شي.

.49زمری دځناورو پاچا دی.

.49دټولو ژويو څخه په زمري کې قوت زيات دی ځکه پاچا دی .

.50زور به يې په لسمه مياشت معلوميږي .

.50لومړی خو دمزو وخت وي دتکليف وخت يې بيا په لسمه مياشت وي .

.51زه ژوندی سړی يم .

.51بيداره يم، څوك مې نه شي غلولای.

.52زمانه هماغه ده خو انسانان بد ليږي .

.52په زمانه کې بدلون نه راځي ، په خلکو کې بدلون راځي،

.53زړه يې ښه که کار پرې وکه .

.53چې زړه خوشالوي نو کار هم په اخلاص کوي .

.54زه ستړی ته خفه .

.54مانا داچې هغه احسان هومره مې هم نه منې او خپه لا سرباري يې.

.55زه چې ستا په منګ ومه بوټی دلونګ ومه.

.55زه چې ستا په منګ ومه ما ډير ښه ښه کارونه کول.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.56زوی بادام دی او لمسی دبادام مغز دی.

.56دزوی نه لمسي گران وي.

.57زه دې هم دلور غوندې کړم او ځان دې هم.

.57يو چرسي و او دچنگاښ په مياشت کې د روژې مياشت وه ، د روژې شپږويشتم و، سهار چې چرسي را پاڅيده او ښکته اسمان ته يې وکتل ، مياشت دلور غوندې نرۍ وه . داخپله گوته يې را کاټ کړه او دلور شکل يې ترې جوړ کړ او مياشتې ته يې وويل چې ځان دې هم داسې راکوږ کړ او زه دې هم را کوږ کړم .

.58زه خپل حال هم داسې وايم لکه پردی.

.58صادق يم په زړه کې څه نه ساتم .

.59زړه يې موړدی.

.59زړه يې صبر شو .

.60زړه يې صوتې دی.

.60خپه دی ، موړ دی.

.61زما د سره تيره خدايه مه کړې دنيا ډيره گ

.61چې زما برخه په کې نه وي هغه دنيا او دولت دې ډير نه شي گ يا دا چې له ما پاتې کيږي خدای (ج) دی ډيرنه کړي چې نور به يې بيا خوري گ او په حديث مبارك کې دنيا په درې برخو ښودلې ده ، لومړی هغه ده چې ده وخوړه هغه هم دده ده دويم که د خدای (ج) په رضا يې ورکړه هغه هم دده ده او دريم هغه ده چې هغه دده نه ده او د ورثوو يې ده گ

.62زما برخه وشوه د خدای ونه شوه گ

.62يو سړي غنم کرلي و او يو فقير راغی زکات يې ترې غوښته گ سړي وويل چې ماته زکات نه کيږي گ فقير ورته وويل چې ولې نه کيږي فصل دې شوی ؟ سړي بيا کړل په فصل کې خو عشر دی لسمه برخه د خدای (ج) ده زما نهه منه غنم شوي او لسم من يې نه دې شوی چې هغه د خدای (ج) برخه ده گ نو تاته څه درکړم گ

.63زوی چې دې نيازبين شونه د ستا شو نه ددين شو گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

63.هغه زوی به نه تاته ګټه ورسوي او نه به د خدای بنده ګي وکړي يو بې کاره فرد او د ټولنې د اوږو بار به شي ګ

64.زوی د خپل سوري لاندې ساته ګ

64.يعنې خپل اولاد خپل سر ته مه پرېږده ګ

65.زما خولې ته د توت اهميت نه ورکوي.

65.زما ويناوې او نصيحتونه ورته بې ارزښته دي.

(ژ)

1.ژامنو ر سړی دی .

1.بلا خور دی.

2.ژامنه کې يې يو غاښ نشته .

2 .يعنې ښه سپين ږيری شوی دی.

3.ژامنې به پرې ماتې کړم .

3.له خبرو او خوراك نه به يې او باسم.

4.ژبه لمده ده هرې خوا ته اوړي.

4.خوك چې خپله خبره بدله کړي .

5.ژبه يې په ويلو تناکې شوه.

5.ډېر يې ورته وويل .

6.ژرنده کې يې شپه شوه .

6.تکليفي شپه پرې راغله .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.7ژرنده که دپلار ده هم په وار ده.

.7سړی باید په هر کار کې ترتیب په نظر کې ونیسي .

.8ژرنده یې ګرځي بلا یې پرځي.

.8د چا چې ژرنده وي نیستي به ترې لرې وي.

.9ژرنده ګړي ښځه ده تیار مزد ته ناسته ده.

.9تیاره ګټه خوري زحمت نه ګالي .

.10ژرنده کې وایه بله ځای کې مه وایه.

.10که غواړې چې اولس پرې خبر شي نو په ژرنده او جومات کې یې وایه.

.11ژوره ده وینې یې وڅښکلې.

.11یو سړی چې دمال په راټولو نه مړیږي .

.12ژبې ته " 32" غاښونه په قهر وي .

.12دزورورو په منځ کې چګې څوك او سیرې او بیا هم سلامت پاتې وي .

.13ژمی یې تود اوړی یې سوړ.

.13یعنې په مزو او چړ چو کې دی .

.14ژمی هغه وخت وي چې یا باد وي یا باران وي .

.14یخنې دباد او باران سره وي .

.15ژوند دې سخت دې له مرګه بد تر .

.15ډیر ستونزمن ژوند یې دی چګې مرګ ترې ښه دی .

.16ژوند نه یې مګرګ ښه دی .

.16سپك او بې حیا یې کوي .

17ژبه یې دغوڅولو ده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.17روغه خبره نه کوي .

.18ژبه يې دملا نه ترلې ده .

.18ډيره زباندرازه او بې شرمه ښځه ده .

.19ژمنی دپسرلي وال دوه برابره دی.

.19په ژمي کې چې ميږه يا اوزه بچی راوړي هغه دپسرلي دبچيو دوه برا بره قيمت او ارزښت لري .

.20ژوبل دی يعنې عاجز دی .

.20تاواني شوی دی يعنې څه نه لري .

.21ژبې باندې ولاړ نه دی .

.21په ژمنه او وعده ولاړ نه دی .

.22ژولې خبره کوي .

22. غوڅه او پاکه خبره نه کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(س)

. 1سبا ناری يې وګوره غرمه پرې پاتې شه ګ

. 1اول يې ګوره اخر پری قياسوه ګ

. 2سپاهي ځان ستائي ګ

. 2خپله لوي پخپله وايي ګ

. 3سپلمۍ په ځان کې ټکی کوي ګ

. 3سپلمۍ يو بوټی دی چې ډېرې پۍ لري چې په کوم ټپ باندې ولوېږي بيخي يې ناسور کوي ګ يعنې ځانته په خپل لاس يو تکليف پيدا کوي ګ

. 4سپږه وژني ريچه يې مزد اخلي ګ

. 4د لږ کار ډيره ګټه غواړي ، يادا چې په يو خسيس کار باندې هم خپل اجر او ګټه غواړي ګ

. 5سپيرکۍ په کې مه خرڅوه ګ

. 5کار په کې مه لره ، البته زجراً ورته ويل کيږي ګ

. 6سپيره ميدان دی ګ

. 6هيڅ هم نشته ګ

. 7سپی چې سپی دی هغه هم په لکۍ ځانته ځای پاکوي ګ

. 7څوك چې په کوم ځای کې اوسيږي بايد چې د هستوګنې ځای يې پاك او نظيف وي ګ

. 8سپين غر د واورو خالي نه وي ګ

. 8دا کور له ميلمانونه تش نه وي ، افغانستان بې ميړونونه وي

. 9سترکې د سترګو نه شرميږي ګ

. 9چې سترګې مخامخ شي بيا ترې خلك حيا کوي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 10ستا د خيره مې توبه ده سپي دې کوري که گ

. 10خير نه دې تير خو شر هم مه راپيښوه گ

. 11ستوان خوړل او شپيلى وهل نه کيږي گ

– 11توتان چې د اوړو غوندې ميده شي ستوان ورته ويل کيږي ، چې پنجشيريان يې ډير خوري ، نو ستوان چې په خوله کې پراته وي شپيلي ورسره نه وهل کيږي گ

يعنې په يو وخت کې دوه ضدکارونه نه کيږي گ

. 12سردې سر نه دى او وزې ښې خو ښوې گ

. 12يو چا په خپله وروری کې د اوزو يا چيليو رمه سره ويشله ، کشر ورور به ځانته ښه اوزه کتله او بيلوله به يې مشر ورته په قهر شو او دا خبره يې ورته وکړله گ

. 13سر مې ببر دى که لغړ ويل ځولۍ کې به در توى شي گ

. 13نايي ته يو سړى ناست و او سر يې خريلو ، په دې وخت کې يې د نايي نه پوښتنه وکړه چې د سر ويښتان مې اوږده دي که لنډ گ نايي ورته وويل چې اوس به دې ځولۍ کې در توى شي گ

. 14سر چې دې وکړ په يو ور راشه جامې چې وينځې نو په مور راشه گ

. 14د دوه ورونو ښځې پخپل منځ کې سره ورانې وي يو د بل ښه جامه يې هم بدې شي او راحت يې هم بدې شي ، او چې ښځه جامې وينځي ډيره ستړى شي گ نو که په مور راشي يو څه تاوده ساړه به ورته کښيدي او ستړيا به يې پرې رفع شي او چې سر يې غوړ کړى او کوڅۍ کړي وي او ښه سينگار يې کړى وي نو په يو ور دې راشي چې هغه خفه شي گ

. 15سر مې په کې سپين شو گ

. 15ډيره تجربه په کې لرم گ

. 16سر بانډى يې ورواړوله گ

. 16زور يې پرې زيات راوست ، تاوان يې پرې زيات راوست گ

دوه غوايان چې دهقان په قلبه سره وتړي او يو قوي او بل کمزورى وي نو بيا هغه بل ته سر بانډى يا لودره ورښوروي چې په هغه قوي زور زيات راشي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

17 . سر يو دی سوداګانې ډير دی ګ

17 . يو سر دی تکليفونه او کارونه ډير دي ګ

18 . سُدُوم ته شين دی ګ

18 – سودم يوه سيمه ده چې تقريباً د مردان شمالي شرق ته پرته ده هلته وچکالي راغله خلك يي د پيښور خواته مهاجر شول او ددی مهاجرت يې ډيره موده وشوه غوښتل يې چې بيرته خپل کلي ته ولاړ شي ګ څکه چې دوی فکر کاوه چي ګسمه به شنه شوی وي او وچکالي به ختمه شوې وي ، په دې وخت کې چا ورته وويل چې کله مه ورځ اوس هم اسمان سودم ته شين دی او بارانونه نه دي شوي ګ

19 . سړی چې زوړ شي مرض ته جوړ شي ګ

19 – په زاړه بدن باندې مرض ډيره اغيزه کوي ګ

20 . سړی په رنګ نه سړی کيږي ګ

20 . په جامه او په رنګ سړيتوب نه دی ګ سړيتوب لياقت او پوهه غواړي ګ

21 . سړی هغه دی چې پخپله هم پو هيږي او د بل مشوره هم ومني ګ

21 . مشوره اوريدل او مشوره غوښتل په يو کار کې دا غټ سړيتوب دی ګ

22 . سړی سړی نه دی نوم يې فتح خان دی ګ

22 . سړيتوب په کې نشته او نوم يې غټ ينبي ګ

23 . سل روپۍ پور که زوی په بازار لوی که ګ

23 . يعنې په زوی باندې تاوان وکړه ، د خلکو سره يې اشنا کړه چې جهان وګوري او سړيتوب زده کړی ګ

24 . سل دې ومره د سلو سر دې مه مره ګ

24 . ډير دې نه وي خو د قوم ياد کورنۍ مشر دی وي ګ

25 . سل په لالي پورې دايو يې د بنګړو ګ

25 . يو چا په خپلې معشوقې ډير مصرف کړی و او په جيب کې يې يوه روپۍ پاتې وه په هغی يې هم ورته بنګړي واخيسته ګ چا ورته وويل چې تاخو د ځان سره هيڅ پرينښودل بيا دی ورته وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 26سل خبرې سر يې يو دی گ

. 26په يوه موضوع کې ډېرې خبرې وشي خو نتيجه يې يوه خبره وي گ

. 27سم چړ پرې ور روان دی گ

. 27ډېر زغرد ورباندې راځي بريك پرې نه نيسي گ

. 28سم زما ځواني راغله سم مسلماني راغله گ

. 28يو هندو پنځلس کلن و چې مسلمان شو گ او سمه روژه هم راغله ټول گ احکام پرې فرض شول نو هندو بيا دا وويل :

. 29سورى يې په تيږو ولي گ

. 29ډېر يې بديسي ان تردې چې سيورى يې هم خوښ نه دى گ

. 30سورى ستنه يې هم ورنه کړه گ

. 30هيڅ يې ورنه کړل گ

. 31سورى مشکېه نه لري گ

. 31هيڅ هم نه لري گ

. 32سور د پلي د حاله خبر نه دی گ

. 32د راحت ښبتن د غمګځپلو او ستونزو وهليو د حاله خبر نه دی گ

. 33سيلاب چې هر ځاى و خوت و خوت گ

. 33زور چې په هر ځاى راغی نو راغی يعنې مخه نيول يې سخت دي گ

. 34سيند چې سړی واخلي هر بوټي ته لاس اچوي گ

. 34يو کس چې اړشي بيا نو له هر چا نه د خپلې اړتيا د رفع کولو هيله کوي گ که ترې کيده اوکه يه ؟

. 35سيالبين د نښې منځ ولي گ

. 35له ورايه هر چاته پردى کار اسانه ښکاري گ

. 36سيرى زما ده او داني د خان دي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 36باجوړ او د پښتنو په ځینو نورو سیمو کې داسې رواج و چې خانانو، نوابانو او ملکانو به ملا، نایي او نورو کسبګرو ته یوڅه ځمکه ورکوله خو چې د حاصل وخت به راغی خان صاحب به ترې یووړ چا به چې د نایي نه پوښتنه وکړه چې دا سیرۍ ستاده هغه به دا ویلی ګ

. 37سورۍ یې په تبر وهي ګ

. 37ډېر یې بدیسي ګ

. 38سیلۍ چې نه وي ځانګې نه ښوریږي ګ

. 38کار د خپلو نښونه ښکاري ګ

. 39سر یې په خط کیښود ګ

. 39تابع شو ، تسلیم شو ګ

. 40ستا په خبره یې پرتوغاش وشکیده ګ

. 40په خپله غلطۍ پوه شو ګ

. 41ستا ښه به په زړه کړمه نو ویر به درته وکمه ګ

. 41ښیګڼه به دې یادوم او خپګان به درباندې کوم ګ

. 42سړی سړی نه دی په مونږ ملك دی ګ

. 42داخو چندانې سړی نه دی، خو زموږ هم خونده نشته ګ

. 43سړي ورك شول چې زما پلار ملك شو ګ

. 43د یو سړي خور په بل وطن کې واده وه ، ورور د خور د پوښتنې له پاره هلته تللي و خور یې ترې د کور د لویو وړو پوښتنه کوله ګ ورور ورته ډېر په خوښۍ وویل چې زیری مې درباندې پلار دې ملك شو ، انجلۍ په شټ شټ وژړل او ویې ویل چې ولې نور سړي ورك شول چې زما پلارم ملك شو ګ

. 44سپیېه چغې شه د چا د مخې شه ګ

. 44خپل او پردی وپیژنه بیا خبرې کوه ګ یعنې د هر چا پورې مه نښله ګ

. 45سړی په خوی سړی دی ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 45سرى په اخلاقو سرى کيږي ګ

. 46سور سترګي نه لري ګ

. 46ګېندوی او ملا تړی نه لري ګ

. 47سترګې يې سرې دي ګ

. 47په قهر دی ګ د يو ليوه او ګيدړ سره اشنايي وه ګيدر ليوه ته ويل چې کله تاماته وويل چې ماما سترګې دې سرې دي نو زه به هغه وخت په ښکار حمله کوم ګ يو وخت ليوه وږی شوی و او يوه تيار قچر په ځنګل کې ګرځيده ، ليوه ګيدړ ته وويل چې ماما سترګې دې سرې دي ګيدړ چې په قچر بريد وکړ قچر په کلکه لته باندې وواهه او هډوکي يې ورمات کړل او تر ډيره وخته بې هوښه پروت و کله چې لږلږ را په خود شو، نو ليوه ته يې کړه چې سترګې مې سرې نه وې تا هسې ويل چې سرې دي ګ

. 48سره او سپين ورته ښيي ګ

. 48وطن ورته شړشم کړي ، پسرلی ورته جوړ کړي هسې يې تير باسي ګ

. 49سر د پاسه سر وي ګ

. 49د زور د پاسه زور شته ګ

. 50سوه چې پيدا شي تازي ته غول ورشي ګ

. 50چې د کار وخت شي ورك شي يا پلمې کوي ګ

. 51سپي د ملنګ سره وران وي ګ

. 51ځکه چې د ده دبادار له کوره څه غواړي ګ

. 52سيل هم سيل سر ګرداني هم سيل ګ

. 52که يو سړی د يو کار پسې يو ښه ځای ته ولاړ شي ، که کار وشو خو ښه ده او که ونه شو دا ستړيا او ګرځيدل يې هم يو کار دی ګ

. 53سياست کې ننني دوست سبا دښمن او سبانی دښمن د بل سبا دوست دی ګ

. 53سياست کې دوست او دښمن يو دی ګ

. 54سليم عقل په سالم بدن کې وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 54چې سړی په بدن روغ وي کارونه هم ترې ښه کيږي او خبرې يې هم د سړيتوب وي ګ

. 55سپی مې کړې کشر مې مه کړې ګ

. 55ځکه چې هر څوك په کشر باندې مينتونه کوي ګ

. 56سل زامن د سپي يو د زمري ګ

. 56نا اهله چې څومره ډير وي هيڅ دي خوکه اهل يو تن هم وي ډير څه دي ګ

. 57سپی چې ډير بچي راوړي هم کرنج نه کوي ګ

. 57په ډيروالي نه ده په اهليت او اصليت ده ګ

. 58سپورې ستغې يې ورته وکړې ګ

. 58بدې بدې خبرې يې ورته وکړې ګ

. 59سپورې او ستغې مه وايه ګ

. 59بدې خبرې مه کوه ګ

. 60سر په ويښتو دروند نه دی ګ

. 60خپل بار او خپل تکليف دروند نه وي ګ

. 61سر مې درنه قربان خو څه رانه مه غواړه ګ

. 61هسې دې مخلص يم ګ

. 62سر دې سلامت وي د مال پسې مې بلا ګ

. 62کله چې يو کس زيانمن شي مال ترې ولاړ شي او دی روغ پاتې شي نو بيا خلك دا وايی ګ

. 63سر يې بل چا وړی و ګ

. 63نکل داسې دی چې : يو پاچا د مجرم په سر باندې انعام ټاکلی و او ويلې يې و چې که هر چا يې سر راوړ نو دا انعام به واخلي ، نو وخت داسې راغلو چې نوموړی مجرم چاوژلی و او سر يې ترې وړی و ، يو بل سړی راغلو او د مجرم پښې يې غوڅې کړې او د ځان سره يې يوړی او غوښتل يې چې يو څوك پيدا او واسطه کړي او پاچا ته ځان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي يو تن يې پيدا کړ خو هغه سړي ورته وويل چې د مجرم سر دې ولې نه راوړه چې پښې دې راوړې دي گ سړي ورته کړه چې سر يې بل وړی و گ

. 64سل نغري لري خو غوښه پرې نه پخيږي گ

. 64د نارينتوب خبرې ډيرې کوي مگر عمل يې نشته گ

. 65سل کاله پس يې بدل واخيسته ورته يې وويل چالاکي دې وکړه گ

. 65نو کس سل کاله وروسته د خپل نيکه کسات واخيست بل ورته وويل چې ډيره چالاکي دې وکړه يعنې د کسات وخت هر وخت تازه او نوی دی گ

. 66سل مړه دې او جنگ ورته نه وايې گ

. 66يوه ښځه وه او په لاره يې منډې وهلې ، بل ترې پوښتنه وکړه چې خيريت دی څنگه منډې وهې ، ښځې ورته کړل چې خير خيريت دی زه يې د عاشور لالا سره ونيولم او خلك سره په جنگ شول او يو څو کسان سره مړه شول خو نور خيريت دی گ

. 67سوه چې بار شي څومره به يوسي گ

. 67د يوه کمزوري سړي نه به د قوت څه تمه کوي گ

. 68سيرلی خپلې مور سره څملي گ

. 68هر څوك خپل خوا حوږي سره نږديوالی غواړي گ

. 69سل سرونه لمدوي يو په کې نه کلوي گ

. 69ډيرو ته تمې ورکوي خو د يوکار هم نه کوي

. 70ستاسو سپي خو زمونږ تبر نه دی راوړی ؟

. 70يو زوم و او تازه يې کوژده کړې وه گ کور يې نږدې و ، او د ورځې به څوواري د خواښې کره تلو او يوه پلمه به يې کوله دا ځل ترې نورې بهانې ويرې شوې او دا يې وويل گ

. 71سم د خبرو ماشين دی گ

. 71ډير خبرلوڅ دی گ

. 72سيند په شگو نه بنديږي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 72ډير قوت په لړ مقاومت نه ايساريږي گ

. 73سر سر او کونه ستر يې دواړه لاړ گ

. 73هر څه ورك شول گ

. 74سر يې يو واخيست مال يې بل واخيست گ

. 74چا مړ کړ او چايې مال وتښتوه گ

. 75سترگې د ليدو او غوږونه د اوريدو دي گ

. 75ځان به د دنيا د حالاتو نه خبروي او په سترگو به هم حالات مشاهده کوې گ

. 76سر به ورکړم سنگر به ورنه کړم گ

. 76د خپل عزم او هوډ نه نه تيريږم گ

. 77سپی بل کلي ته تللی و بيرته زر راغی چا ويل څنگه راغلې ويل يې د عزيزانو د برکته گ

. 77يو سپی بل کلي ته تللی و د هغه ځايه سپيورا په مخه کړ او په خپل کلي يې وسپاره بيا ترې چا پوښتنه وکړه ده ورته دا وويل گ

. 78سل پرې مرکې کوي او ديو په قسمت کی شي گ

. 78يو شی ډير خلك غواړي مگر د يو کس په برخه شي گ

. 79سيند په لپه نه کميږي گ

. 79د يوې خزانې نه په لږ څه ورکړه خزانه نه کميږي گ

. 80ساړه خوره گ

. 80خبره کوه گ

. 81سترگې يې شکيدلې دي گ

. 81بې حيا دی د چا خبره نه مني گ

. 82سرکار د خلکو د راحت له پاره وي نه د زحمت له پاره گ

. 82يعنې کله چې سرکاري او حکومتي چارواکي چاته بې ځايه تکليف ورسوي نو بيا خلك دا وايي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 83سپي ته کپ نه اچوي ګ

. 83ډېر بخيل دی ګ

. 84سپي څکولي ګ

. 84دومره بخيل دی چې د سپي وړی هم خرڅوي ګ

. 85سرسر دی خوري او کونه ستر يې نورو ته ورکوي ګ

. 85ډېر حاصل يې دی خوري او نورو ته هسې لږ څه ورکوي ګ

. 86سخي زوم د ټول کلي خوښوي ګ

. 86يو زوم چې په يو کلي کي کوژده وکړي ، نو بيا يې په ټول کلي لورونه زياته وي ګ

. 87سترګې را باندې برګې برګې مه کوه دې ته به د چا زړه ټينګ شي ګ

87 . يوه ښځه وه او لږ څه د ماغی تکليف يې دردلوده ګ د خپلې ترور سره په لاره روانه وه چې مخې ته يې دواده جوړې د ډول او سورنې سره راغلې ليونې سمد واره په ګډا ورته شروع وکړه ، ترور يې له ويرې لاس نه ور وړي چې څه بد رد ونه وايي ګ خو کله چې پخپله ښه ستړې شوه ، د جوړو خلك هم روان شول ، او ترور او ويره هم سره روان شول ، بيا يې دې ترور دې وريرې ته سترګې برګې کړې وې نو بيا ليونۍ ترور ته دا وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ش)

. 1شپون خپلې ميږې ښې پيژني گ

. 1هر سړی خپل شي ښه پيژني گ

. 2شپې چې واخستې کښينه گ

. 2چې کار دربانديې ډير شو او ترور يې کړې لږ فکر ورته وکړه گ

. 3شيدو وره غوا د لکۍ نه معلوميږي گ

. 3سړی له رنگه جوتيږي ، چې دې کې کار شته او دې کې نشته گ

. 4شړۍ هم د پچيري ورکه وه پټ هم پچيرى گرځي گ

. 4يعنې وهل شوی او تاواني شوی هم دادی او ويريږي هم دا گ

. 5شر دې پيښ شي چې خير مې په کې وي گ

. 5داسې يو کار دې خدای(ج) پيدا کړي چې زما په کې گټه وي گ

. 6شرم خو دوه کونې نه لري گ

. 6شرم ، شرم دی په لږوالي او ډيروالي نه دی گ

. 7شفشف مه کوه شفتالو وايه گ

. 7ښکاره او غوڅه خبره کوه گ

. 8شودې خورې او خبرې يې نه کوې گ

. 8نعمت خورې او شکر نه اوباسې گ

. 9شنډې نه ميوه لري نه سوری گ

. 9د بيکيانې ميوه نشته او سيورى يې هم مزناك نه دی دا خلك هغه چا ته وايي چې نه يې خوند شته او نه يې رنگ شته گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 10شوده د هر چا خوښ دي خو د پيشو پسې زيږی دی ګ

. 10دنيا او دولت د هر چا خوښ دي خو ځينې خلکو ورباندې ايمان ورکړ .

. 11شونکړي وال وايي خدايه خواري را پيښه کړې ګ

. 11 د شونکړی خلك ډير غريب او خوار دي او هر وخت د مزدورۍ په انتظار وي سره ددې چې ډير غيرتي او ميلمپال خلك دی ګ

. 12شونکړي وال وايي ما پيدا کړه نور خلاص اوسه ګ

. 12يعنې پخپله دومره همت لرو چې ځانته روزي پيدا کړو د چانه سوال نه کوو ګ

. 13شولې يې شډلې دي ګ

. 13کار يې ګران او سخت دی ګ

. 14شولې او پروړې ګډې وډې شوې ګ

. 14کار يې مردار کړ ګ

. 15شيری چې سترګې تورې کړي د چا نه بدتر دی ګ

. 15چې ډير ضعيف سړی هم همت وکړي د لويو خلکو په قطار کې ځان ودرولای شي ګ

. 16شين بانجان يې تری جوړ که ګ

. 16ډير يې واوهه ګ

. 17شينی په پټه نه چيچل کيږي ګ

. 17شينۍ يوه غرنۍ کلکه ميوه ده چې د خوراك په وخت کې کړ پار کوي يا ځينې کارونه په پټه نه کيږي ګ

. 18شين تريخی دی ګ

. 18کله چې آسمان ډير شين شي نو بيا خلك دا وايی :

. 19شلامير کوي ګ

. 19شلا مير يوه لوبه ده چې ماشومان يې کوي ګ نو که څوك هسې بې ځايه ګرځي او کار نه کوي نو بيا خلك دا وايي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 20شين شين تږغ دی ګ

. 20یعنې رنګ هم نه لری او چندانې غوښه هم نه لري ګ

. 21شپې ګورځې به وي یاران به نوي ګ

. 21همدا زمانه به وي خو دوستان به نه وي ګ

. 22شنې سترګې سرو ویښتو کې خیر نوي ګ

. 22مبارك حدیث دی چې وایي " چې سترګې یې شنې وي او ویښتان یې سره وي د خیر تمه ترې مه کوه ګ

. 23شیخ دی خو په هرې بلا پیښ دی ګ

. 23د شیخۍ له برکته یې ډیر کورونه وران کړل ګ

. 24شیخ دی خو پردي دولت ته میخ دی ګ

. 24دا شیخي یې د ریا ده په دې چل پردي مالونه خوري ګ

. 25شیطان باندې چې د خره نظر شي هنګیږي ګ

. 25حدیث مبار دی : چې خر شیطان ووینې نو بیا هنګیږي او چرګ چې ملایکه ووینې اذان کوي ګ

. 26شترمرغ کله په اوښانو کې ځان ګډوي کله په مرغانو کې ګ

. 26ځینې خلك د هر وخت سره سازش کوي ګ او په هر ګوند او رژیم کې چلیږي ګ

. 27شعر وایي ګ

. 27غټې ویناوې کوي ګ یا دا چې هسې خبرې کوي ګ

. 28شعر یې جاري شوی دی ګ

. 28ډیرې خبرې کوي ګ

. 29شاګرد ته ټول چلونه ښیه دونې ختل ورته مه ښیه ګ

. 29ټول کارونه او چلونه چاته مه ښییه ګ

. 30شړی په کې ورکیدلې ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 30یو سړی میلې ته تللی و شړۍ ترې ورکه شوې وه ګ بیګاه ته چې کور ته راغی ښځې ترې پوښتنه وکړه چې سړیه په میله کې څه حال و؟ هغه ورته وویل یره ښځې شړۍ په کې ورکیدلې ګ

.31شهر ناپرسان دی.

.31یواستاذ و او یو یې شاګرد و او یو ځای دغریبۍ پسې روان وو. استاذ یې ډیر تجربه کار او ماهر سړی و. یو ښار ته ورسیدل چې په دې ښار کې هیڅ قانون نه و. په دې وخت کې دوی د خټکیو په یو پالیز برابر شول او وروګرځیدل او خټکي یې بیه کړل . لس خټکي دیوې روپۍ وو. ښار دې ځای ته ډیر نږدې و، کله چې دوی ښار ته ورسیدل او هلته یې خټکي بیعه کړل یو خټکی په یوه روپۍ و شاګرد استاذ ته کړل چې استاذه ښه د مزدورۍ ځای دی همدلته به په کار او بار شروع وکړو، استاذ خپل شاګرد ته وویل چې په دومره لنډ ځای کې په نرخونو کې دومره ځمکه او اسمان فرق دی نو دا ښار د اوسیدو نه دی.

خیر خو شاګرد په خپله خبره ډیر ټینګار کاوه، با لاخره همدلته یې یو ځای ونیوه او په ښار کې دیره شول . شاګرد یو خر واخیست او پالیز ته ولاړ او دروپۍ لس خټکي یې واخیستل او په خره یې را بار کړل . کله چې بیر ته ښار ته را رسیده نو په لاره عسکرو ترې ځای په ځای یو یو خټکی اخیسته تر څو چې ښار ته رارسیده خټکي خلاص شول او تش لاس خپل ځای ته راورسید . شاګرد بیا ولاړ او دیو ه دوکاندار سره تش په خیټه مزدور شو. شپې او ورځې تیریدې یو ه شپه یو غل په یوه کور ور اوښته چې له دیواله راپریوته او پښه یې ماته شوه. غل په سبا پاچا ته عارض شو. او ویل یې چې د فلانکي کور نه مې غلا کوله ، دیوال یې لوړ جوړ کړی دی. زه تر ې راولویدم او دا دی پښه مې ماته ده . جنابه عرض مې دادی چې دکورواله نه زما تاوان واخلئ پاچا عسکر ولیږل او دکور خاوند یې راجلب کړ. او پاچا ورته وویل چې دا دکور دیوال دې ولې دومره جګ جوړ کړی دی. چې دا غل خوارکی ترې راولیدلی دی او پښه یې ماته شوې ده. نو ته اوس ددې وړ یې چې په دار دې کړم .

کوربه پاچا ته په ځواب کې کړل: جنابه زه څه ملامت یم داخو دخټګر خطاء ده پاچا ددې خبرې سره دکور خاوند ایله کړ او سمد واره یې امر وکړ چې ورشئ او خټګر راحاضر کړئ. عسکر ولاړل او خټګر یې سم د واره را حاضر کړ. پاچا چې کله خټګر ولید سمدستي یې پرې غږ کړ چې ظالمه دا ولې دې دومره جګ دیوال جوړ کړی دی. چې غله ترې راولویږي. او پښې یې ماتیږي. خټګر پاچا ته وویل: قربان زه څه ملامته یم . ما چې کله ددې دیوال پخسه وهله . په دې لاره یوه انجلۍ تله او راتله چې ډیرې ښایسته ګاڼې ترې پرتې وې. زه به ددې ګاڼو په ننداره وم او دیوال رانه لوړیده. نو په دې قضیه کې د پیغلې پلار ملامته دی. پاچا خټګر هم خوشې کړ او دانجلۍ پلار یې راحاضر کړ . او پاچا ورته وویل : ولې دې دې خپلې لورته داسې ښکلې ګاڼې اخیستې چې په خټګر یې دیوال دومره لوړ کړ. د انجلۍ پلار پاچا ته وویل چې موږ ملامته نه یو ټوله ملامته په زرګر کې ده چې هغه داسې ښکلې ګاڼه جوړه کړې ده، پاچا داهم خوشې کړ او زرګر یې راجلب کړ. پاچا د زرګر نه پوښتنه وکړه چې ولې دې دومره ښکلې ګاڼه جوړوله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دامصیبت ترې پیدا شو. زر گر بې ځوابه پاتې شو او پاچا پرې داعدام امر وکړ او ویل چې په دارېې کړئ. کله چې یې زر گرته کړی په غاړه کې ور اچوله نو د دار کړی یې په اور میږ کې نه راتله نو زرگر یې د پانسۍ له تختې راښکته کړ او پاچا امر وکړ چې په ښار کې داسې یوکس پیدا کړئ چې داکړی یې په ورمیږ کې روغه راشي چې په دار یې کړو . عسکر مخ په ښار شول او دداسې یو تن لټه یې پیل کړه چې په هغه کې برابر راشي. عسکر ولاړل او په مزدور شاګرد ور برابر شول، کله چې یې حلقه دشاګرد په ورمیږ کې واچوله نو بیخي برابره وخته . عسکرو مزدور شاګرد لاس تړلی دپاچا حضور ته راوست.

او دمرګ په تخته یې ودرولو. په دې وخت کې پاچا په دې هلك غږ کړ چې څه ارمان لرې وو‌ایه؟

هلك غږ کړ چې په دې ښار کې مې یو استاذ دی. دومره مهلت راکړئ چې هغه ووینم او بخښنه ترې وغواړم. پاچا امر وکړ چې شاګرد خپل استاذه ته بوځئ او بیرته یې ژر راولئ چې په دار یې کړو. شاګرد یې استاذ ته بوتلو، استاذ یې ددې ټولې کیسې نه لاپخوا خبر و.

استاذ خپل شاګرد ته وویل چې ماخو تا ته ویل چې داښار د اوسیدو نه دی .

شاګرد ورته کړل: چې اوس راته چل وښیه.

استاذ خپل شاګرد له عسکرو لږ ګوښه کړ او ورته یې وویل : کله چې یې دستا په ورمیږ کې کړی درواچوله او په سولۍ کولې یې نو په ډیره قهه قهه به خندا وکړې او لاسونه به وپړ کوې، پاچا دې دسولۍ نه راښکته کوي او پوښتنه درنه کوي چې دا څه دې ولیدل چې دومره خوشحاله شوې؟

نو ته به ورته ووایې چې صاحبه قربان دې شمه ژر ژر مې بیرته سولۍ ته بوځه چې په دار شم، دا دنیا خو اور دی، کله چې جلادانو کړی زما غاړه کې راواچوله او پورته کولم یې نو اته واړه جنتونه مې ولیدل حورې او غلمان وو، دشهدو او شودو ولې بهیدې. نو پاچا دې سمدواره خوشې کوي او دا جنتونه یې دخپل ځانه په بل چا پیرزو نه دې. ته مه ورخطاء کیږه پاچا دغه کړی په خپله غاړه کې اچوي هغه به اعدام شي او داعدام نه به مخکې دا وصیت وکړي چې داهلك زما په ځای پاچا کړئ. چې په پای کې همداسې وشول.

(بس)

. 1ښامار یې په توره وهلی دی ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

1. یو کس چې توره یې په وینو وه او پر اوږه یې ینبې وه او ویل به یې چې ماښامار وژلی دی ، ښامار بل چا وژلی و ، مګر ده د مړه ښامار په وینو توره لړلې وه ګ

2. ښه ځرب دی ګ

2. تیار دی ، دولتمد دی ګ

3. ښځه د کور مالګه ده ګ

3. کور په ښځه کور دی ګ

4. ښځه یا په کور ده یا په ګور ده ګ

4. ښځه باید پرده او حجاب ولري ګ

5. ښځو په سبو ږیره ورکړې ده ګ

5. د ښځو سابه ډیر خوښ وي ګ

6. ښکر یې اړم کړي دي ګ

6. په جنګ دي خپل زور سره ازموی ګ

7. ښکره ور سړی دی ګ

7. زور ور سړی دی ګ

8. ښه وکړه په سیند کې یې واچوه ګ

8. یعنې ښه د چانه هیریږي ګ

9. ښه ونه کړې بد نشته ګ

9. ځینې ناپوهه خلك د ښو په وړاندې بد کوي ګ

10. ښه خوی به دې سلطان کړي بد خوی به دې د ځان پوری حیران کړي ګ

10. ښه خوی درنه پاچا جوړوي او بد خوی سړی سپکوي او ورکوي ګ

11. ښکار هغه تازي کوي چې لس ګزه ټوپ وهي ګ

11. د کار کولو خلك معلوم وي چست او چالاکه وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 12ښکاريانو ته د ښکار ځايونه معلوم وي ګ

. 12هر سړی په خپل مسلك كې ښه پوهيږي ګ

. 13ښه ميړونه په ښه خوله ياديږي ګ

. 13د ښو خلكو هر څوك ستاينه كوي ګ

. 14ښه د ځان او بد هم د ځان ګ

. 14هر څه چې دی وكړل خپل دې دي ګ

. 15ښه په زړونو باندې واكداري كوي ګ

. 15ښه خوی اولس رعيت كوي ګ

. 16ښځه شريكه ښه ده نه تجارت شريك ګ

. 16كله چې څوك د خپل يو ملګري سره ټګي وكړي نو بيا د ډير مجبوريت نه دا وايي ګ

. 17ښځې ته حال ويل ځانته اور كرل دی ګ

. 17ځكه چې ښځه راز ساتلی نه شي يو سړی دا متل اوريدلی و او ويل يې چې دا تجربه كوم ګ د پاچا زوې چا تښتولي او ورك كړی يې و پاچا د خپل زوې د پيدا كولو په خاطر انعام اعلان كړ دی سړی د شپې يو غټ چيلی حلال كړ او د چيلي سر يې په څاكې ور واچولو او نوره غوښه يې وخوړله ګ او خپلې ښځې ته وويل چې د پاچا زوی ما وژلی دی او په دې كوهي كې مې اچولی دی ښځه چې سبا د هرې ښځې سره كښېناسته دا به يې ورته ويل اخر پاچا ته خبره ورسيدله ګ پاچا خپل عسكر راواستول او د سړي د كوره راتاوو شول سړی يې ونيوه كوهي ته يې ورښكته كړ او ويل يې چې ژرشه د شهزاده مړی را اوباسه سړی كوهي ته ښكته شو ، د كوهي نه يې غږ كړ چې د پاچا صاحب د زوی ږيره شته ، نور ورغږ كړ چې نه ، بيا يې ورغږ كړ چې خوله او سونټه يې اوږده ده دوی ويل نه ګ بيا يې غږ كړ چې پاچا صاحب د زوی ښكرونه شته ګ دوی ورغږ كړ چې نه او هر شي چې وي را اوباسه يې كله چې يې شی له كوهي نه را بهر كړ ګوري چې د چيلي سر دی ګ پاچا ورته وويل چې داولې ؟ سړي كړه چې ماته چاويلي و چې ښځې ته به حال نه وايې ما دا تجربه كوله ګ

. 18ښادي پرې غم شوه ګ

.18د خوښۍ په شيبو كې چې چاته يو خپګان پيدا شي بيا دا وايې ګ

. 19ښادۍ باندې پوه نه شوه ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 19تکليف او کړاوو ورته پيدا شوگ

. 20ښار په ښه خوی باندې خوړل کيږي گ

. 20زندگي په ښه اخلاقو کيږي گ

. 21ښځه د کاله ډيوه ده گ

. 21ښځه د کاله رڼا ده گ

. 22ښځه کره پښتنۍ ده گ

. 22بايد سړی ورسره په نرمه ژوند وکړي گ

. 23ښه په ښه کيږي گ

. 23چې ته ښه وی ټول به در سره ښه وي گ

. 24ښه په دې دنيا وکړه چې اخرت کې يې ميوه وگورې گ

. 24ښه د اخرت توښه ده گ

. 25ښې او چپ لاس نه پيژني گ

. 25بيخي ناپوه دی گ

. 26ښايست په سادگۍ کې دی گ

. 26ساده ژوند ډېر ښکلی وي گ

. 27ښه هغه څوك دی چې په ځان دې ښه وي گگ

. 27تا ته چې ښه و هغه ښه دی گ

(ص)

. 1صبر خو سپې کړی چې هډوکی يې ورسيد گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 1صبر خوښه شي دی خدای تعالی(ج) د صابرانو ملګری وي ، دلته یې سړی داسې استعمالوي چې باید سړی ډیر انتظار و نه کړي چې په اخر کې ورته څه نه پاتې کیږي ګ

. 2صبر تریخ دی میوه یې خوږه ده ګ

. 2د صبر زغم ډیر سخت دی ، خو خدای(ج) صابر ته اجر ورکوي ګ

. 3صبر چې کوي خدای ور سره مل وي ګ

. 3څښتن تعالی د صابرانو مددګار دی ګ

. 4صراف قلبې روپۍ پیژني ګ

. 4پوهان ښه سړی او نه سړی پیژني ګ

. 5صرافانو مخکې قلبې چلوي ګ

. 5د پوهانو په مخکې غلطي کوي ګ

. 6صبر خوشحالي ده ګ

. 6صابر ته په پایله کې خوښي په برخه کیږي ګ

. 7صدقه د بلا رد دی ګ

. 7خیر خیرات د بلا سپر دی ګ

. 8صبر د لوی والي علامه ده ګ

. 8صبر د استقامت ، تحمل او د سړیتوب نښه ده ګ

. 9صورت یې خپل دی واك یې د بل دی ګ

9 . واك یې د بل دی ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ط)

- 1طالع من ته يې خدای(ج) په سپين ميدان ورکوي ګ

- 1بخت چې د چاويښ شي خدای(ج) يې پخپله کارونه برابر وي ګ

- 2طالع مې کوټه شوي دي ګ

- 2بخت مې اوښتی دی ګ

- 3طلاق حلال دی خو د خدای(ج) بد راځي ګ

- 3د خدای(ج) چې په حلالو کې بديشي هغه طلاق دی ګ

- 4طلاقي د پردو ښځو هم بد راځي ګ

- 4طلاقي د هر چا بديشي ګ

- 5طلاقي چې د طلاقې ښځې په مخه ورشي طلاقۍ ورته لاړې تو کوي ګ

- 5چا چې د چاسر بد کړي وي نو کله چې په مخه ورشي نو بد بد ورته ګوري ګ

- 6طلاقي چې مړ شي په طلاقۍ اختر وي ګ

- 6دښمن چې مړ شي په دښمن يې پرې خوشاليږي ګ

- 7طبيب هغه دی چې ډير مريضان يې له مخې نه تير شوي وي ګ

- 7چې تجربه کار وي ګ

- 8طبيب هغه دی چې پرې تير شوي وي ګ

- 8په چا چې کوم رنځ تير شوی وي نو د هغه رنځ په درملنه پخپله يو اندازه پوهيږي ګ

- 9طبابت په يو ورځ کې نه زده کيږي ګ

- 9طبابت يو لوی علم دی او علم په يوه ورځ کې نه زده کيږي ګ

- 10طبيب هغه کوټې ته نه ځي چې لمر په کې وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10لمر د ډېرو رنځونو دوا ده ګ

- 11طوطي د طوطي په ژبه ښه پوهيږي ګ

- 11هر سړی د خپل په ژبه ښه پوهيږي ګ

(ظ)

- 1ظالم د خدای(ج) دښمن دی ګ

- 1څوك چې ظلم كوي د خدای(ج) سره دښمني كوي ګ

- 2ظاهر داري كوي ګ

)په ظاهر لباس د هيچا غلط مه شه

منځ يې ګوره چې چغزی دی كه مټاك(

- 2ريا كار دی يا دا چې خلك تيرباسي ګ

- 3ظاهري لباس يې ښه دی خو په زړه كې ټګ دی ګ

- 3ښكاره ښه خو كارونه يې وران دی ګ

- 4ظاهر ته يې ګوره او باطن ته يې مه ګوره ګ

- 4په ښكاره ښه دی خو باطن كې ښه نه دی ګ

- 5ظاهر كې شيخ دی پټ شيطان دی ګ

- 5په ښكاره يې لوی شيخ او عابد له ځانه جوړ كړی دی مګر په پټه كې دوه جنګوي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ع)

- 1عجله د شيطان کار دی گ

- 1په يوه کار کې ډيره تادي کول د شيطان خاصه ده گ

- 2عمر يې په دار شو گ

- 2ژوند يې سخت شو گ

- 3عمر د باد په شان تيريږي گ

- 3ژوند په منډه تيريږي گ

- 4عمر به مې تير شي د ستا سوی کناټي به مې هير نه شي

- 4يو کال وچکالي وه او غلې نه وې ، يو مسکين ورور يوې مالدارې خور کره ورغی خور يې پر تبۍ ډوډۍ پخولې چې په ورور يې نظر ولگيد توده ډوډۍ يې له تبۍ راښکته کړه او د کوناټ لاندې يې کړه گ ورور ته يې په خوله سترمشي وکړه او ورپانه ځيده ويل يې وروره څنگه يې ؟ ورور يې ورته وويل ډير ښه يم خو ستا سوی کوناټي به مې هير نه شي گ

- 5عمر يې خوار شو گ چې خدای تعالی چاته په قار شي گ

- 5په تکليف او سختۍ کې يې ژوند دی گ

- 6عاجز د غني نه پنځه سوه کاله مخکې جنت ته ځي گ

- 6پيغمبر عليه السلام فرمايي چې يو عاجز صابر پنځه سوه کاله مخکې له غني نه جنت ځي گ

- 7عجز او زاري کول خدای(ج) ته نږدې والی دی گ

- 7خدای(ج) ته سوالونه کول او په خپله گناهونو اعتراف کول خدای(ج) ته سړی نږدې کوي گ او مغفرت يې په برخه کيږي گ

- 8عاقلان په خپله پوهيږي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 8يو هلك چا پر اوړه كښينولى و او په بازار كې روان و ګ دې هلك به چيغې وهلې او ويل به يې دغه سړى چې زه يې په اوړو يم دغه سړى ما وهلى دى نو په دې وخت كې خلكو ورته ويل چې عاقلان پوهيږي ګ

- 9عقل يې خام دى ګ

- 9تجربه نه لري په څه نه پوهيږي ګ

- 10عقل يې د جولا دى ګ

- 10بې علقه دى ګ

- 11عقل يې په ښنګري كې دى ګ

- 11يعنې د جولا په شان لنډ پارى دى عقل نه لري ګ يا دا چې جولا ډير كار په پښه كوي ګ

- 12عقل يې سر ته راغى ګ

- 12اوس پوه شوګ

- 13عقل په كې د دوه پيسو نشته ګ

- 13ډيركم عقل لري ګ

- 14عقل يې چې ويشه دى غره ته تللى و ګ

- 14بيخي د عقل نه خلاص دى ګ

- 15عقل پسې تبرګى ګرځوي ګ

- 15بيخي د عقل دښمن دى ګ

- 16عقل سره يې ډزې دي ګ

- 16د پوهې او هوښيارتيا سره مخالف دى ګ

- 17عقل باندې څه كوي دنيا لري ګ

- 17د دنيادار هرې خبرې ته خلك ښه وايي ولوكه هغه غل په سرتيې ګ

- 18عقل عاجز سړي ته په كار دى ګ

- 18عقل خو هنر دى عاجز به پرې يو كار جوړ شي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 19عقل یې چې کم وي تل یې په کور غم وي گ

- 19بې عقله داسې کارونه کوي چې د هغه نه ورته جنجالونه جوړيږي گ

- 20عقل یې چې خام وي هر وخت به پرې ماښام وي گ

- 20په کم عقله سړي رڼا یې نه راځي گ

- 21علم د دواړو جهانونو رڼا ده گ

- 21پوهه د دنیا او اخرت دواړو له پاره په کاريږي گ

- 22عذر یې د گناه نه بدتر دی گ

- 22بخښنه په داسې ډول غواړي چې کړې گنا ترې ښه وي گ

- 23عالم د خدای(ج) نه ډير ويريږي گ

- 23څښتن تعالی فرمايي " چې علماء زما د قهر نه ډير ويريږي" گ

- 24عالم او جاهل برابر نه دي گ

- 24څښتن تعالی فرمايي " چې پوهان او ناپوهان سره برابر نه وي " گ

- 25عقل په بيع نه اخستل کيږي گ

- 25عقل د خدای(ج) ورکړه ده او د پيسو شي نه دی گ

- 26عقل د بې عقلانو نه ياديږي گ

- 26بې عقله چې يو خراب کار وکړي عاقل چې هغه ووينې بيا دی هغه شان کار نه کوي گ

- 27عقل په ډير عمر نه دی گگ

- 27ځينې ماشومان د سپين ږيرو نه عاقلان وي گ

- 28عمر باندې اعتبار په کار نه دی گ

- 28بايد سړی نيك عمل وکړي ځکه چې عمر تيريږي او د مرگ وخت معلوم نه دی گ

- 29علم تر قبره پورې زده کول په کار دي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 29په زده کړه کې وقفه په کار نه ده ګ ګ

- 30علم په قبر کې هم په کاريږي ګ

- 30ځکه چې د عمل په سبب به يې په دنيا کې نيك کارونه کړي وي چې د اخرت توښه شوي به وي ګ

- 31عالم خدای(ج) ته نژدې وي ګ

- 31عالم داسې کارونه کوي چې څښتن تعالی ته پرې نږديوالی حاصلوي ګ

- 32عالم د نورو لارښود وي ګ

- 32عالم او يوه سړی نورو په لارښوونه کوي ګ

- 33علم امساء ده ګ

- 33په علم او پوه د سړي اتکاء وي ګ

- 34علم د شر او فساد مخه نيسي ګ

- 34څوك چې پوه وي هغه شر او فساد نه غواړي ګ

- 35علم چې نه لري ړوند دی ګ

- 35ناپوهه د ړانده په مثال وي ګ

- 36عالم سره په دوستۍ کولو خدای(ج) خوشحالې کيږي ګ

- 36د پوهانو سره په ناسته پاسته څښتن تعالی خوشحاليږي ګ

- 37عيان ته څه بيان ګ

- 37چې يو کار د لمر په څير روښانه وي ، شرحې ته يې اړيا نه وي ګ

- 38علت لاړ شي عادت نه ځی د سړينه خدايه مه کاندې په بد چارو عادت څوك ګ

- 38نقصان د سړی جيره کيږي ، خو عادت نه ځي ګ

- 39عدل تقوی ته ډير نږدې دی ګ

- 39انصاف پرهيزګارۍ ته ډير نږدې دی ګ څوك چې منصف وي هغه پرهيزګاره هم وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(غ)

1- غاښ چیچی کوي گ

1- ډیر په قهر دی گ

2- غاښونه راته چیچي گ

2- ماته په قهر دی گ

3- غر په غر نه ورځي بنده په بنده ورځي گ

3- خامخا انسان انسان ته اړ کیږي گ

4- غر به در پسر کړم قدرت به درته درکړم گ

4- دا د خالق تعالی کار دی په چا چې بار ږدي توان هم ورکوي گ

5- غریب خدای کړي دله چا کړي گ

5- ځینې خلك چې غریب شي بیا بې همته هم شي گ

6- غریب سړی او برگ یې سپی گ

6- غریب سړی باید د خپل ژوند سره سم کړنه وکړي گ

7- غریب سړي ته بازار هم کوهستان دی گ

7- چې پیسې ورسره نه وي څه به پرې واخلي گ

8- غرونه سوري کوي گ

8- دومره مالي او بدني قدرت لري چې غټ ، غټ کارونه وکوي گ

9- غلبیل پاخي کوزې ته وایي تا کې دوه سوري دي گ

9- د یو سړي چې پخپله یې د عیبونو شمارنه وي او بل ته گوته نیسي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10غل د کور پورې ځوك نه ځغلوي ګ

- 10که د غل سړي پسې تر کوره پورې ځوك ځي هغه مجبور دی چې د رسوايۍ نه ځان خلاص کړي او دی مړ کړي ګ

- 11غل په چورنډې واوښت ګ

- 11دا هغه وخت ويل کيږي چې ځوك له غله نه غلا وکړي ګ

- 12غل د غله نه غلا کوي ګ

- 12په غلا کې ډېر ماهر دی ګ

- 13غل ته وايي کور وهه کور والا ته وايي بيدار شه ګ

- 13د دواړه سره ملګری دی ګ

- 14غل چې سل کورونه وران کړي يو پرې نشي اباد ولی ګ

- 14ځکه چې د ده پرې لاسونه نه وي تڼاکې شوي، د ځان سره يې نه جمع کوي ګ

- 15غل سپې په يو من تيږه وولو کړنج نه کوي ګ

- 15د ملامته سړی سترګې خړې وي ګ

- 16غل په توربړمۍ کې خو شخاله وي ګ

- 16ځکه چې ځوك يې نهويني ګ

- 17غل په غره کې نه ځائيږي ګ

- 17غل په هر ځای کې ويريږي چې رسوا نه شم ګ

- 18غل هم د سړي خپل وي ګ

- 18يعنې ځينې داسې خپلوان وي چې سړی يې په خپلوی شرميږي ګ

- 19غم چې د چرګې نه اخوا و غم ندی ګ

- 19غم او ماتم چې خاص پر تانه و بيا سوړ وي ګ

- 20غم خور چې لرې څه يې غم دی ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 20خوك چې مربې لري مربا به خوري گ

- 21غم او ښادي خور او ورور دي گ

- 21كله په سړي غم وي او كله خوښي گ

- 22غم د پاسه غم دی گ

- 22يو تكليف لا تير نه وي چې بل تكليف راشي گ

- 23غم به يې غمگين كوي گ گ گ زما به يې دا گ گ گ كوي گ

- 23غم چې په چا راغلو هماغه به يې گالي زما پروانشته گ

- 24غم له غمه نه شرميږي گ

- 24يو غم په سړی وي بل هم پرې راشي گ

- 25غنم دې وي للمي وي كه آبي گ

- 25زه كار غواړم هر څنگه چې وي گ

- 26غوړي لا غوړي گ

- 26نيكي چې څومره زياتيږي هومره ښه ده گ

- 27غوړي د كاسې بيخ كې واچوه سرته راځي گ

- 27لياقت او ميړانه نه پټيږي گ

- 28غوجل كې يوه غوا متيازې وكړي ټولې پرې ككړې شي گ

- 28يو سړی بد كار وكړي ټوله ټولنه او قوم پرې بد ښكاره شي گ

- 29غويان لا حلال ندي خانك يې په سر نيولی گ

- 29كار لا پيل نه دی، خو دا يې نتيجه غواړي گ

- 30غوښه او چاړه شو گ

- 30سره مخالف شول گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 31غوړي، چې ډېر شي دغه دې پرې ځوك نه غوړوي ګ

- 31يو شی، چې ډير شي هسې يې ځوك نه كار وي ګ

- 32غوټه، چې په لاس خلاصيږي په غاښ دې خلاصه نشي

- 32كوم كار،چې په اسانه كيږي سختۍ ته يې مه وركوه ګ

- 33غومبر ورته وهي ګ

- 33خپل كار پرې كوي، يا دا، چې شرموي يې. يا دا،چې پرې خوشاليږي ګ يا دا چې ترې تاويږي ګ

- 34غوا تياره كړه شوده ترې واخله. ميښه مړه كړه. شوده ترې واخله ګ

- 34غوا، چې تياره وي شی شودې كوي او ميښه چې مړه وي ښې شودې كوي ګ خواره غوا كه هر څومره مړه شي د شيدو يې مزه نه وي ګ

- 35غوږ دې وګوره سپې پسې مه ځه ګ

- 35په يوه خبره لومړی ځان ښه پوه كړه بيا اقدام كوه ګ

- 36غل د خپل سيوری نه هم ډاريږي ګ

- 36غل، چې غلا ته ځي هر شی ورته سړی سړی ښكاري ګ

- 37غيرتي يا ځان وژني يا بل ګ

- 37احساساتي سړی، چې د خپلې خوښې خلاف يو كار ويني، نو بيا يا خپل ځان ته تكليف پيښوي يا بل ته ګ

- 38غشي ته چاويل ولې چابك ځې؟ ويلې لندۍ ګ په كونه وهلی يم ګ

- 38د چا پسې چې زور وي هغه كار په سرعت كوي ګ

- 39دغلو لارې چا نيولي دي ګ

- 39ځوك ،چې يو كار كوي په هره لار ځان ور رسوي ګ

- 40غل يو، ګمان په ډيرو ګ

- 40بد كار يو كس كړی وي او بد نام ډېر خلك شي ګ

- 41غر په شلګي نه سوری كيږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 41سخت او قوي كار ډیر قوت غواړي گ
- 42غیرت په خوار او په موړ باندې ندی گ
- 42غیرت او میړانه په پیسو او عاجزی نه ده گ
- 43غل، چې غلا کوي د کور د خاوندانه اجازه نه غواړي گ
- 43څوك، چې د یو كار كول خامخا غواړي د مصلحت پسې نه گرځي گ
- 44غل غل پیژني گ
- 44هر سړی د خپل مسلك خاوند پیژني گ
- 45غرونه چا سوري کړه، مزې پرې څوك كوي گ
- 45خواري چا وكړه او خوري يې څوك گ
- 46غریب مه وهه كالي ترې واخله گ
- 46غریب سړي ته تاوان ډیر سخت وي گ
- 47غوښه د هر چا خوښه ده خو د سپي پسې تبه ده گ
- 47دنیا دولت د هر چا خوښ وي خو ځینې دوزخ ته پسې ننوځي گ
- 48غنم خبرې دې منم گ
- 48چې ښه وي هر څه به دې ومنم گ
- 49غزل ویل او مزل كول نه كیږي گ
- 49هر شی وخت غواړي گ
- 50غل چې غلا كوي متیازې ډیرې ورځي گ
- 50ډیر ویریږي گ
- 51غل د پیشو د ترپ نه هم ویریږي گ
- 51خاین ډیر ویریږي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

52- غم دی د لالي په سر مسته دي تازه ګرځي ګ

52- غم به يې يار کوي معشوقه دې بې چرته ګرځي ګ

53- غويا چې لټ وي چوکه ورته پکار ده ګ

53- بيکاره سړی به په زور د کار پسې پاڅوې ګ

54- غريبي دې خدای(ج) په هيچا نه راولي ګ

54- څښتن تعالی دې نيستي په هيچا نه راولي ګ ځکه چې سړی بې پته کوي ګ

55- غوږ ګټي سر بايلي ګ

55- په لږه ګټه ډير تاوان کوي ګ

56- غوا دې هم ورکه شي ګ

56- يو سړی ويل چې زما شړمبې خوښې نه دي ، بل ويل زما ماسته خوښ نه دي ، بل کوچ او بل شودې يادې کړې، پنځم وويل چې زما يې غوا هم بديسي ګ

57- غر غوښه کړي سيند ښوروا کړي ګ

57- لافې او شاپې کوي ، د نه شي نه ډير شي جوړ کړي ګ

(ف)

1- فقير ته يوه در وازه پورې سل بيرته ګ

1- اړته که يو تن څه ور نه کړي خدای(ج) به ورته نور څوک سبب کړي ګ

2- فقير ته شپه او ورځ يوه ده ګ

2- څوک چې محتاج وي تر څو چې يې خپله اړتيا نه وي دفع کړې خوب نه ورځي ګ

3- فيلانو سره ټانټې مه ژوه ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 3زورورو سره مه کښېنه ګ

- 4فقير څوك د ښار نه نه شړي ګ

- 4يعنې ښار او بازار په فقيرانو نه تنګيږي ګ نو ځله يې شړي ګ

-5فقير ته چا ويل ښه غاښونه لرې ګ ويل يې څه پرې وخورم ګ

- 5چې څه يې نه وي خوړلي نو غاښونه به يې په څه خراب شي ګ

- 6فن د هيچا ميراث نه دی ګ

- 6هر سړی يې زده کولای شي ګ

- 7فاحشې ته چا ويل يار دې مړ شو ويل يې د کومې کوڅې ؟!

- 7ځينې خلك دومره يارانې او دوستانې لرې چې بيا يې پاللی نه شي او د مصيبت په وخت کې ترې خبر نه وي ګ

(ق)

- 1قاضي ته ځانته تللی دی ګ

- 1ځان نه ګرموي ګ

- 2قاضي زه ملامتولم خو زه نه ملامتيدم ګ

- 2ناپوهي پرې دومره غالبه شي چې ځان ملامته نه بولي ګ

- 3قاضي راته ترې جوړ کړه ګ

- 3يو ملا په يو جومات کې طالبانو ته سبق وايه ګ يو طالب يې نه پوهيده او استاذ يې ورته په قهر شو او ويل يې چې که خره ته مې دومره سبق ويلی وای اوس به ملا شوی وای او اوس به چيرته قاضي وای ګ دا خبره يو ناپوهه سړي واوريده ولاړ او خپل يو کوټی يې راوست او ملا صاحب ته يې وويل چې دا راته قاضي کړه ملا صاحب ورته وويل چې ښه ده ځه او دوه کاله وروسته راشه ، ملا صاحب کوټی خرڅ کړ، دوه کاله تير شول او ناپوهه سړی راغی او ملا صاحب ته يې وويل چې څنګه شو زما کوټی ، ملا صاحب ورته وويل چې ورځه په فلانکی ځای کې مامور شوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناپوهه سړی راساً هملته ورغی ، خپله څولۍ یې ورته ونیوه او ځانته یې راباله ، څو واري یې دا کار وکړ، اخر د مامور صاحب زړه ورتنګ شو او د سړي پسې را پاڅیده او پوښتنه یې ترې وکړه چې دا څنګه څولۍ راته ښوروې ، ناپوهه سړي ورته کړه چې ته خو زما هغه کوټۍ یې چې هغه فلاني ملا صاحب ته مې سپارلی وې او ورته مې ویلي و چې سړی کړي ، او هغه دی اوس یې سړی کړی یې او دلته مقرر یې ګ

- 4قرض د پلار هم بد دی ګ

- 4پور ډیر بد او تریخ وي چې د هر چا نه وي ښه نه وي ګ

- 5قرض چې وختینی شي خندنی شي ګ

- 5په پور چې ډیر وخت واوړي نو خبره جنجالي شي ګ

- 6قرض د سړی وینې خوري ګ

- 6پور سړي په رنځ اخته کوي ګ

- 7قصاب اشنا نه لري ګ

- 7قصاب ته ټول یو رنګ دي ګ که اشنایي وپالي نو هډوکي به ورته پاتې وي ګ

- 8قرض مې لا خلاص ندی قلبه مې حلاله شوه ګ

- 8تاوان مې خلاص کړی نه دی چې پټی مې بړلۍ وواهه ګ

- 9قرت قرت دی خو مزه یې باران وړې ګ

- 9یو سپي چیر ته په یوه بوټي باندې غل کړي و ، یو څوك په لاره تیریدل او ډیر وږي شوي وو، چې ګوري په دې بوټي کې سپین کرت پراته دي ګ سړي را پورته کړل او خورلې ته یې کړل ، خو خوند یې لږ پیکه شانتې و ، نو په دې وخت کې یې خپل ملګري ته وویل چې کرت خو کرت خو مزه یې باران وړې ده ګ

- 10قرض چې د زړو نه واوښت نور قرمې او پلوونه خوره ګ

- 10نور دې بې پروا شي او د پور غم دې نه کوي ګ

- 11قصاص په کتاب کې حق دی ګ

- 11کسات اخیستل حق دی ناروا نه دی ګ

- 12قناعت بډایي ده ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 12قناعت لوی دولت دی گ

- 13قچر نه چا پوښتنه وکړه چې ته څوك يې ويل يې اس مې ماما دی گ

- 13يعنې د پلار اصل يې خراب و نو ځکه يې د لرې پورې ځان پيوند وه گ

- 14قربان له خپله کوره چې نارې کړمه په زوره گ

- 14يعنې په خپل کور کې سړی هرڅه په جرئت غوښتلی شي گ

- 15قرض ورکول يو هنر او بيرته ترې اخيستل سل هنره غواړي گ

- 15د پور ورکړه اسانه ده مگر بيرته اخيستل يې ډير گران دي گ

- 16قل هو هماغه ده خو خوله هغه نده گ

16 - کار هماغه دی مگر دا څوك يې چې کوي مزه يې نشته گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ک)

1.کار دې باډيلی کړ.

1.هر کار چې په بيړه وشي او ښه پايله ورنه کړي نو بيا خلك دا وايي .

2.کار دې کوچانی کړ .

2.يعنې کار دې ډېر دروند او خراب کړ .

3.کارغه د زرکې چې مزل کاوه خپل ترې هېر شو .

3.په يوه ټولنه کې يو څوك د بلې ټولنې رواج وکړي نو د خلکو د خندا شي .

4.کارفرما ښه دی که کارکن؟

4.کار فرما ښه وي ځکه چې د هغه سره قدرت وي او په امر يې هر څه کيږي.

5.کار چې په صلاح شي بې بلا شي .

5.کوم کار چې په مشوره وشي نو نقصان يې ور کيږي.

6.کار خپل وکړه شاباسی د بل واخله .

6.يعنې کار کول دومره ښه شي وي چې خپل کار به کوې او نورو ته به ښه ښکاري .

7.کاسې لاندې کاسه ده .

7.په ښکاره يو څه وي مگر ترې لاندې بل څه وي يا دا چې دومره چې پاس ښکاري څه په کې هم شته. همدا شان د دې خبرې پلسيې بله هم شته .

8.کاسې ته چا ويل چېرته ځې ويل يې بېرته راځم .

8.يعنې که چاته دې څه ورکړل نو حتمي ده چې سبا تا ته هم څه درکړي. او ستا کاسه به تشه پرېږدي.

9.کاروان تېريږي سپي غپيږي .

9.څوك چې يو کار کوي او د نورو نه خوښيږي نو څه ستونزې ورته پيدا کوي نو بيا يې ورته دوستان وايي چې د خلکو خبرو ته مه گوره او خپل کار کوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.کار پوره هندو غره.

10.ځيني خلك د اړتيا په وخت كې ډېرې خوشامندې كوي مگر كله چې يې كار تر سره شي نو بيا يې هغه احترام نه وي.

11.كاش كه شا گل شې .

11.شاگل يو سړى و چې ډېر ښه ښه كارونه يې كول. يوه ښځه وه چې د هغې زوى بد كارونه كول. مور به يې ورته نصيحت كاوه چې ته لږ ښه شه اخلاق پيدا كړه. د ورځو نه يوه ورځ وه چې سهار له خوبه راپاڅېده د دې له پاره چې مور خوشاله كړي، نو مور ته يې كړه چې نور د شاگل ماما په شان ښه كارونه كوم، نو مور يې ورته بيا دا خبره وكړ .

12.كتاب به هر څه وايي كه ملا شاگل يې ومني .

12.د ملا شاگل د چا سره دعوه وه، حكم يا قاضي كتابې پرېكړه ورته كړې وه خو بهادر پخپله خبره ټينگ و او د مداع عليه نه چا پوښتنه وكړه، چې څه ښه شوه چې خبره مو اوس په كتاب فېصله شوه، هغه بيا ورته دا خبره وكړه .

13.كټې وهه مېښه زهيرېږي .

13.ځوك چېگ غواړي يو كس خپه كړي نو بيا يې دوستان ځوروه .

14.كانې چې رالوېږي د غريب په سر راغورځېږي .

14.چېر ته چې مصيبتونه وي په خوار، غريب او يتيم باندې راځي .

15.كوم كور كې چې حرام داخل شي حلال اوباسي .

15.حديث شريف دى چې وايي حرام د ځانه سره حلال وړي .

16.كه ما وپوښتې ته به وتښتې .

16.يو ځوك د خپل ژوند د سختو او ستونزو نه چا ته فرياد كوي، خو په هغه كس د دې نه هم ډېرې ستونزې وي. نو بيا دا ورته وايي .

17.كم خرڅ بالا نشين دى .

17.تاوان لږ كوي او گټه ډېره غواړي. يا دا چې لگښت لږ كوي او دناستې ځاى لوړ غواړي .

18.كټ دې سترى كړ چې پاتې شوه منا .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

18.پخوا د خلکو ژوند ښه نه وو، د ننه په کوټه کې به يې غواګانې د ځانه سره يوځای او درولې، نو د دې له پاره چې په کوټه کې يو بل ځای هم پيدا کړي، د غواګانو په سر او د چت لاندې به يې يو ځای جوړ کړ چې هغه ته به يې منا ويله، په کوټه کې چې به خلك ګڼ شول او په کټونو کې به ځای نه و نو بيا به په دې منا کې هم خلك ويده کېدل، نو اوس خلك دا وايي چې دا ورکوټی کار دې خلاص کړ چې غټ ته لاس اچوې.

19.کچکول مې مسين دی .

19.يو څوك چې چا ته په کم نظر وګوري نو هغه ورته بيا وايي که ملنګ يم خو کچکول مې د ميسو دی .

20.کفن اوباسي.

20.يو سړی چې نهايت غل وي او په هېڅ هم صرفه نه کوي نو بيا خلك دا وايي .

21.کونډې ته د کوروالي چلونه مه ښيې .

21.يعنې څوك چې په يوه کارکې پخپله تجربه لري نو هغې ته ښودنه مه کوه .

22.کونډه د لېوره په تمه د جمله مړونو ووتله .

22.د پښتنو په سيمو کې دا رواج دی چې کونډه لېور په نکاح کوي د کومې کونډې لېور يا لرې ملك ته تللی وْ او يا همدلته و خو په کونډې يې نکاح نه تړله او بل چا ته يې هم نه پرېښوده چې نکاح يې کړي. سريې سپين او غاښونه يې ووتل يا يو څوك د چا په تمه بانډې وي او کار ورته ونه کړي نو بيا دا وايي .

23.کونډه د لېوره ده .

23.د کونډې مصارف ، غم او درد په لېور دی يا دوست به د دوست تکليف ګالي .

24.کوشنده وژلی دی.

24.زمونږ د مومندو په قوم کې که څوك د چانه مړی وکړي بيا يوه روغه ورسره کوي چې هغه په دې شکل وي. په دې کور کې يا قاتل او يا پرته د قاتل نه اګر که ماشوم وي. اولس پرې داسې فېصله کوي چې همدا سړی به وژني او نور کور پورې به غرض نه کوي. کوشنده يې چې هر چېرې د مقتول ورثو پيدا کړ د دوی په وړاندې يې وژل مباح دي. که يې کور ته راوست بيا يې د قاتل ټول کور دښمن دی خو کورته يې نه شي راوستلای. يعنې کوشنده په مرګ حساب دی.

25.کب چې هر وخت د اوبو نه راووځي تازه دی .

25.چې يو کار پخپل وخت بانډې وشي هغه ډېر ګټه وروي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.کوډ بار تر منزله نه رسیږي .

26.په درواغو او ټکی سړی ټول عمر کارونه نه شي کولاي.

27.کرامت د اولیاوو حق دی.

27.یعني د خدای (ج) صحیح بنده ګان دي د خدای تعالی په صحیح بنده ګۍ ومني نه په خدایی. چې د ولي نه څه غواړي او د حق تعالی سره یې به غوښتنه کې شریکوي. د حق تعالی د علم نه لږ څه برخه لري.

28.که هوسۍ سترې ده تازي ته یې هم غل وروستي دي .

28.که څومره چاته تکلیف سوي نو دی به هم څه ناڅه تکلیف ګوري .

29.که ته خر یې زه... یم .

29.یو... ځای دی چې خلك یې ډېر سر زوري دي .

30.که بل ډب دي ورکړ هېڅ هم نشته .

30.یو سړي بنګړي په خره بار کړي وو، بل سړی یې په مخه راغی چې په لاس کې یې امساء وه، او د خره بار ته یې یو ډب په امساء ورکړ او غږ یې وکړ چې ماما څه دې بار کړي دي؟ نو په دې وخت کې ورته د بار والا پورتنۍ وینا وکړه .

31.که شپه تیاره ده منې په شمار دي .

31.شی معلوم اوښکاره دی د غدر او خیانت مجال نه لري .

32.که دښمن دې ګډ وری وي تابیا ورته د زمري کوه .

32.که دښمن او بد خواه دې هر څومره بېکاره و ته مه غافله کیږه او مقابلې له پاره یې ځان تل چمتو ساته .

33.کلی د لېوني پورې خاندي او لېونی د کلي پورې .

33.ناپوهان د عاقل د کار پورې خاندي او عاقلان د ناپوهانو پورې خاندي .

34.که تا ویل چې زه یم او ماویل چې زه یم نه به ته یې او نه په زه یم .

34.هر سړی باید یو د بل قدر او درنه وکړي .

35.کسب زده کړه او په تاخچه کې یې کښیده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

35.هر هنر زده کړه یو وخت به دې په کار شي .

36.کور دې ګوښی په کاڼي ینبی .

36.کور دې رانه لرې دی د ښځګڼې تمه مې در نه نشته .

37.که پوزه وي د کوچي غلابه نه کړي د موچي .

37.یو کوچی د موچي کره غلا پسې تللی و، په تیاره کې موچي پسې راپاڅیده او په رمبې یې ترې پوزه غوڅه کړه. یا څوك چې د یو چا د ضرر په خاطر یو کار کوي او هغه ورته ښه درنه جزا ورکړي نو بیا خلك داسې وایي .

38.کور کې کوره کی جوړوي .

38.یه یوه کور کې چې واکدار ډېر شي او اختلافات رامنځ ته شي نو بیا خلك دا وایي .

39.کوڼ یې واهه دره بار یې نه اورېده .

39.ناپوهه په خپل ضرر نه پوهیږي .

40.کوڼ دوه ځلې خاندي .

40.چې د خندا یوه خبره وشي خلك وخاندي کوڼ هم د خلکو په طبع وخاندي او کله چې په اصلي خبره پوه شي نو بیا هم وخاندي .

41.که غر لوړ دی هم په سر یې لار شته .

41.یعنې داسې ستونزه به نه وي چې حل کېدل یې ناشونې وي .

42.کمینی ته کمال دی او کبرته زاوال دی .

42.عاجزي او کمیني سړی لویوي او کبر سړی ورکه وي .

43.که کابل نه خورې نو بد پرې مه وایه .

43.ښه شی که ستا یې نه نو بد یې مه وایه .

44.که میرې دې پوولې نه وي نو چشې خو به دې اورېدلی وي .

44.یعنې دا کار خو ډېر اسانه کار دی که پخپله دې کړی نه وي نو د بل نه خو به دې اورېدلی وي .

45.که د کټ سرته څملې او که پښو ته یې څملې کوناتې به د کټ منځ ته راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

45.مانا دا چې دغه کار ته د دواړو خواوو نه واټن یو شي دی .

46.که مرگ غواړې کندز ته ولاړ شه .

46.پخوا په کندز ولایت کې ډېر زیات ماشي وو تر دې چې د ورځې به ترې هم خلك په عذاب وو، اوس هم چې په یو ځای کې ډېر تکلیف وي نو بیا خلك دا وایي .

47.که نور نه پوهیږې ځوان اخله .

47.یعني زوړ شی به نه اخلې چې گټه نه لري .

48.که وطن ړلۍ وواهه پنبې خو دې ړلۍ نه دي وهلي .

48.یو غریب د چا ځمکه په دهقانی کرلې وه ړلۍ وورېده او فصل یې ورته تباه کړ خو غریب لاس تر زنې همدلته ناست و او نوره غریبي یې نه کوله او د خپل ژوند نه یې فریاد کاوه، نو یو چا ورته وویل چې بل ځای ته مزدوری پسې ولاړ شه پنبې خو دې ړلۍ نه دي وهلي .

49.که زه یې نه وایم زما گوډه پنبه یې وایي .

49.یو شپانه د وزو رمه پوله، په اوزې باندې یې کوزار وکړ او پنبه یې ورماته کړه او بیا یې په یوه ټوټه ور وتړله او وزې ته یې وویل چې خاوند ته به حال نه وایې، نو بیا اوزې ورته دا وویل .

50.که گور گران دی د مړي ناکام دی .

50.د چا چې په یوه خطري ځای کې کار وي، مجبور دی چې د هغې د حل له پاره هلته ورشي .

51.که ته پاچا شوې څه به خورې ویل یې گوړه .

51.د کونړ ولایت یو دره وال بل دره وال ته وویل چې ته پاچا شوې څه به خورې؟ هغه ورته وویل چې گوړه به خورم. بیا ده ورته وویل چې گوړه به دومره وي چې ته به یې همېشه خورې؟ هغه ورته وویل چې خبر نه یې پاچا د گوړې زین هم جوړولای شي .

52.که ته هلك یې زمونږ ملك یې .

52.که عمر دې کم دی هم مونږ ته محترم یې او زمونږه مشر یې .

53.که غوښه گرانه ده صبر ارزانه دی .

53.چې یو شی د سړي ډېر خوښیږي خو پیدا کول یې ور ته گران وي نو بیا دا وایي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

54.كه شكوڼ حلال دى هم رنګ يې د مردار دى .

54.كه څه هم دى سړى دى خو خوى يې د سړيو نه دى .

55.كه ولاړ شې تر بلخه درسره به وي خپله برخه .

55.يو سړى بلخ ته د دهقانۍ او مزدورى پسې تللى و په بلخ كې يې ډېره موده تېره كړه خو څه يې ونه ګټل او ډېره موده پس يې يو خپلوان پسې ورغى چې څه به يې ګټلې وي ترې به يې راوړم. سړي ورته وويل چې ماخو هېڅ نه دي ګټلي نو بيا دې خپلوان ورته دا وويل .

56.كاڼى چې په خپل ځاى پروت وي درونډ وي .

56.سړى دې په خپله برخه خوښ او قانع ووسي او چا ته دې د سوال لاس نه نيسي چې سپكيږي .

57.كار پخپله ورانوي لاس په بل پاكوي .

57.خراب كار دى وكړي او بيا يې په بل اړوي .

58.كه د خوږ كاڼي پاسته واى نو ګيدړانو به يو هم نه واى پرېښى .

58.درانه كارونه كه اسانه واى نو هر چا به كولاى او يو به هم بې كړو پاتې نه واى .

59.كه تل غوبل واى غوايان به نه واى .

59.غوبل د غوايانو لهپاره ډېره سخت وي، كه تل واى نو يو غويي به هم نه واى. خو اوس د تخنيك له بركته تريشلې پيدا شوى او غوايان دمه شول .

60.كه تل لونه واى زلميان به نه واى .

60.لو هم په كارونو كې ډېر سخت كار دى او د سړي ملا ماتوي .

61.كه ايزك نر شي اول د خپلې مور سره ځملي .

61.ځيني كم اصله خلك د خپلو دوستانو او خپلوانو له پاره ډېر مضر وي .

62.كه د پيشو شوده خوښ وي ځانته دې غوا واخلي .

62.يو سړى خپل ژوند همېش په سوال تېر وي او د ژوند ټول اسباب د بل نه غواړي او خپل كار پرې كوي. نو بيا خلك دا متل كوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

63.که په ځمکه ننوځې دغوړونو نه دې نیسم او که اسمان ته رانه خیږې د پښو نه دې نیسم .

63.یعنې مانا دا چې په هېڅ صورت کې رانه خلاصیدای نه شې انې او بهانې مه کوه .

64.کرې خولې په سوك سمیږي .

64.وران خلك په زور لارې ته سمیږي .

65.که وراره دې د ورور نه نه وي خو ری خو دې د خور نه دي .

65.که وراره په شك کې وي وي به خو په خور یې کې هیڅ شك نه وي .

66.که ولي نه یم خالي هم نه یم .

66.یو سړی د خپلې تجربې له مخې د یوه کار پیش بیني کوي چې دا به داسې کیږي او هماغسې وشي نو بیا دا وایي .

67.که موسی خېل خبر شول شونګړی به ورانه کړي .

67.د موسی خېلو او شونګړیوالو سره دښمني وه، زیاتره شونګړیوال پېښور ته د مزدوری پسې تللي وو. نو بیا یې دا وویل .

68.که اوربشې لرې ولړه نشته .

68.چې جېب دې ډك وي هرڅه ستا دي .

69.که هوس دی همدمره بس دی .

69.ډېر حرص ښه نه دی .

70.که سل خوینه یې نور وي یو به یې د مور وي .

70.لور د مور نه اخلاق او خوی زده کوي .

71.که سرسایه دې رانه کړه نو زما تراویح هم په ترنګړنه ایساریږي .

71.یو اخوند یو کلي ته تراویح ورکړې وې او کلي سرسایه نه ورکوله، سره یې لانجه شوه، نو کله چې اخوند صاحب ناهیلی شو، بیا یې دا وویل. ترنګړ لوخو او یا د مزري نه جوړشوی شی دی چې ازاد ازاد سوري لري، څوك په کې واښه راوړي او څوك په کې بل کار کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.72که یو ځل دې زه تېرویستم تادې خدای ووهي او که بل ځل مې بیا تېر باسې ما دې خدای ووهي .

.72ځکه چې دویم وار به زه تجربه شوی یم او بل څوك به راباندې ملامته نه وي .

.73که ګټه دې ونه کړه وطنو نه خو دې ولیدل .

.73یو څوك بل وطن ته په سوداګر پسې تللی و او بې ګټې کور ته راغیی بیا چا ورته وویل چې ځه وطنونه خودې ولیدل .

.74که په ماراغله په تا به هم درشي .

.74یو کلي کې یوه بلا اموخته وه، د یوه سړي کور د بلا د راتلو په لار کې و هغه په کلي کې چاته وویل چې راځه د دې بلامخه ونیسو، هغه ویل چې مانه لرې ده بیادې سړی ورته وویل که زه یې مغلوب کړم خو بیا وار ستا دی .

.75که تور بور یې د خپلې خبرې نه مه اوړه .

.75یعنې غېرتي او مېړه سړی د خپل قوم او ژبې نه نه تېرېږي .

.76کمال مې یاد دی څوك چې کټ اسنې زه یې ورته پښه جګوم .

.76یوسړی سیند اخیستی و او خلکو ته یې غږ کړ چې ای خلکو زه ډېر کمالي سړی یم خو سیند درنه یوړم، خلکوو ویل چې دومره کمالي سړی دی راځئ کوښښ وکړو او راویې نیسو خلکو راونیوه او ورته یې وویل چې څه کمال دی یاد دی نو بیا ورته هغه سړي پورتنۍ وینا وکړه .

.77کومه ناخواله به دې یاده کړم .

.77ستا به کوم، کوم بد یادوم .

.78که پاچاهي تل وای څومره به ښه وای .

.78یوه پاچا وویل که پاچاهي همېشه وای څومره به ښه وای بل ورته وویل که چېرې تل وای نو بیا به تر تا نه رارسېده .

.79کتابونه دریابونه دي .

.79ملا صاحب غلط قرائت کاوه،یو بل یو ملا صاحب چې پوهیده هغې یې غلطي ونیوله یو عامي ورته وویل پرېږده چې لګیاوي کتابونه دریابونه دي کېدای شي چې داسې هم په کې وي .

.80کوچي په یو موټي کښته نه دی راوړی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

80.پخوا به کوچیان د لوګر ننګرهارته نه راتلل او د ځان سره به يې ننګرهار ته د خرڅون له پاره کښتې راوړې. د يوه اشنا زوي ته يې يو موټی کښته بې پيسو ورکړه اشنا يې ورته وويل چې مه کوه تاواني به شې نو بيا کوچي راوويل .

81.کم عقل ته چا وويل چې ونه درکې وشوه کم عقل وويل چې څه سيوري ته به يې کښېنم .

81.يعنې کم عقله د خپل غلط کار د ګټې په تمه هم وي .

82.که حق وي د وروری فصل دې ووهه ړلی.

82.د يوې ښځې ورور چې ډېر شتمن و او دې څه نه درلودل دې ښځې د خپل ورور نه د يوه شي سوال وکړ، خو ورور يې ور نه کړ نو خور يې دا وويل .

83.کال چې ورندی شي ټينټاره هم وانه کوي .

83.ټينټاره يو ضعيفه برګبرګ مرغه دی چې په هېڅ شي يې زور نه رسي خو کله چې باران کال وي او پسرلی ښه وي نو بيا ټينټاره هم په يو ضعيفه مرغه باندې حملې کوي. يعنې ځينې ډېر ضعيفه خلك هم ځينې وخت قدرت ته ورسيږي او پيسې پيدا کړي لکه زمونږ په انقلاب کې چې نور خلك ورته بيا نه ښکاري .

84.که د هاضمې دارو دې وکړل بيا په دې لارمه راځه .

84.يو سړی ډاکټر ته تللو په لاره کې په چا مېلمه شو او کور به ورته ډوډۍ راوړه بيا وروسته د کتغ پسې ولاړ کتغ يې چې راوړه مېلمه ډوډۍ خلاصه کړې وه، بيا ډوډۍ پسې ولاړ چې تر څو راتلو مېلمه کتغ هم خلاص کړی و څو وارې دا کار تکرار شو اخر مېلمه روان شو، کوربه ترې پوښتنه وکړه چې چېرته ځې ويل يې هاضمه مې کم زورې ده طبيب ته ځم، چې د اشتها څه راکړي کوربه ورته وويل چې اشتها دې ښه شوه بيا په دې لار مه راځه .

85.کوټ کوټ دلته کوی او هګۍ د محمد ګل کره اچوې .

85.دانې دلته خورې او ګټه ترې بل څوك اخلي .

86.که سوړو نه يې راويستل او مړه شول بيا ووايه چې مېړه مې مړ دی .

86.يو سړی جنګ ته تللو خو ښځې يې نه پرېښود اوويل يې ورته چې مه ځه مرې، سړی ويل نه مرمه، ښځې ورته ويل چې څنګه نه مرې جنګ ته روان يې او نه مرې، سړي وويل ته ماته غوږ ونيسه ويل يې که د جنګ په لومړي کرښه کې خلك مړه ووهم زه به په کې نه يم، که خبره شوې چې د جنګ په منځ کې خلك مړه وو هم زه به په کې نه يم نو ښځې يې ورته کړه چې سړيه نو ته به چېرته يې؟ د جنګ ځايونه خو همدا دي سړي ورته وويل يو دې هېر کړی دی، که خبره شوې چې خلك يې له سوړو نه راوستل اومړه وو نو بيا ژاړه په هغوی کې به بيازه مړيمه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

87.که د اس لکۍ اوږده ده خپله کونه یې پرې پټه ده .

87.شوم سړی که هر څومره دولتمند شي بل ته یې ګټه نه رسي .

88.که شات شي هم د ستوني نه مې تېرېږي .

88.یعنې نه مې خوښیږي .

89.که دابۍ د کور شاته غم وي هم نه ورځي .

89.د چا په غم کې نه ده .

90.که وطن ټول اوبه شي د هیلۍ تر خیټې پورته نه راځي .

90.که د سړي سره دولت هرڅو مره ډېر وي، د مزدور هماغه مزدوري ده .

91.کوهی مه کینه د بل سړي په لار کې.

91.بل چاته کندې مه جوړوه چې پخپله به په کې ولویږې.

92.کمه وخوره مزدور ونیسه .

92.په سوال کار مه کوه پیسې ورکړه .

93.کار چې ناوخته شي بې بخته شي .

93.ناوخته کار ډېره ګټه نه لري .

94.کار مې په بل خوښ دی خوراك مې خپل خوښ دی .

94.چې زه یې په تیاره خورم او کار راته بل څوك کوي .

95.کونډه پخوانۍ مېړه ژاړي .

95.کونډه د پخواني مېړه د کارونو صفت کوي .

96.کال دې په لکړه تېرکړ که په ککړه.

96.پخوا به له برو ځایونو نه ننګرهار ته ځینې خلك

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلل اوپه ژمي کې به يې خپله ډوډۍ نه پخوله او خيربه يې غوښته، پسرلي کې به چې بيرته بيا خپل وطن ته ولاړل په وطن کې پاتې خلکو به ترې پوښتنه کوله چې ژمې دې په لګړه تېرکړ که په ککړه يعنې مزدورۍ ته يې ککړه ويله او د سوال ژوند ته يې لګړه ويله .

.97کانۍ به پوست نه شي دښمن به دوست نه شي .

.97د دښمن دوست کېدل ناشوني دي .

.98کرمی چې ګرځي فتح خان ته به غمونه راوړي .

.98فتح خان يو لوی خان وله کابل نه به تر هندوستانه پورې تللو او دا خلك به يې تابع کول د دې خان په لښکر کې يو سړی و چې

ناپې وخوښه توريالی سړی و کله کله به يې د شرکارونه هم کول چې بيا به فتح خان ته خلکو د ده دلاسه شکايت .

.99کلي په کلي کوتك په ولي .

.99يا دا ده چې په هر کلي کې شر جوړوي او يا په هر کلي کې سوال کوي .

.100کور مې درنه ځار شه خو څکه دې په کې مه اوسه .

.100هر څه مې د ستا دي خو هېڅ هم نه درکوم.

.101کاږه په اور سميږي.

.101شين لرګی چې را پرې کړې او کوږ وي اور به پرې بل کړې چې لږ پوست شي بيا به يې په کوږ ځای باندې وزن کښېږدې نو سم به شي. مانا دا چې بې لارې کسان په وهلو او زور سميږي.

.102که په تا وورېدل په مونږ به وځاځي.

.102که تا ته خدای (ج) ډېره درکړه نو مونږ ته به دې هم خير راورسيږي.

.103که د کوربه رنګ بديږي د مېلمه هم لږ بديږي.

.103کوربه ته چې څوك تکليف ور سوي او هلته مېلمه ناست وي او زور يې نه رسي دا هم ورسره شرميږي.

.104که راغله غوا پيۍ او که ولاړه غوا پردۍ.

.104پخوا به خلکو غواګانې په ډاګ او ټاپو کې خوشې کولې او د شپې به پخپله بېرته کور ته راتللې او کله کله به غلو هم بوتلې يو چا خپله غوا څر ته خوشې کوله نو بيا يې دا وويل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

105.که زمری د مودو وږی وي خو د ګيدړ پاتې شونې نه خوري .

105.غيرتي خلك د بل لاس ته نه کښېني .

106.کوچيان چې د مېنې نه ليږدي نغري يې ورانوي .

106.نه غواړي د دوی د کور برکت چا ته پاتې شي. يعنې ځينو خلکو کې دا ناسم دود پاتې دی چې زمونږ د کور برکت بيا کميږي .

107.که پور وړي کاڼی هم درکاوه ترې اخله يې .

107.چې پور دې په هر ډول حاصليږي پريږده يې مه.

108.کله وارد ابا او کله د ابی .

108.وايي چې يو کوګر ته ډېر ميلمانه راتلل. کله به نارينه ميلمانه کيدل او کله به زنانه ميلمې کيدې . مطلب داچې يابه دپلار ميلمانه وو او يابه يې دمور ميلمنې وې.

109.که روځ د زور ور ده نو شپه د کمزوري ده.

109.کمزوری په تياره کې خپل انتقام اخلي.

110.کونډه چې خوك په نکاح کړي په کټ کې دری کسه وي .

110.د زاړه مېړه صفت هم کوي.

111.کابل دې بې زرو وي خو بې واورې دې نه وي .

111.په واورې د کابل حاصلات او ښکلا زياتيږي.

112.که وايې خو د ښځې پرتوګ دې او که نه دوه ګزه الچه ده .

112.چاد يوکس د ښځې پرتوګ پټ کړی و. خاوند يې خپه و، ځکه چې د شرم او د پښتو خبره وه او کنه نو دوه ګزه الچه ټوټه وه. دې سړي ته بل کس داډ ورکاوه چې څه پرتوګ نه الچې کړه .

113.کله يې وريځ کړی کله يې شين کوي .

113.کله يو څه وايي او کله بل څه وايي په خبره ولاړنه وي.

114.کور دې د کنډی جومات شه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

114. کنډې د پیچ په لاره کې یو خوار جومات دی چې څوك په کې دومره عبادت نه کوي. نو څوك چې چا ته د نیستۍ ښیراوې کوي نو دا ورته وایي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(گ)

1.ګازرې په خوند دې نه يم په خرپ دی يم.

1.د ځينو شيانو هسې ليدل يا اورېدل سړي ته خوند ورکوي.

2.ګازرې زه دې خورم ته را نه ځار شه.

2.اړهم دی وي او احسان هم د ده وي.

3.ګټه په تاوان کيږي.

3.چې په چا تاوان ونه کړې ګټه ترې نه شي کېدلای.

4.ګرځنده ګيدړ د پروت زمري نه ښه دی .

4.چې هر څومره تکړه سړی وي چې کار نه کوي هېڅ دی او چې ډېر بېکاره سړی وي او کوښښ کوي غټ کار ترې کيږي.

5.ګل بې اغزيو نه وي.

5.راحت سره زحمت وي.

6.ګل د کدو ګل ګوره يو پور ته کوه ورلاندې بل ګوره.

6.د بې غيرتو، بېکارو او د بېخونده خلکو بزغلي شنه شوي دي .

7.ګنجي سره که د ويښتو واك وی په خپل سره به يې د کوڅيو قطار جوړ کړی وی.

7.که د محتاجانو په لاس کې واك وای نو ځانته به يې هر څه ډېر کړي وای .

8.ګنجی نه په سر تار لري نه په غوږيو کار لري .

8.د چا چې يو شی په ښه نه راځي که هغه شي ډېر ښه شي وي نو څه به يې کړي. نه ورته هيله لري او نه يې ورته اړتيا شته.

9.ګودر پرې معلوموي .

9.مخکې کړې يې دی دخطرې ځای پرې ګوري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.گرمي د اوړي جامه ده.

10.دوبی په کرمۍ ښه ښکاري.

11.گوشته کې هم ځوانان شته .

11.وايي چې ديولوی کار له پاره ځوانان ټوليدل له گوشتې نه چاڅوك ونه غوښتل ،نو بيا يو گوشته وال همداگيله وکړه .

12.گونډي مال يې کړ.

12.ښه يې وواهه.

13.گيدړ لمرختو پورې خوشاله وي.

13.ځکه چې تياره وي دی څوك نه ويني. او د ښکار مخه يې خلاصه وي.

14.گيله د خپلو نه کيږي.

14.له پرديو نه څوك گيلې نه کوي او کومه گټه هم نه رسوي .

15.گيله نيم جنگ دی .

15.په شته گيله هم ډېر زړه بديږي .

16.گونگټ د ځانه غټ بار وړي .

16.ځينې خلك د چا د پامه څه نه راځي خو غټ کار ترې کيږي .

17.گورو به چې اوښ په کومه خوا څملي. يا چوکيږي

17.يعنې پايلې ته به گورو .

18.گمان د ايمان زيان دی .

18.بدگماني ايمان خرابوي.

19.گل شي خو عمر دې د گل نه .

19.ښگلا او تازگي دې د گل اوسه او عمر دې ډېر شه .

20.گړنگ چې د چا څاڅي بلاله هغه پاڅي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20.ځيني وخت د ډېرو بېکاره خلکو نه ډېر لوی فساد پيدا کيږي .

21.ګوړه ګوړه کوه خو له به دې خوږه وي.

21.د خوښۍ او د راحت په هيله اوسه ژوند به دې ښه تېر شي. يعنې په تمه اوسه .

22.ګل په بوټي کې ښه ښکاري .

22.هر سړی به خپل ځای او خپل وطن کې ښه ښکاري. يعنې د خپلو په منځ کې.

(ل)

1.لاسونه به مروړې وار به درنه تېر وي .

1.وخت به درنه تېر شي بيا به ارمان کوې.

2.لاس لاس پېژني.

2.چې له چا نه دې څه اخيستل هماغه ته به يې ورکوې. يعنې د بل چا په کې کار نشته.

3.لاس چې مات شي غاړې ته راځي .

3.يو خپل او يا يو دوست ته چې څه تکليف پيدا شي سړی يې پخپله غاړه اخلي .

4.لاس مې توري سپۍ ختلی دی.

4.بخت مې کوته شوی دی. يا د هر کار پړه او ملامته په ماراځي.

5.لاس او لستوڼی دی.

5.ډېر سره نږدې دي يا دواړه خنګ په خنګ دی .

6.لاس او ګرېوان شول .

6.سر مخالف شول .

7.لاس ور ننه باسي ګوړه را اوباسي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

7.يعنې زحمت نه ګالي وړيا يې وړي .

8.لغمانی ماما چې خر په خرې بدلوې په دې کې دې هم چل دی .

8.يعنې د لغمان خلك د ديني کارونو تر څنګ په دنيا وي کارونو کې ډېر تکړه دي .

9.لکه مرغۍ په ډکي مې شپې دي .

9.په اضطراري حالت کې يم يا د ناستې سم ځای نه لرم.

10.لړ خوره تل خوره، ډېر خوره ګنډېر خوره .

10.څوك چې ډېره خوري اغيږ کيږي، تامبه کيږي او سدقاويږي او که لږ يې خوړه نو د دې مصيبتونو نه به خلاص وي .

11.لښکر د پلار هم بد دی .

11.په لښکر کې لحاظ نه وي. يعنې په قبايلي سيمو کې چې څوك يو جرم وکړي د هغه پسې قوم را ټوليږي کور يې سيځي، مال يې يلا کوي او آن چې د ده د مرګ وېره هم په کې وي .

12.لعل په ايرو کې نه ورکيږي.

12.لياقت او مهارت نه پټيږي .

13.لغړ دی که ببر دی په زکات کې برابر دی.

13.ځينې قوانين پرته له توپيره يوشان پلي کيږي .

14.لوخې د قام بدغوښتل سر يې په درياب کې وچ شو.

14.څوك چې د خپلو او دوستانو بدغواړي خوار او ذليل به وي .

15.لکه چرګ په ناوه زوړ شو.

15.دا خلك هغه وخت وايي چې يو سړی ډېر وخت جره وي .

16.لمر په دوه ګوتو نه پټيږي.

16.د چا لياقت او سړيتوب څوك نه شي پټولای يا يو ښکاره کار وي او څوك يې پټول غواړي .

17.ليمڅی هلته خرڅ کړه چې پرې کښينې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.هغه چاسره ډېر ښه کوه چې ستا ورته احتیاج پیدا کېږي او لار دې وي پرې .

18.لکه انګور تاك په بل بار دی .

18.خپل ژوند يې ټول د بل په اوږو اېښی .

19.لمن دې در غونډه کړه .

19.یعنې ځان ترې ساته یا دا چې څه نور دې خپل کار کوه .

20.لمن يې زرغون نه شوه .

20.زوی او لور يې نشته .

21.لړم ته چا ویل چې لیږد دی هغه ویل چې ما پخوا لکۍ ډانګه کړې ده .

21.یو څوك چا ته وایي چې فلانکي ځای ته به ځو یا به هغه کار کوو، دا ورته وایي چې زه لاپخوانه چمتو یم .

22.لومړنی مکتب د مور غېږه ده .

22.زده کړه د مور له غېږې پیلیږي او لومړنی استاذ هم مور ده .

23.لورې تا ته يې وایم ننګورې ته يې غوږ باسه .

23.مخاطب یو وي او مقصد د بل یو هول وي .

24.لور په لوته مه تېره کوه .

24.هسې پلمې مه کوه او چل مه جوړوه .

25.لونډې نیمه باد شاهي ده .

25.ځکه چې د هر څه نه بې غمه وي .

26.له ازاره چا بازار مندلی نه دی .

26.څوك چې یو تن بې موجبه ځوروي خدای تعالی پرې خپه کیږي ځکه چې مخلوق يې دی .

))د یوې خولې له ازاره ووېرېږه

که په عمر دې دعا کاندې هزار خولې ((.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

27.لېوانو ته غوښې چا پخې کړي دي .

27.هر څوك او خپلې غوښتنې او خواهشات يې يا دوى په دې كار يا په دې خوند ځه پوهيږي .

28.لېوني ته وايي درمند ته اور مه اچوه .

28.يو بد كار ته قصداً د چا پام را اړوي .

29.لېوه برې اوبه ښكلې او مېږې كوزې ښكلې، ليوه ويل چې اوبه دې راته خړې كړلې .

29.زور ور خلك هسې چټې پلمې لټوي .

30.ليوني ته يې مه وركوه او مه ې ترې غواړه .

30.ځكه چې لېوني په خير اوپه شر نه پوهيږي او رسوايي كوي .

31.لېور د كوټې ور په ټولو مسلمان په ما خوارې كاپر .

31.ځينې لېورونه ورندارې په عذاب وي .

32.لور د كور بركت دى .

32.حديث مبارك دى چې حضرت پيغمبر عليه السلام فرمايي: كه چا دوه لوڼې لوې كړې زما سره به لكه منځنۍ ګوته او مسواكۍ ګوته په جنت كې داسې يوځاى وي .

33.لټ غويى د حلالولو وي .

33.د بلې ښې نه دې پرته د دې چې غوښه يې وخوري يا بېكاره سړى د كور د پرېښودو نه دى .

34.لس قسمه پلو مې ياد دى يو يې دا دى .

34.يو كس و او ويل يې چې زما لس قسمه وريجې پخول ياد دي يو تن ورته ښې اعلى وريجې وركړې چې دا راته پخې كړه، سړي پخې كړې خو ترې ليتې شوې، سړي ورته وويل چې تا خو د لس قسمه دعوه كوله دا خو دې ليتې كړې؟ اشپز ورته كړه: د لس قسمونه يو قسم دا دى .

35.لنډۍ د خېرات په ورځ ورك وي.

35.د كار په وخت كې نه وي. په درد نه دوا كيږي .

36.لكه د چتي كوړ او سم لټوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

36. د يو پاچا په لور باندې يو چټي جرګه کړې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(م)

1.مار يې لنډۍ کړ مړ يې نه کړ .

1.يعنې كار يې سرته و نه رسوه. لايې خطرناك كړ.

2.ماښام ځكالكى دى.

2.د ورځې ورك وي د شپې را پيدا شي .

3.مارته په لستوڼي كې ځاى مه وركوه.

3.دښمن د ځان سره نږدې مه پرېږده.

4.مار خوړلى د پړي نه وېرېږي.

4.که يو څوك د يو شي نه تكليف ووينې، نو د هغه په څير چې بيا هر څه وينې د هغه گمان پرې كوي .

5.ما په اسمان غوښتې خداى (ج) په ځمكه راكړې .

5.ماويل چې زه به تا په ډير تكليف پيدا كوم مگر خدا(ج) په ډيره اسانه راكړې .

6.ماليدلي دي د كونډو وران كورونه.

6.ما د ډېرو ناتوانه خلكو كارونه وران ليدلي دي .

7.ملغلره خپل قيمت نه وركوي .

7.د ده د اصل خلك هر وخت قدر كوي .

8.ما په كې ږيره سپينه كړې ده .

8.ډېره تجربه په كې لرم.

9.ما ليږلى وې خاكشير پسې تا راوړه بنفشه.

9.ما د يوه مطلب پسې استولى وې تا بل څه وكړل او په قهر لا سرباری يې .

10.مار كوږ ځي چې سوړې ته ورشي سم شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.10په ځوانۍ کې چې سړی هر څه کوي خو چې زوړ شي باید سم شي. یا دا چې یوه خبره نه مني خو چې کله پرې زور راشي بیا ورته غاړه ایږدي .

.11مارکه اوږد دی سمساره بلنه ده. یعنې که تا پیسې لرې هغه سړي لري .

.11که ته ډېر زور ور یې خو بل هم درنه کم نه دی .

.12ماکو سړی دی .

.12یعنې سر یې کوچنی او عقل په کې لږ دی. یا جولادی

.13مالداري او دینداري نه جوړیږي .

.13زیاتره مالدارو خلکو نه د دین په کارونو کې یوڅه کموالی کیږي .

.14ماسره چې گرځې داسې مزې به کوې .

.14د یو سړي سره یې خپل شاگرد په یوه لاره روان وو. سړي د لارې په اوږدو کې یوه وڅکه پیدا کړه، راپورته یې کړه او له خاورو یې پاکه کړه او خپل شاگرد ته یې ورکړه او ورته یې ویل وخوره زما سره چې گرځې داسې مزې به کوې .

.15مخ په مخ یاري ده .

.15ظاهر داري ده، چې شا یې شوه بیا نشته .

.16مچ په پوزه نه پرېږدي .

.16ډېر توند او تور ند دی.

.17ماشوم د مور د خولو بوی پیژني .

.17هر سړی خپل او خپل دوستان پیژني .

.18مرگ هم په مړه گېډه ښه دی .

.18په ولږه او ناداری باندې ژوند خوند نه لري .

.19مرچ او مالگه پرې ودوروه .

.19لږي خوندور کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.20مشر د قام خادم وي.

.20مشر د قام خدمتګار وي خو اوس چې موږ ګورو اکثره مشران لېوان دي .

.21مزې چاڼوي.

.21په هر کار کې خوندونه او مزې لټوي او تکلیفنه ګالي .

.22مرې تیز نه اچوه چې وایې چوه کفن یې وشکاوه .

.22دې کله کار نه کاوه چې ویې کړ هغه هم د شرم کار.

.23مري په ژړا نه ژوندي کیږي .

.23یو کار چې خراب شو بیا په فریاد جزع او فزع نه جوړیږي .

.24مړی په ژړا ښه ښکاري او واده په خندا .

.24هر شي سره چې څه مناسب وي هماغسې ښه ښکاري .

.25مرګ د سترګو د ښو نه نږدې دی .

.25لازم دي چې اخرت ته څه توښه تیاره کړې .

.26ملك دی د مولا ته ماوهه زه تا .

.26یو کس له چا نه څه اخیستي و او هغه با شکایت کاوه چې دا دي ولې را نه غصب کړ هغه ورته بیا دا وویل .

.27ملك یې شړشم کړ .

.27یو چا یو تن ته وویل چې فلانکی خو ډېرښه کار وکړ مګر د دې کار نه راضي نه و نو بیا یې ورته دا وویل .

.28ملکي دې د کوره نه وځي خیر که مې ورور ملك شي .

.28د یو تن په مشرۍ د چا سره جګړه وه چې دا یو په کې پخوانی ملك و خلکو بیا دا پرېکړه وکړه چې دی دې ملك نه وي ورور دې شي. د دې قضیې نه یې خور خبره شوه چې بل ورور دې ملك شو. نو بیا یې خور دا خبره وکړه :

.29مار په دښمن وژنه .

.29دواړه د ده له پاره ضرر دی هر یو چې مغلوب شي د ده ګټه ده .

.30ملخه یو ټوپ دې وکړ پسې بل دې وکړ اخر به په لاس راشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.30څو غلطۍ دې راسره وکړې اخر به په لاس راشې .

.31ملا يې په خپل وطن کې نه کيږي .

.31ځکه د ده کورنۍ خلکو ته معلومه وي هغه شان قدر يې نه کيږي .

.32ملنګ چې خير غواړي سپي به يې خوري .

.32څوك چې د چا دروازې ته ځي يو څه تکليف به ګوري .

.33ملا ګوره کور يې مه ګوره .

.33د ملا کور اکثره ستر وي بله دا چې ځينې ملايان سخيان نه وي .

.34مړو نه سوالونه کوي .

.34د مړيو نه څه غواړې په داسې حال کې چې هغوی به ځان پورې حيران وي. يا د مړي نه سوال کول شرك دی.

.35منګی يوه ورځ ماتيږي .

.35هره ورځ ستونزې او کړاوونه نه وي .

.36منګی مات شو او که مات نه شو اواز يې ولاړ .

.36خلکو خبره رسواه کړه دا چې رښتيا ده او که درواغ .

.37مېلمه هغه ښه دی چې ماښام يې مخ وګورې او سبا يې شا .

.37هسې نه چې کاروان واړوي .

.38موږ د وږي د حاله څه خبر وي .

.38څوك چې ډېر هوسا وي د نورو تکليفونه ورته نه ښکاري .

.39موچي ته هغه څوك ځي چې پښې يې سوځي .

.39د چا چې په چا ښه کيږي هماغه ته ورځي .

.40موږکه خاورې کنه او خاورې دې په کونه .

.40کوښښ او هڅې دې عبث دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

41.مور او لور جنګ وکړ کم عقلو پرې باور وکړ .

41.د مور او دلور جنګ جنګ نه دی .

42.مه کوه په چا چې وبه شي په تا .

42.هرڅه چې د چا سره کوې تا سره به هم کيږي .

43.موږك د سوړې د ننوتونه و د لکۍ پورې يې چج وتاړه .

43.يو کوچنی کار د يو سړي د لاسه پوره نه وي خو دې غټ کار ته لاس اچوي .

44.مېږه چې د رمې نه بېله شي لېوان يې خوري .

44بې اتفاقه شی کمزوری شي. پورتنی متل د حديث مبارك نه اخيستل شوی .

45.مياشت د لومړۍ ورځې نه معلوميږي .

45.ښه او بد د سړي د اول وخت نه معلوميږي .

46.ميږي ته چې خدای (ج) په قهر شي وزرې وکړي .

46.د يو چا چې د زوال وخت راشي نو کبرجن شي .

47.ميږي ته شبنم درياب دی .

47.بې وزلو ته لږ تاوان هم ډېر شی دی .

48.ميږه مړ کړه مېږانه يې مه مړه کوه .

48.د چا په توره، غيرت سخا او سړيتوب باندې سترګې پټول په کار نه دي .

49.منېه غوني د هندوانې په شان نه وي .

49.ټول انسان يو ډول نه دي .

50.مه کوه هغه کار چې نه دې مور کړی وي نه پلار .

50.داسې کار مه کوه چې ستا مشرانو نه وي کړی.

51.مياو ته به يې ځوك ټينګ شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

51.مېرکان را ټول شول او غوښتل يې چې پيشو ته مصلحت وکړي د مصلحت نه وروسته يې دا وويل چې پيشو ته به په غاړه کې يو ګينګرۍ ور واچوو چې کله راځي مونږ به خبرېږو، بل موږك وويل چې څوك به يې په غاړه کې ور واچوي او مياو ته به يې څوك ټينګ شي .

52.مينه د مينې نه پيدا کيږي .

52.څوك چې د چا سره څومره محبت کوي نو بالمقابل يې ورسره هغه هم کوي .

53.مينه په تلو راتلو زياتيږي.

53.محبت په راشه درشه زياتيږي .

54.مينه اور دی .

54.انسان ته تکليف رسوي .

55.مېنې يې ورګې وکړې .

55.رخصت اخلي نه څنډيږي .

56.منی د ژمي استازی دی .

56.يونښه يې ده .

57.مور... پلار ترې په منډه خلاص شو.

57.يعنې مور ته هم ضرر رسوي پاتې لا پلار .

58.ملا کېدل ډېر وخت غواړي .

58.علم ژر نه زده کيږي .

59.ما چې وخوړه لکه تاچې وخوړه .

95.زه چې هوسا يم ته به هم هوسا يې. يو استاذ و او د خپل شاګرد برخه ډوډۍ يې هم خوړلې وه، کله چې شاګرد راغی نو استاذ ته يې کړه چې استاذه زما برخه خواړه څه شول هغه ورته کړه ما چې وخوړه لکه تا چې خوړلې وي. ورځې تېرې شوې يوه ورځ دا استاذ سيند پسې واخيست او شاګرد ته يې غږ کړ چې هله سيند يوړم، نو په دې وخت کې شاګرد پرې غږ کړ چې استاذه ته يې چې يوړې لکه زه چې يې يوړم .

60.ملنګ ته د کلي سپي يو دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.60يعني د ټولو يو شان دښمن دی. يو څوك چې د ټول قوم بدېشي .

.61ما موته بيا دې موته .

.61روږدی شو، بلې خواته نه ځي .

.62ما سلام نه اچوه چې وامې چاوه هغه هم په هندو وخوت .

.62ما له چا څه نه غوښتل خو چې ومې غوښتل په بخيل واوښتم .

.63ميدان يې خوشې کړ .

.63زور يې ونه رسېديا بې ايماني يې وکړه .

.64مار چې لنډی شي خورندی شي .

.64كله چې د شرم پرده لرې شوه بيانو سترګې کلکې شي .

.65ما ته د همدې پرتوګ نه را پيښه ده .

.65يوه ښځه په اولاد مريضه وه او سخته په تکليف کې وه. قابلې د ټوټکې له مخې يې د مېړه پرتوګ راوغوښت چې په مريضې ښځې يې سيوری کړی چې خدای(ج) دغه مشکل اسانه کړي په دې وخت کې ناروغې ښځې چيغې کړې چې مه يې راوړئ ما ته د همدې نه را پيښه ده .

.66ملنګې بې مکره نه کيږي .

.66د چا نه خير غوښتل چل هنر او فرېب غواړي .

.67مړی چې شرميږي په تخته به يې اودس ماتيږي .

.67د چا چې د شرمېدلو نصيب شي په اخره کې به ترې داسې يو بد کار وشي چې تر ډېر وخته پورې به ياديږي .

.68مخامخ صفت حلالول دي .

.68مخامخ صفت کول ډېر بد کار دی .

.69مال دې ولاړ شي، سر دې هم ولاړ شي پت دې نه ځي .

.69د مال او د سرد تګ پروانه شته خو چې د سړي عزت او پت په ځای وي .

.70مرګ حق دی ګور او کفن شك دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

70.مرگ حتمي دی خو نور مراسم يې په شك كې دي .

71.مرگ پرده پوش دی .

71.ټول بد كارونه عيبونه او نيستي ختمه شي .

72.مزدور چې كال تېر كړي د كور واكدار شي .

72.ډېر زړور شي او اكثره كارونه ياد كړي د كور په خوی بوی بلد شي .

73.ملا هم پاك مسواك يې هم پاك.

73.زياتره ملايان دُنيا لره لري .

74.مور يې په سوال شرمبې غواړي او لور يې په چارك كوچو سر نه غوړوي .

74.د لور كبر ته يې گوره او د مور نيستۍ ته يې گوره .

75.مېړونو د خندانه ميندلې ده .

75.يو څوك چا ته څه نه شكاري خلك ورپورې ټكې او مسخرې كوي مگر بيا ترې خدای(ج) لوی سړی جوړ كړي .

76.ميېري نه چا پوښتنه وكړه چې سر دې ولې غټ دی ويل يې ده عقله، ملا دې ولې نرۍ ده ويل يې كارگر يم كوناتې دی ولې غټ دي؟ ويل يې د سيالانو لاندې څوك نه يادوي .

76.مانا دا چې ميېريان ډېر هوښگيار، حساس او ډېر لرې نه يو اواز اوري .

77.مېړونه گوره برخې پرې وېشه .

77.حديث مبارك دی چې وايي: ((د خلكو قدر د هماغه د شان سره مناسب كوي.))

78.ماسته خرڅوي او مخ پټوي .

78.د ماستو خرڅول په پټ مخ نه كيږي .

79.مدعي سست او گواه چست .

79.د مدعي نه شاهد ډېر باعث دی .

80.مينځه چې توده شي هماغلته ويده شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.80مینځه خو خدمت کوي سترې او ستومانه وي. یخني یې هم کیږي او چې په کوم ځای کې خوب ورشي هماغه ځای کې ویده کیږي یا دا چې د غریبانو چې چېرته ساعت تېریږي هماغلته اوسیږي .

.81مه نازیږه په اشنا دا کره پورې زیات د تهکال کم دلالپورې .

.81د دې دریو اړو سیمو د خلکوپه اشنایې او په ډوډۍ کې مزه نشته .

.82موکی ټکوهي .

.82یو سړی و او د مړیو نه به یې کفنونه ویستل او خپله نفقه به یې ترې جوړوله. خلکو به ورته ډېرې ښیراوې کولې، بله ورځ کفنکش مړ شو خلك پرې خوشاله شول. زوی یې چې وکتل نو د ځان سره یې پرېکړه وکړه چې زه به داسې کارونه وکړم چې پلار ته مې خلك دعا وکړي. نو زوی به یې د مړیو نه کفن هم ایسته او یو موګی به یې هم ښخوه. نو خلکو چې دا حالات ولیدل نو بیا به یې ویل چې خدایه پلار یې وبخښې.

(ن)

.1ناکوبۍ پرې تېرې شوې .

.1ډېرې سختې پرې تېرې شوې .

.2ناوې د اولې ورځې نه معلومیږي .

.2سړی د لږې ناستې پاستې نه هم جوتیږي .

.3نابلد غل کنډر وهي.

.3په یو کار کې چې څوك مهارت نه لري هغه کار ترې خرابیږي .

.4ناخبره جرګه مار د جرګې لېوه وي .

.4په پټوسترګو یوه پرېکړه کوي .

.5ناخواله واورم زړه مې ډېر بد شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

5.چې بدې واورم زړه مې ډېر بد شي.

6.نازولی زوی ادب نه اخلي .

6.ځیني نازولي نه سړي کیږي .

7.ناراستي د ځان نیستي ده .

7.لټ سړی تل نیستمند وي .

8.ناوخته مېلمه یې د خپل جب نه خوري .

8.مېلمه چې بې وخته راشي اکثره کورونو کې څه پاتې نه وي او کوربه سره هم نقد څه نه وي نو د همدې مېلمه نه څه قرض کړي او خواړه پرې برابر کړي .

9.نامرده مري خو زاري یې پاتې کیږي.

9.یو څوك چې د خپل دښمن په لاس ورشي او هغه یې د مرګ تږی وي که هرڅومره زاري ورته وکړي بې مرګه یې نه پرېږدي. نو زاري دې ورته نه کوي ځکه چې بیا پېغور پاتې شي .

10.ناوې چې پخپله ښایسته نه وي په مور یې مه ستایه .

10.په چا کې چې پخپله لیاقت او اهلیت نه وي په نورو دې خلك نه ستایي .

11.ناسور زخم شو .

11.دا کار ډېر اوږ د شو .

12.ناداره پورورې چا نه دی وژلی .

12.له چا چې پور نه بودیږي وژني یې پرې څوك نه .

13.ناداري بد شی دی .

13.څوك چې څه نه لري د تکلیفونو سره مخ وي .

14.نر پسه خدای (ج) حلالې ته پیدا کړی دی .

14.مېړونه به قرباني ورکوي .

15.نېك عمل د خلکو په ذهنونو کې پاتې کیږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

15.ښه له چا نه هېرېږي .

16.نصیب کته کړی خر دی .

16.نصیب چې هر چېرې ورپې ورلای یې شې .

17.نن دي که سبا دی دا ملك د زرغون شا دی .

17.قدرتمند چې یو کار پسې شي کولای یې شي .

18.نن دی که سبا دی توکل د ښیوې تللی دی .

18.عمر په تېرېدو دی او تر تله څوك ژوندی نه پاتې کیږي .

19.نوك او ورۍ دي .

19.ډېر نږدې خپل دي .

20.نوك او ورۍ سره بېلوي .

20.ډېر نږدې خپلوان سره بې اتفاقه کوي .

21.نوی نوکر هوسۍ په منډه نیسي.

21.ځان بادار ته چالاکه او کاریگر ورښیي .

22.نه مري او نه رغیږي.

22.معامله ډېره اوږده شوه او تمامیږي نه .

23.نر ښځی به څه وي او توره به یې څه وي .

23.د بې همته سړي نه د تورې تمه نه کیږي .

24.نه یې رنگ د ادمي نه یې شکل د سړي .

24.نه یې اخلاق شته او نه یې خوی شته .

25.نه خر وهلی نه لښته ماته .

25.خپله غوښتنه تر سره کړې او بل چا ته تکلیف ورنه کړې .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.نه سیخ سوی نه کباب .

26.مطلب لاس ته راوړه او څوك مه خپه کوه .

27.نه پېژني نه ايژني تلتك اغوندي څملي .

27.ځيني داسې خلك وي چې څوك يې په خروار لېټې کې نه حسابوي خو دی به ځان واکي واکي کوي او يا يې څوك پېژني هم نه او په کارونو کې به کار لري.

28.نه دين دی نه سادين .

28.نه د دنيا د کاره شو او نه هم د اخرت .

29.نه تره ده نه بادرنګ .

29.د يوه کار خونده يې هم نشته يا يو کار هم ترې پوره نه دی .

30.نه پير پېژني نه فقير .

30.د هېڅا قدر ور سره نشته .

31.نيت او مراد .

31.ته خپل اخلاص وکړه نور کارونه به خدای(ج) کوي .

32.نوم دې خوشحال دی خو مونږ ته غم يې .

32.زياتره نومور د خپل نامه سره مناسب چلندنه کوي .

33.نوم دې زما وي او تورې دې نور کوي .

33.زه دې هېڅ همت هم نه کوم خو خلك مې دې په ښه نامه يادوي .

34.نر غويا لوشي .

34.خامخا يې غواړي، پيدا کوي يې او د ناشوني شي غوښتنه کوي .

35.نه يې خوند شته او نه يې رنګ شته .

35.يو صفت هم نه لري .

36.نن به شي سبا به شي در به کړو پيدا به شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

36.پوروړی د پیسو خاوند ته نن او سبا کوي او واي چې درکوم یې چې پیدا شي .

37.نرږېدلی کمر دی .

37.یعنې خطر ناك دی ځان ترې ساته .

38.نرمه غاړه په چاړه نه غوځیږي .

38.اخلاقي سړی دښمن نه لري. مرسته وکړه سبا به تا هم راځي .

39.نېکي او پرسان .

39.څوك چې د یوه تن سره ښه کول غواړي اجازې او پوښتنې ته اړتیا نشته .

40.ناپوه د عمر ګټه په یوه ساعت کې بایلي .

40.چې په کار نه پوهیږي په لږه شېبه کې ځان ډیر تاواني کړې .

41.نر سړی د بې غیرته د لاسه مري .

41.زیاتره تکړه خلك د بګېکاره خلکو د لاسه په تکلیف کیږي .

42.نو شیروان مړ نه دی چې نوم یې نېك پاتې دی .

42.نو شیروان د خپل عدالت ځای ته یو مزی تېر کړي و. په میدان کې یې یوه ډاګه یا لرګی ودرولی و او د مزې پورې یې ګینګړی تړلی و. په رعیت کې به یې چې هر چا ته څه مشکل پیدا شو. نو دغه لرګی به یې وښوروه ګینګړی به وشرنګېده او پاچا به خبر شو. بیا به یې خپلو نوکرانو ته امر وکړ چې ورشئ او سړی راولئ چې څه غواړي؟ نو سړی به پاچا ته راورسېد او خپله خبره به یې وکړه. یوه روځ یوه پمن خر ځان د ډاګې پورې ژر، ژر او په ډېر قوت سره مښي. پاچا غږ کړ چې هلئ په منډه ورشئ چې په چا ډېر ظلم شوی دی. کله چې عسکر ورغلل ګوري چې د ډاګې تر څنګ سړی نشته، بېرته ولاړل او پاچا ته یې وویل چې هېڅوك نه و .

په دې وخت کې بې خره ځان د ډاګې پورې ومښه او ولاړ په خاورو کې څملاست عسکر چې بیا راغلل ګوري چې څوك نشته، بیا ولاړل او پاچا ته یې وویل چې هېڅوك نه و. په دې وخت کې خره بیا ځان د ډاګې پورې مښه، عسکر بیا راغلل ګوري چې خر ځان په لرګي پورې مښي بېرته پاچا ته ورغلل او وکړه یې صاحبه یو خر په لرګي پورې ځان ګروي. پاچا امر وکړ چې لاړ شئ او خر راولئ. عسکرو چې کله خر راوست پاچا ګوري. چې خر پمن دی او د مچانو پرې غوبل دی. پاچا امر وکړ چې ولاړ شئ او د ده خاوند راولئ، عسکر ولاړل او د خره خاوند یې حاضر کړ نو شیروان پاچا سړی ته وویل چې:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خر دې ولې خوشې کړی؟ سړی وویل:

صاحبه پمن شوی او بار نه شي وړلای. نو پاچا ورته کړه:

چې ګټه یې درته کوله ساتلو دې او اوس چې ناروغه دی درملنه یې نه کوې؟ چټګ دا خر بوځه او پوره درملنه یې وکړه. چې زه یې بیا پوښتنه کوم .

او دویم نکل یې داسې دی :

پاچا یو دولتي تعمیر جوړوه تر څنګ یې د یوې بوډۍ کور و. پاچا بوډۍ ته وویل چې دا ځای دې په ما را خرڅ کړه چې دا قصر مو سم راشي او که یې را نه کړې نو زمونږ تعمیر کوږ راځي. خو بوډۍ ځای ورنه کړ او پاچا کوږ قصر جوړ کړ نور پاچایان به چې کله دلته مېلمستیا ته راغلل او دا قصر به یې چې ولید د ناسموالي نیوکه به یې پرې کوله او ویل به یې چې ډېر ښه قصر دی خو کوږ دی. نو بیا به نوشیروان ویل چې کوږ ډېر ښه دی نه دا چې د بوډۍ کور مې په ظلم اخیستی وای .

43.نه به تل دا ناصر خان وي او نه به تل دا سره اوښان وي .

43.ناصر خان یو غټ خان و او ډېر سره اوښان یې درلودل، چې د سرو اوښانو په هغه وخت کې ډېر قدر وو لکه اوس چې د ځینو صاحبانو سره ښې ښې موټرې دي یو چا وویل چې یاره ناصر خان ډېر ښه سره اوښان لري. نو یو بل چا ورته وویل چې دا به یا په ژوند ترې ولاړ شي او یا په مرګ.

44.نه غل یم نه د غلو مل یم .

44.نه خپله بد کار ه یم او نه مې د بدکارانو سره ناسته ده .

45.نه کور وران او نه دود وران .

45.مه چا ته ټول کور ورپه شا کوه او مه یې بېنوا شړه .

46.نه یې خوري نه یې خورندي ته ورکوي .

46.بخیل دی هر څه یې له ځانه سره ساتلي دي .

47.نه یو وخت نه بل وخت راغی د غوبل وخت .

47.کار کول غواړي خو په هغه مناسب وخت کې نه .

48.نیت صاف لره اول یې په دښمن لره .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.48خپل دښمن ته هم نېت ښه لره .

.49نه ګوره خورم نه خوټه غوځوم .

.49په باجوړ کې داسې رواج و چې ماشوم به یې سنتاوه نو ګوره به یې پرې وېشله یو هوښیار ماشوم یې سنتولو ماشوم وتښتېد او په دروازه کې ودرید. کاکا یې خانك کېښوده او نایي یې راوغوښت او هلك نیول نه ورکوي کاکا یې ګوره راواخیسته او هلك ته یې ورغږ کړ چې هله بچیه ګوره وخوره، هلك خپل کاکا ته له ورایه لاس وښوروه او ویې ویل چې نه ګوره خورم او نه دغه غوځوم .

.50نه ملا شوې نه جولا شوې خدای(ج) خبر چې څه بلا شوې .

.50هېڅ هم درنه جوړ نه شول. هسې کوځې ګاموې .

.51نظر غرونه چوي .

.51بد نظر لګیږي .

.52نه یې مخ معلوم دی نه یې څټګ .

.52روغه او پاکه خبره نه کوي، دوه مخی دی .

.53نور علی نور شو .

.53د ښو نه ښه شوه. یعنې نور هم ښه شو .

.54نن پاچا سبا ګدا .

.54کله سرې پاچا وي او کله ملنګ شي .

.55نه په خپله سپکه دی او نه د بل په سپکه اړدی .

.55حیا نه لري هر څه یې چې وکړل.

.56نر مې ګڼې چې کال ته د دې نه هم بدتر یمه .

56. هېڅ پرمختګ نه شم کولای کال تر کاله مې حساب خرابیږي.

(و)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

1.ويل يې خولۍ مې درته نه ده کړې او به دې نه دي ښځبلي .

1.يو سړی واو په اختر کې یې زوی ته خولۍ اخيستې وه او جامې مې ورته نه وې کړې، د اختر میلې ته یې بوتلو په لاره کې یې پرې ښې پرېمانه اوبه وڅښلې نورو ماشوم به په مېله کې هر څه اخيستل او خوړل به يې او دی يې پلار له ګوتو نيولی و او وچې شونډې يې ګرځاوه هلك به هر شي ته کتل او ژړل به يې، پلار يې ورته ويل چې ويلې زاړې خيله (خولۍ) مې درته نه ده اخيستې اوبه دې نه دي ښځکلي .

2.واده ته واده ګوټی مه وايه .

2.واده چې هر څومره کوچنی شي بيا هم ډېر لګښت غواړي .

3.واده د ماماخېلو و او خوشالي بايزيد خېلو کوله .

3.يعنې واده په يو کلي کې و او د بل کلي خلکو ورته خوښي کوله .

4.وسله که بارده په يوه ساعت په کار ده .

4.وسله که ټول وخت په سړي بار وي مګر د اړتيا په وخت کې په کارېږي .

5.ورور يې مه وهه په توره خورېي ناسته ده حضوره .

5.ورور ته يې څه تکليف مه وررسوه چې خور يې پرې څورېږي.

6.ويلې شو چې د وغوز يو .

6.وغز په شينوارو کې د يوې سيمې نوم دی چې لږ ځينې خلك يې لاسوهونکي دي. دا حصار شاهي د خلکو نه په يې کله کله د لاندې پسه وړه، د خلکو نه خوښيدل او چا په شپه نه ورکوله بله ورځ يو څو کسان راغلي وو او په مزينه کې پرې شپه راغله، د کلي خلکو ترې پوښته وکړه چې د کوم ځای ياستۍ؟ مېلمنو يوڅه سکوت وکړ. خلکو ورته وويل چې وايي کنه چې د کوم ځای ياست نو بيا دوی دا وويل .

7.ورورې په دوسۍ کيږي .

7.يعنې د ورور بده خبره او قهر به سړي په ځان اخلي .

8.ورغوی چې خارښت کوي پيسې لاس ته راځي .

8.په افغانانو کې داسې ويل کيږي چې د چالاس خارښت وکړي بل ورته وايي چې پيسې درته راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9.وروري په ورو کيږي .

9.وروري په رمز، زغم او حوصلې کيږي .

10.وهم يې کوم ځاى او خوريږي کوم ځاى .

10.يعنې دومره ناپوهه دى چې د درد ځاى نه پېژني .

11.ورغستلي د منځه ايستلي.

11.ورغستلي هغو موادو ته ويل کيږي چې ورېه چاڼ کړي او څه ترې په چاني کې پاتې شي، نو دغه بيا څوك د ورو سره نه ګډوي او څارويو ته يې اچوي .

12.ورو که ورور دى وراره د سترګو تور دى .

12.وراره تر وروره هم ګران وي .

13.وچ او لامده يې سره وسيځل.

13.د ښو او بدو توپير يې سره ونه کړ .

14.ونه چې زړه شي د هرې بلا پرې شپه شي .

14.ډول ډول بلاګانو ته په کې ځاى پيدا شي همدارنګه چې انسان زوړ شي هر مرض پرې ژر او په اسانه راځي .

15.وړکتوب پاچاهي ده .

15.د دنيا د کړنو او انښنو نه بې غمه وي .

16.وړيا شراب قاضي هم څښکي .

16.په وړيا ګناهونو باندې زياتره خلك ډيل نه وي .

17.وږي ته بيګا لرې دى .

17.وږى انتظار نه شي کولاى.

18.وږى نس ښامار دى .

18.ډېر خلك نفسي غوښتنو اور ته واچول .

19.وريښم که زاړه هم شي کته ترې څوك نه جوړوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

19.اصل شی که هر څومره زوړ شي. خو په سپکه ورته څوك نه گوري.

20.ودانول گران دي ورانول اسان دي .

20.د يو شي جوړول په ډېر وخت کې نه کيږي او ورانول يې په يوه شېبه کې کيږي .

21.ورغمی په خپله مور سپريږي.

21.کم اصله خپل او پردی نه پېژني .

22.وره په وره منت دې په څه.

22.چې د جنس عوض دې واخيست نو احسان يې نشته .

23.وډ د وږونه خالي نه وي .

23.له ځمکې چې غنم راټول شي يو څه وږي خامخا په پټي کې پاتې کيږي .

24.وطن په ښه خوی خوړل کيږي.

24.په ښه خوی کلی او کور کيږي.

25.وطن خراړو وران کړنوم د کارغانو بد دی .

25.ځينې کارونه له ښکته خلکو نه خراب شي نوم پرې د مشرانو بد شي .

26.وطن په توپونو وران ښه دی نه دونو نه خالي .

26.يعنې تعمير به ببرته ژر جوړ شي خو ځينې ونې د شلو کالونه مخکې کمال ته نه رسيږي.

27.وگوره سړی ورلاندې واچوه پوزی.

27.د هر سړی قدر او درناوی به د هغې د علميت او سړيتوب به اندازه کوې.

28.ولاړه کوډله يې پرينښوده .

28.ټول کلی يې وران کړ. يا دا چې له هر کوره يې سوال وکړ .

29.ونډه زمونږ خوري او شودې يې د بر کلي خلك خوري .

29.لگښت پرې مونږ وکړ او گټه يې بل ته رسي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.30واده واده نه و او د سلو روپو په کې ډول وشکېده .

.30کار کار نه و او لگښت پرې ډېر وشو.

.31واده اسانه دی خو سامان یې گران دی.

.31د واده غوښتل اسانه دي خو سمبالول يې گران دي .

.32ويښ چې ځان ويده کړي څوك په يې ويښ کړي .

.32که يو څوك ځان په ټگۍ واچوي بيا يې نو پوهول ډېر گران شي .

.33ويې گټه د مريي په څېر او و يې خوره د پاچا په څېر .

.33په خپله مېړانه يې وگټه او د نر په شان يې وخوره.

.34وينه په وينه نه مينځل کيږي .

.34کرکه په کرکې نه ورکيږي .

.35ويې گټه او ويې څټه.

.35په خپل همت يې پيدا کړه او بيا يې خوره .

.36ويشلی ورور تور بور دی.

.36ورور چې له وروره بېل شو د هغه سره بايد به گټلو کې تربگني وکړي .

.37ويلی شو چې پيره در پټ يې کړه .

.37ځکه چې بيا خپه او خجالت کيږي .

.38ويشتلی په زړه بېداره وي .

.38په چا چې يو کار تېر شي راتلونکي وخت ته تجربه وي يا دا چې يو تن يوکار کړی وي اوپټول يې غواړي، چې څوك په کې بحث کوي نو دی ته اندېښنه پيدا شي .

.39ويښتان مې ورته زيړه شول .

.39ډيره غصه مې ورته راغله .

.40وطن له لېونيو نه ډك دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.40ډېره ناپوهي ده .

.41ورغوی مې تورې سپېـ ځټلی دی .

.41بخت مې چپه شوی دی .

.42وسله هغه وسله ده، چې په لاس درغله .

.42بېربل ته شاجهان پاچا وويل چې وسله کومه ښه وسله ده هغه ورته وويل، چې په لاس درغله. سبا ته شاجهان پاچا د بېربل پسې يو فيل ور ايله کړ چې لړ يې په عذاب کړي .فيل د سپي نه ډير وېريږي فيل چې د بېربل پسې وروځغاستل بېربل مخکې دی او فيل ورپسې دی په يوه ډيران ور برابر شول په ډيران کې يو کوچنی کوکری پروت و بېربل پسې راوخيست او د فيل په تندي يې وويشته کوکری په کرنجاري شو فيل لکۍ په سر راواړوله او بيرته وتښتيد. نو بيا ورته شاجهان وويل چې رښتيا دې ويلي دي .

.43ورور دې وي، خو په لاهور دې وي .

.43يعنې ورور، چې هرڅومره لرې وي خو سرې پرې ډاډه وي .

.44ورې ته چا وويل، چې دوه او دوه څو کيږي هغه ويل څلور ډوډۍ.

.44يعنې د هر چا سره خپل مطلب په زړه کې وي .

(هـ)

.1هر چا ته خپل مزی مرغلين دی .

.1هر چا ته خپل کار ښه او معقول ښکاري .

.2هر چا ته خپل وطن کشمير دی .

.2په هر چا خپل وطن ګران او ورته خوږ دی .

.3هر ډاګ د بهې ډاګ نه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

3.بهیږ د مومندو په سیمه کې یو پراخه ډاګ دی پخوا چې کلونه آباد وو ډېرې ښې غلې او دانې یې کولې او نور ډاګونه د دې په څېر نه و. نو ځکه خلك دا وايي .

4.هر څه ځي او عادت نه ځي .

4.خوی نه بدليږي. حديث مبارك دی چې فرمايي: كه چا درته وويل چې دوه غرونه سره يوځای شول دا ومنه او دا كيږي خو كه چا درته وويل چې د انسان خوی بدل شو دا مه منه .

5.هر څه اور ته غورځوي .

5.يو شی هم نه پرېږدي او هرڅه هلاكوي.

6.هره ښځه شيروار نه شي كولای .

6.د هر كار لپاره بېل بېل خلك وي .

7.هر سړی پوزه توره كړي وايي چې آهنګريمه.

7.هر سړی د خپل ځان صفت كوي او ځان ماهر ګڼي .

8.هر سړی په خپلو خولو كې ډوب دی .

8.هر څوك يو څه ستونزې لري. يا هر سړی په خپل غم كې ډوب دی.

9.هغه چرګه مړه شوې چې زرينې هګۍ يې اچولې .

9.يعنې چې ښه كارونه يې كول هغه اوس نشته .

10.هر سړی ځانته من وايي .

10.هر سړی وايي چې زه پوره يم .

11.هر وخت ړلۍ نه وريږي .

11.هر وخت مشكلات نه وي .

12.هره تېږه من نه ده .

12.هر سړی پوره سړی نه دی .

13.هر ښځه درخانۍ نه ده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.13هره ښځه ښایسته او هوښیاره نه وي .

.14هر سړی آدم خان نه دی .

.14هر سړی د آدم خان په څېر میړنی نه وي .

.15هډه او ګني .

.15د هډې ځمکې پخوا للمې وې یوازې غنم، موټ او پونبه یې کوله ځکه چې اوبه یې لږ وې او د اوبو شیان یې نه کول.

.16هغه بوټی کره چې مېوې یې خورې .

.16هغه کار کوه چې ګټه یې در رسیږي .

.17هندو زوړ شو مسلمان نه شو .

.17عمر په سرې تېر شو خو په لاره برابر نه شو .

.18هندو سترې خدای(ج) ناراضه .

.18داسې کړنه کوې چې په دنیا او اخرت کې یې ورته ګټه نه ور رسیږي یا دا چې یو چاته یو کار سړی وکړې خو د هغې خوښ نه شي .

.19هندو یې په سر وواهه لاندې ځای یې خوړ شو .

.19یعنې کار یوځای کې وشو او تاواني بل ځای شو .

.20هنر یاد کړه په تاخچه کې یې کښېږده .

.20کمال یو وخت په کاریږي .

.21هم خورما او هم ثواب.

.21ښه کار کول د دواړو جهانونو ګټه ده .

.22هغه شپې لاړې چې ما کولې کرواړې .

.22زما د خوارۍ او د فقر شپې لاړې .

.23هم یې زړه کیږي او هم یې ساړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.23دوه زړی دی چې دا کار وکړم اوکنه.

.24هر غر او هماغسې یې ځناور .

.24د هرې سیمې ژوي د خپلې سیمې نه اغېز اخلي .

.25هوسۍ له ځایه ګړندۍ وه چې ګنګړي یې په کې واچول نوره هم چالاکه شوه .

.25چې یو سړی پخپله هم ماهر وي او د نورو نه هم څه زده کړي .

.26هوښیاره مرغۍ په دوه لمو کې نښلي .

.26ځکه چې ډېر احتیاط کوي او د ځان د خلاصي له پاره ډېرې پرکټې وهي .

.27هر څوک د غوړ لستوني یار دی .

.27ډېر خلك د دولتمندو اشنایي او دوستي کوي .

.28هره ورځ اختر نه وي .

.28خوښې کله کله وي .

.29هاتي چې په تبیله کې مردار شو اولس یې نه شي ویستلای .

.29یعنې فیل چې مردار شي ډېر خلك یې له ځایه نه شي ښورولای. یا یو ظالم چې یوځای غصب کړي راګرځول یې بیا ډېر زور غواړي .

.30هر سړی پښې و غځوي چې مړ شوم .

.30کوم سړی مړ شوی و او اسقاط یې هم ډېر او خیرات یې هم ډېر لوی او پریمانه و. کوم مسکین ورغلی و اسقاط یې هم اخیستی و او خیرات یې هم خوړلی و نو بیا یې دا خبره کوله .

.31هره بلا چې یې په خپل مقام شه .

.31یو څوك چا د شپې ډاروه. سړي ورته وویل هره بلا چې یې خپل ځای ته دې ولاړشه ګنې زما له خوا به خوږ شي .

.32همدا زه نه وای همدا زه نه وای .

.32یو سړی و او له خپلې ښځې ډېر وېرده، کله به یې چې قهر راغی نو بیا به یې ویل چې همدا زه نه وای همدا زه نه واي ځکه چې ښځې ته یې څه نه شول ویلای .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

33.هاتي چې ژوندی وي يو خروار وي او چې مړ شي دوه خرواره شي .

33.يو كار چې په خپل وخت وشي په اسانه كيږي خو چې وخت تېرشو كول يې بيا ډير زور غواړي.

34.هندو به غلا كولای خو كه سپي نه واى .

34.هندو له سپي ډير ويريږي. ځينو خلكو به ډېر كارونه كولای خو چې په وسعه يې پوره واى .

35.هوښيار په اشارت پوهيږي .

35.پوهان په نيمه پوهيږي.

36.هندو مې گنجی نه دی ليدلی .

36.يعنې سكهانو تل پگړۍ وهلې وي كه سر يې گنجی وي هم څوك يې نه شي ليدلاى .

37.هغو ته يې اسونه وركړل چې په زين كولو يې نه پوهيږي .

37.دنيا زياتره خدای(ج) بې عقلو خلكو ته وركوي .

38.هېڅا په لاره كې دستراخوا نه دی غوړولی .

38.يعنې كه يو سړی ډير سخي شي هم لارې ته يې نه رااوباسي .

39.هم زيانيدلی هم شرمېدلی.

39.هم ناواني شو او هم لسپك شو.

40.هم ماري هم كوكارې هم لاس لگی هم ژاړې.

40.وهل هم كوې او چيغې هم ته وهې، ټونگه هم ته اچوې او سورې هم ته وهې.

41.هر شی چې خام وي پخيږي انسان چې خام شو بيا نه پخيږي.

41.انسان چې يو وار بې باوره شو بيا پرې څوك باور نه كوي.

42.هر چا سره پنج، پنج نو يار سره هم پنج.

42. دوه ټگان وو او ويل يې چې موږ كله څوك تيروسته نو پخپل منځ كې به سره پنج پنج وايو، دا په مو رموز وي. يو ملگري د بل سره غلطي وكړه او د ځان سره يې وويل چې پنج نو بيا دې بل ملگري ورته وويل چې د يار سره هم پنج.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ي)

.1ياد مې کړه ښاد مې کړ.

.1چې دې ياد کړم لکه هر څه چې دې راکړل .

.2يا د مور تی دی يا د چلم نی دی .

.2چرسيان په خپل منځ کې سره ډېر خواږه وي حتی د ورونو نه هم .

.3يا د چنې تير که خوند يې واخله رنګ يې هېر کړه .

.3ډير خلك په اشنا يۍ کې لومړی ډېر خواږه وي، خو چې کار يې پوره شي بيا يې هغه پخوانۍ خونده نه وي .

.4يا دې خدای(ج) ماته راکړي او يا مې دې دوست ته ورکړي .

.4که ما ته خدا(ج) راکړه خو ډېر ښه او که دوست ته مې يې ورکړه هم زما په درد خوري .

.5يادوي ټوپك راوړې کوتك .

.5لومړی ډېر توند وي بيا يې وروسته مزه نه وي يا پرړې د غټ شي کوي او ورکوي لږ شی .

.6يو د بل د غمه نه مري .

.6که غم هر څومره دروند وي خو سړی ترې نه مري .

.7يا مړ يا موړ .

.7يا به ډېر څه پيدا کړي يا به په کې سر وخوري .

.8يتيم په ژړا پوخ دی.

.8په دې ډيرې تودې سړې تېرې شوې دي. ښه تجربه شوی دی .

.9يتيم چې سر سبيل شي سل اويا ګزه يې... شي .

.9بې پلاره هلك چې سر ايله اموخته شو بيا يې اداره کول ډير سخت وي .

.10يتيم هلك تل د ټوکرۍ لاندې نه پاتې کيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.10اخر به غځ شي .

.11يخني د خدا(ج) په روی نه ايساريږي .

.11د ظالم نه په زاريو نه شې خلاصېدلی .

.12یوه به دې ژاړې بله به دې خاندي .

.12يعنې دې کار ته دې اړباسم چې ویې کړې .

.13یو پسې رسېدلی نه شو بل ويل د مخې يې شه .

.13د يو چا د لاسه يو کار نه وي پوره او بل ورته وايي چې ډير کارونه وکړه .

.14یو خوري بل يې په بډه وهي .

.14یو شي هم نه پرېږدي .

.15یو خور بل ته سترګك وهي .

.15یو خوري بل ته په تمه دی .

.16یو للی دی يو للۍ ده .

.16په کور کې دوه کسه دي اولاد او بچي نه لري .

.17یو سر او سل سودا ګانې.

.17یو سړی دی او جنجالونه يې ډېر دي .

.18یو مې یوه سترګه ده او بل مې بله سترګه ده .

.18دواړه راباندې ګران دي .

.19یا تخت یا تابوت.

.19یا به پاچا شم یا به پرې مړ شم .

.20یوه سترګه يې د سپي ده او بله د سړي ده .

.20په بنه انسان دی خو خوی يې د سپي دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.21يږه جومات ته نه ځي او ملا ځنګل ته نه ځي .

.21دواړه سره ليدای نه شي .

.22يا تير اوباسئ يا ما اوباسئ .

.22يو سړی چې علی خان نومېده د يو بل چا سره يې د زوی لپاره خپښي کړې وه او د زوی خسر يې ناروغه شوی و، ناورغه سړی ډېر پوخ غل و او د غلا تير يې په کوټه اچولی و. د سړی په دې کوټه کې د ځنکدن سلګۍ شروع شوې او سترګې يې په دې تيرلګېدې نو چيغې يې کړې چې يا ما اوباسئ يا تير اوباسئ. د ناروغه سړي ورور دلته ولاړ دی، خپل وراره نه يې پوښتنه وکړه چې دا پلار دې څه وايي دې هلك نور خلك له کوټې نه وويستل او زه خو يې خپښ وم زه يې نه ويستم، نو د ناروغه سړی زوی ويل چې پلار مې پرتې نه وايي رښتيا وايي دا تير يې را پټ کړی دی او اوس مرګ په سترګو ګوري نو ځکه داسې وايي. چې دا د غلا مال لرې کړئ.

.23يوه ده خو ډېوه ده .

.23ډېره پوهه او عالمه ده. يا سترګه مې يوه ده خو هر څه پرې وينم .

.24يو ګوري بل لمسيږي .

.24چې يو وګوري بل يې هم غواړي .

.25يو خدای(ج) ښه دی او يو ځای ښه دی .

.25هر هر ځای کې بايد سړی ناسته پاسته ونه لري او چې يو چاسره يې ژمنه وکړه هماغه سره بايد ودريږي .

.26يو پټې جوار يې وخواړه اوس هم ورته ميږه وايي .

.26ډېر تاوان يې ورساوه اوس يې هم بې وزله بولي .

.27يو زما په ځانله دا يو ستاسو په ټولو .

.27په لاره يو هندو او څوکسان نور سره ملګري شول، مخې ته يې غله راغلل او غلو پرې غږ کړ چې سامان کښېږدئ، خلکو وويل :

سمه ده او سامانونه يې پرځمکه کېښودل، غلو غوښتل چې د دوی لاسونه ور وتړي، هندو غلو ته وويل: اجازه ده چې مونږ لومړی تاسو ته لږ اتڼ وکړو بيا زمونږ لاسونه وتړئ. هندو غوښتل چې د اتڼ په سندره کې ملګري پوه کړي چې دا يو غل به زه ټينګ کړم او دا بل يې ستاسو په دې ټولو غلو د هندو سوال و مانه او د اتڼ اجازه يې ورکړه. نو هندو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غوږ ته لاس ور وړاو د يه قربان سره يې وويل های دا يو زما په ځانله او يو ستاسو په ټولو. دا يو زما په ځانله او دا يو ستاسو په ټولو. دې نورو ورغبرګه کړه چې دا کار زمونږ نه نشي او دا کار زمونږ نه نه شي .

.28يو ځان شرموي او بل قام شرموي .

.28يو ځوك داسې بدكار وکړي چې خپله ټوله کورنۍ سپکه کړي .

.29يو سړي بل ته وويل چې په هر خيرات کې دې وينم هغه کړه چې ته به هم په کې يې .

.29يو ځوك چې چا ته ووايي چې زه دې په بدو ځايونو کې ګورم چې ناست يې، دا دا مانا لري چې دی پخپله هم په دې بدو ځايونو کې وي .

.30يو کال به بربنډ وګرځم خو بل کميس به وانه خلم .

.30يو بخيل سړي نه يې تور بور کميس پټ کړ، او ويل يې چې دا به بل کميس واخلي او پيسې به يې ولګيږي او زما نه به په سيالۍ کې کم شي، نو کله چې بخيل پوه شو نو بيا يې دا وينا وکړه .

.31يوه سپي ژرنده ځټله او بل سپي د ده... ځټله.

.31يوه پخپله په سوال څه پيدا کړي و بل د هغه نه سوال کاوه .

.32يو ګنجی په وره راغی بل په تناره .

.32دوه کسان د يو څه د غوښتنې لپاره په بېلو بېلو لارو په يوه وخت کې راغلل .

.33يو بام او دوه هوا وې .

.33د يوې کوټې په سربانديې په يو کټ کې د يوې ښځې زوی اوننګور پراته وو. او په بل کټ کې يې لور او زوم پراته وو. دې ښځې خپلې لور او زوم ته وويل چې سره رانږدې شئ يخني ده او زوی او ننګور ته يې وويل چې سره لرې شئ ګرمي ده نو په دې وخت کې يې ننګور دا وويل .

.34يو وخت د شيطان هم منه .

.24يو زده کوونکی و او خپل استاذ ته يې ويل شيطان راته وايي چې دا کاڼي راواخله او دا استاذ په دا سر وله، د دې خبرې سره سم استاذ زر زوه کوونکي ته وويل پام چې د شيطان ونه منې. بله ورځ همدې زده کوونکي استاذ ته بيا وويل: چې استاذه سيطان را ته وايي چې يوښه غټ چرګ حلال کړه او ښه پلو ور سره پوخ کړه او استاذ ته يې يوسه. استاذ کړه بده نه ده کله کله د شيطان هم منه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.35یو کال سړی د مور د مېږه سره هم تیروي .

.35انسان باید په ډېر مشقت کې هم خپله حوصله او زغم د لاسه ورنه کړي یا چې یو څوك په سفر ولاړ شي او زړه یې زر تنگ او بېرته راشي بیا خلك دا وایي او یا یو څوك د چار سره مزدور شي او مزدوري ژر پرېږدي نو بیا هم خلك دا وایي .

.36یو سړی چا نه پېژنده په جومات کې یې... وکړل.

.36ځیني وخت یو ناپوهه سړی د خپل شهرت له پاره داسې یوه کړنه وکړي چې هغه د کولو نه وي .

.37یو په ژرنده او جومات کې یې مه وایه نور یې هر ځای وایه .

.37چې یو سړی قصداً وغواړي چې یو خبره مشهور کړي نو بیا داوایي .

.38یوه ورځ د بلې ورځې مور ده .

.38ورځې له ورځو زیږي .

.39یو من سر ښوروې او دوه گوتې ژبه نه ښوروي.

.39کله چې یو سړی خپل مخاطب ته د ژبې په ځای د سر په ښورولو هو او نه وکړي نو بیا خلك دا وایي .

.40یوه شپه یې چې تر منځ وي له هغې بلا نه مه وېرېږه .

.40ځکه چې وخت شته او تدبیر نولی شي .

.41یا به پیسې گټې یا به کیسې گټې .

.41یا به خپل تاریخ جوړوې او یا به د دنیا گټه کوې.

.42یو بهلول یو یې کند یو یې کچکول.

.42خلك وایي چې د سلطان محمود غزنوي یو ورور و او هغه فقیري او ملنگي کوله او ډېر زاهد سړی و. غزنوي ورته بلنه ورکړه چې راشه او په حکومت کې کار وکړه، بهلول ورته په ځواب کې وویل چې

د اخرت حساب نه شم ورکولای. ؟ غزنوي وویل چې څه د اخرت حساب دی؟ بهلول وویل چې د هر شي بېله بېله پوښتنه کیږي او روځ د قیامت ډېره سخته ده، ځمکه به د تبۍ غونډې توده وي او سړي سره به حساب کیږي. بهلول یو تبۍ راواخیسته او اور یې ترې لاندې بل کړ تبۍ سره شوه، بهلول پرې ودرېد او غږ یې کړ یو بهلول یو یې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کند یو يې کچکول او د تبۍ نه کوز شو. او ویې ویل چې حساب مې خلاص شو. او سلطان محمود ته يې وویل چې اوس ته راځه او حساب د ټول ملك راکړه، سلطان وویل چې زه دا کار نه شم کولای .

.43یو يې ګټي سل يې خټي .

.43د یوه سړي د همت له برکته ډېر خلك په راحت کې شي .

.44یار له یاره بلاربیړي.

.44دوست له خپل دوست نه تکلیف ګوري .

.45یا خپل کور یا ګور .

.45انسان باید خپل پت وساتي او بل چا ته د سوال لاس اوږد نه کړي .

.46یو لرګی اور نه کوي دوه ښځې کور نه کوي .

.46د یوه لرګي اور لمبه نه کوي او بلیږي نه او د دوو بنو کور وران وي .

.47یوله ولړي مري او بل يې سرته پراټې لټوي .

.47یو سړی پخپله د یوه کار له امله ډېر په کړاوو کې و او بل ترې په همداسې کار کې مرسته غواړي .

.48یو خوا پاڼ او بل خوا پړانګ .

.48یو لوري ته یو مشکل او بل لوري ته بل مشکل د خلاصېدو لار نشته .

.49یوې بلا بلې ته ویل چې بوو .

.49یو بد کاره بل بد کار ته ویل چې ته بد کوې .

.50یو په ست ښه ښکاري او بل يې په نه خوړلو .

.50داسې نه چې یو تن ست وکړي او بل ترې پوزه غوڅه کړي.

.51یو خروار زعفران وخوره خو خوله پرې مه زیړوه.

.51غټ کار په پټه خوله وکړه چې څوك خبر نه شي.

.52یوه سترګه چې دې وو ته په بله لاس کښیده.

.52 که یو مصیبت در ته پېښ شو په هغې صبر وکړه چې بل درته پېښ نه شي.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library